

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

17th - 24th October 2024 • Issue No. 3052

Europe's Leading Panjabi Weekly Since 1965

Panjab Times, Bridle Gate Lane, Derby, DE24 0QW (UK) • Tel: 01332 372851 or 07966 388388 • www.panjabtimes.uk • Email: panjabtimes@aol.com

IMMIGRATION ADVICE BUREAU
SPECIALISTS ESTD 1989FOR FREE
INITIAL
ADVICE
Contact:
S.S.RAIਇਮੈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ
ਸਲੋਹ ਲਈ ਅਜਾਂ
ਜੀ ਸੱਬੜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਕਾਂਚੇ ਨੂੰ ਫੌਨ ਕਰੋ!Tel: 020 8571 6680
India: +91-181 5086389

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਡਿਪਲੋਮੈਟ 'ਤੇ ਲਾਇਆ ਅਪਰਾਧਾਂ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਕਿਹਾ- ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਗਲਤੀ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਏਜੰਟਾਂ 'ਤੇ ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ, ਟਾਰਗੇਟ ਕਿਲੰਗ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ ਅਤੇ ਹਿੱਸਾ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਛੇ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਟ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਟਰੂਡੋ ਨੇ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ੋਕੀ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ 6 ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਛੱਡਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਸ

ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸਟੀਵਰਟ ਰੋਸ ਵੀਲਰ ਸਮੇਤ ਛੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਛੱਡਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ-ਭਾਰਤ ਦਾ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਦਾ ਲੰਬਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਪਰ ਜੋ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹਿੱਠੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਤੀ ਨੇ ਹਰ ਵਾਰ ਮਦਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹਿੱਠੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਤੀ ਨੇ ਹਰ ਵਾਰ ਮਦਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਦਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਕੀਤਾ ਮਨਜ਼ੂਰ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੂੰਦੜ ਨੇ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਦਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਦਾ ਮੁੱਢਲੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੱਤਨਾਂ ਤੋਂ ਦਿੱਤਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨਾਂ ਪੰਜ

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੂੰਦੜ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਨੂੰ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦੇਣ ਅਤੇ 10 ਸਾਲ ਤਕ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਵਲਟੋਹਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਰਵਾਸੀ ਔਰਤ ਰਾਮ ਬਾਈ ਬਣੀ ਪਿੰਡ ਡਗਾਣਾ ਖੁਰਦ ਦੀ ਸਰਪੰਚ ਹੁਸਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਪਿੰਡ ਡਗਾਣਾ ਖੁਰਦ 'ਚ ਇਕ ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਰਾਮ ਬਾਈ ਚੋਣ ਜਿਤ ਕੇ ਪਿੰਡ ਡਗਾਣਾ ਖੁਰਦ ਦੀ ਸਰਪੰਚ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਰਾਮ ਬਾਈ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਰੋਧੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਮਹਿਜ਼ 17 ਵੇਂਟਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ।

ਯੂ ਕੇ ਦੇ ਉੱਘੇ ਕਬੱਡੀ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਤੇ ਸਾਉਂਥਾਲ ਕਬੱਡੀ ਕਲੱਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਮਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ (ਪੰਮੀ ਰੰਧਾਵਾ) ਦੇ 60ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਯੂ ਕੇ ਭਰ ਤੋਂ ਆਏ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਨੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ

ਖਬਰ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਸਵੀਰਾਂ ਆਖਰੀ ਪੰਨੇ ਤੇ ਦੇਖੋ

A festive Diwali-themed advertisement featuring various Indian products and a candle. The background is blue. At the top left is a box of Regal CAKE RUSK (Original flavor, 18 pieces). To the right is a lit Diya (candle) with a decorative pink and yellow flame. Below the candle are two pieces of cake rusk. In the center, large white text reads "Dish up a delicious Diwali with over 40 selected brands". To the right is a bottle of Regal Basil Seed Drink (Mango flavor). At the bottom left is a tin of Laila Pure Butter Ghee. A red box on the right contains the text "From 99p". At the bottom right is the Lidl logo with the slogan "Big on quality Lidl on price".

CAKE RUSK
Original
Regal BAKERY
double delight
18 Pieces
Regal CAKE RUSK

Dish up
a delicious
Diwali
with over **40** selected brands

From
99p

Laila
PURE BUTTER GHEE

Big on quality
Lidl on price

LIDL

ਭਾਈ ਨਿੱਝਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੈਨੋਡਾ ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚਾਲੇ ਤਣਾਅ ਹੋ ਵਧਿਆ

○ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਗ੍ਰਾਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਨਾਂ ਘਸੀਟਿਆ ॥ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਗੈਂਗ ਦਿੱਲੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕੰਮ
○ ਟਰੂਡੋ ਵਲੋਂ ਦੋਸ਼ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ ਸਹਿਯੋਗ ॥ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਲੋਂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ 6-6 ਕੂਟਨੀਤਕਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਟ

ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੂਟਨੀਤਕ ਸੰਬੰਧਾਂ
ਵਿਚ ਤਣਾਅ ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ ਮੁੜ
ਹੋਇਆ ਸੀ ਜੋ ਅਜੇ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ
ਵਿਚ ਨਿਕਟ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਣ ਦੀ
ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ। 18 ਜੂਨ,
2023 ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸਰੀ ਵਿਖੇ ਭਾਈ ਹਰਦੀਪ
ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਹੋਏ ਕਤਲ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ
ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੁਝ
ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਅਤੇ ਦਾ
ਸ਼ਕ ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਤਿਨ ਟਰੂਡੋ
ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ
ਵਿਖੇ ਤਾਈਨਾਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜ਼ਦੂਤ ਸੰਜੇ
ਵਰਮਾ ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਹੋਰ ਭਾਰਤੀ ਕੁਟਨੀਤਕਾਂ
ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ
ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨਾਲ ਥੀਓ ਦਿਨੋਂ ਸੰਪਰਕ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਇਸ
ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ
ਦਿਤਾ ਸੀ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ
ਮੇਲਾਨੀਆ ਜੌਲੀ ਨੇ ਹਾਥੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸਮੇਤ
ਛੇ ਭਾਰਤੀ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਬਾਰੇ ਹੁਣੇ
ਜਿਹੇ ਬਿਧਾਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ
ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ
ਟਾਰਗੋਟ ਕਿਲੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ
ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਾਜ਼ਾ ਦੋਸ਼ਾਂ
ਕਾਰਣ ਉਸਦਾ ਤਕਰਾਰ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਢੁੱਘਾ ਹੈ
ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਪਣੇ
ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਟਨੀਤਕਾਂ ਤੇ
ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ
ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ
ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਰਾਜਦੂਤ ਨੂੰ

ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਸਨ-ਸਟੀਵਰਟ ਵੀਲੂਰ

ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੰਸੈ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਡਿਪਲੋਮੈਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਸੱਦਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਸਟੀਵਰਟ ਵੀਲਰ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿੱਝਰ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸੂਬਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਸਨ। ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਹੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਫੀਰ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਵੋਟ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਇਹ ਸਭ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਤਲਬ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਇਸ ਫੈਸਲੇ
ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼
ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ
ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਰਾਜਦੂਤ ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ (ਪੂਰਬੀ)
ਜੈਦੀਪ ਮਜ਼ੂਮਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਲਬ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ
ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੇ ਹੋਰ
ਕੂਟਨੀਤਕਾਂ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਖੁਨਿਆਦ
ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੱਟਕਵਾਦ ਤੇ ਹਿੱਸਾ ਦੇ ਮਹੱਤਲ

ਵਿਚ ਟਰੁਡੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪਾਇਆ
ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ
ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ
ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ। ਇਸ
ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੇ
ਹੋਰ ਕੂਠਨੀਤਕਾਂ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ
ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ
ਇਸ ਤਣਾਅ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ 6
ਕੂਠਨੀਤਕਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ
ਕੂਠਨੀਤਕਾਂ ਵਿਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਗਈ

ਭਾਰਤ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਏ ਕੈਨੇਡਾ

○ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ ਆਗੂ ਜਗਭੀਤ ਸਿੰਘ ਭਾਰਤ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹੋਏ ਤਿੱਖੇ

ਟੋਰਾਂਟੋ-ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ
ਨਿੱਕਰ ਦੇ ਕਤਲ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ
ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਵਧਦੇ ਤਣਾਅ
ਦੌਰਾਨ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਟਰੂਡੋ ਦੀ
ਸਾਬਕਾ ਗੱਠਜੋੜ ਭਾਈਵਾਲ ਨਿਉ ਡੈਮਬ੍ਰੇਟਿਕ
ਪਾਰਟੀ (ਐਨ ਡੀ.ਪੀ.) ਆਗੂ ਜਗਾਮੀਤ ਸਿੰਘ
ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖ ਭਰੇ
ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਚਿੰਤਤ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ
ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਮਕੀਆਂ,
ਪਰੋਸ਼ਾਨੀ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ।
ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ
ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕਾਰਵਾਈ
ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਭਾਰਤ
ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਟਨੀਤਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ
ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਜਗਾਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ,
'ਅਸੀਂ ਭਾਰਤੀ ਡਿਪਲੋਮੇਟਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਣ ਦੇ

ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹਾਂ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਭਾਰਤ ਵਿਰੁੱਧ ਕੂਟਨੀਤਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਥੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਵੈਮੀ ਸੇਵਕ ਸੰਘ ਨੈੱਟਵਰਕ (ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ.) ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਾਂ ਪੈਣਗੇ।”

ਜਗਾਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਪਾਰਟੀ ਰਾਇਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮਾਊਂਟਿੰਡ ਪੁਲਸ
ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਾ ਹੈ।
ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਕੌਲ

ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਸ਼ਰ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੇ ਪ੍ਰਖਤਾ ਸਬੂਤ ਹਨ। ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਸ਼ਰ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ।”

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਤੰਬਰ 2023 ਤੋਂ ਲੈ
ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਆਰ.ਸੀ.ਐਮ.ਪੀ ਨੇ 13 ਲੋਕਾਂ
ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਗੰਭੀਰ ਖ਼ਤਰੇ ਦੀ
ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਦੀ
ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਯਕੀਨੀ ਨਹੀਂ
ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸਟੀਵਰਟ ਰੋਸ ਵੀਲੂਰ, ਡਿਪਟੀ
ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪੈਟਰਿਕ ਹਬਰਟ, ਮੈਰੀ
ਕੈਥਰੀਨ, ਇਆਨ ਰੋਸ ਡੇਵਿਡ ਟ੍ਰਾਇਸਟ,
ਐਡਮ ਜੇਮਸ ਚੁਇਕਾ ਤੇ ਪਾਊਲਾ
ਓਰਜ਼ਾਏਲਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ
ਕਿ ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਰਾਜਨੀਤਕ
ਫਾਈਟ (ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਵੋਟ) ਲਈ ਬਿਨਾਂ
ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ (ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ) ਦੌਸ਼ ਲਗਾਏ ਜਾ
ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਾਲਿੰਗਾਟਨ
ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ
ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ
ਸਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ
ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ
ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਜਦੋਂ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਗ੍ਰਾਹਿ
ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ
ਵਿੱਚ ਅੱਪਡੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਭਾਰਤ
ਸਰਕਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਲੋਂ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ
ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਚੱਦ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਵੱਸ਼ਿਗਠਨ ਪੇਸਟ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ
ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ
ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਈ ਨਿੱਝਰ ਦਾ ਕਤਲ ਕੋਈ
ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਗੋਂ, ਇਹ
ਸੀਨੀਅਰ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ
ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਰਿਸਰਚ ਐਂਡ ਐਨਾਲਿਸਿਸ
ਵਿੰਗ (ਆ) ਦੇ ਵੱਡੇ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਇਹ
ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿੱਝਰ
ਹੱਤਿਆਕਾਂਡ, ਹੋਰ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ
ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀ ਅਸਲ ਹਿੰਸਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲੋਕ
ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।' ਕੈਨੇਡਾ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤੀ
ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ
ਖਾੜਕੂਆਂ ਬਾਰੇ ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ
ਕਰਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਅ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ
ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਇਹ
ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ
ਮੌਜੂਦ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਟ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀਆਂ
ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਾਰੈਂਸ ਕਿਸ਼ਨੋਂਈ
ਗੌਂਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ
ਵਿਚ ਅਪਰਾਧ ਕਰਕੇ ਤਣਾਅ ਵਧਾ ਰਹੇ
ਹਨ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ
ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਉੱਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੁਚਨਾ
ਭੇਜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ
ਭਾਰਤੀ ਡਿਪਲੋਮੇਟਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ
ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਭਾਰਤੀ
ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਰਾਮ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ
ਹਵਾਲਾ ਸੀ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ।
ਉਸ ਨੇ ਹੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ
ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ
ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬੀਤੇ ਸ਼ਨਿਵਰਵਾਰ ਨੂੰ
ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ
ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ
ਆਜੀਤ ਡੌਭਾਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹ ਬਾਰੇ ਵੇਰੇਵੇ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਸਬਤ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ 4 ਪੰਨੇ 'ਤੇ ➔

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਸਣੇ ਪਰਵਾਸੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਡਿਪੋਰਟ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ

੦ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਕਾਰਣ ਮੱਚੀ ਤੜਖਲੀ ੦ ਟੋਰੋਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਬਰੈਪਟਨ, ਵੈਨਕੂਵਰ, ਵਿਨੀਪੈਗ ਤੇ ਮੈਟਰੀਅਲ ਵਿਚ ਫੈਲਿਆ

ਟਰਾਈ-ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਸਣੇ ਪਰਵਾਸੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਡਿਪੋਰਟ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਨੇ ਤੜਖਲੀ ਮਚਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਪਰਵਾਸੀ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਹੱਦ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਤੋਂ ਆਏ ਸਮੇਂ ਮਗਰੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਛੱਡਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਸੈਕੜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੈਨੇਡਾ ਚ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਉਤਰ ਆਏ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਡਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਪੋਸਟ ਗੈਰੈਜੂਏਟ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਤੇ ਹੋਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਬੰਧੀ ਢੰਗ-ਤਰੀਕਿਆਂ ਲਈ ਯੋਗ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਨੀਤੀ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਹਨੋਰੇ ਵਿਚ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਬਰੈਪਟਨ, ਵੈਨਕੂਵਰ, ਵਿਨੀਪੈਗ ਤੇ ਮੈਟਰੀਅਲ ਜਿਹੋ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਵਿਚ ਫੈਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਗਸਤ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੋਂ ਬਰੈਪਟਨ 'ਚ ਕੁਇਨ ਸਟਰੀਟ 'ਤੇ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਰੁਪਿਦਰ ਹਾਂਡਾ, ਤੇ ਗੁਰੂ ਰੰਗਵਾ ਸਣੇ ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕਾਂ ਨੇ ਹਮਾਇਤ ਦਿੰਦਿਆਂ ਧਰਨੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਫਿਲਿਪੀਨੇ ਪਰਵਾਸੀ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਜਥੇਬੰਦੀ ਓਟਾਰੀਓ ਫੈਲੇਸ਼ਨ ਆਫ ਵਰਕਰਸ ਐਂਡ ਮਾਈਗਰੈਂਟਸ ਤਹਿਤ 54 ਟ੍ਰੈਡ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹਮਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿਚ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਐਸੀਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਖੀ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੱਖ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਮਿਲਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਪੀਜੀਡਬਲਿਊਪੀ ਲਈ ਕੋਈ ਐਕਸਟੈਨਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਰਸਿੰਗ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਸਿਰਫ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਥੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਏ ਹਨ।

ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੀਜੀਡਬਲਿਊਪੀ ਲਈ ਐਕਸਟੈਨਸ਼ਨ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਕਰੀਬ 1.3 ਲੱਖ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਗੇ।

ਉਧਰ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਰਥਿਕ ਦਬਾਅ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਨੀਤੀ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਹੱਦ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪਰਮਿਟ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ 6 ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਖੇਤੀ, ਫੁਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ, ਨਿਰਮਾਣ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਵਰਗੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਮਿਟ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ 2019 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 88 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੱਧ ਹੈ।

ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਤਹਿਤ ਕੈਨੇਡਾ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਮਿਟ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਘਟਾਏਗੀ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿੰਦੀ ਅਸਥਾਈ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਦਬਾਅ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਚੌਲਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪਛੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਕਰਕੇ ਅਸਥਾਈ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਤੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕੈਨੇਡਾ (ਐਸ.ਡੀ.ਸੀ.) ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, 2023 ਵਿੱਚ 183,820 ਅਸਥਾਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ

ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਮਿਟ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ

2019 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 88 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੱਧ ਹੈ। ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਤਹਿਤ ਕੈਨੇਡਾ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਮਿਟ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ 6 ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਖੇਤੀ, ਫੁਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ, ਨਿਰਮਾਣ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਵਰਗੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਮਿਲੇਗੀ।

ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਆਰਜ਼ੀ ਨਿਵਾਸੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ ਦਾ 5% ਤੱਕ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਉਪਆਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਆਰਗੋਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਨੇ ਨੀਤੀ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ

ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਏ ਵਿਅਪਕ ਨੀਤੀਗਤ ਅਸਫਲਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਟਰੂਡੋ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੀਆਂ ਹਿੱਸਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਜਾਂਚ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸ਼ਨ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਹੈ। ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਹਰਦੀਪ ਸਿੱਖ ਨਿੱਜਰ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਅਤ ਬਾਹਰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਝੂਠਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਟਰੂਡੋ ਵਲੋਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2023 ਦੇ ਅਕਤੂਬਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ 40 ਦੂਤਾਵਾਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਟਾਫ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਮੁੰਬਈ ਤੇ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਵਿਖੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕੌਸਲਧਾਨਿਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਠੱਪ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅੱਗਲੇ ਕਦਮ ਚੁਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਕੋਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਠੋੜ੍ਹਾ ਸ਼ਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਏਜੰਟ ਜਨਤਕ

ਸਰਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਰੋਕੇ

੦ ਤੁਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ੦ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਰੋਕੇ, ਪਾਰਕਿੰਗ ਗਰਾਊਂਡ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ੦ ਤੁਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ

ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ-ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਵਿਕ ਰਹੇ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਚੁਕਦਿਆਂ ਤੁਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਗਿਆਨੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਬੀਜੀਆਂ, ਸਿਗਰਟਾਂ, ਜਰਦਾ, ਬੈਨੀ-ਬੈਨੀ ਅਤੇ ਗੁਟਖਾ ਆਦਿ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਨਸ਼ਾ ਆਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਕਚਗੁਜ਼ਾਰੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਥੇਦਾਰ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਖ

ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਬਣੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਨਸ਼ੇ ਵੇਚੇ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਇਸ ਪਾਸੋਂ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਕਿੰਗ ਗਰਾਊਂਡ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨ, ਜੋ ਜ਼ਿਆਦਾਤ ਪਰਵਾਸੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਸੜਕ 'ਤੇ ਬੀਜੀਆਂ-ਸਿਗਰਟਾਂ ਦਾ ਧੂੰਅਂ ਉਡਾ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੱਖ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸਭ ਕੁਝ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਦੁਰੋਂ ਆਉਂਦੀ ਸੰਗਤ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਨਸ਼ਾ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਦੀਵਾਲੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਦੀ ਤਿਆਰੀ

ਬੰਦੀਛੋੜ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਿਗਿਓਂਡ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਬੰਦੀਛੋੜ ਦਿਵਸ ਅਤੇ ਦੀਵਾਲੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ (31 ਅਕਤੂਬਰ) ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸੰਨ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ, ਲੇਖ, ਕਗਟੀਆਂ, ਕੰਵਿਤਾਵਾਂ ਆਦਿ ਛਾਪੀਆਂ ਜਾ ਰਿਹਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਕਾਢੀ ਰੰਗਦਾਰ ਸਫੇ ਹੋਣਗੇ। ਪਾਠਕ ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਵਿਕਰੇਤਾ ਆਪਣੀਆਂ ਵਾਧੂ ਕਾਪੀਆਂ ਹੁਣੇ ਬੁ

ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਅਤੇ ਬਾਦਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਭਖਿਆ

★ ਅਖੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਬਾਰੇ ਸਬੂਤ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਾਂਗਾ

ਬਲਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਮੂਰਖ ਵਿਅਕਤੀ ਦੋਧਰ ਦੇ ਹੰਕਾਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ। ਇਗਾੜਾ ਪਾਊਣਾ ਉਸਦਾ ਮਨੋਰਥ ਹੈ।

ਮਾਹਬ ਦਾ ਇਹ ਕਬਨ ਵਰਮਾ ਮਿਆ
 ਵਲਟੋਹਾ ਉਪਰ ਪੂਰਾ ਢੁਕਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ
 ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ਕ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਉਪਰ
 ਸਿੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਭਜਾਪਾ ਨਾਲ ਮਿਲੇ ਹੋਣ ਦਾ
 ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਇਕਲਾ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ
 ਵਲਟੋਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਗਲਤ ਸੋਚਦੇ ਹੋ।
 ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਟੀਮ ਵਲਟੋਹਾ
 ਦੀ ਇਸ ਨੀਤੀ ਪਿਛੇ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ
 ਉਪਰ ਘਟੀਆ ਦੌਸ਼ ਲਗਾਕੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ
 ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ
 ਗੁਲਾਮ ਜਥੇਦਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਇਸੇ
 ਕਾਰਨ ਬਾਦਲ ਦਲ ਵਲੋਂ ਵਲਟੋਹੇ ਦੇ ਬਿਆਨ
 ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪੀਤ ਸਿੰਘ

ਵਲਟੋਹਾ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਛੱਡਣ ਬਾਅਦ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਮੁੜ ਕੱਢੀ ਭੜਾਮ

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵੱਲੋਂ
ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੇਹਾ
ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੋਂ
ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ
ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ
ਵਾਰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਤਲਖ ਤੇਵਰ
ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਨਾ ਸਿਰਫ
ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ
ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਖਿਲਾਫ਼
ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕੇ ਬਿਆਨਸ਼ੁਭੀ ਕੀਤੀ ਬਲਕਿ ਆਪਣੀ
ਪੇਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਪੂਰੀ
ਵੀਡੀਓਗਰਾਫੀ ਵੀ ਜਨਤਕ ਕਰਨ ਦੀ
ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲੋਹਾ ਨੇ ਆਪਣੇ
ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵੀਡੀਓ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ
ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ
ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਸਿੰਘ ਸਹਿਬਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਈ
ਮੇਰੀ ਪੇਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਦ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਜੋ ਆਦੇਸ਼
ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰ ਝੁਕਾਕੇ
ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ
ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ
ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਪਾਏ
ਬਿਨਾਂ ਮੈਂ ਬੁਝ ਹੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ
ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਛੱਡਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ
ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ
ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ
ਪੰਥਕ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਟਕਸਾਲੀ ਅਕਾਲੀ ਦਾ
ਦੁਜਾ ਦੌੰਦੀ ਹੈ।

ਊਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂਹੁੰ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨ
ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਨਿਮਾਣੇ ਸਿੱਖ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ
ਰੂਹ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਥਤ
ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ

ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਬਾਦਲਕਿਅਂ
ਵਿਚ ਰੜਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ
ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ
ਖਤ ਦੀ ਜਥੇਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬਦਲਕੇ
ਗਿਆਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ।
ਪ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਲਾਹੁਣ ਦੀਆਂ
ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਹਿਤ
ਵਲਟੋਹਾ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ
ਹਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਉਪਰ ਦੌਸ਼ਤ
ਉਹ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ
ਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦਾ ਕੈਰੀਅਰ ਭਾਜਪਾ
ਇਤਿਹਾਸ ਉਪਰ ਤਬਾਹ ਕਰਨਾ
। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਹ ਜਲਦੀ ਫੈਸਲਾ

ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ। ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਧਾਰਮਿਕ ਤਨਖਾਹ ਲਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸੁਆਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ
ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਮੁਤਾਬਕ ਰਹਿਤ
ਮਰਿਯਾਦਾ ਘੜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ
ਬਾਦਲ ਦਾ ਕਸੂਰ ਸਿਆਸੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ
ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ
ਤੇ ਆਪਣੀ ਸਤਾ ਦੌਰਾਨ ਸੰਗਤਾਂ ਉਪਰ ਸਿਰਫ
ਗੋਲੀ ਚਲਵਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ
ਪੰਥਕ ਜਮਾਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ
ਦੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ।

ਜਦੋਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਵਲਟੋਹੇ ਨੂੰ
ਤਲਥ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਉਪਰ

ਦੇਸ਼ ਸਿਧ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ
ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੁੰਦੜ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ
ਵਿਰਸ ਸਿੰਘ ਵਲੋਟਾ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚੋਂ
10 ਸਾਲ ਲਈ ਬਾਹਰ ਕੌਂਢਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ
ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਆਗੂ ਬਾਜ਼ ਨਾ
ਆਇਆ ਤਾਂ ਇਸ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤ
ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ
ਨੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ
ਮਾਮਲੇ ਬਚੇ ਵੀ ਇੰਕਸ਼ਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ
ਮਾਮਲੇ ਸੰਬੰਧੀ ਜਲਦੀ ਹੀ ਪੰਥ ਵਿਦਵਾਨਾਂ
ਤੇ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਦੀਆਂ
ਇੱਕਤਰਤਾਵਾਂ ਬੁਲਾ ਕੇ ਰਾਏ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ
ਤੁਸ਼ਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਸ. ਵਲਟੋਹਾ ਬੀਤੇ
ਦਿਨੋਂ ਸਵੇਰੇ ਅਕਾਲ ਤੁਸ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ
ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਲਿਖਤੀ ਤੇ ਜੁਬਾਨੀ
ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ।
ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਵਲਟੋਹਾ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸੁਖਬੀਰ
ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤ ਫੈਸਲਾ
ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਜਪਾ /

ਜਥੇਦਾਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਦੀ ਸਿੰਘਣੀ ਬੀਬੀ ਗਰਬਖਸ ਕੌਰ ਅਕਾਲ ਰਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ

ਵਾਲਸਾਲ (ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼) - ਸੂ ਕੇ
ਪੰਬਕ ਆਚੂ ਅਤੇ ਬੱਚਰ ਖਾਲਸਾ ਸੂ ਕੇ
ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਮੁਹੀ ਜਥੇਦਾਰ ਰਹੇ
ਭਾਈ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬੱਚਰ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ
ਬੀਬੀ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਕੋਰ ਜੀ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ
ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਉਹ 74 ਸਾਲਾਂ
ਦੇ ਸਨ। ਜਥੇਦਾਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਇੱਕ
ਅਜਿਹੇ ਪੰਬਕ ਆਚੂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਬਕ
ਸਫ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿੱਖ
ਸਿੰਘਲਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ
ਪਾਇਆ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਧਰਮ
ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਕੋਰ ਵੱਲੋਂ ਵੀ
ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਵੱਲੋਂ ਪੁਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ
ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੀਬੀ ਜੀ ਨੂਰਮਹਿਲ ਨੇੜੇ
ਪਿੰਡ ਗੁੰਮਟਾਲਾ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਲ ਸਨ, ਤੇ ਉਹ
ਸੱਠਿਵਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਆ ਰਾਏ
ਸਨ। ਭਾਈ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜਦੋਂ 1967 ਵਿੱਚ
ਇਥੇ ਸੂ ਕੇ ਆਏ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਬੀਬੀ
ਜੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਹੋਇਆ। ਬੀਬੀ ਜੀ
ਬੜੀ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਸਨ, ਆਏ ਰਾਏ
ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ

ਜਦੋਂ ਜ਼ਬੇਦਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕਾਰ
ਸੇਵਾ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰ
ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਦ
ਬੀਬੀ ਜੀ ਇਥੇ ਯੂ ਕੇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੇ ਆਪਣਾ
ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇਖਦੇ ਰਹੇ। ਉਹ ਆਪਣੇ
ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਸਦੇ
ਵੱਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਰਾਏ ਹਨ। ਬੀਬੀ
ਜੀ ਦੀ ਸਿੱਤਕ ਦੇਹ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ
ਅਗਲੇ ਬੁੱਧਵਾਰ 23 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਕੀਤਾ

ਬੀਬੀ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਕੈਰ ਜੀ

नावेगा

ਯੂ ਕੇ ਦੇ ਪੰਥਕ ਆਜ਼ੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਥੇਦਾਰ
ਬਲਕੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ
ਨਾਲ ਇਸ ਢੁਖ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਹਮਦਰਦੀ
ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਾਂ
ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ, ਭਾਈ ਰਾਮਕੀਰ
ਸਿੰਘ, ਪੇਸ਼ੇ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਭਾਈ
ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘੜਾ, ਭਾਈ ਜੋਗ ਸਿੰਘ,
ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਮੇਜ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਭਾਈ ਸ਼ੁਭੇਗ
ਸਿੰਘ ਹੋਲੈਡ, ਭਾਈ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ,
ਹਰਜੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡੇਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ
ਸਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਹੁਣਾਂ ਨਾਲ ਢੁਖ
ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ
ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ
ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਹਾਈਕੋਰਟ ਦਾ ਲਾਰੈਂਸ ਬਾਰੇ ਸਖਤ ਰੁਖ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਲਾਈਸ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ
 'ਚ ਖਰੜ ਸੀਆਈਏ ਦਫ਼ਤਰ 'ਚ ਹੋਈ
 ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਐਸ਼ਾਈਟੀ ਨੇ
 ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰ ਹਾਈਕੋਰਟ 'ਚ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪ
 ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ
 ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਈਸ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਗੈਸਟ
 ਵਰਗਾ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ
 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ
 ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ
 ਜਲਦ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ
 ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਬੀਤੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ
ਸੁਣਵਾਈ ਛੁਕ੍ਰ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਐਸ਼ਸਾਈਟੀ ਮੁਖੀ
ਆਈਪੀਐਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ
ਰਿਪੋਰਟ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।
ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਇਕ
ਨੋਟ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਦੀ
ਕਾਪੀ ਕੋਰਟ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰ ਰਹੀ ਵਕੀਲ
ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ। ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਉਹ
ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਕੋਰਟ ਦਾ
ਸਹਿਯੋਗ ਕਰੇਗੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ
ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਜੋ ਹਾਈ ਪਾਵਰ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ
ਸੀ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕੀ
ਸੀ ਕਿਂਤੁ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ
ਵੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਪੱਖ
ਰੱਖੇਗੀ।

**ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਆਪੂ ਬਣੇ ਬਿਨਾਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੇ
ਡਾਕਟਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ?**

- ਗਉਸ਼ਾਲਾ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਬਾਅਦ ਉਥੇ ਲੇਟਣ ਨਾਲ ਕੈਂਸਰ ਠੀਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
- ਗਉਂ ਦੀ ਪਿੱਠ ਉਪਰ ਹੱਥ ਫੇਰੋ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਠੀਕ ਹੋਵੇਗਾ

ਜੂ ਪੀ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ ਗੰਗਵਾਰ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਪੀਲੀਬੀਤ ਦੇ ਨੋਗਵਾ ਪਕੜੀਆ ਚ ਗਉਂਸ਼ਾਲਾ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਦਿਆਂ ਦਿਲਚਸਪ ਡਾਕਟਰੀ ਨੁਕਤੇ ਦੱਸੇ। ਉਨ੍ਹਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਗਉਂਸ਼ਾਲਾ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਥੇ ਲੇਟ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੈਂਸਰ ਠੀਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਲਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਦਾ ਮਰੀਜ਼ ਜੇ ਗਉਂ ਦੀ ਪਿੱਠ ਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੇ ਉਹ ਬਲਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਦੀ 20 ਐਮ ਜੀ ਦੀ ਗੋਲੀ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, 10 ਐਮ ਜੀ ਤੇ ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਾਬੀਅਂ ਬਾਲਣ ਨਾਲ ਮੱਛਰ ਭੱਜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗਉਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਬੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਵਾਗ ਪਸੂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸਾਨ ਗਉਂਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗ ਸ਼ਨਮਾਨ

ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਗਊ ਸੇਵਾ ਸੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ੁਭਰ ਲਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਗਊ ਦੇ ਗੋਹੇ ਨਾਲ ਰੈਡੀਏਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਤੇ ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਦੇ ਹੋਰ ਵਰਕਰ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਗਊ ਦਾ ਗੋਹਾ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਰੈਡੀਏਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੈਰ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਗੱਲਾਂ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਆਗੂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਪਰੇ ਲਿਜਾਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

⦿ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਾਰੈਂਸ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਗੈਸਟ ਵਰਗਾ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ
ਤੇ ਹੋਵੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਖਤ ਹੁਕਮ

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਤੱਤਕਾਲੀ ਐਸੈਸਪੀ ਸੀਲ ਸੌਨੀ, ਐਸਪੀ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘਬਰਾੜ, ਡੀਐਸਪੀ ਗੁਰਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘਸ਼੍ਰੀ ਤੇ ਸੀਆਈਏ ਖਰੜ ਦੇ ਇੰਚਾਰਨ ਇਸਪੈਕਟਰ ਜ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੌਸ਼ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸਦਾ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 10 ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਫਿਲਹਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਬਲਿਕ ਡੀਲਿੰਗ ਦੀ ਪੇਸਟ
 ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ
 ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 28 ਅਕਤੂਬਰ ਤਕ
 ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਕੇ
 ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ
 ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸਿੰਗ 'ਚ
 ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਏਡੀਜ਼ੀਪੀ ਜੇਲ੍ਹ ਅਭਿਉਤ ਪਾਲ ਨੇ
 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਕੰਮ
ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੈਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਵੀ
ਕਵਰ ਜੈਮਰ ਲਾਉਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਵਾਬ
ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦੇਣਦੀ ਮੰਗ
ਕੀਤੀ। ਹਾਥੀ ਕੌਰਟ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ
ਸਣਾਈ ਮਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਇਹ ਸੀ ਮਾਮਲਾ

ਪੰਜਾਬ-ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜੇਲ੍ਹਾਂ
ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਕੇ ਸੁਣਵਾਈ
ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚਾਲੇ ਲਾਈਨਸ ਦੇ
ਇੰਟਰਵਿਊ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ
ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ
ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਾਈ ਪਾਵਰ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾ
ਕੇ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕਮੇਟੀ ਦੇ
ਨਾਕਾਮ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਏਡੀਜੀਪੀ
ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ 'ਚ ਐਸ਼ਸਾਈਟੀ
ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਐਸ਼ਸਾਈਟੀ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ
ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਲਾਈਨਸ ਦਾ ਇੰਟਰਵਿਊ ਬਹੁਤ
ਸੀਆਈਏ ਥਾਣੇ 'ਚ ਹੋਇਆ ਸੀ।

**ਗਿ: ਹਰਪੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤੁਖਤ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ
ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੇ ਅਹਵੇ ਤੋਂ ਵਿੱਤਾ ਅਸਤੀਛਾ !**

*ਵਲਟੋਹਾ 'ਤੇ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦਾ ਲਾਇਆ ਸੀ ਇਲਜ਼ਾਮ
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 'ਤੇ ਵੀ ਚੁੱਕੇ ਸਵਾਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਤਖਤ
ਦਮਦਾਮ ਸਾਹਿਬ ਦੇ
ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ
ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ
ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਵੁਕ
ਹੋਏ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨ
ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਲਟੋਹਾ
'ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਧਮਕੀ
ਦੇਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ
ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਮੈਂ ਜਥੇਦਾਰ
ਨਾਲ ਧੀਆਂ ਦਾ ਪਿਉ ਵੀ ਹਾਂ, ਸ਼ੋਧ
ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ
ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ
ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਵੀ ਨਰਾਨ
ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਇਸ ਮਾਂ
ਵਿੱਚ ਉਹ ਖਮੋਸ਼ ਬੈਠੇ ਹਨ।

ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ
ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ
ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਢਾਅ ਲਾ
ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ
ਤਖਤ ਨੇ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੇ
ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ
ਵੀ ਉਹ ਲਗਤਾਰ ਹਰ ਘੰਟੇ
ਕਿਰਦਾਰਕਸ਼ੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖਾਸ
ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ
ਹੁਣ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਨੀਚਤਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ
ਪਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਸਨੇਹਾ ਭਿਜਵਾਇਆ ਜਾ
ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ
ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕਰ
ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੇਰੇ ਘਰ
ਧੀਆਂ ਹਨ ਇਹ ਗੱਲਾਂ
ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ
ਹਨ।

 गिआनी हरपूति
सिंघ ने किहा असीं
वलटोहे तें डरन वाले
नहीं हाँ, पर थरड कलास आगुआँ
दा स्क्रूमणी अकाली दल वल्ले
पुस्तपनाही करना मन नुँ बहुत री
दुष्टी करदा है। मेरी संस्था स्क्रूमणी
गुरदुਆरा पूर्वपक्ष क्मेटी वी इस
भाषले विच्छ खामोश है। अजिहे विच्छ
मेरा इस अहुदे 'ते रहिणा मुस्कल
है।

ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ
ਮੈਂ ਜਿੱਥੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਹਾਂ, ਧੀਆਂ ਦਾ ਪਿਉ
ਵੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਣ ਨੂੰ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਭੇਜ
ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਮੇਰਾ
ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਗਿਆਨ
ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ
ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਾਪਸ
ਲੈਣ ਦੀ ਮੌਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਮੇਰਾ ਘਰ
ਛੋਟਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਆ
ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ 10 ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਮਿਲੀ ਧਮਕੀ

⦿ ਭਾਰਤੀ ਮੰਤਰਾਲਾ ਹੋਇਆ ਸਖਤ

ਦਿੱਲੀ-ਪਿਛਲੇ 48 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ 10 ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬੰਬ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਮਿਲਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਥਤੀ ਨਾਲ ਲੈਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਹਾਈ ਲੈਵਲ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦੀ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਮੰਤਰੀ ਰਾਮ ਮੌਹਨ ਨਾਇਡੂ ਨੇ ਬੰਬ ਦੀ ਧਮਕੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬੈਠਕ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਆ

ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਕਾਊਂਟ ਰਾਹੀਂ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਬੰਬ ਹੋਣ ਦੀ ਅਫਵਾਹ ਫੈਲਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਲਾਕ ਕਰਵਾ ਕੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਲੰਡਨ ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਹੋਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿੱਥੋਂ ਜਿੱਥੋਂ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਮਣੀ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਹੋਇਆ ਐਲਾਨ

⦿ 18 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ 25 ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਹੋਵੇਗੀ

ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਮਣੀ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। 4 ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਿਨ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ-ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣ

ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਮਿਲ ਚੁੱਕੀ ਬੰਬ ਦੀ ਧਮਕੀ

⦿ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ

ਇਸ ਸਾਲ ਅਗਸਤ 'ਚ ਮੁੰਬੀ ਤੋਂ ਤਿਰੂਵਨੰਤਪੁਰਮ ਜਾ ਰਹੀ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਫਲਾਈਟ 'ਚ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਟਾਇਲਟ 'ਚ ਰੱਖੇ ਟਿਸੂ ਪੇਪਰ ਤੋਂ ਬੰਬ ਹੋਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ - 'ਉਡਾਣ ਵਿਚ ਬੰਬ ਹੈ'। ਜਹਾਜ਼ 'ਚ 135 ਯਾਤਰੀ ਸਵਾਰ ਸਨ।

5 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਇੰਦੋਰ ਸਥਿਤ ਦੇਵੀ ਅਹਿਲਿਆ ਬਾਬੀ ਹੋਲਕਰ ਮੰਤਰਾਸਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ 5 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਬੰਬ ਦੀ ਧਮਕੀ ਵਾਲੀ ਈਮੇਲ ਵੀ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤਲਾਸੀ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਚਨਾ ਨੂੰ ਅਫਵਾਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਇਹ ਝੂਠੀ ਖਬਰ ਵੀ ਲਿਖ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਹਾਜ਼ 'ਚ ਬੰਬ ਹੈ ਤਾਂ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਜਾਂਚ ਲਈ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਉਤਾਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੁਣ ਅਜਿਹੀਆਂ ਝੂਠੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖਣ ਜਾਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਖਤ ਰੁਕਾਵ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੀ ਬੈਠਕ ਵਿਚ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਜਾਹਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ

ਮਿਲੀ ਸੀ ਬੰਬ ਦੀ ਅਫਵਾਹ

ਜੈਪੁਰ-ਅਯੁਧਿਆ ਫਲਾਈਟ 'ਚ ਬੰਬ ਦੀ ਅਫਵਾਹ

ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਦਿੱਲੀ-ਸ਼ਿਕਾਗ੍ਰਾ ਫਲਾਈਟ 'ਚ ਬੰਬ ਦੀ ਅਫਵਾਹ
ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਐਕਸ
ਚੰਬ ਦੀ ਖਬਰ ਦਾ ਕੀਤਾ ਖੁਲਾਸਾ
ਮੁੰਬੀ-ਨਿਊਯਾਰਕ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਉਡਾਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬੰਬ ਦੀ ਅਫਵਾਹ

ਸ਼ੁਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਹੱਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਟਰੈਸ ਲੈਣ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸਾਨ

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਣਾਅ ਲੈਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਤੁਹਾਡੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤਣਾਅ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰੀਰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਰਮੋਨਸ ਛੱਡਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਖੂਨ ਵਿੱਚ ਗਲੂਕੋਜ਼ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਭਾਵ ਤਣਾਅ ਦਾ ਸ਼ੁਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਤਣਾਅ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਸਰੀਰ ਖੂਨ ਵਿੱਚ ਐਂਡ੍ਰੋਨਾਲੀਨ ਅਤੇ ਕੋਰਟੋਸੋਲ ਨਾਮਕ ਦੋ ਹਾਰਮੋਨ ਛੱਡਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸਾਹ ਦੀ ਦਰ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਜਦੋਂ ਸਰੀਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ ਤਾਂ ਬਲੱਡ ਸ਼ੁਗਰ ਲੈਵਲ ਵਧਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਗਾਤਾਰ ਤਣਾਅ ਤੁਹਾਡੀ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ੁਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਹੋ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖੋ।

ਤਣਾਅ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ

ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਤਣਾਅ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਸਮਝੋ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਬਲੱਡ ਸ਼ੁਗਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਓ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਕਈ ਵਾਰ ਲੋਕ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਦਰਤਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਤਣਾਅ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਵੀ ਇਦਾਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦਿਨ ਆਪਣੀ ਬਲੱਡ ਸ਼ੁਗਰ ਨੂੰ ਟੈਕ ਕਰੋ। ਤਣਾਅ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਇਸ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਚੈਕ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ।

ਇਦਾਂ ਪਛਾਣੋ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਤਣਾਅ ਵਿੱਚ ਹੋ?

ਸਿਰ ਦਰਦ

ਮਾਸਪੇਸ਼ੀ ਦਰਦ ਜਾਂ ਤਣਾਅ
ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੌਣਾ
ਬਕਾਵਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ
ਚਿੜਚਿੜਾਪਨ

ਉਦਾਸੀ

ਬੇਚੈਨੀ

ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣਾ
ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਖਾਣਾ
ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣਾ ਅਤੇ
ਸੋਕਿੰਗ ਕਰਨਾ

ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਯੋਗ ਜਾਂ ਤਾਈ ਦੀ ਵਰਗੀਆਂ ਕਸਰਤਾਂ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਦਦ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬਚੋ, ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਡੀਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੈਵੀਨ ਦੇ ਸੇਵਨ ਨੂੰ ਘਟਾਓ। ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਵੀ ਕੰਮ ਨਾ ਆਵੇ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਵਿਚਾਰ:- ਹੰਕਾਰ, ਐਕਾਤ ਦੱਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਕਾਰ, ਖਾਨਦਾਨ ਦੱਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਬੋਲ-ਬਾਣੀ ਕਿਰਦਾਰ ਦੱਸ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਗਿਆਨ ਦੱਸ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। -ਅਗਿਆਤ

ਨਿੱਝਰ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਆਮਰੀਕਾ ਦਾ ਸਾਥ ਭਾਰਤ ਲਈ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸੰਕਟ

ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਫਾਈਵ ਆਈਜ਼ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਬਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਪੰਨ੍ਹੁੰ ਅਤੇ ਭਾਈ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਅਪਣਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਸ਼ਾਇਦ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਗਰ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋਣ। ਨਿੱਝਰ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਹੱਦ ਉਟਾਵਾ ਸਹਿਤ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਨੂੰ 'ਪਰਸਨਸ਼ ਆਫ ਇੰਟਰਸਟ' ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਕਤੀ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਠੋਸ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ, ਪਰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਵਿਆਕਤੀ ਨੇ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਾਂਚਕਾਰਤਾ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਛੋਟ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦੇਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ - ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਸ ਟਰੂਡੋ ਵਿਰੁੱਧ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।

ਅਮਰੀਕੀ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਫਿਰ ਵਰਮਾ ਸਮੇਤ ਛੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਨੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸਹਿਤ ਛੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਖ਼ਬਰ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਸਹਿਤ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਖਾਜ਼ਕੂ ਗੁਰਪਤਵਾਂ ਸਿੰਘ ਪੰਨ੍ਹੁੰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਜਾਂਚ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਮੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਕਥਿਤ 'ਸੀਸੀ-1' ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਹੁਣ ਖ਼ਬਰ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਖਾਜ਼ਕੂ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਵੀ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਭਾਈ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਭਾਰਤ-ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚਾਲੇ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਮੈਥਯੂ ਮਿਲਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਭਾਰਤ ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇਲਜ਼ਾਮ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੰਭੀਰ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਸ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਬੀਤੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰੇ ਤਣਾਅ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸਤੰਬਰ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਨਿੱਝਰ ਕਤਲਕਾਂਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀ ਸੀ।

ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਤਣਾਅ ਵਧਿਆ

13 ਅਕਤੂਬਰ : ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ ਭੇਜੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕੀ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿੱਝਰ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

14 ਅਕਤੂਬਰ : ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਡਿਪਲੋਮੈਟਸ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਦਸੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਜਤਾਇਆ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਫੀਰ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕੀਤਾ। ਕੁਝ ਹੀ ਪੰਥਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਡਿਪਲੋਮੈਟਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾ ਲਿਆ। ਉਸੇ ਰਾਤ ਖ਼ਬਰ ਆਈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ 6 ਡਿਪਲੋਮੈਟਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾ ਲਿਆ ਹੈ।

15 ਅਕਤੂਬਰ : ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਟਸ ਨੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ।

ਉਧਰ ਅਮਰੀਕਾ ਮੀਡੀਆ ਹਾਉਸ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਪੋਸਟ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਰਾਅ ਏਂਜੀਸੀਆਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਖੂਨੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਪੋਸਟ ਨੇ ਇੱਕ ਕੈਨੇਡਾਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਡਿਪਲੋਮੈਟਸ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਬਦਲੇ ਖੂਨੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਦਬਾਅ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸੀ। ਇਸ ਕੰਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੰਜੇ ਵਰਮਾ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ 12 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਐਨਐਸ ਏ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੌਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਜੀਤ ਡੋਭਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ।

ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਅਮਰੀਕੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਈ ਦੌਰ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਫਾਈਵ ਆਈਜ਼ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਬਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਪੰਨ੍ਹੁੰ ਅਤੇ ਨਿੱਝਰ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਅਪਣਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਸ਼ਾਇਦ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਗਰ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋਣ। ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਕਸ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਾਰੰਦਰ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਧੂਰੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਦੋਣ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਨੂੰ ਕਰਾਰਾ ਸ਼ਟਕਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਭਵਿੱਖੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਵੇਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ।

-ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ

NEWS & VIEWS

Need for Better Understanding Between Sikh Indians and Sikhs Living Abroad

The worldviews of Sikhs in India and those born and brought-up abroad are very different. There is a need to understand the nature of global Sikh diversity, otherwise united by the teachings of Sri Guru Granth Sahib and heritage shared through Khalsa ji ki Ardas. Some examples of the reasons for differences are given below.

In the UK, tributes have been pouring in from the King and the Queen, and senior politicians of all parties, for Alex Salmond, a prominent leader of the separatist Scottish nationalist movement. He passed away on 12 October 2024. All this, despite the fact that he stood for an independent Scotland. He fought for the Scottish nationalist cause within the law of the land. In 2014 referendum, Scotland voted against becoming an independent country by 55% to 45%. That verdict of the people of Scotland was accepted by the Scottish National Party for the time being.

It is unlikely that a separatist political leader from an Indian State would have received such cross-party tributes from seniormost politicians at Delhi following his death. It is unlikely that a Sikh born in the UK, America, Canada or Australia would understand why Sikh separatists from Panjab are regarded as law breakers and hounded by Indian authorities.

It would be mere truism to say that Sikhs born and bred in different environments should be expected to have different worldviews. Let me give three personal examples. Many years ago, my younger son then 6 years old, born in the UK, accompanied me for his first trip to India. He was not happy when I asked an elderly railway station labourer at Delhi (coolie is the derogatory term), to carry our two suitcases. The old labourer carried them on his head and started climbing up the railway bridge stairs while I carried the hand-bag. My son was unhappy and complained. Despite my assurance that the man was doing his job and I was going to pay him, my son just could not accept an elderly person carrying two heavy bags on his head. Following similar experiences of seeing human suffering and hardships, he was no longer interested in trips to India.

On another occasion, the daughter of a senior Sikh Indian official posted abroad, said on her first family visit home in Panjab that she found life very difficult without domestic servants. It is clear that, on growing up, my son from UK and this girl from Panjab, would have very different world-views!

As a retired policy civil servant from UK, even I cannot understand why civil servants in India behave like rulers and have display boards outside their homes announcing their ranks and positions. Bribery is almost an accepted custom.

The way to promotions in the UK is through a questioning, brain-storming approach at meetings chaired by the boss. In India one does not question the boss. Many years ago, it was suggested that even Indian co-pilots were reluctant to question their pilot bosses making obvious mistakes!

Sikhs in India believe that governments can change laws as they like if they have Parliamentary majorities. In the UK governments with majorities failed to get past the judiciary system to deport migrants to Rwanda.

Similarly, there is a communication gap between those born abroad and those who continue to migrate from India bringing their Panjab and Indian politics with them.

Better understanding of respective viewpoints is required for building communication bridges.

Gurmukh Singh OBE, Principal Civil Servant ret'd sewauk2005@yahoo.co.uk

ਆਨਲਾਈਨ ਗੁਰਕਿਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨਾ ਰੋਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ

੦ ਸਿੱਖ ਚਿੰਤਕਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਬੁਲਾਕੇ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਤੈਅ ਕਰੇ ੦ ਬਿਪਰਵਾਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸੁਚੇਤ ਰਹੇ : ਗਿਆਨੀ ਜਾਚਕ ੦ ਬੇਅਦਬੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਉਪਰ ਸਿਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਾ ਰੋਕੋ-ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ

Japji Sahib Pothi 10 Path ਜਪਜੀ ਸਾਹਿਬ ਪੇਡੀ
Customers who viewed this item also viewed

- Sukhmani Sahib Book
- Singh Brnck

Japu ji Si Nitnem (Punjabi)
Reviews with images

Shri Sundar Gutka sahib [in punjabi] Punjabi Edition 1 by one ***** 5 Hardcover Currently unavailable.

Nitnem (Punjabi) Punjabi Edition 1 by Singh Brother ***** 2 Hardcover

Top reviews from India

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਪਿਰਾਂ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਆਮ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਵੀ ਬੇਅਦਬੀ ਸਮਝ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਆਪੂ ਬਣੇ ਚੰਗੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਉਪਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਮਨਮਾਨੀਆਂ ਵੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਘਰੋਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰਕੇ ਵੀ ਚੁਕਣ ਲਗ ਪਏ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ ਸਤਿਕਾਰ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰ ਚੁਕੇ ਹਨ ਕਿ ਮਰਿਆਦਾ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਦਿੱਲੀ ਆਦਿ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕ ਪੁਲਿਸ਼ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਨਾਲ ਚੁਕਵਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਕੀ ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਸੀਮਤ ਹੁੰਦਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਲੋਕ ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦੇ ਜਾਣ ? ਸਾਡੀ ਇਸ ਘਟੀਆ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੇ ਕਈ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸਹਿਯਾਗੀਆਂ, ਸਿੰਧੀਆਂ ਤੇ ਨਿਰਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਹੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਪ ਬਣੇ ਚੰਪਰੀਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਦਸਿਆ ਹੈ।

ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਭਾਵ ਅਧੀਨ ਗੁਰਕੇ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਲਿਟਰੇਚਰ ਆਨ ਲਾਈਨ ਭੇਜਣ ਵਿਚੁੱਧ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਧਾਮੀ ਨੇ ਐਮਾਜ਼ੋਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਗੁਰਕੇ ਵੇਚਣੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਨਲਾਈਨ ਗੁਰਕੇ ਭੇਜਣ ਉਪਰ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ।

ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਦਬ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਲਈ ਸਥਾਨ ਤੇ ਵਿਛਾਈ ਲਈ ਬਸਤਰ ਸਾਫ਼-ਸੁਖਰੇ, ਮੰਜ਼ੀ, ਗਦੇਲੇ, ਚੰਦੋਆ, ਚੰਰ ਤੇ ਰੁਮਾਲ ਆਦਿਕ ਸਮਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-ਸਥਾਨ (ਸਤਿਸੰਗ-ਸਥਾਨ, ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ) ਲਈ ਆਤਿ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸੰਬਾਨੀਆਂ, ਗੁਰਕਿਆਂ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਰੂਪ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਗ੍ਰੰਥੀ ਤੇ ਅੰਤਰਗਟਰੀ ਸਿੱਖ

ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਐਮਾਜ਼ੋਨ 'ਤੇ ਗੁਰਕਿਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਸਾਨੂੰ ਕਿਧਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵੇਗੀ ? ਕੀ ਕੱਲ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ 'ਅਪੈ' ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਵਾਂਗੇ ? ਇਸ ਵੇਲੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਰਾਗੀ ਵੀ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਇਹ ਅਪੈ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਹੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਉਚਾਰਨ ਕਰਦੇ ਦੇਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਕੀ ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਿਰਫ ਸਾਡੇ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਹਿ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਯੁੱਗ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ਲ ਇੰਟੈਲੈਜੈਂਸ (ਏ.ਆਈ.) ਦਾ ਯੁੱਗ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਹਰ ਧਰਮ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪਿਆ ਹੈ ਤੇ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਜਾਂ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨਾਸਤਿਕ ਬੰਦਾ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੀ ਅਸੀਂ ਕੱਲ ਨੂੰ ਏ.ਆਈ. ਵਿਚ ਵੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਮੂਲ ਪਾਠ ਪਾਉਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦੇਵਾਂਗੇ ?

ਐਮਾਜ਼ੋਨ ਇਸ ਵੇਲੇ 13 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਮੈਜ਼ੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰੀਬ 100 ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਭੇਜਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਇਨ੍ਹਾਂ 100 ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ?

ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਦਬ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਲਈ ਸਥਾਨ ਤੇ ਵਿਛਾਈ ਲਈ ਬਸਤਰ ਸਾਫ਼-ਸੁਖਰੇ, ਮੰਜ਼ੀ, ਗਦੇਲੇ, ਚੰਦੋਆ, ਚੰਰ ਤੇ ਰੁਮਾਲ ਆਦਿਕ ਸਮਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-ਸਥਾਨ (ਸਤਿਸੰਗ-ਸਥਾਨ, ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ) ਲਈ ਆਤਿ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸੰਬਾਨੀਆਂ, ਗੁਰਕਿਆਂ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਰੂਪ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਦੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਵਰਗ, ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੱਥਰ ਹਿਤਕਾਰੀ ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪੱਥੋਂ ਆਪਣੀ ਰਾਗਿ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂਕਿ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਦੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਜਮਾਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਦਬਾਅ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰੇ।

ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਾਬਾਰ ਗੁਰਕੇ, ਪੋਥੀਆਂ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਹੋ ਗੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀਆਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ, ਸਾਂਭਣ ਤੇ

ਵੇਚਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ, ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਪਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲਵੇ ਉਸ ਦੇ ਚੰਗੇ-ਮਾੜੇ ਸਾਰੇ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਹੀ ਲਵੇ ਨਾ ਕਿ ਸਿਖੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਵੇ। ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਹਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਵਾ ਕੇ ਪੀ.ਡੀ.ਐੱਫ. ਤੇ ਹੋਰ ਫਾਰਮੈਟਾਂ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਈਏ, ਤਾਂ ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਇਸ ਰੂਹਾਨੀ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਹੋ ਸਕੇ ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਚਾਨਣ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਫੈਲ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤ੍ਰ੍ਯਾਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਗੁਰਕੇ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸਾਈਟ ਨੂੰ ਗੁਰਕਾ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕੀ ਅਸੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖਤਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ 'ਤੇ ਵੀ ਰੋਕ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਲਾ ਰਹੇ ? ਕੀ ਦੁਕਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਕਦੇ ਗੁਰਕਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਕੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਕਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਗੁਰਕੇ, ਸੈਂਚੀਆਂ ਵਿਕਣੀਆਂ ਬੰਦ ਕਰਾ ਦੇਵੇਗੀ ?

ਸੱਚ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਕਿਵੇਂ ਸਿੱਖ ਇਸਾਈ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸਾਈ ਆਪਣਾ ਧਾਰਮਿਕ ਸਾਹਿਤ ਕਿਵੇਂ ਮੁਫ਼ਤ ਵੰਡਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਲ ਧਿਆਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਹੀ ਇਲਾਜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦਾ ਇਕਠ ਬੁਲਾਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕੀ ਹੈ ਤੇ ਕੀ ਬੇਅਦਬੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੀ ਇਕ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਨਿਸਚਿਤ ਕਰੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਨਿੱਕੀ-ਵੱਡੀ ਘਰਨਾ ਜਾਂ ਗੱਲ ਨੂੰ ਬੇਅਦਬੀ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਚਾਨਣ ਨੂੰ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਯੂ ਕੇ ਦੇ ਉੱਘੇ ਕਬੱਡੀ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਅਤੇ ਸਾਉਥਾਲ ਕਬੱਡੀ ਕਲੱਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਪ੍ਰਮਜਿਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਦੇ 60ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪਾਰਟੀ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) ਯੂ ਕੇ ਦੇ ਉੱਘੇ ਕਬੱਡੀ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਅਤੇ ਸਾਉਥਾਲ ਕਬੱਡੀ ਕਲੱਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਪ੍ਰਮਜਿਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਦੇ 60ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੈਨਸੂਨ ਬੈਂਕਿਊਇਟ ਹਾਲ ਸਾਉਥਾਲ ਵਿਖੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪਾਰਟੀ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਸਾਉਥਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਸੋਹੀ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਬੱਡੀ ਕਲੱਬਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਸਮੇਤ ਭਾਈਚਾਰਕ ਆਗੂ ਸੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ

ਖੋਪੰਨੀ ਰੰਧਾਵਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਨਮ ਦਿਨ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਤੇ ਸੱਜਣ ਮਿੱਤਰ

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ: ਪ੍ਰਮਜਿਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਬੀਬੀ ਕਮਲਜੀਤ ਕੌਰ ਰੰਧਾਵਾ, ਸਪੁਤਰ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਬੀਬੀ ਅਵਨੀਤ ਕੌਰ ਰੰਧਾਵਾ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਬੀਬੀ ਰਣਦੀਪ ਕੌਰ ਰੰਧਾਵਾ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਰੰਧਾਵਾ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਆਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਨਿੱਧਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਆਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਰੰਧਾਵਾ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮਨਾਏ ਜਾਣਨ ਦਾ ਖਬ ਅਨੰਦ ਮਾਣਿਆ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਪ੍ਰਮਜਿਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਵੱਲੋਂ ਯੂ ਕੇ ਵਿੱਚ ਕਬੱਡੀ ਖੇਡ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਲਤਾ ਲਈ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਸ਼ਾਖਾ ਕੀਤੀ।

ਸ: ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਵਾਪੀਆ ਕਬੱਡੀ ਖੇਡੀ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਸਾਉਥਾਲ ਕਬੱਡੀ ਕਲੱਬ ਲਈ ਅਣਖੱਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਬੱਡੋਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲੰਮਾਂ ਸਮਾਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਸ: ਰੰਧਾਵਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੀਤੇ ਦੋ ਵਿਚਿਆਂ ਤੋਂ ਬੱਦੋਰ ਕੋਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (ਯੂ.ਕੇ.) ਵੱਲੋਂ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭੂਸਤਾ ਸੰਪੰਨ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਗਠਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿੱਖ ਮੁੱਲਿਆਂ ਤੋਂ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਸ: ਦਬਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ।

ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚੋਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਜੋਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਯੂ ਕੇ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾਂ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਨੇਤਾਂ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਦੀ ਹੱਤਿਆਕ ਅਤੇ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਲੋਗੋਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ।

ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਯੂ ਕੇ ਦੀ

ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂਸਤਾ ਸੰਪੰਨ ਸਿੱਖ ਰਾਜ, ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਈ ਮੁਹੱਿੰਮ ਚਲਾ ਰਹੇ ਡਾਇਸਪੋਰਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਮਨ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਖਲਾਂਦਾਜ਼ੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਾਈ ਦੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਖਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਲਈ ਇਕਮੁੱਠਤਾ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਮ ਪੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ, ਐਮ ਪੀ ਜਸ ਅਠਵਾਲ, ਐਮ ਪੀ ਉਪਲ, ਐਮ ਪੀ ਰੂਬ ਕੈਥਰੀ, ਭਾਈ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਮਨਕਮਲ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਸਾਉਥਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਸੋਹੀ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਬੱਡੀ ਕਲੱਬਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਸਮੇਤ ਭਾਈਚਾਰਕ ਆਗੂ ਸੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ

ਖੋਪੰਨੀ ਰੰਧਾਵਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਨਮ ਦਿਨ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਤੇ ਸੱਜਣ ਮਿੱਤਰ

ਭਾਈਚਾਰਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵਹੱਥ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮਜਿਤ ਸਿੰਘ ਪੰਮੀ ਰੰਧਾਵਾ ਦੇ 60ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ: ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਸੋਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਸਾਉਥਾਲ, ਸ: ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਸਾਬਕਾ ਕੌਂਸਲਰ ਮਨਜਿਤ ਸਿੰਘ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਲ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਣਕ,

ਕਰਮਜਿਤ ਸਿੰਘ ਕੰਮ ਔਜਲਾ, ਪਾਲ ਬਾਜਵਾ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੈਲਾ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਚੱਠਾ, ਬੀਰਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਬਿੱਲਾ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੰਡਾ, ਗੀਤਾ ਬਾਜਵਾ, ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਜੋਹਲ, ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਬਿੰਦੀ ਸੋਹੀ, ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਮੌਮੀ, ਬਿੱਲਾ ਗਿੱਲ, ਬਾਈ ਚੀਮਾ, ਕਾਕਾ ਚੀਮਾ, ਸੋਖਾ ਢੇਸੀ, ਸਰਬਜਿਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਦੇਸ ਪ੍ਰਦੇਸ, ਰਵੀ, ਤੇਜ਼ੀ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ, ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ

ਚੱਡਵਾੜ, ਭਿੰਦਾ ਸੋਹੀ, ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਪ੍ਰਸੋਤਮ ਸਿੰਘ ਸੋਹੀ, ਸੁਰਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਬਲਦੇਵ ਔਜਲਾ ਬੁਲਟ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਲਵਲੀ ਰੰਧਾਵਾ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਲੱਡੂ, ਚੰਡੀਗੜੀਆ, ਮਿ: ਗੋਗੀ, ਮਿ: ਬਖਸ਼ੀ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰੀਵਾਰਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਤੇ ਦੋਸਤ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਨੋਟ:- ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਰੰਗਦਾਰ ਤਸਵੀਰਾਂ ਆਖਰੀ 52 ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਦੇਖੋ:

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਵੱਲੋਂ ਸੁਖਬੀਰ ਅਤੇ ਧਾਮੀ ਖਿਲਾਫ਼ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਮਿਕਾਇਤ

੦ ਸੁਖਬੀਰ ਤਨਖਾਹੀਆ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਕੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾ ਰਿਹਾ ਢਾਹ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਾਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਖਿਲਾਫ਼ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇਹ ਪੱਤਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ, ਮਹਿੰਦਰ ਮਾਸਟਰ ਮਿੱਠੂ ਸਿੰਘ ਕਾਹਣੇਕੇ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁਸੈਨਪੁਰ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁਲੋਵਾਲ ਰਾਠਾਂ ਅਤੇ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਸਣੇ ਹੋਰ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵੱਲੋਂ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹੀਆ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਕੇ ਤਖਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾ ਰਿਹਾ।

ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣ੍ਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਅਖਬਾਰ ਖੰਬਦ ਕੇ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂ ਚੁਣ੍ਣ ਲਈ ਨੇਤੇ ਅਖਬਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿਓ

ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨੇੜੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਅਖਬਾਰ ਖੰਬਦ ਕੇ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂ ਚੁਣ੍ਣ ਲਈ ਨੇਤੇ ਅਖਬਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਫੋਨ ਨੰਬਰ: 01332 372851

ਫਰੈਂਕਫਰਟ ਵਿੱਚ ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਜਨਰਲ ਇਜ਼ਲਾਸ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਹੋਇਆ ਸੰਪੰਨ ਇਜ਼ਲਾਸ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਏਕਤਾ, ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ

ਫਰੈਂਕਫਰਟ, ਜਰਮਨੀ - (ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਬਨੂੜ) - ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਪਾਰਲੀਮੈਟ ਦੇ
ਪੰਜਵੇਂ ਸਾਲਾਨਾ ਜਨਰਲ ਇਜ਼ਲਾਸ ਜਰਮਨੀ ਦੇ
ਸ਼ਹਿਰ ਫਰੈਂਕਫਰਟ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪੁਰਵਕ
ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਮਰੀਕਾ, ਕਨੋਡਾ,
ਆਸਟਰੇਲੀਆ, ਯੂਰਪ ਭਰ ਅਤੇ ਯੂਕੇ ਤੋਂ
ਪਹੁੰਚੇ 100 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਡੈਲੀਗੋਟਾਂ ਨੇ ਸੈਸ਼ਨ
ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਮੁੱਦਿਆ,
ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕੇ ਗਏ ਤੇ ਤੇ
ਵਿਚਾਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ
ਏਕਤਾ, ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਇੱਕ
ਪਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸੀ।

ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਆਬਜ਼ਰਵਰਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਦੀ ਪੜ੍ਹੋਲੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ ਤੇ ਮਿਲ ਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਸ਼ੁਭਾਂ ਦਿੱਤੇ। 12 ਘੰਟੇ ਚੱਲੇ ਇਸ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਦਿਆ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਵਦਾ ਵੀ ਹੋਇਆ। ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰਮਨੀ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਭਰ ਤੋਂ ਪੰਥ ਦਰਸੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ੁਮਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਰੰਭਤਾ ਭਾਈ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਾਲੈਡ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜ ਮੂਲ ਮੰਤਰ ਦੇ ਜਾਪ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬੀਬੀ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਅਰਦਾਸ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗੁਰਾਂਦਿਆ ਨੇ ਸਵਾਗਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਆਗੂ ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਮਕਸਦ ਅਤੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਪੰਜਵੇਂ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕੌਸ਼ਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਜਾਲਮ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਨੇ-ਹਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿੱਖ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਡੇਢ ਲੱਖ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਕਸੇ ਕਦਮਾਂ ਤੇ ਚੱਲਣ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਿੱਖ

ਬਰਤਾਨੀਆ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ
ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਵਧਦੇ ਤਣਾਅ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੱਲਬਾਤ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) ਭਾਰਤ
ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚਾਲੇ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ
ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ
ਵਪਦੇ ਤਣਾਅ ਵਿਚਕਾਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਰਤਾਨਵੀ
ਹਮਰਤਬਾ ਕੀਰ ਸਟਾਰਮਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ
ਲੀਨੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ
ਜਸਟਿਨ ਟੁਰਡੋ ਅਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਮੰਤਰੀ ਕੀਰ ਸਟਾਰਮਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ
ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਏਜੰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ
ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਿਚੁੱਧ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਮੁਹਿੰਮ
ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤਾਜ਼ਾ ਘਟਨਾਕੁਮ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ
ਕੀਤੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ
ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ
ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ
ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਮਹੱਤਵ 'ਤੇ ਚਰਚਾ

ਮਿਸਲਾਂ ਵਾਲਾ ਮਾਡਲ ਹੈ ਅਤੇ
ਉਸੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਹੀ ਸੇਧ
ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਇੱਕ ਲੀਜ਼
ਜਥੇਬੰਦੀ ਪੰਥ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ
ਕਰ ਸਕਦੀ ਬਲਕਿ ਸਾਂਝੀ
ਅਗਵਾਈ ਹੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸੁਣਾ
ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਹੱਲ ਹੈ ਅੱਜ
ਜਦੋਂ ਟਰਾਂਸੈਨਸ਼ਨਲ
ਰਿਪਰੈਸ਼ਨ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ
ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਦੇ
ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਜੁਰੂਰੀ ਹੋ
ਜਦਾ ਹੈ। ਡਾ: ਅਮਰਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ
ਸਮਾਂ ਬਹੁਤ ਚੁਣੌਤੀਆਂ
ਭਰਿਆ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ
ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਅਹਿਮ ਛੁਮੰ

ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਾਈ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਯੂ ਐਨ ਉਵੇਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਮੁੱਦਿਆ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣਾ, ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਜ਼ ਕਿਮਿਸ਼ਨ ਵਾਲੋਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੀਤੇ ਰਿਵਿਊ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸ ਨੈਸ਼ਨਲ ਰਿਪਰੈਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਪਾਰਲਮੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ
ਕੌਸਲ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਾਲੋਂਡ
ਵੱਲੋਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ
ਦਿੱਤੀ । ਸਿੱਖਿਆ ਕੌਸਲ ਦੇ ਭਾਈ ਜਗਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ
ਲਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੈਪੰਪ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ, ਹੋਮ
ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਾਸਿਲਿਆ ਬਾਰੇ ਕੌਸਲ ਦੇ
ਭਾਈ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ
'ਮਾਈ ਪਿੰਡ ਪਰਾਜੈਕਟ' ਬਾਰੇ ਦਰਸਾਇਆ ।
ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਤਾਵਰਣ, ਸਿਹਤ,
ਅਤੇ ਸਮਾਜੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ
ਖੋਜ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ । ਹਿਊਮਨ
ਰਾਈਜ਼ ਕੌਸਲ ਦੇ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਕਾਰਾਂ
ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ, ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ, ਧਾਰਮਿਕ

ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਫਰੈਂਕਫੋਰਟ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਵੇਂ ਅਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਥਕ ਆਗੂ

ਆਜਾਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਫੈਲਾਉਣ ਤੱਕ ਕੌਸਲ ਦੇ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਵਿੱਤੀ ਕੌਸਲ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈ ਹਰਦਾਮ ਸਿੰਘ ਆਜਾਦ ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਮਾਮਲਿਆ ਬਾਰੇ ਚੁੱਣੋਤੀਆਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੀਆ। ਸੈਲਫ ਡਿਟਰੀਨੋਸ਼ਨ ਕੌਸਲ ਬਾਰੇ ਯੂ ਐਨ ਓ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੌਸਲ ਬਾਰੇ ਭਾਈ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਨੋਵਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੋਏ ਰਿਵੀਓ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਟਰਾਂਸ ਨੈਸ਼ਨਲ ਰਿਪੋਰਟ ਬਾਰੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਮਤੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ।

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਈਂਦਿਆਂ ਅਤੇ ਯੂ ਐਸ ਏ ਸੈਨਟਰਾਂ ਨਾਲ ਹੋਏ ਮੇਲਜੋਲ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਭਾਈ ਸਿਮਰਨਜੋਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੱਠੇਡਾ ਅਤੇ ਵੈਲਫੇਅਰ ਕੌਸ਼ਲ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਗੱਲ ਨਾਲ ਰੱਖਣ ਲਈ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਯਤਨਾਂ ਬਾਰੇ ਭਾਈ ਗਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਅਤੇ ਦੀ ਬੀਬੀ ਮਹਿਵਿਸ਼ ਇਵਤਿਖਾਰ ਅਤੇ ਡਾ: ਇਗਨਾਥੇਮੀ ਨੇ ਸੰਬੰਧਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਗਮਨ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਸਵਾਲ ਜਵਾਬ ਸੈਸ਼ਨ ਚੱਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾ: ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਪ੍ਰਭ ਸਿੰਘ, ਡਾ: ਜੇਜਾਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਸੀ ਐਗਜ਼ਿਟ ਪੋਲ, ਉਹ ਲੈ ਜਾਣ ਮੱਝ ਖੋਲ੍ਹ !

ਸਾਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹੱਸ ਕੇ ਇਹ ਗੱਲ
ਸੁਣਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸੰਨ ਸੰਤਾਲੀ ਤੋਂ
ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਮੁਸਲਿਮ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੁੱਝ
ਮੀਰਜ਼ਾਦੇ ਵੀ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡੋਂ ਦਰਿਆਵਾਂ
ਸਤਲਜ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਪਸੂ ਚਰਾਉਣ ਲਈ ਵੱਗ
ਛੁੱਟਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਦਾ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ
ਮਾਲੀ ਵੀ ਵੱਗ ਵਿਚ ਹੀ ਫਿਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।
ਪਾਲੀ ਨੇ ਰੋਜ਼ ਵੱਗ ਠਿੱਕ ਲਿਆਣਾ ਤੇ ਸ਼ਾਮ
ਵੇਲੇ ਰੱਜੇ ਹੋਏ ਪਸੂ ਮੌਜ ਲਿਆਉਣੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਪਸੂਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਝੋਟੀ ਮੀਰਜ਼ਾਦੇ ਦੀ ਵੰਡ
ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਕ ਸ਼ਾਮ ਸਿੱਧੇ ਜਿਹੇ
ਪਾਲੀ ਨੇ ਮੀਰਜ਼ਾਦੇ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤੇਰੀ ਝੋਟੀ
'ਆਸੇ' ਲੱਗ ਗਈ ਐ।

ਲਉ ਜੀ ਮੀਰਜਾਦੇ ਨੇ ਫਿਰ ਦੂਜੇ ਪਸੂਆਂ
ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜਿਆਦਾ ਗੌਰ ਨਾਲ ਡੋਟੀ ਦੀ ਸੇਵਾ
ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਨਲੁਏਣ ਧੁਲਾਉਣ
ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰੁੱਤ ਮੁਤਾਬਕ ਡੋਟੀ ਨੂੰ
ਤਾਰਾਮੀਰਾ ਲੁਣ ਵਗੈਰਾ ਚਰਾਉਣ ਲੱਗ
ਪਿਆ। ਡੋਟੀ ਵੀ ਦੇਹੀ-ਪਿੰਡੇ ਦਾ ਰੰਗ-ਦੰਗ
ਬਦਲਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਉਹ ਵਿਉਂਤਾਂ ਲਾਉਣ

ਲੱਗਾ ਕਿ ਸੂਈ ਝੋਟੀ ਵੇਚ ਕੇ ਉਹ ਆਪਣੀ
ਪਭਾਣੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਟੰਬ-ਛੱਲਾ ਖੀਦ ਕੇ ਦੇਗਾ !

ਅੱਠਵੇਂ ਮਰੀਨੇ ਜਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਸਿਆਣੇ ਦੀ
ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਮੀਰਜ਼ਾਦੇ ਨੇ ਇਕ ਸਲੋਤਰੀ ਨੂੰ
ਛੁਟੀ ਚੈਕ ਕਰਵਾਈ।

ਸਲੋਤਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੀਰ ਛੋਟੀ ਤਾਂ ਤੇਰੀ 'ਖਾਲੀ' ਹੈ ਬਈ! ਸੁਣਤੋ-ਸੁਣਤੋ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ 'ਜੁ ਵੈਲ ਗਈ'।

ਕਹਿੰਦੇ ਮੀਰਜ਼ਾਦੇ ਨੂੰ ਹਿੜਾ ਵੀ ਕੋਈ ਪਿੰਡ
ਵਾਸੀ ਅਫਸੋਸ-ਨਮਾ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਛੋਟੀ ਖਾਲੀ
ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਰੇ ਤਾਂ ਅੰਗ੍ਰੇਉ
ਮੀਰਜ਼ਾਦਾ ਕਿਹਾ ਕਰੇ— “ਓ ਭਾਰਾਵੇ ਮੈਂ ਤਾਂ
ਹੁਣ ਖੰਡਰਾਈ ਹੋਈ” ਮੱਝ-ਗਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ‘ਸਣ

ਵਾਲੀ' ਨਾ ਮੰਨਿਆਂ ਕਰੁੰਗਾ ! ”
 (ਖੁੱਡਰਾਈ ਦਾ ਮਤਲਬ-ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ‘ਤੇ
 ਗਾਵਾਂ-ਮੱਤਾਂ ਜਦ ਸੂਣ ਵੇਲੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ
 ‘ਬਹਿਣ-ਊਣੌਣ’ ਲੱਗਦੀਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਉਦੋਂ
 ਕਟੜ੍ਹ-ਬਛੜ੍ਹ ਦੇ ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਪੈਰ ਬਾਹਰ
 ਨਿਸ਼ਚ ਲੱਗ ਗੈਂਦੇ ਹੋਏ)

-ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ 'ਦੁਪਾਲ ਪੁਰ'

ਯੂ.ਕੇ. 'ਚ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਬ੍ਰਿਸਟਲ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲੀ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ)-ਯੂ.ਕੇ. ਦੇ ਬ੍ਰਿਸਟਲ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਦਲ ਬਾਬਾ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਸੰਪਰਦਾਇ ਸੁਰਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਛਾਉਣੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਕਾਰ-ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਸਾਉਥ ਗਲੋਸਟਰਸ਼ਾਇਰ ਕੌਂਸਲ ਵਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਯੂ.ਕੇ. ਦੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਭਾਗੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਦਿਆਲਾ ਪੂਰੇ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਕ ਸੰਸਥਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਜੰਮੀ-ਪਲੀ ਨਵੀਂ ਸਿੱਖ ਪੀੜ੍ਹੀ ਰਵਾਇਤੀ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰ ਸਕੇਗੀ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਸੁਖਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ

ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 8 ਜੁਲਾਈ 2023 ਨੂੰ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਅਤੇ ਸੰਪਰਦਾਇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੁੰਦਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਨਵੇਂ ਜਾਨਸ਼ੀਨ ਬਾਬਾ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ

ਵੈਲਸ਼ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਕਿਰਪਾਨ ਪਹਿਲ ਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਲੀ ਇਜਾਜ਼ਤ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ)-ਸੇਨੇਡ ਸਾਈਮਰੂ (ਵੈਲਸ਼ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ) ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਮੌਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਪਾਨ ਪਹਿਨ ਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਿੱਖ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਵੈਲਜ਼ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਐਮ.ਬੀ.ਬੀ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਖੱਡੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 3 ਇੰਚ ਲੰਬਾਈ ਤੱਕ ਕਿਰਪਾਨ ਪਹਿਨਣ ਕੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਚੈਂਬਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਲੰਮੇ ਸਾਮੇਂ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਸ:

ਵੈਲਜ਼ ਸੰਸਦ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਆਗੂ

ਗੁਰਮਤਿ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਕੋਲ ਜੇ ਵੱਡੀ ਕਿਰਪਾਨ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਪਾਸੋਂ ਛੋਟੀ ਕਿਰਪਾਨ ਲੈ ਸਕਣਗੇ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਕਿਰਪਾਨ

ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਪਾਸ ਜਮਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੋ ਵਾਪਸੀ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਕਿਰਪਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿੱਖ ਕੌਂਸਲ ਆਫ

ਕਲਾਸ ਰੂਮ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਮਹਾਨ ਸੋਮਾ ਬਣੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਦਿਆਲੇ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਕਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਭਾਈ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਗਰਗਨ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਵਿਸ਼ਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਭਾਈ ਗਰਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦੀ ਬਾਗ, ਭਾਈ ਗਰਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦਲ ਬਾਬਾ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਜੀ, ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਢੇਸੀ, ਸ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕੰਦੋਲਾ, ਮਾਤਾ ਬਲਬੀਰ ਕੌਰ ਬਰੀਆ ਅਤੇ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਸ. ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਬਰੀਆ ਦਾ ਸਮੂਹ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਰੇ ਹਨ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੂਲ ਦੇ ਸ਼ਾਸ਼ੇਬ ਖਾਲਿਦ ਨੂੰ ਯੂ ਕੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਮੈਨੇਜਰ ਦੀ ਗੱਤਿਆ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ ਉਮਰ ਕੈਦ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ)-ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੂਲ ਦੇ 25 ਸਾਲਾ ਸ਼ਾਸ਼ੇਬ ਖਾਲਿਦ ਨੂੰ ਚੋਰੀ ਦੀ ਕਾਰ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਮਾਰ ਕੇ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਮੈਨੇਜਰ 36 ਸਾਲਾ ਵਿਗਨੇਸ਼ ਪੱਟਾਭਿਰਾਮਨ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ 20 ਸਾਲ 135 ਦਿਨ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ

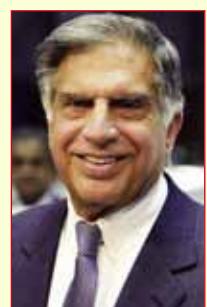
ਵਿਗਨੇਸ਼ ਪੱਟਾਭਿਰਾਮਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼ਾਸ਼ੇਬ ਖਾਲਿਦ

ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ। ਰੈਡਿੰਗ ਕਰਾਊਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵਿਗਨੇਸ਼ ਪੱਟਾਭਿਰਾਮਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਸ਼ੇਬ ਖਾਲਿਦ ਨੇ 'ਚੋਰੀ ਹੋਈ ਰੋਵਰ' ਨਾਲ ਉਸ ਵੇਲੇ ਟੱਕਰ ਮਾਰੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਰੈਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਸਾਈਕਲ ਤੇ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰੋਇਲ ਬਰਕਸ਼ਾਇਰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਵਿਗਨੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਿਤਕ ਐਲਾਨਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਟਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੋਹੀਮ ਹੁਸੈਨ ਅਗਰਾਹੀ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤਹਿਤ 4 ਸਾਲ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ।

ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਮੰਤਰੀ ਜੋਨਾਥਨ ਰੇਨੋਲਡਜ਼ ਨੇ ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਰਤਨ ਟਾਟਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ)-ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਮੰਤਰੀ ਜੋਨਾਥਨ ਰੇਨੋਲਡਜ਼ ਨੇ ਮਰਹੂਮ ਰਤਨ ਟਾਟਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗ ਦਾ 'ਰਤਨ' ਕਾਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਾਟਾ ਨੇ ਬਰਤਾਨੀ ਵੀ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਟਾਟਾ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਮੁਖੀ ਰਤਨ ਟਾਟਾ ਦੇ ਦਿਹਾਂਤ ਦੀ ਬਖਰ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੱਤੀ। ਟਾਟਾ ਨੂੰ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਟਾਟਾ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਯੂ ਕੇ ਵਿੱਚ ਐਂਗਲੋ-ਡੱਚ ਸਟੀਲਮੇਕਰ ਕੋਸ, ਲਗਜ਼ੀ ਕਾਰ ਬ੍ਰਾਂਡ ਜੈਗੁਆਰ ਅਤੇ ਲੈਂਡ ਰੋਵਰ ਅਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗਲੋਬਲ ਟੀ ਬ੍ਰਾਂਡ ਖਰੀਦੇ ਸਨ।

ਰੇਨੋਲਡਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਰਤਨ ਟਾਟਾ ਦੇ ਦਿਹਾਂਤ ਬਾਰੇ ਸੁਣ ਕੇ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਜਗਤ ਦਾ ਇੱਕ 'ਰਤਨ' ਸੀ ਅਤੇ ਬਰਤਾਨੀ ਵੀ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ।" ਮੇਰੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਅਤੇ ਪਾਰਬਨਾਵਾਂ ਉਸ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਟਾਟਾ ਸਮੂਹ ਦੇ ਹਰ ਕਾਨੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਟਾਟਾ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣੀ ਵੇਲਜ਼ ਦੇ ਪੋਰਟ ਟੈਲਸ਼ੇਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸਟੀਲ ਪਲਾਂਟ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਦਲੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜਾ ਕੰਗ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ

ਲੈਸਟਰ (ਇੰਗਲੈਂਡ), (ਸੁਖਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੱਡੇ)-ਲਗਾਤਾਰ 6 ਸਾਲ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਲੈਸਟਰ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਈਸਟ ਪਾਰਕ ਰੋਡ ਦੇ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਚੁੱਕੇ ਨੋਜਵਾਨ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਸ ਰਾਜ ਮਨਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਕੰਗ ਵੱਲੋਂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਦਲੇ ਲੈਸਟਰ ਦੀ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨਵੀਂ ਚੁਣੀ ਗਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਹੈਂਡ ਗ੍ਰਾਂਡੀ ਭਾਈ ਮਲੁਕ ਸਿੰਘ, ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ, ਜਨਨਲ ਸਕੱਤਰ ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਿਓਉ, ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਮੁਖਤਿਆਰ

ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਗੂ।

ਸਿੰਘ, ਤੀਰ ਗੁਰੂਪ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ, ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੂਪੋਵਾਲ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚਹੇਵੂ, ਪ੍ਰਮਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ, ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸ ਰਾਜ ਮਨਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਕੰਗ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ

ਅਤੇ ਸਿਰੋਪਾਓ ਭੇਂਟ ਕਰਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ ਰਾਜ ਮਨਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਕੰਗ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅੱਪਗ੍ਰੇਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਵੇਂ ਲੰਗਰ ਹਾਲ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅੰਰਤਾਂ ਲਈ ਨਵੇਂ ਪਖਨੇ ਬਣਾਏ ਗਏ, ਇੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਰਸੋਈ, ਬੜ੍ਹਰਗਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਨਵੀਂ ਲਿਫਟ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿੱਚ

ਯੂ ਕੇ ਵਿੱਚ 1965 ਤੋਂ ਛਾਪ ਰਿਹਾ ਹੱਡਤਾਵਰ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਪੇਪਰ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਪਰ ਨਿਊਜ਼ ਐਜੰਟਾਂ ਅਤੇ ਗਾਰੋਸਰੀ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੋਂ ਦੋ ਪੈਂਡ ਦਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਸਥਾਨਾਂ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਤੇ ਵਾਲੇ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਯੋਗ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ: 01332 372 851 M: 07966 388 388

GSD

GSD ESTATE AGENTS
RESIDENTIAL & COMMERCIAL PROPERTY EXPERTS
SALES • LETTINGS • MANAGEMENT
EXPERIENCED & INDEPENDENT
FAMILY OWNED & OPERATED

How much is your home worth ?
More properties wanted for qualified applicants
We can sell or let your properties fast
2-3 year rent guarantee schemes available

ਜੀ. ਐਸ. ਡੀ. ਇਸਟੇਟ ਏਜੰਸੀ

ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਕੀਮਤ ਹੈ ?

ਤੁਹਾਡੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਯੋਗ ਅਰਜੀ ਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਗਰੰਟੀ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏ ਲਈ 2-3 ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵੀ ਉਪਲੱਭ ਹਨ।

ਜਾਇਦਾਦ ਸਥਾਨਾਂ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਜ਼ਰੂਰ ਲਵੇ

EXCELLENCE AS STANDARD Supporting a greener future

Director: Mr Gurjeet Singh Dhariwal

Visit our website: www.gsdestates.com

Tel: 020 8570 1284 Email: info@gsdestates.com

10 New Heston Road, Heston, TW5 0LJ

GSD Estate Agents Ltd. Company No: 06529322. All rights reserved

ਸੰਪਾਦਕੀ ਨੋਟ:-

ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼, ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ, ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਛਾਪਣ ਵਾਲੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਧਿਆਲ ਰੱਖਣ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਕਤ ਸਥਾਨੀ ਪੁਖਤਾ ਸ਼ਬਦ ਜ਼ਰੂਰ ਨਾਲ ਭੇਜਣ। ਅਜਿਹੀ ਲਿਖਤ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਗਾਰ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਭੁਦ ਲੇਖਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਕਿਸੇ ਉਤੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਿੱਕੜ ਸੁਟਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਛਾਪਣ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਅਸਾਰੱਦ ਹੋਵਾਂਗੇ। ਲਿਖਤਾਂ ਸਾਫ਼ ਸੁਝਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ, ਬਿਊਟਾਚਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਸੁਹਾਵਣਾ ਬਣਾਉਣ, ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਵਿੱਦਿਆ, ਗੈਰਾਸਟਰ ਕਲਚਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਸਾਫ਼ ਸੁਝਾਰਾ ਵਾਤਾਵਰਣ, ਨੋਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਂਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ, ਗਿਸਵਤ ਵਿਰੁੱਧ, ਸਾਚੇ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਨਕਲੀ ਹਾਗੂ ਢੰਮ੍ਹ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਸਥਾਨੀ ਜਾਗਰਤੀ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਬਹੁ-ਪੱਧੀ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਸੁਮਨ ਮੈਰਿਜ਼ ਬਿਊਰੋ (ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ)

UK'S FIRST ASIAN MARRIAGE BUREAU

Guaranteed introduction service - Since 1972

HINDU & SIKH SINGLES MEET-UP LUNCH
SATURDAY 23RD NOVEMBER 2024 IN HOUNSLOW

An opportunity to meet a number of other like-minded singletons under one roof & maybe meet a potential partner

Tickets: Non-members: £42.50

Members/Non-Members (Early Bird booking by 31/10/24) - £37.50

Inclusive of 3-course vegetarian lunch & soft drinks

Please call for further details or to book your place

OVER 50 YEARS OF MATCHMAKING

Please feel free to contact us to discuss your requirements in confidence and without any obligation! English/Punjabi spoken.

SUMAN MARRIAGE BUREAU

Bespoke Matchmaking Service

0121 582 9995 or 020 8571 5145

WhatsApp/Signal: 07485 708717

Web: www.s-m-b.com Email: info@s-m-b.com

Providing a personal matchmaking service for all Asian communities

Follow us on Facebook: www.facebook.com/SumanMarriageBureau

Instagram: @SumanMarriageBureau

WE HAVE CLIENTS ALL OVER UK

ਸਿੱਖ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਕੌਸਲ ਯੂਕੇ ਵਲੋਂ ਅਗਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਲੈਸਟਰ ਵਿਖੇ 5-6 ਜੁਲਾਈ 2025 ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ

ਲੈਸਟਰ (ਇੰਗਲੈਂਡ), 10 ਅਕਤੂਬਰ (ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਛੱਡੇ)-ਸਿੱਖ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਕੌਸਲ ਯੂਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਲੱਧੀ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਵਿਦਿਆਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਹਰ ਸਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਯੂਕੇ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਮਹਿਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਆਧਾਰਿਤ ਪਰਚੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਯੂਕੇ ਭਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਸੈਸ਼ਨ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਲੜੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੌਰਦਿਆਂ ਅਗਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵੀ ਲੈਸਟਰ ਵਿਖੇ

5-6 ਜੁਲਾਈ 2025 ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਚੈਅਰਮੈਨ ਡਾ ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਰ ਸਾਲ ਇਸ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਵਿੱਚ ਵਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਅਤੇ ਕੰਵਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੇ ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਪੜੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਰਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਉੱਪਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਖੋਜ ਭਰਪੂਰ ਪਰਚੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਏਜੰਡਾ ਹੈ। 1 ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, 2 ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਿੱਚ

ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਅਤੇ ਕੰਵਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ, 3 ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ, 4 ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਕਤ ਅਤੇ ਅਰਥਸ਼ਾਸ਼ਤਰ ਸਾਹਿਤ ਦਾ

ਵਿਕਾਸ, 5 ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ, 6 ਅਧਿਆਪਨ ਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਆਦਿ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਯੂਕੇ ਸੰਬੰਧੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸੰਖੇਪ ਸਾਰ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪੂਰੇ ਪਰਚੇ ਵੀ ਮੰਗੇ ਜਾਣਗੇ। ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ (<https://panjabi.uk/>) ਉੱਪਰ ਵੀ ਜਾਂ ਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਟੈਨੇਸੀ ਸਟੇਟ ਯੁਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇੜੇ ਹੋਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ 9 ਹੋਰ ਜਖਮੀ, 6 ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ

ਸੈਕਰਾਮੈਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੀਆ ਬੰਗਾ)-ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨੈਸ਼ਨਵਿਲੇ ਸ਼ਾਹਿਰ ਵਿੱਚ ਟੈਨੇਸੀ ਸਟੇਟ ਯੁਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇੜੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਤੇ 9 ਹੋਰ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਜਾਂਚਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਜਖਮੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਨੈਸ਼ਨਵਿਲੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਇਕ ਗਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਈ ਜਿਥੇ ਟੈਨੇਸੀ ਸਟੇਟ ਯੁਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਘਰ ਵਾਪਿਸ ਪਰੋਡ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ।

ਪੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਨੈਸ਼ਨਵਿਲੇ ਪੁਲਿਸ

ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਡਾਨ ਆਰੋਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗਿਰੋਹ ਦੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੇ ਧਜ਼ਿਆਂ ਵਿਚਾਰੇ ਹੋਈ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਆਸ ਪਾਸ ਕਾਢੀ ਲੋਕ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ।

ਬੁਲਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ 24 ਸਾਲ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਅਜੇ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਜਖਮੀਆਂ ਵਿੱਚ 3 ਬੱਚੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕ 12 ਸਾਲ ਤੇ ਦੋ 14-14 ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਲੜ੍ਹਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸਹਿਰ ਹੈ ਤੇ ਜਖਮ ਜਾਨ ਲੇਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਦੂਸਰੇ ਪੀੜ੍ਹਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 23 ਸਾਲ

ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 55 ਸਾਲ ਦਰਮਿਆਨ ਹੈ, ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਹੈ।

ਨੈਸ਼ਨਵਿਲੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਾਂਡਰ ਐਨਖਨੀ ਮੈਕਲੇਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਇਹ

ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗ ਸਕਿਆ ਕਿ ਜਖਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਯੁਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲਾ ਅਜੇ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਹੈ।

VACANCIES JSR CONTRACTS LTD.

ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਹੈ

CONSTRUCTION BUILDERS REQUIRED ON VARIOUS SITES IN UK

Job Description: In this role as an experienced builder, a diverse set of responsibilities during the job consists of 37.5 hours of dedicated work per week. These encompass a wide spectrum of construction tasks, including but not limited to concrete pouring, excavation, framing, roofing, demolition, scaffolding, and the creation of various structures using materials like stone, brick, and reinforced concrete. Additionally, the role may extend to actively participating in roadwork projects and steelwork, and there might be occasions to perform various trade-related duties. Proficiency in tasks such as blueprint interpretation and equipment operation is required. A firm commitment to adhering to safety protocols, effective collaboration with both colleagues and subcontractors, strict adherence to project timelines and quality standards, and clear and concise communication skills. Annual pay is - £31,000

Person must have CSCS, CCDO, IPAF, Driving Licence, IPAF, SSSTS, Asbestos Awareness and Manual Handling. Overseas candidates must do UK construction industry standard qualifications on arrival and before joining the job.

Contact Mr. Randhawa via email below:
Email: jsrcontractslimited@gmail.com

ਆਪਣੇ ਕਰੀਅਰ ਵਿੱਚ ਸਲਮਾ-ਸਿਤਾਰੇ ਹੀ ਜੜ੍ਹ ਲੇਣੇ। ਅੱਜ ਉਸ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਓ.ਟੀ.ਓ. ਦੇ ਬੇਹੱਦ ਸਫਲ ਐਕਟਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਅਭਿਨੇਕ ਬੱਚਨ ਦੀ ਡਿਜ਼ਨੀ ਹਾਟ 'ਤੇ ਰਿਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਬਿੱਗ ਬੁੱਲ' ਨੇ ਓ.ਟੀ.ਓ. 'ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਧਮਾਲ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਇਸ ਸੀਰੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਭਿਨੇਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸੰਸਕਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਸੰਸਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸੀਜ਼ਨ ਦਾ ਇੰਡੀਕਾਰ ਹੈ। ਅਭਿਨੇਕ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪਰਦੇ 'ਤੇ ਬੇਂਕੋਕ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਵਾਂਗ ਕਾਮਯਾਦੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੀ ਪਰ ਓ.ਟੀ.ਓ. 'ਤੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਂ ਅਭਿਨੇਕ ਨੇ

ਦਰਪਣ ਝੂਠ ਨਹੀ ਬੋਲਦਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਮੀਡੀਆ

ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਕਿੱਥੇ ਗਿਆ ਰਾਹੁਲ ਦਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ?

○ ਕਾਂਗਰਸ ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਕਾਰਣ ਈਵੀਐਮ ਦੀ ਹੇਰਾ ਫੇਰੀ ਦਾ ਕਿਉਂ ਬਣਾ ਰਹੀ ਏ ਬਹਾਨਾ ? ○ ਦਲਿਤਾਂ ਕਾਰਣ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਰੀ, ਰਾਹੁਲ ਨਹੀਂ ਸੰਭਾਲ ਸਕੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ○ ‘ਅਪ’ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹਾਰ ਤੋਂ ਖੁਸ਼

ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਹਰ ਵਾਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਭਰਪੂਰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਈਵੀਐਮ ਦੀ ਹੋਰਾਫੇਰੀ ਤੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਉਪਰ ਦੋਸ਼ ਮੜਕੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਇਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਵਚ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛ ਰਿਹਾ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਕਿੱਥੇ ਸੀ? ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਕੁਮਾਰੀ ਸ਼ੈਲਜਾ ਪ੍ਰਤੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਤੀਸੂਚਕ ਗੱਲਾਂ ਕਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ ਘਰ ਬੈਠ ਗਈ ਤਾਂ ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਲਗਭਗ 10 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਪਹਿਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮਨੋਰ ਲਾਲ ਖੱਟਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਹਿੰਦਰ ਸੌਦੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰੈਲੀਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਇਆ। ਦਲਿਤ ਵੈਂਟਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਟਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਚਿੰਤਾ ਵਿਚ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ੈਲਜਾ ਦੇ ਘਰ ਬੈਠਣ ਨਾਲ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਇਕ ਵੱਡੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਭਾਜਪਾ ਵੱਲ ਬਣਨ ਲੱਗਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਹੁੱਡਾ ਅਤੇ ਸ਼ੈਲਜਾ ਨੂੰ ਇਕ ਮੰਚ 'ਤੇ ਲਿਆਉਂਦੇ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਦੋ ਦਿਨ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕੀ ਹੋਇਆ? ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਗਿਆਂ ਤੋਂ ਰਾਹੁਲ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਨਿਕਲੀ, ਉੱਥੋਂ ਕੋਈ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਲੇਬੀ ਖਾਏ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਬਣਿਆ, ਉੱਥੋਂ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਰ ਗਈ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਲੜਨ ਨਾਲ ਵਧੀਆਂ ਸਨ। ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਇਕੱਲਿਆਂ ਲੜਨ 'ਤੇ ਹਕੀਕਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਈ। ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਆਪਣੇ ਅਸਰ ਵਾਲੇ ਜੰਮ੍ਹ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਸਾਫ਼ ਹੀ ਹੋ ਗਈ। ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਪਛਾਣਨ ਦੀ ਥਾਂ ਈਵੀਐਮ ਨੂੰ

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਡਰਗ ਦੇ ਚੱਕਰਵਿੰਡੀ ਵਿਚ ਫਸਿਆ

⦿ ગુજરાત દે સમુદ્ર દે ત૱ટ તે ફરી ડર્ગ દે મુખ દોસ્તી દા હાલે તુક કોઈ પતા નહોં

⦿ ਤਸਕਰਾਂ, ਪੁਲਿਸ, ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੇ ਭਿੱਸਟ ਗਠਜੋੜ ਕਾਰਣ ਵਧ ਰਹੇ ਨੇ ਨਸ਼ੇ

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਸਿਰਫ ਉੱਡਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਵਧ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਮਹਾਂਨਗਰਾਂ ਦੀ ਹਾਈ-ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਸੁਸਾਈਟੀ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਕਈ ਰਾਜ ਇਸ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਕਈ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਕਵਰੇਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਵਧਦੇ ਰੁਝਾਨ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਅਸਰ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚਾ ਐਨ.ਸੀ.ਆਰ. ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੋਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਵਿਚ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਕੰਟਰੋਲ ਕਿਊਰੋ ਨੇ ਸਾਥੇ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੀ 560 ਕਿਲੋ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਖੇਪ ਫੜੀ। ਇਸ ਦੇ ਦੋ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਪਾਨੀ ਭੋਪਾਲ ਵਿਚ 1814 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਖੇਪ ਫੜੀ ਗਈ। ਭੋਪਾਲ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਸ਼ਾ ਫੜਿਆ ਗਿਆ। ਲੋਕ ਭੁੱਲੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਸਾਲ ਫਰਵਰੀ ਵਿਚ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਤੱਟ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਟਨ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਸ਼ਾ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਮਈ 'ਚ ਐਨ.ਸੀ.ਬੀ. ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਏ ਇਕ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ 12 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਢਾਈ ਟਨ ਮੈਥਮਫੈਟਾਮਾਈਨ ਫੜੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਕੋਈ ਇਕ-ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਤਾਂ ਇਸ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਦਾ ਸਕਦੇ। ਜਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਸੰਗਠਿਤ ਗਿਰੋਹ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਅਜੇ ਤਕ ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕੀ। ਆਮ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਕਿਸੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਉਤਪਾਦ ਨੂੰ ਫੜਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਸਤ 100 ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ 100 ਖੇਪ ਨਿਕਲੇਗੀ ਤਾਂ ਇਕ ਫੜੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੋ, ਜਿੰਨਾ ਨਸ਼ਾ ਫੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਕਿੰਨਾ ਨਸ਼ਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਫ਼ ਗਲ ਇਹ ਹੈ ਪੁਲਿਸ, ਤਸਕਰ ਤੇ ਸਿਆਸਤਾਨ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਡਰਗ ਮਨੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਜੇਰੀਆਂ ਭਰਨ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸਾਧਨ ਹੈ।

ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾ ਰਹੀ ਹੈ |

ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਜੈਰਮ
ਰਮੇਸ਼ ਅਤੇ ਪਵਨ ਖੇੜਾ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀ ਪ੍ਰੈਸ਼
ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਕੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਚੋਣ
ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਕਿਹਾ
ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੂੰ
ਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੋਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ
ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਰ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
ਈ.ਵੀ.ਐਸਜ਼. ਦੀਆਂ ਬੈਟਰੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ
ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ
ਜਿਸ ਈ.ਵੀ.ਐਮ. ਦੀ ਬੈਟਰੀ 99 ਛੀਸਦੀ
ਚਾਰਜ ਸੀ, ਉਸ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ
ਵੋਟਾਂ ਨਿਕਲੀਆਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਘੱਟ ਚਾਰਜ
ਈ.ਵੀ.ਐਮ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ
ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਕਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ
ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਈ.ਵੀ.ਐਮ.
ਬਦਲੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ 10 ਘੰਟੇ
ਵੇਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀਲ ਕੀਤੇ ਗਏ
ਈ.ਵੀ.ਐਸਜ਼. ਦੀਆਂ ਬੈਟਰੀਆਂ 99
ਛੀਸਦੀ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ। ਕਾਂਗਰਸ
ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਤਮਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ
ਇਕਠੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ
ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕੀ
ਹਾਸਿਲ ਹੋਵੇਗਾ? ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਤਾਂ
ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ
ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ
ਬੈਟਰੀ ਘੱਟ ਜਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਾਰਜ ਹੋਣ ਦੇ
ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ

ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ
ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਹੀ ਕਰੇਗਾ। ਉੱਜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ
ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਹਿ ਚੁਕੇ ਹਨ ਕਿ ਚੋਣ
ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ
ਆਦਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸੌ, ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਚੋਣ
ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਦਾਲਤ
ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਸਿਰਫ
ਇਸ ਵਜ਼ਾ ਨਾਲ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ
ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਜਾਨ
ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ
ਨਹੀਂ ਆਏ ਹਨ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ
ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਬਹੁਤ
ਖਰਾਬ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ 89
ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ
ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਜ਼ਬਤ ਹੋ
ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਕਿ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਦੇ
ਮੁਕਾਬਲੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ
ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਧਾ
ਫ਼ੀਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ
ਵਾਰ ਉਹ ਕਰੀਬ 1.80 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਲੈਣ
ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਹੀ। ਉਸ ਨੇ ਪੰਜ ਵਿਧਾਨ
ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਇੰਨੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਕੱਟੀਆਂ,
ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਰ ਗਈ। ਭਾਵ ਜਿਵੇਂ
10 ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ
ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਕੱਟ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ,
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੰਜ
ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ। ਇਸ
ਲਈ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ
ਟਵੀਟ ਕਰਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ

ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਲੜ੍ਹੇ
ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਭੁਸੀ ਹੁੰਦੀ। ਪਰ
ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੰਨੇ ਖਰਾਬ
ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਮ ਆਦਮੀ
ਪਾਰਟੀ ਦੁਖੀ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ
ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਜ਼ਗੀਵਾਲ ਨੇ ਇਸ
ਤੇ ਰਾਹਤ ਦਾ ਸਾਹ ਲਿਆ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ
ਨਹੀਂ ਜਿੱਤੀ। ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ
ਵੀ ਭੁਸੀ ਹੈ ਕਿ ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ
ਖਾਤਾ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਉਸੀਦਵਾਰ
ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਬੀ 6 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ
ਉਸ ਨੂੰ 'ਨੋਟਾ' ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਇਕ
ਤਿਹਾਈ ਵੋਟ ਹੀ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਜੀ
ਭੁਸੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ
ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤੀ। ਜੇਕਰ¹
ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਜਿੱਤਦੀ ਤਾਂ
ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ
ਗਸਤਾ ਬਣਦਾ। ਦਿੱਲੀ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਮੇਵਾਤ
ਅਤੇ ਐਨ.ਸੀ.ਆਰ. ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ
ਮੁਸਲਿਮ ਅਤੇ ਜਾਟ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ
ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਮੀਕਰਨ
ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।
ਪਰ ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰ ਦਸ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ
ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਆਪ
ਲਈ ਚੈਲਿੰਜ਼ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ
ਆਪ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਹਾਲਾਤ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਹਨ।
ਜੇਕਰ ਆਪ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਗਠੋੜੇ ਬਣਾਕੇ
ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਲੜ੍ਹੇਗੀ ਤਾਂ
ਹਰਿਆਣੇ ਵਰਗੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਆਪ ਤੇ
ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੇਖ - (ਜਨਮ 14 ਮਾਰਚ ਤੋਂ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ)

ਕਾਰਜ-ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਰਸਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਣਗੇ। ਕੁਝ ਵਿਗਾੜੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਾਰਜ ਸਿੱਧੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਧੋਖਾ ਵੀ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਾਮਿਕ ਭੋਜਨ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਹੋਜ ਕਰੋ। ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨੀ, ਘਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਡੀ ਆਵੇਗੀ।

ਬਿਖ - (ਜਨਮ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ 14 ਮਈ)

ਜਮੀਨ ਤੇ ਵਾਹਨ ਆਦਿ ਦੀ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖਤ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਫੌਲ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲੇਗਾ। ਹੋਸਲਾ ਤੇ ਸਾਹਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੱਭ ਰਹੇਗਾ। ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਕੰਮ ਵਿਗਾੜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਾਰਾ ਹਫ਼ਤਾ ਸਵੇਰੇ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਬੁਲਾਓ, ਕਾਰਜ ਸਿੱਧ ਹੋਣਗੇ।

ਮਿਥੁਨ - (ਜਨਮ 15 ਮਈ ਤੋਂ 14 ਜੂਨ)

ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਸੰਘਰਸ਼ਪੁਰਨ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਰਹੇਗਾ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਭੱਜ-ਦੋੜ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਖਰਚ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣਗੇ। ਗ੍ਰਾਹਿਸਥੀ ਜੀਵਨ ਵੀ ਸੁਖਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਅਕਲ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲਾਭ ਦੇ ਮੌਕੇ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਘਬਰਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਤਾਤੀਰਿਕ ਜਾਂ ਅਖੇਤੀ ਬਾਬਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਸਲਾਹ ਨਾ ਲਵੇ, ਨਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਰਕ - (ਜਨਮ 15 ਜੂਨ ਤੋਂ 15 ਜੁਲਾਈ)

ਨੋਕਰੀ ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਮੱਧਮ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਰਥਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਢਾਵਾਂ-ਛੋਲੋਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਅਸਤੁਸਟਤਾ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ। ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੁਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਛਾ ਮੁਤਾਬਕ ਕੁਝ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਇਕ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਘਰ ਬੱਚਿਆਂ ਸੇਤ ਜਾ ਕੇ ਬਰਤਨ ਸਾਫ ਕਰਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰੋ, ਕਮਾਈ ਵਿੱਚ ਬਰਕਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਤੁਲਾ - (ਜਨਮ 15 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 14 ਅਕਤੂਬਰ)

ਕਿਸਮਤ ਦੇ ਮਿਤੀਆਂ

ਵੀਰਵਾਰ 17 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਬੁੱਧਵਾਰ 23 ਅਕਤੂਬਰ 2024 ਤੱਕ

ਰਸ਼ੀਫਲ ਜਾਂ ਕਿਸਮਤ ਦੇ ਸਿਤਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੀਡੀਆ ਰਚੀਂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹੇ ਸੁਣਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ, ਪਰ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾਸਥੀ ਦੇਖ ਕੇ ਇਹ ਕਾਲਮ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਠੱਗਾਂ ਦੇ ਚੁੰਗਲ ਵਿੱਚ ਫਸਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਛਾਪਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੋਧ ਵੀ ਮਿਲ ਸਕੇ ਅਤੇ ਗਲ ਪਸੇ ਜਲ ਤੋਂ ਬਚ ਵੀ ਸਕਣ। -ਸ੍ਰੀਪਾਂਦਰ

ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਮਤਭੇਦ ਵੀ ਹੋਣਗੇ। ਪੂਰਾ ਹਫ਼ਤਾ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਹੇਗਾ।

ਸਿੰਘ - (ਜਨਮ 16 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ 15 ਅਗਸਤ)

ਉਮੀਦ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਖਰਚ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਹਤ ਵਿੱਚ ਗੜਬੜ, ਤਣਾਉ ਅਤੇ ਘਰੋਲੁ ਉਲੜਣਾ ਵੱਧਣਗੀਆਂ। ਕਈ ਨਵੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਬੀਤੇਗਾ।

ਉਮੀਦ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਖਰਚ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਹਤ ਵਿੱਚ ਗੜਬੜ, ਤਣਾਉ ਅਤੇ ਘਰੋਲੁ ਉਲੜਣਾ ਵੱਧਣਗੀਆਂ। ਕਈ ਨਵੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਬੀਤੇਗਾ।

ਪਿਆਰ - (ਜਨਮ 15 ਅਗਸਤ ਤੋਂ 14 ਜੂਨ)

ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਸੰਘਰਸ਼ਪੁਰਨ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਰਹੇਗਾ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਭੱਜ-ਦੋੜ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਖਰਚ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣਗੇ। ਗ੍ਰਾਹਿਸਥੀ ਜੀਵਨ ਵੀ ਸੁਖਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਅਕਲ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲਾਭ ਦੇ ਮੌਕੇ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਘਬਰਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਤਾਤੀਰਿਕ ਜਾਂ ਅਖੇਤੀ ਬਾਬਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਸਲਾਹ ਨਾ ਲਵੇ, ਨਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੰਨਿਆ - (ਜਨਮ 16 ਅਗਸਤ ਤੋਂ 14 ਸਤੰਬਰ)

ਆਰਥਿਕ ਉਲੜਣਾ, ਧਨ ਦਾ ਖਰਚ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਘਰੋਲੁ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨੀਆਂ ਕਰਕੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਅਸਤੁਸਟਤਾ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ। ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੁਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਛਾ ਮੁਤਾਬਕ ਕੁਝ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਇਕ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਘਰ ਬੱਚਿਆਂ ਸੇਤ ਜਾ ਕੇ ਬਰਤਨ ਸਾਫ ਕਰਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰੋ, ਕਮਾਈ ਵਿੱਚ ਬਰਕਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਤੁਲਾ - (ਜਨਮ 15 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 14 ਅਕਤੂਬਰ)

ਵਧੇਰੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ

ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਧਨ ਲਾਭ ਤੇ ਸੁੱਖ-ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲੇਗਾ, ਪਰ ਸੰਤਾਨ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ। ਧਰਮ-ਕਰਮ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰਹੇਗੀ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਮਤਭੇਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਜਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਾਲ ਵੀ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉ।

ਕਿਸਮਤ - (ਜਨਮ 15 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ 13 ਨਵੰਬਰ)

ਸਥਾਨ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਤੇ ਦੂਰ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਭਾਈ-ਬੀਧੂ ਦੇ ਸੁੱਖ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆਵੇਗੀ। ਸੰਸਾਰਿਕ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਖਰਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਤਣਾਉ, ਫਜ਼ੂਲ ਦੇ ਤਗਾੜੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨੀਆਂ ਵੱਧਣਗੀਆਂ। ਸਾਰਾ ਹਫ਼ਤਾ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਗਰਦਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸਵੇਰੇ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵੇ।

ਧਨ - (ਜਨਮ 14 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ 13 ਦਸੰਬਰ)

ਪਰਿਵਾਰ ਉਲੜਣਾਂ ਕਰਕੇ ਮਨ ਆਸਾਂਤ ਰਹੇਗਾ। ਸੰਤਾਨ ਸਬੰਧੀ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਚਿੰਤਾ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ। ਸਿਹਤ ਢਿੱਲੀ, ਧਨ ਦਾ ਖਰਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਕਸਾਨ ਦਾ ਡਰ ਹੈ। ਧਰਮ-ਕਰਮ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਧੇਰੀ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਚਾਦਰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੀ ਪੈਰ ਪਸਾਰੋ, ਆਰਥਿਕ ਉਲੜਣਾਂ ਤੋਂ ਬਚੋਂ ਰਹੇਗੇ ਅਤੇ ਮਨ ਵੀ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹੇਗਾ।

ਮਕਰ - (ਜਨਮ 14 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ 12 ਜਨਵਰੀ)

ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਸਿਹਤ ਪੱਥੋਂ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨੀ ਅਤੇ ਸੁਭਾਵ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਰਹੇਗੀ। ਸੰਘਰਸ਼ ਭਰੇ

ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਾਜ਼ਾਚੇ ਲਈ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਬਣਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਉਚੇ ਅਹੁਦੇ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ-ਜੋਲ ਢਾਇਦੇਮਦ ਰਹੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵੱਧਣਗੇ। ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਦਿਨ ਸ੍ਰੀ ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਹੇਗਾ।

ਕੰਭ - (ਜਨਮ 13 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ 11 ਫਰਵਰੀ)

ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਉਮੀਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬੋੜੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਧਨ ਲਾਭ ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਮਿਲ੍ਹਣਗੇ। ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਾਰਜ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਤਾਨ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੈਚਾਰਿਕ ਮੱਤਭੇਦ ਰਹਿਣਗੇ। ਅੱਧ ਦਿਨ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਾ ਬੋਲੋ, ਮਨ ਅੰਦਰ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ, ਕਾਰਜ ਸਿੱਧ ਹੋਣਗੇ।

ਮੀਨ - (ਜਨਮ 12 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ 13 ਮਾਰਚ)

ਵਿੰਦਿਆਰਬੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਰਹੇਗਾ। ਕੈਰੀਅਰ ਸਬੰਧੀ ਚੁਕਾਵਣਾਂ ਅਤੇ ਆਸਮਨਸ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਰਹਿਣਗੇ। ਕੈਰੀਅਰ ਸਿੱਖਿਆ ਰੂਪਾਵਣਾਂ ਦੀ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸਿਤ ਹੋਣਾਂ। ਹਰ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਚੁਕਾਵਣਾਂ ਦਾ ਅੰਦੇਸ਼ਾ ਹੈ। ਘਰੋਲੁ ਉਲੜਣਾਂ ਵੀ ਉਭਰਨਗੀਆਂ। ਮਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਨ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਪਾਸੇ ਲਾਉ, ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਰੱਖੋ, ਕਾਰਜ ਸਿੱਧ ਹੋਣਗੇ।

ਹਾਸੇ ਦੀ ਪਟਾਰੀ

ਸਹੁਰ, ਤੁਮ ਦਾਰੂ ਪੀਅਤ ਹੋ। ਕਡੀ ਬਤਾਏ ਨਹੀਂ।
ਜਵਾਈ, ਤੇਹਾਰ ਲੜਕੀ ਖੂਨ ਪੀਅਤ ਹੈ,
ਤੁਮ ਬਤਾਏ ਕਾ।

------*
ਪ੍ਰੇਮੀ (ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਨੂੰ), ਭੀਅਰ, ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਪਾਪਾ
ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿਸ ਵੇਲੇ ਕਰਾਂ?
ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ, ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਪਾਪਾ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ
ਚੁੱਡੀ ਨਾ ਹੋਵੇ।

------*

ਵਿਆਹ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਲਈ ਹੰਸਲੇ ਵਿਖੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਟਿਕਾਣਾ

ਕਿੰਗਜ਼ਾਵੇਲ ਐਕਿਊਟਿਵ ਮੁਦੀਟ

ਸਾਡੇ ਤਾਜ਼ਾ ਤੇ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨੇ ਖਾਣਿਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਤੁਹਾਡੀ ਤੇ ਸੇਵਾ ਸਾਡੀ

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਸ ਮੁਹਤਾ!

ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੋ।

ਸਾਡੀ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਰਿਵਸ ਦੇਖ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਹਿਮਾਨ ਆਸ-ਆਸ ਕਰ ਉਠਣੋ।

ਵਿਆਹ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਵੇਰੇ ਦੀ ਚਾਹ ਨਾਲ ਤਾਜ਼ਾ ਸਮੇਤ, ਪਕੋਂਦੇ, ਸਪਰਿੰਗ ਰੋਲ ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਮਨਪਸੰਦ ਮਿਠਿਆਈ ਬਹੁਤ ਰਿਆਇਤੀ ਭਾਵਾ ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਤੇ ਖਾਣਿਆਂ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸਵ: ਉਮਰਾਓ ਅਟਵਾਲ ਦੇ 40 ਸਾਲਾ ਤੁਲਾਬੀ ਲਾਭ ਉਠਾਓ

ਯੂ.ਕੇ. 'ਚ ਲੱਭੁਆਂ ਦੇ ਸਤ ਤੋਂ ਮਾਹਿਰ

ਸਵ: ਸ੍ਰ. ਉਮਰਾਓ ਅਟਵਾਲ

KINGSWAY BANQUETING SUITE

270-272 BATH ROAD, HOUNSLOW, MIDDLESEX, TW4 7DF.

(OPP. HOUNSLOW WEST TUBE STATION)

TEL: 020 8570 8351

Email: Kingswaylondon@icloud.com, www.kingswaybanqueting.com

ਸੋਸਲ ਮੀਡੀਆ ਜ਼ਰੀਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫਿਲਾਉਣ ਵਾਲੇ 10 ਠੱਗ ਤਾਂਤਰਿਕ ਬਾਬੇ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰ

○ ਪੁਲਸ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਕੋਲੋਂ ਚੌਗੀ ਦੀ ਐਕਟਿਵਾ, ਬਾਬੀਕ, 24 ਮੋਬਾਈਲ ਆਦਿ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ

ਲੁਧਿਆਣਾ-ਭੋਲੇ-ਭਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਸੋਸਲ ਮੀਡੀਆ ਸਾਈਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਡਰ-ਧਮਕਾ ਕੇ ਪੈਸੇ ਵਸੂਲਣ ਵਾਲੇ ਬਾਬੇ ਖੁਦ ਪੁਲਸ ਦੇ ਹੱਥੇ ਚੜ੍ਹ ਗਏ। ਪੁਲਸ ਨੇ 5 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ 10 ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਬੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਕੋਲੋਂ ਵੱਡੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 5 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਪੁਲਸ ਰਿਮਾਂਡ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਖੁਲਾਸੇ ਹੋਏ ਹਨ।

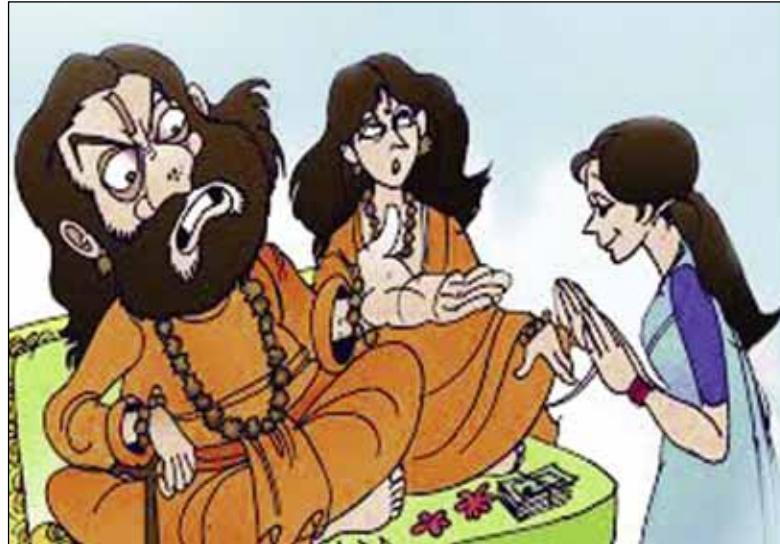
ਏ. ਡੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੈਸ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫੜੇ ਗਏ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਹਾਦ, ਮੁਹੰਮਦ ਫੈਜਲ, ਆਸ ਮੁਹੰਮਦ, ਮੁਹੰਮਦ ਮੋਇਬ, ਇਰਸ਼ਾਦ, ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦ, ਸਾਰਿਕ, ਸੋਕੀਨ, ਆਮਿਰ ਅਤੇ ਅਨਵਰ ਅਹਿਮ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਫੁੱਲਾਂਵਾਲ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਕੋਲੋਂ ਚੌਗੀ ਦੀ ਐਕਟਿਵਾ, ਬਾਬੀਕ, 24 ਮੋਬਾਈਲ ਅਤੇ 5 ਰਜਿਸਟਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਕਤ ਮੁਲਜ਼ਮ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਦੱਸ ਕੇ ਸੋਸਲ ਮੀਡੀਆ ਸਾਈਟਾਂ ਤੋਂ ਹਾਈਲਾਈਟ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੰਬਰ ਦੇਖ ਕੇ ਕਾਲ ਕਰਦੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲੈਂਦੇ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਬੇ ਉਹ ਮੂਰਖ ਬਣਾ ਕੇ ਪੈਸੇ ਠੱਗਦੇ ਸਨ।

ਕੁਛ ਮੀਡੀਆ ਅਦਾਰੇ ਪਾਲ ਰਹੇ ਨੇ ਬਾਬਿਆਂ ਨੂੰ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਸਾਰੇ ਤਾਂਤਰਿਕ ਠੱਗ ਬਾਬੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਫੜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦਾ ਸੱਚ ਉਜਾਗਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਾਬਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਗਿੱਠਤੀ ਵਿਚ ਕਮੀ ਨਾ ਆਉਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੇ ਪੱਧਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਿਆ।

ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਢੋਂਗੀਆਂ ਨੂੰ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਅਭਿਆਰਨ ਅਤੇ ਚੈਨਲਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂਤਰਿਕਾਂ, ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਵਿਗਿਆਪਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਲੇਸ਼ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਤਵੀਤ ਅਤੇ ਲਾਕੇਟ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਘਰੇਲੂ ਝਗੜਾ ਦੂਰ ਕਰਨਾ, ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਵਿਚ ਇੱਜ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਪੁੱਤਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ, ਮਨਚਾਹਿਆ ਪਿਆਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ ਦਿਵਾਉਣ ਵਰਗੇ ਝੂਠੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਜਾਲਸਾਜ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਜਾਲ ਵਿਚ ਫਸਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋਵੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹਰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਤਿਆਰ ਰਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰੁਫਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਫ਼ਨਾ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਬੰਦਾ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਫਸਣ ਲਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਹਾਨੇ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਠਗਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ

ਚਮਤਕਾਰ ਨਾਲ ਇਲਾਜ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਪਗਾਧ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਤਵੀਤ, ਗ੍ਰਹਿਨ ਨਛੱਤਰ, ਤੰਤਰ-ਮੰਤਰ, ਝਾੜ ਫੁੱਕ, ਚਮਤਕਾਰ, ਦੈਵੀ ਦਵਾਈ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆ ਜਾਂ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾਉਣ ਦਾ ਝੂਠਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਜੁਰਮ ਹੈ। ਤੰਤਰ ਮੰਤਰ, ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁਟਣ ਵਾਲੇ ਜੋਤਸ਼ੀ, ਸਿਆਣੇ, ਤਾਂਤਰਿਕ ਵਰਗੇ ਪੰਡੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਜੇਲ ਦੀ ਹਵਾ ਖਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਐਸ਼ਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਧਨ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1940 ਦੇ ਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਬੰਦਾ ਜਾਂ ਫਰਮ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਉੱਚਿਤ ਲਾਈਸੰਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਸਟਾਕ, ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਵੇਚੀ ਗਈ ਹਰ ਇਕ ਦਵਾਈ ਦਾ ਕੈਸ਼ਲੋਨੇ ਦੇਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੰਸ ਦੇ ਦਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਜੁਰਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਚਮਤਕਾਰੀ ਇਲਾਜ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1954 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤੰਤਰ-ਮੰਤਰ, ਗੰਡੇ (ਮੰਤਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਗੰਢ ਮਾਰਿਆ ਯਾਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਓਪਰੀ ਰੁਕਾਵਟ ਦੂਰ ਕਰਨ ਮਾਤਰ ਗਲੇ ਵਿਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ) ਤਵੀਤ ਆਦਿ ਢੰਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਚਮਤਕਾਰੀ ਰੂਪ ਤੋਂ ਇਲਾਜ ਜਾਂ ਨਿਦਾਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਗਿਆਪਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ ਤੋਂ ਭਰਮ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਗਿਆਪਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਗਾਧ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਵਿਗਿਆਪਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਦੇ

1986 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਸਾਮਾਨ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਪਭੋਗਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਜੋਤਸ਼ੀ, ਤਾਂਤਰਿਕ ਜਾਂ ਬਾਬੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਗੰਦਾ, ਤਾਵੀਤ, ਗ੍ਰਹਿਨ ਨਛੱਤਰ ਖਰੀਦਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਕਰੇਤਾ ਜੋਤਸ਼ੀ, ਤਾਂਤਰਿਕ ਜਾਂ ਬਾਬੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਉਪਭੋਗਤਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਮਾਮਲਾ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਲੰਘਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜੀਵਨ ਜਾਂ ਸੁਰਖਿਆ ਦੇ ਲਈ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਮਾਨ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 420 ਵਿਚ ਵੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਕਪਟਾਊਵਰਕ ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਆਰਥਕ, ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਕ, ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਸਬੰਧੀ ਨਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਗਾਧ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ 7 ਸਾਲ ਤਕ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ। ਧਰਮ, ਸ਼ਹਿਰ, ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਆਸ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕੁੱਝ ਪੰਡੀ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿਚ ਛੁਬੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਪਟ ਨਾਲ ਲੁਟਦੇ ਹਨ।

ਇਲਾਵਾ ਅੰਧਬਾਰ ਜਾਂ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਆਦਿ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਜਹਿਆ ਅਪਗਾਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਉੱਤੇ 6 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਜਾਂ ਦੋਹਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਜ਼ਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਰਨ ਉੱਤੇ 1 ਸਾਲ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਦੋਹਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਵਧਾਨ ਹੈ।

ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੰਰਕਸ਼ਣ ਅਧਿਨਿਯਮ,

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਫੜੀ 72 ਕਰੋੜ ਦੀ ਹੈਰੋਇਨ !

○ 2 ਨਸ਼ਾ ਸਮਗਰਲਰ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਵਿਚ ਸਫਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਸੀਆਈਏ ਸਟਾਫ਼ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰ ਦਾ ਪਰਦਾਵਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨੈਟਵਰਕ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਾਉਂਟਰ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸੁਖੇਵਾਲਾ ਨੇੜੇ ਦੋ ਸੱਕੀ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ 10.4 ਕਿਲੋ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅੰਤਰਗਾਸਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਇਸ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਕੀਮਤ 72 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਤਰਨਤਾਰ ਦਾ ਸਥਾਨ ਸਿੰਘ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਵੱਡੀ ਖੇਪ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਅਣਪਛਾਤੇ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਮਹਿੰਦਰਾ ਸਕਾਰਪੀਓ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਮਾਰੂਤੀ ਸੁਜ਼ੀਕੀ ਬਲੇਨੋਂ ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਫਰਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰੀ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਖੇਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮਿਲੀਆਂ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੀ 63 ਕਰੋੜ ਦੀ ਹੈਰੋਇਨ

○ ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ. ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਸਰਚ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਤਰਨਤਾਰ-ਭਾਰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਹੱਦ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ. ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਏ ਗਏ ਸਾਂਝੇ ਸਰਚ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ 12.5 ਕਿਲੋ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਅੰਤਰਗਾਸਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਕੀਮਤ ਕਰੀਬ 63 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਡੀ.ਬੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਭਿੱਖੀਵਿੰਡ ਪ੍ਰੀਤਿਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਬਾਣਾ ਖੇਮਕਰਨ ਵਿਖੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਤਸਕਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ ਅਗਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗਵਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਸਹੁਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਤੰਗ
30 ਸਾਲਾ ਵਿਆਹੁਤਾ ਨੇ
ਕੀਤੀ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ

੦ ਪੱਖੇ ਨਾਲ ਲਟਕਦੀ ਮਿਲੀ ਲਾਸ਼
੦ ਲੜਕੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ
ਦੇ ਉਪਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗੀ ਪੁਲਿਸ

ਮੋਗਾ-ਪਿੰਡ ਰਾਮਾ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ
ਇੱਕ 30 ਸਾਲਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕੀ ਵੱਲੋਂ
ਸਹੁਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਤੰਗ ਹੋ ਕੇ ਪੱਖੇ ਨਾਲ
ਫਾਹਾ ਲੈ ਕੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।
ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਲੜਕੀ
ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ
30 ਸਾਲ ਜਿਸਦਾ ਚਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ
ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ
ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕੁਲਵਿੰਦਰ
ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਦੋਨਾਂ ਦਾ ਦੂਸਰਾ
ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਲੜਕੀ ਲਵਪ੍ਰੀਤ
ਕੌਰ ਕੋਲੇ ਇੱਕ 6 ਸਾਲ ਦੀ ਬੇਟੀ ਸੀ, ਜੋ
ਕਿ ਪੇਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲੇ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ
ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇੱਕ ਬੇਟਾ ਸੱਤ
ਸਾਲ ਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੇ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।

ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਹੁਰਾ
ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਦਾਜ਼
ਲਈ ਤੰਗ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਵਾਰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵੀ
ਬਿਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ
ਨੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਸਹੁਰਾ
ਪਰਿਵਾਰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ
ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ
ਨੂੰ ਫੌਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਪਰ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਸ
ਨਾਲ ਕੁਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਸਹੁਰਾ
ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਕੇ ਪੱਖੇ
ਨਾਲ ਲਟਕਾ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ
ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਥਾਣਾ ਮੁਖੀ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਮਾ ਪਿੰਡ ਦੀ ਰਹਿਣ
ਵਾਲੀ ਇੱਕ 30 ਸਾਲਾ ਲੜਕੀ ਲਵਪ੍ਰੀਤ
ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਫਾਹਾ ਲਗਾ ਕੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ
ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦਾ ਚਾਰ ਸਾਲ
ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਮਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ
ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ
ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਝਗੜੇ ਦੀ
ਸੀਸੀਟੀਵੀਵੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਈ ਹੈ।
ਲੜਕੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ
ਉਪਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮੀਡੀਆ ਮਾਲਕ ਨਾਲ ਹੋਈ ਅਨੋਖੀ ਠੱਗੀ

○ ਖੁਦ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੱਸ ਠੱਗੇ 1.30 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ

ਜਲੰਧਰ-ਐਨ ਆਰ ਆਈ. ਬਾਣੇ ਦੀ
ਪੁਲਸ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਖੁਦ ਨੂੰ
ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੱਸ ਕੇ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ
ਫੰਡ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿਚ
ਪਵਾ ਕੇ ਠੱਗੀ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
ਰਹਿੰਦੇ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ
ਪਤਨੀ ਗੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਮਾਮਲਾ
ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਬਾਣੇ
ਦੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ
ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ
ਅਨੁਸਾਰ ਪੀੜ੍ਹਤ ਮੂਲ ਰੂਪ ਤੋਂ ਨਕੋਦਰ ਦੇ
ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪਰ ਅੱਜਕੱਲ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਰੀ
ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਐਂਡ. ਵਾਈ. ਆਈ.
ਮੀਡੀਆ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ
ਏ. ਡੀ. ਜੀ. ਪੀ. ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ.
ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ
ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਕੰਪਨੀ ਚਲਾ
ਰੱਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਉਕਤ ਕੰਪਨੀ ਅਧੀਨ ਸਾਂਝਾ
ਟੀ.ਵੀ., ਨਿਊਜ਼ ਓਨਲੈਨ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਬਾਣੀ,
ਓਨਲੈਨ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਅਤੇ ਜਸਟ ਇਨ ਦੇ ਨਾਂ
ਨਾਲ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਚੈਨਲ
ਬਾਡਕਾਸਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਾਜ ਕਮਲ ਢੱਟ ਅਤੇ ਤੀਰਥ
ਸਿੰਘ (ਜੋ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ) ਕੈਨੇਡਾ
ਸਥਿਤ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਨ।

ਪੀੜ੍ਹਤ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ
ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਲ 2017 ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਕ ਮੀਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਫਾਰ
ਯੂਅਰ ਇਨਫਾਰਮੇਸ਼ਨ ਮੀਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ
ਲਿਮਿਟਡ ਖੇਲੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਖੁਦ 67
ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਹੋਲਡਰ ਸਨ ਅਤੇ ਤੀਰਥ
ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ
33 ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਹੋਲਡਰ ਸਨ।

ਜਦੋਂ ਕੰਪਨੀ ਖੇਲੀ ਗਈ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਤਾਂ ਕੰਮ ਠੀਕ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਉਕਤ
ਮੁਲਜ਼ਮ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖੁਦ ਕੈਨੇਡਾ
ਸਥਿਤ ਉਕਤ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਖੁਦ ਨੂੰ
ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੱਸ ਕੇ ਸਾਲ 2017 ਵਿਚ
ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਖੇਲੀ ਗਈ ਕੰਪਨੀ ਫਾਰ
ਯੂਅਰ ਇਨਫਾਰਮੇਸ਼ਨ ਮੀਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ
ਲਿਮਿਟਡ ਲਈ ਇਕ ਆਰਟਿਗਾ ਕਾਰ, ਜਿਸ
ਦੀ ਕੀਮਤ ਲੱਗਭਗ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ,
ਵਾਸਤੇ ਫੰਡ ਕਦਵਾਏ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸੇ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ

ਪਤਨੀ ਗੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਇਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼
ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ
ਤਰੀਕਾਂ ਨੂੰ ਫਾਰ ਯੂਅਰ ਇਨਫਾਰਮੇਸ਼ਨ
ਮੀਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਆਈ. ਸੀ. ਆਈ. ਸੀ. ਆਈ. ਬੈਂਕ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿਚੋਂ
1 ਕਰੋੜ 30 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕਦਵਾ ਕੇ ਆਪਣੇ
ਨਿੱਜੀ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿਚ ਪਵਾ ਕੇ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ
ਠੱਗੀ ਮਾਰੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਾਂਜੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਬੈਂਕ ਤੋਂ
ਚੈਕ ਕਦਵਾਈਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ
ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ ਵਿਚ 1 ਕਰੋੜ 8
ਲੱਖ 39 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਅਤੇ 22 ਲੱਖ 48
ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਕਦਵਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ ਵਿਚ
ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ। ਜਦੋਂ ਆਈ.ਜੀ. ਐਨ.
ਆਰ. ਆਈ. ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਡੀ. ਡੀ. ਐਸ.
ਪੀ. ਐਨ. ਆਰ. ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ
ਗਈ ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਸਥੂਤਾਂ ਮੁਤਾਬਕ
ਉਕਤ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ
ਖੁਦ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ
ਦੱਸ ਕੇ ਫੰਡ ਕਦਵਾਏ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸੇ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ
ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਅਣਪਛਾਤਿਆਂ ਨੇ 'ਆਪ' ਆਗੂ ਸੋਨੂ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਬਣਾਇਆ

○ ਸੁਨਸਾਨ ਬਾਂ 'ਤੇ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜੇ ਅਗਵਾਕਾਰ

ਲਹਿਆਣਾ-ਲਹਿਆਣਾ ਵਿਚ ਆਮ
ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲਾ ਯੂਥ ਪ੍ਰਾਨ ਸੋਨੂ
ਕਲਿਆਣ ਨੂੰ ਪਿਸਤੋਲ ਦੀ ਨੋਕ 'ਤੇ ਢਾਈ
ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਬੰਧਕ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ
ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਘਟਨਾ
ਹੈਬੋਵਾਲ ਦੇ ਗੋਪਾਲ ਨਗਰ ਦੀ ਹੈ। ਸੋਨੂ
ਕਲਿਆਣ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਾਣਾ
ਹੈਬੋਵਾਲ ਵਿਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ
ਹੈ। ਸੋਨੂ ਕਲਿਆਣ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 10
ਅਕਤੂਬਰ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ
ਕੰਮ ਲੈਂਦੀ ਜਾਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਾਰਟੀ
ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਦੋਸਤ ਦੀ ਉਡੀਕ
ਕਿਹਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ 25 ਤੋਂ 30 ਨੌਜਵਾਨ
ਉਥੇ ਆ ਗਏ। ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ

ਪਿਸਤੋਲ ਤਾਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ
ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾਇਆ। ਉਹ
ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਿਸੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਲੈ
ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪੱਟ 'ਤੇ ਪਿਸਤੋਲ
ਰੱਖ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਜੋ ਵੀ ਕਹਿਣਗੇ,
ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਕਹਿਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜੂਠੇ ਗਲਾਸ
ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਪਿਲਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਸਤੋਲ
ਦੇ ਬੱਟ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਵੀ ਵਾਰ
ਕੀਤਾ। ਸੋਨੂ ਕਲਿਆਣ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਲਈ
ਕਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਥਾਣਾ ਹੈਬੋਵਾਲ ਦੇ
ਐਸਐਚਓ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ
ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੋਨੂ ਕਲਿਆਣ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ
ਕਰਵਾਈ ਹੈ ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਆਪਣਾ
ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।
ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ
ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਅਗਲੀ
ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗੀ।

ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ 2 ਭਰਾਵਾਂ ਵਿਚ ਹੋਈ ਲੜਾਈ, ਭਰਜਾਈ ਦੇ ਕਪੜੇ ਪਾੜੇ

○ ਪੁਲਸ ਨੇ 5 ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ

ਤਰਨਤਾਰਨ-ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਹੋਏ ਝਗੜੇ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਔਰਤ ਦੇ ਕਪੜੇ ਪਾੜੇ ਦੌਰਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਥਾਣਾ ਸਦਰ
ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੀ ਪੁਲਸ ਨੇ 5 ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ ਅਗਲੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮਹਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸ਼ਬਦਾਪੁਰ ਨੇ ਥਾਣਾ
ਸਦਰ ਤਰਨਤਾਰਨ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਪੁਲਸ ਚੌਕੀ ਮਾਣੋਚਾਹਲ ਦੀ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਸੁਖਜਿੰਦਰ
ਪਾਲ ਇਕੋ ਮਕਾਨ ਵਿਚ ਹੋਏ ਨਿੱਜੀ ਰੀਟੀਂਡਰ ਰੀਟੀਂਡਰ ਦੇ ਗਹਿਰਾਂ ਉਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਭੈਣਾਂ ਵਿਅਕਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ
ਤਰਨਤਾਰਨ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਰੀਬ 7 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾਈ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਥੀਤੀ 24 ਅਗਸਤ
ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਪਾਲ, ਭਰਜਾਈ ਰੀਟੀਂਡਰ ਕੌਰ, ਭੈਣ ਰੇਨੂ ਬਾਲਾ ਪਤਨੀ ਨਗੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਾਸੀ ਭਿੰਡਰ ਕਲਾਂ, ਭੈਣ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ
ਪਤਨੀ ਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਚੀਮਾ ਬਾਠ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਚੀਮਾ ਬਾਠ ਵੱਲੋਂ ਹਮਸਲਾਹ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ,
ਸੱਤ ਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਗੀਤਾ ਰਾਣੀ ਦੇ ਕਪੜੇ ਪਾੜੇ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਹਸਲੇ ਪਿੱਛੇ ਵਜਾ ਰੰਜਿਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਸੁਖਜਿੰਦਰ
ਪਾਲ ਨੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਗਹਿਰੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪੈਸੇ ਆਦਿ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਬਣਦਾ
ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਗਾਲੀ ਗਲੋਚ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ
ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪੁਲਸ ਚੌਕੀ ਮਾਣੋਚਾਹਲ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਏ. ਐਸ. ਆਈ. ਕੰਵਲਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਪਾਲ, ਰੀਟੀਂਡਰ
ਕੌਰ, ਰੇਨੂ ਬਾਲਾ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਖਿਲਾਫ਼ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਗਲੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰ

ਪਰਾਲੀ ਤੇ ਰਾਵਣ ਫੁਕਣ ਦੇ ਧੂੰਏਂ ਨਾਲ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋਈ

● ਹਰੇ ਤੋਂ ਲਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੱਲ ਵਧਣ ਲੱਗਿਆ ਏ ਕਿਉਂ ਆਈ

ਪਟਿਆਲਾ-ਪਰਾਲੀ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਧਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹਵਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਰਾਵਣ ਫੁਕਣ ਤੇ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹਵਾ ਦਾ ਪੱਧਰ ਹਰੇ ਤੋਂ ਲਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੱਲ ਵੱਧਣ ਲੱਗਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ 300 ਦੇ ਕਰੀਬ ਪਰਾਲੀ ਸੜਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋਕਿ ਇਸ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕੜਾ ਹੈ। ਜਦੋਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ

ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਹਵਾ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੇ ਸਾਹ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਅਸਰ ਦਿਖਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਪੈ ਰਿਹਾ ਬੁਗ ਪ੍ਰਭਾਵ

0-50 ਤੱਕ ਦੇ ਏਅਅਰ ਕੁਆਲਟੀ ਇੰਡੈਕਸ ਵਾਲੀ ਹਵਾ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਨੁੱਖ 'ਤੇ ਘੱਟ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 51-100 ਤੱਕ ਏ ਕਿਉਂ ਆਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਹੈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਲੋਕਾਂ ਲਈ

ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਔਖ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 101-200 ਤੱਕ ਦੇ ਏ ਕਿਉਂ ਵਿਚ ਫੇਫੜਿਆਂ, ਦਮਾ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਨੂੰ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਤਕਲੀਫ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। 201-300 ਏਕਿਊਆਈ ਮਨੁੱਖ ਸਿਹਤ ਲਈ ਮਾੜਾ ਹੈ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਇਸ ਹਵਾ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਤਕਲੀਫ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

301-400 ਏਕਿਊਆਈ ਵਾਲੀ ਹਵਾ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਹੈ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੰਨੀਆਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਗਾਂ

● ਸਿੱਖ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਦੀ ਕੀਤੀ ਸਥਾਪਨਾ

ਮੁੰਬਈ-ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਕਈ ਮੁੱਖ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਫਲ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਆਧਿਕਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਚਿਹਰੇ ਬਲਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਮੁਖੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਚਰਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਕਾਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿਚ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 11 ਮੈਂਬਰੀ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਗੇ। ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ 11 ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਕਰ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ, ਚਰਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਨਾਇਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਫਿਲਮ 'ਭਈਆ ਜੀ' ਤੋਂ ਸਟਾਰ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਜੋਇਆ ਹੁਸੈਨ

ਅਨੁਰਾਗ ਕਸ਼ਿਅਪ ਵਾਲੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਫਿਲਮ 'ਮੁੱਕਾਬਾਜ਼' (2018) ਵਿਚ ਵਿਨੀਤ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਫਿਲਮ ਕਰਕੇ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਕਾਰਾ ਜੋਇਆ ਹੁਸੈਨ ਬੀਏਟਰ ਤੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਆਈ ਸੀ। ਜੋਇਆ ਹੁਸੈਨ 'ਲਾਲ ਕਪਤਾਨ' (2019), 'ਤਾਮਿਲ, ਤੇਲਗੂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਵਰਗੀਆਂ ਤਿੰਨ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਬਣੀ 'ਕਾਦਾਨ' (2020), 'ਅਨਕਹੀ ਕਹਾਨੀਆਂ' (2021) ਫਿਲਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡਿਜ਼ਨੀ ਹਾਟ ਦੀ ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ 'ਗ੍ਰਹਿਣ' (2021) ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਮ ਵੈਡੀਓ ਦੀ ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ 'ਬਿੱਗ ਗਰਲਜ਼ ਡੋਂਟ ਕਾਈ' (2024) ਲਈ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਬੁਸਾਨ ਫਿਲਮ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਮਾਘ : ਦ ਵਿੰਟਰ ਵਿਦਿਨ' (2023) ਦਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੇ ਬੈਸਟ ਫਿਲਮ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵੀ ਜਿੱਤਿਆ। ਜੋਇਆ ਹੁਸੈਨ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਮੱਨੇ ਵਾਜਪਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਫਿਲਮ 'ਭਈਆ ਜੀ' ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆਈ ਸੀ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸਟਾਰ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਏ ਕਿਉਂ ਆਈ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ	10 ਅਕਤੂਬਰ	11 ਅਕਤੂਬਰ	12 ਅਕਤੂਬਰ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	60	94	142
ਬਠਿੰਡਾ	108	154	189
ਜਲੰਧਰ	78	94	71
ਖੰਨਾ	81	100	116
ਲੁਧਿਆਣਾ	115	80	115
ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ	131	96	104
ਪਟਿਆਲਾ	87	88	96
ਰੂਪ ਨਗਰ	107	-	109

ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਸਾਹ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। 401-500 ਏਕਿਊਆਈ ਵਾਲੀ ਹਵਾ ਸਿਹਤਮੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਤਕਲੀਫ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। 201-300 ਏਕਿਊਆਈ ਮਨੁੱਖ ਸਿਹਤ ਲੋਕ ਮਾੜਾ ਹੈ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਇਸ ਹਵਾ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਤਕਲੀਫ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਏਅਰ ਕੁਆਲਿਟੀ ਇੰਡੈਕਸ ਰਾਹੀਂ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋਕਿ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਵਾ ਕਿੰਨੀ ਸਾਫ਼ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਸਿਹਤ ਮਨੁੱਖ ਲੋਕਾਂ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਹੈ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ

- ਪਲੇ ਨੀ ਧੇਲਾ ਕਰਦੀ ਮੇਲਾ ਮੇਲਾ -

ਬਸਪਾ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕੀਤਾ ਤੇਜ਼-ਵਿਛੋੜਾ

ਜਲੰਧਰ-ਬਹੁਤਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਇੰਡੀਆਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲੋਕ ਦਲ (ਇਨੈਲੋ) ਨਾਲ ਗੱਠਜੋੜ ਤੇਜ਼ਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਲਾਨ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਆਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਵੀ ਬਸਪਾ ਦੀ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁਣ ਬਸਪਾ ਦੇ ਕੌਮੀ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਕਾਸ਼ ਆਨੰਦ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਣਪੀਰ ਸਿੰਘ ਬੈਨੀਪਾਲ ਤੇ ਵਿਪੁਲ ਕੁਮਾਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਆਈ ਹੈ ਜਦਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਤਜਰਬੇ ਕੱਢੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲੋਕੀ ਹੁਣ ਬਸਪਾ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਕੋਈ ਗਠਜੋੜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਬਸਪਾ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਤੇ ਨਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਇਹੀ ਹਨ ਕਿ ਪਲੇ ਨੀ ਧੇਲਾ ਕਰਦੀ ਮੇਲਾ ਮੇਲਾ।

ਬਸਪਾ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਫਾਰਿਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ।

ਕੀ ਅਮਰੀਕਾ ਇਜ਼ਰਾਈਲ-ਈਰਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅੱਗ ਵਿਚ ਤੇਲ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ?

○ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਰੂਸ ਦਾ ਮਿਲਿਆ ਸਮਰਥਨ, ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਧਮਕੀ ○ ਫਲਸਤੀਨੀ ਖੇਤਰ ਤਬਾਹ ਹੋਇਆ ਅਤੇ 42 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ○ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦਾ ਈਰਾਨ ਉਪਰ ਸਾਈਬਰ ਹਮਲਾ, ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਪਲਾਟਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ

ਪ੍ਰਵੈਸ਼ਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋ ਬਿਡੇਨ ਨੇ ਇਸ ਸਾਲ ਫਰਵਰੀ ਵਿਚ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿਚ ਜੰਗ ਦਾ ਅੰਤ ਇੰਨਾ ਨੇੜੇ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ 'ਸ਼ਾਂਤੀ' ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਸੱਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਬੰਬਾਰੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਹੁਣ ਲੇਬਨਾਨ, ਸੀਰੀਆ ਅਤੇ ਯਮਨ ਤੱਕ ਫੈਲ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਰਾਨ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿਚਕਾਰ ਜੰਗ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਈ ਮਾਹਿਰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵੀ ਉਠਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਅਮਰੀਕਾ ਈਰਾਨ, ਹਮਾਸ ਅਤੇ ਹਿਜਬੁਲਾ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇਕ ਹਮਲਾਵਰ ਏਜੰਡੇ ਨੂੰ ਅਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਇਸ ਜੰਗ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ?

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੁਟੀਤਕ ਸਮਰਥਨ ਵੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਡੇਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਭੜਕਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਡੇਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਪਰ ਸੁਭਤ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਿਡੇਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜੰਗਬੰਦੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਜਨਤਕ ਯਤਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਲੇਬਨਾਨ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਹਮਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਕੇ ਦਰਸਾ ਦਿਤਾ ਕਿ ਉਹ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀਆਂ ਭੜਕਾਉਂ ਤੇ ਜੰਗਜੂ ਨੀਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਰੱਖਿਆ ਸਕੱਤਰ ਲੋਇਡ ਆਸਟਿਨ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੱਖਣੀ ਲੇਬਨਾਨ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਜੰਗਜੂ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਹਣ ਪੂਰੇ ਲੇਬਨਾਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਫੌਜੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅੰਸਟਿਨ ਨੇ ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਆਪਣੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਹਮਰਤਬਾ ਯੋਵ ਗੈਲੈਂਟ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜਿਹਾਦੀ ਹਿੰਸਕ ਤੱਤ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਖਣੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਤੇ ਫਲਸਤੀਨੀ ਖਾਡੂ ਸੰਗਠਨ ਹਮਾਸ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1200 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹਿਜਬੁਲਾ ਨੇ ਵੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ

ਆਪਣੇ ਘਰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੇਬਨਾਨ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਤੇ ਲੇਬਨਾਨੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਘਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਹਿਜਬੁਲਾ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਇਜ਼ਰਾਈਲ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਹਮਲੇ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਉਪਰ ਹਮਲੇ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਇਸ ਗਲ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਪਰਤਣ ਲਈ ਮਹੌਲ ਤਿਆਰ ਕਰੇ। ਪਰ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਹਣ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹਿਜਬੁਲਾ ਦੀ ਚੋਟੀ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਲੇਬਨਾਨ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਹਮਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਲੇਬਨਾਨ-ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਸੰਕਟ ਦਾ ਕੁਟੀਤਕ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਦੂਤ ਅਮੋਸ ਹੋਚਸਟੀਨ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਧਦੇ ਤਣਾਅ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਲੇਬਨਾਨ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿਗੜਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਬਿਡੇਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਅਰਬ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀਅਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਕਜੁਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ 25 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ "ਤੁਰੰਤ" 21 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਫਿਰ ਵੀ ਦੋ ਦਿਨ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਬੇਰੂਤ ਵਿੱਚ ਕਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੰਬ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਸਰੱਲਾ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਨੇ ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੀ "ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਪਾਅ" ਵਜੋਂ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਸਰੱਲਾ ਦੀ

ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਨੇਤੁਨਯਾਹੂ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮਹਾਸਭਾ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ।

ਅਮਰੀਕਾ ਗਾਜ਼ਾ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਭਾਈਵਾਲ ਅਤੇ ਸਮਰਥਕ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਬਿਡੇਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਘਰੇਲੂ ਆਲੋਚਨਾ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ "ਘਰੇਲੂ ਰਾਜਨੀਤੀ" ਦੀ ਚਾਲ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਜੰਗ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਉਹ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਰਾਹੀਂ ਇਸਲਾਮੀ ਖਾੜਕਵਾਦ ਨੂੰ ਦਬਾਅ ਕੇ ਤੇਲ ਭੰਡਾਰਾਂ ਉਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨਾਗਰਿਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਰੂਸ ਈਰਾਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਤੇ ਈਰਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਤਣਾਅ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਰੂਸ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰੂਸ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਲਈ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਰੂਸੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਸਰਗੋਈ ਲਾਵਰੋਵ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹਾਨ ਉਪਰ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਹਮਲੇ ਨਾਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਣਾਅ ਵਧਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਤੇ ਜੇਕਰ ਈਰਾਨ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਪਰਮਾਣੂ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਗੰਭੀਰ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਾਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਦੂਤ ਅਮੋਸ ਹੋਚਸਟੀਨ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਧਦੇ ਤਣਾਅ ਦੇ ਹੋਏ ਪੁਤਿਨ ਨੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇ ਈਰਾਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਭਿੰਕਰ ਸਿਟੇ ਨਿਕਲਣਗੇ।

ਯਾਦ ਰਹੇ 1 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਈਰਾਨ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ 'ਤੇ ਕਰੀਬ 180 ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਮਿਜਾਈਲਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਈਰਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਹਮਾਸ ਦਾ ਨੇਤਾ ਇਸਮਾਈਲ ਹਾਨੀਆ, ਹਿਜਬੁਲਾ ਮੁੱਖ ਹਸਨ ਨਸਰੱਲਾ ਤੇ ਆਈਆਰਜੀਸੀ ਜਨਰਲ ਅਬਸਾਨ ਨੀਲਵਰੋਸ਼ਨ ਦੀ ਮੌਜ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗਈ ਸੀ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਈਰਾਨ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਹੂ ਖਾਪੀ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਈਰਾਨ ਦੇ ਪਰਮਾਣੂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੇ ਤੇਲ ਪਲਾਟਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ

'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਯੂਏਸੀ, ਬਹਿਰਿਨ ਅਤੇ ਕਤਰ ਵਰਗੇ ਖਾੜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰੁਖ ਕਾਰਨ ਕੁਟਨੀਤਕ ਸਥਿਤੀ ਕਾਫ਼ੀ ਪੇਚੀਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਈਰਾਨ ਦੇ ਤੇਲ ਪਲਾਂਟਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਿੰਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਣ ਉਹ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਡਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿਚਕਾਰ ਤਣਾ ਵਧਣ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਉਪਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਰੂਸ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕਾ ਮੁਤਾਬਕ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿਚ ਉਲਿਝਣ ਦਾ ਡਰ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਵਿਗੜ ਚੁੱਕੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਵਿਗੜ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਨਾਜ ਦੀ ਕਮੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਈਰਾਨ ਨੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਾਉਦੀ ਅਰਬ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਨਾਲ ਕੁਟਨੀਤਕ ਹੱਲ ਕੱਢਣ ਲਈ ਸਾਉਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨਾਲ ਤਣਾ ਦਰਮਿਆਨ ਈਰਾਨ 'ਤੇ ਬੀਤੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਸਾਈਬਰ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਈਰਾਨ ਇੰਟਰਨੈੱਸ਼ਨਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਸਾਈਬਰਸਪੇਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸਕੱਤਰ ਫਿਰੋਜ਼ਾਬਾਦੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ

ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ 3 ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਸਮੇਤ 5 ਲੁਟੇਰੇ ਕਾਬੂ

ਲੁਧਿਆਣਾ-ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ 3 ਏਟੀਐਮ ਲੁੱਟਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ 5 ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰੰਗੇ ਹੱਥੀਂ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚੋਂ 1 ਖਿੱਡੌਣਾ ਪਿਸਤੌਲ, 3 ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ, 2 ਲੋਹੇ ਦੇ ਦੰਦ, ਇਕ ਲੋਹੇ ਦੀ ਰਾਡ, 2 ਚੋਰੀ ਦੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਐਕਟਿਵ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਡੀਸੀਪੀ ਸ਼ੁਭਮ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਏਟੀਐਮ ਤੋੜਨ ਅਤੇ ਲੁੱਟਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਤੇਜ਼ਾਰ ਹਥਿਆਰ ਵੀ ਹਨ।

ਡੀਸੀਪੀ ਸ਼ੁਭਮ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਏਟੀਐਮ ਪਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ

ਕਿ ਇਰਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨੋਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ - ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਾਖਾ - ਵੱਡੇ ਸਾਈਬਰ ਹਮਲੇ ਦੀ ਮਾਰ ਹੋਣ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਚੁਗ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਰਮਾਣੂ ਪਲਾਂਟਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਈਬਰ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਈਧੀਨ ਵੰਡ, ਸਿਟੀ ਨੈਟਵਰਕ, ਆਵਾਜਾਈ ਨੈਟਵਰਕ, ਪੋਰਟ ਨੈਟਵਰਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਨੈਟਵਰਕ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਈਰਾਨ ਨੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਉਹ ਹੋਰ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦੇਣਗੇ। ਅਹਿਮ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਾਕਈ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਘਸੀਟਣ ਦਾ ਇਹਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਈਰਾਨ ਦੇ ਪਰਮਾਣੂ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਈਰਾਨ ਦੇ ਪਰਮਾਣੂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਤਥਾਹ ਕਰਨਾ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦਾ ਚਿਰੋਕਣਾ ਮਕਸਦ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਭਾਵਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਈਰਾਨ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵੱਡੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਬੋਸ਼ੋਕ ਇਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਖੇਤਰੀ ਯੁੱਧ ਛਿੜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੂਸ ਤੇ ਚੀਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਭਾਵਿਤ ਰੂਪ ਨਾਲ ਆਲਮੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਭਤਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

-ਮਾਮਲਾ ਵਿਕਾਸ ਬੱਗਾ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦਾ- ਭਾਈ ਵਧਾਵਾ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਸਣੇ 5 ਹੋਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ, ਤਿੰਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਟ ਦੇ ਆਗੂ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਉਰਫ ਵਿਕਾਸ ਬੱਗਾ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿਚ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਵਧਾਵਾ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਤੇ 5 ਹੋਰ ਖਾੜਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਸਾਲ ਬੀਤੇ ਅਧੇਰੇ ਮਹੀਨੇ 'ਚ ਬੱਗਾ ਦੀ ਨੰਗਲ ਵਿਚ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਸੀ।

ਅੱਨਾਈਏ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਸੀ ਕਿ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸ਼ੁਟਰ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਅਤੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਰਾਮ ਨੇ ਅੰਜਾਮ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਗਿਰਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਖਾੜਕਾਂ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਵਾਸੀ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਯਮੁਨਾਨਗਰ ਵਾਸੀ ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਹਥਿਆਰ ਵਧਾਵਾ ਸਿੰਘ ਕੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਮੁਹੱਈਆ

ਕਰਵਾਏ ਸਨ।

ਅੱਨਾਈਏ ਨੇ 2 ਫਰਾਰ ਤੇ 2 ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਤਿਆ ਕਾਂਡ ਦਾ ਮੁਖ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਕਾਬੂ ਕੀਤੇ ਗਏ 3 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਵਾਸੀ ਸ਼ੁਟਰ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੰਗਲੀ ਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਰਿੰਕਾ ਤੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਰਾਮ ਗੋਗ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਸੀ।

ਦੋਸ਼ੀ ਧਰਮਿੰਦਰ ਨੇ ਹੱਤਿਆ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰ ਖਰੀਦੇ ਸਨ। ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਖਾੜਕੁ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੌਨੂੰ ਨੇ ਹੱਤਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਪਹੁੰਚਾਏ ਸਨ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ 2 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਹਰਜੀਤ ਲਾਈ ਤੇ ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀਰਾ ਦੀ ਭਾਲ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ 'ਤੇ 10 ਲੱਖ ਦਾ ਇਨਸਾਨ ਹੈ।

ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਹੈਰੋਇਨ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਾਰਡਨ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

○ 4.5 ਕਿਲੋ ਹੈਰੋਇਨ ਤੇ 4.32 ਲੱਖ ਡਰੱਗ ਮਨੀ ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਤੋਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੈਟਵਰਕ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇਕ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ 4.5 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈਰੋਇਨ ਅਤੇ 4.32 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਡਰੱਗ ਮਨੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵੱਡੇ ਗਏ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਆਕਾਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਆਕਾਸ਼, ਸਤਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੱਤੀ ਤੇ ਗੁਰਮੇਜ ਸਿੰਘ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਗੁਰਮੇਜ ਸਿੰਘ ਜੀਵ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਹੈਰੋਇਨ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈਰੋਇਨ ਵਿਚ ਆਕਾਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਤਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਥਿਤ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਤੋਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਐਗੀਜ਼ਨਾ ਤੇ ਉੱਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਪੈਨਸਿਲਵਾਨੀਆ ਵਿਚ ਅੱਗੇ-ਸਰਵੇ

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣ

★ ਦੋਨਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ 'ਤੇ ਲਾਇਆ ਅੱਡੀ ਚੋਟੀ ਦਾ ਜੋਰ

ਸੈਕਰਾਮੈਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)-ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਵੇਟਾਂ ਪੈਣ ਦਾ ਦਿਨ ਨੇੜੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਰਿਪਬਲੀਕਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਡੇਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਤੇ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਅੱਡੀ ਚੋਟੀ ਦਾ ਜੋਰ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੋਨੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਹਿਮ ਰਾਜ ਪੈਨਸਿਲਵਾਨੀਆ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਵਜ਼ੀਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੈਨਸਿਲਵਾਨੀਆ ਵਿਚ ਹੈਰਿਸ ਤੇ ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਧਾਰਿਆਂ ਨੇ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ 'ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਉਪਰ 350 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੋਨੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਾਜ ਵਿਚ ਨਿਰਤਰ ਰੈਲੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਢੰਗ-ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੱਤਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਤਾਜ਼ਾ ਸਰਵੇ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਐਗੀਜ਼ਨਾ ਵਿਚ 6 % ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਅਗੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਪੈਨਸਿਲਵਾਨੀਆ ਵਿਚ 4% ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਰਵੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਟਾਈਮਜ਼, ਫਿਲਾਡੇਲੀਆ ਇੰਕ੍ਰਾਈਰ ਤੇ ਸੀਨਾ ਕਾਲਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਰਾਜ ਇਸ ਲਈ ਅਹਿਮ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਦੀ ਵੀ ਕਿਸੇ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਤੇ ਹਰ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਨੋਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ 1600 ਤੋਂ ਵਧ ਮੱਤਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਪੁੱਛੀ ਗਈ। ਐਗੀਜ਼ਨਾ ਵਿਚ ਮੱਤਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਿੰਤਤ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਸਮਰਸ਼ਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਪੈਨਸਿਲਵਾਨੀਆ ਵਿਚ

ਓਕਲਾਹੋਮਾ ਵਿਚ ਦੋ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿਚ 1 ਮੌਤ ਤੇ 12 ਹੋਰ ਜਖਮੀ

ਸੈਕਰਾਮੈਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)-ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਓਕਲਾਹੋਮਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਦੌਰਾਨ ਦੋ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਕਿਸੇ ਗਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੋਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 12 ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਖਮੀ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਬਖਰ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 12.30 ਵਜੇ ਦੋ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਗਲ 'ਤੇ ਤਕਰਾਰ ਹੋਈ ਤੇ ਗਲ ਏਨੀ ਵਧ ਗਈ ਕਿ ਗੋਲੀਆਂ ਚੱਲ ਗਈਆਂ। ਉਕਲਾਹੋਮਾ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਾਰਜੈਂਟ ਜੋਨ ਸਕੂਟਾ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਨੋਂ ਪੱਤੇ ਪਾਰਟੀ ਵਾਲੇ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਪਿਛਵਾੜੇ ਚਲੇ ਗਏ ਜਿਥੇ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਵਟਾਂਦਰਾ ਹੋਇਆ। ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗੋਲੀਆਂ ਵੱਜਣ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਜਦ ਕਿ 12 ਹੋਰ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਕੂਟਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਗੱਛ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਿਆ ਹੈ ਪਰਤੂ ਅਜੇ ਤਕ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਗਰਭਾਤ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਅਹਿਮ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਹ ਹੈਰਿਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਮੱਤਦਾਵਾ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਅਜੇ ਜਕੋਤਕੀ ਵਿਚ ਹਨ। ਇਹ ਮੱਤਦਾਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁੱਗਤ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੈਨਸਿਲਵਾਨੀਆ ਵਿਚ ਮੱਤਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 20% ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਟਰੰਪ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਹੈਰਿਸ ਉਪਰ ਭਰੋਸਾ ਰਖਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੱਤਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ

ਹੈਰਿਸ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਰਭਾਤ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਿਨ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੈਨਸਿਲਵਾਨੀਆ ਵਿਚ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਟਰੰਪ 11 ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਅਗੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਸੱਤੰਬਰ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਸਰਵੇ ਵਿਚ ਟਰੰਪ 4 ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਅਗੇ ਸਨ। ਐਗੀਜ਼ਨਾ ਵਿਚ ਟਰੰਪ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਸਰਵੇ ਵਿਚ ਵੀ 6 ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਅਗੇ ਸਨ। ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਟਰੰਪ ਐਗੀਜ਼ਨਾ ਵਿਚ ਹੈਰਿਸ ਨਾਲੋਂ 15 ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਅਗੇ ਹਨ।

ਜੋ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਕਿਸੇ ਅਮਰੀਕੀ ਦੀ ਹੱਤਾਂ ਕਰੇਗਾ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ-ਟਰੰਪ

○ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਰਿਪਬਲੀਕਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੱਢੀ ਭੜਾਸ

ਸੈਕਰਾਮੈਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)-ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁੰਦੇ ਲਈ ਰਿਪਬਲੀਕਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਡੇਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰਖਿਦਿਆਂ ਅੱਗੇ ਰਾ, ਕੋਲੋਗਾਡੇ ਵਿਚ ਇਕ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਸਹਿਰ ਵੈਨੇਜ਼ੂਏਲੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗਿਰੋਹ ਕਾਰਨ 'ਵਾਰ ਜ਼ੋਨ' ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਕਿਸੇ ਅਮਰੀਕੀ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਦੀ ਹੱਤਾਂ ਕਰੇਗਾ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਐਸੇ ਆਰਾਮ ਵਾਲੇ ਗੋਲਾਰਡ ਰੈਕੀਜ਼ ਰਿਜ਼ਾਰਟ ਐੱਡ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਨਿਧੇ ਇਕ ਕਮਰੇ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਪ੍ਰਤੀ ਰਾਤ 400 ਡਾਲਰ ਹੈ, ਵਿਖੇ ਬੋਲਿਦਿਆਂ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐੱਗੇ ਰਾਵਿਚਲਾ ਵੈਨੇਜ਼ੂਏਲੀਅਨ ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਪਰਾਧੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਪਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਦੀਆਂ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਤੀਸਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਕਾਲ ਕੋਠੜੀ ਵਿਚੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੂਜੀ ਭੀਜ਼

ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਐੱਗੇ ਤੇ ਹਰ ਕਸ਼ਬੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਾਂਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ “ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਤਰਨਾਕ ਤੇ ਖੂਨ ਦੇ ਪਿਆਸੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਜੇਲਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰਾਂਗੇ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਕੱਢ ਦੇਵਾਂਗੇ।” ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ “ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਅੱਗੇਗਾ” ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਐਕਟ 1978 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਗਿਰੋਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਗੈਰਦਾਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਦਾ ਰਸਤਾ ਵਿਖਾਉਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਯੂ ਐਸ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ, ਸਰਹੰਦੀ ਗਾਸਤੀ ਦਲ ਤੇ ਸੰਘੀ ਲਾਅ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਗਿਰੋਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਭੇਜਾਂਗੇ ਤੇ ਇਹ ਮੁਹਿੰਮ ਓਦੋਂ ਤਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤਕ ਹਰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ।” ਇਥੇ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਸਪਾਰਿਗਡੀਲਡੀ, ਓਹੀਓ ਵਿਚ ਹੈਤੀਅਨ ਲੋਕ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਾਲੜ੍ਹ ਜਾਨਵਰ ਚੌਗੀ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ।” ਇਥੇ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਸਪਾਰਿਗਡੀਲਡੀ, ਓਹੀਓ ਵਿਚ ਹੈਤੀਅਨ ਲੋਕ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਾਲੜ੍ਹ ਜਾਨਵਰ ਚੌਗੀ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ।

ਪ੍ਰੈਮਿਕਾ, ਅੱਜ ਮੇਰਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਤੇਂਹਡਾ ਕਿਥੇ ਹੈ? ਪ੍ਰੈਮਿ, ਉਥੇ ਦੇਖ, ਸੜਕ 'ਤੇ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੀ ਕਾਰ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ? ਪ੍ਰੈਮਿਕਾ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਚੀਕ ਪਈ। ਪ੍ਰੈਮਿ, ਬਸ ਉਸੇ ਰੰਗ ਦੀ ਨੇਲਪਾਲਿਸ਼ ਲਿਆਇਆ ਹਾਂ।

ਕੰਜਸ, ਤਾ: ਸਾਹਿਬ, ਪਲਾਣਾਟਿਕ ਸਰਜਰੀ 'ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਖਰਚਾ ਆਵੇਗਾ? ਡਾਕਟਰ, 50 ਰੁਪਏ। ਕੰਜਸ, ਜੇ ਪਲਾਣਾਟਿਕ ਅਸੀਂ ਦੇ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਕਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਲਓਂਗੇ? ਡਾਕਟਰ (ਗੁਸੇ ਵਿੱਚ), ਤਾਂ ਪਿਘਲਾ ਕੇ ਚਿਪਕਾ ਵੀ ਲਵੀ।

ਸਿੰਗੀਂਗ ਬੱਸ ਡਰਾਈਵਰ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਮਿੱਧ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀਰ ਨੇ ਮੁੜ “ਬੱਸ ਰੂਟ” ਗੀਤ ਨਾਲ ਤਹਿਲਕਾ ਮਚਾਇਆ

★ ਬੱਸ ਡਰਾਈਵਰ ਗੀਤ ਦੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੀਡੀਆ 'ਚ ਚਰਚਾ

ਗਲਾਸਗੋ (ਮਨਦੀਪ ਖੁਮਾਰੀ ਹਿੰਮਤਪੁਰਾ)-ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਿਰੰਤਰ ਕੀਤੀ ਮਿਹਨਤ ਇੱਕ ਨਾ ਇੱਕ ਦਿਨ ਰੰਗ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਪ੍ਰਮਾਣ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਵਸਦੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀਰ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੇ ਸਕੂਨ ਲਈ ਉਹ ਨਿੱਤਨੇਮੀ ਕੀਰਤਨੀਏ ਵਜੋਂ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪੇਟ ਪਾਲਣ ਲਈ ਬੱਸ ਕੰਪਨੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਕਸਪ੍ਰੈਂਸ ਵਿੱਚ ਬੱਸ ਡਰਾਈਵਰ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੇ ਗਾਊਣ ਦੇ ਸੌਕ ਨੂੰ ਵੀ ਜਿਉਂਦਾ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀਰ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਗੀਤ “ਬੱਸ ਰੂਟ” ਨਾਲ ਮੁੜ ਸੰਗੀਤ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਦਸਤਕ ਦੇਣ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ। ਇਸ ਗੀਤ ਦੀ ਖਾਸੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਰਮਿੰਘਮ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਬੱਸ ਰੂਟਾਂ 'ਤੇ ਚਲਦੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਬਗੀਕੀ ਨਾਲ ਵਿਖਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਵੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀਰ ਨੇ ਹੈ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਯੀਮਾਨ ਨੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਮਨ ਫਿਲਮਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਪਨਮ ਵਰਮਾ ਨੇ ਗੀਤ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਰੂਹ ਨਾਲ ਫਿਲਮਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉੱਚ ਕੋਟੀ ਦੇ

ਫਿਲਮਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਮਾਰ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀਰ ਬੱਸ ਡਰਾਈਵਰ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੰਮ ਦੀ ਭੱਜਦੌੜ ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਗੀਤ “ਬੱਸ ਡਰਾਈਵਰ” ਗਾ ਕੇ ਲਗਭਗ ਹਰ ਘਰ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਤੇ ਪਛਾਣ ਬਣਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਬੱਸ ਡਰਾਈਵਰ ਗੀਤ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਐਨਾ ਵੱਡਾ ਧਮਕਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਵੀਰ ਦੇ ਇਸ ਗੀਤ ਦੀ ਚਰਚਾ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਹੀ ਕੀਤੀ। ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀਰ ਲਗਭਗ ਹਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਚੈਨਲ 'ਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦਿੰਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇਸ ਗੀਤ ਦਾ ਵਧੀਆ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਜੂਬਾਨ, ਦਸਤਾਰ ਤੇ ਸਿੱਖ ਪਹਿਚਾਣ ਨੂੰ ਘਰ ਘਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ 'ਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਏ ਹਨ। ਬੇਂਕ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਦਰਜਨਾਂ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਚੈਨਲਾਂ 'ਤੇ ਹੋਈਆਂ ਪਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀਰ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਇਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜਵਾਬ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦੇਣਗੇ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੌਰਾਨ ਚੈਨਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦੁਭਾਸੀਏ ਦਾ ਇੰਤਜਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਮੁੜ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀਰ ਦੇ ਗਈ “ਬੱਸ ਰੂਟ” ਨੇ ਤਹਿਲਕਾ ਮਚਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀਰ ਬੇਹੋਦ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਨੇਕਦਿਲੀ ਨਾਲ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਮਾਲਕ ਆਪੇ ਫਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।”

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦੇਣਗੇ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੌਰਾਨ ਚੈਨਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦੁਭਾਸੀਏ ਦਾ ਇੰਤਜਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਮੁੜ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀਰ ਦੇ ਗਈ “ਬੱਸ ਰੂਟ” ਨੇ ਤਹਿਲਕਾ ਮਚਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀਰ ਬੇਹੋਦ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਨੇਕਦਿਲੀ ਨਾਲ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਮਾਲਕ ਆਪੇ ਫਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।”

ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਵਾਈ ਸਫਰ ਹੋਵੇਗਾ ਸੁਖਾਲਾ, ਕਤਰ ਏਅਰਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਦੋਹਾ ਗਾਹੀਂ ਜਾਓ ਸਿੱਧਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

★ ਨਿਉਜ਼ ਏਅਰ ਵਲੋਂ ਵੀ ਉਡਾਣਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਵਾਧਾ, ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ੀਚਾਰੇ ਲਈ ਚੰਗੀ ਖਬਰ

ਫਲਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਇਨੀਸੀਏਟਿਵ ਨੇ ਕਤਰ ਏਅਰਵੇਜ਼ ਦੀ ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਦੋਹਾ ਵਾਸਤੇ 11 ਦਸੰਬਰ, 2024 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਿੱਧੀ ਉਡਾਣ ਸੇਵਾ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਫਲਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਇਨੀਸੀਏਟਿਵ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਕਨਵੀਨਰ ਅਨੰਤਦੀਪ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਗਲੋਬਲ ਕਨਵੀਨਰ ਸਾਮੀਪ ਸਿੰਘ ਗੁਮਟਾਲਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਤਰ ਏਅਰਵੇਜ਼ ਦੀ ਇਹ ਨਵੀਂ ਉਡਾਣ ਟੋਰਾਂਟੋ ਨੂੰ ਦੋਹਾ ਗਾਹੀਂ ਸਿੱਧਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਜੋੜੇਗੀ, ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਈ ਸਫਰ ਸੁਖਾਲਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਢਿੱਲੋਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਕਤਰ ਏਅਰਵੇਜ਼ ਦੀ ਉਡਾਣ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਵੇਰੇ 4:10 ਵਜੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਕੇ ਸਵੇਰੇ 6:05 ਵਜੇ ਦੋਹਾ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ। ਦੋਹਾ ਪਹੁੰਚ ਕੇ 3 ਘੰਟੇ 45 ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ, ਯਾਤਰੀ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਬੁੱਧਵਾਰ, ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਅਤੇ ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 9:50 ਵਜੇ ਦੋਹਾ ਤੋਂ ਉਡਾਣ ਲੈ ਕੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ 3:55 ਵਜੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪੁੱਜਣਗੇ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਇਹ ਉਡਾਣ ਉਸੇ

8:40 ਵਜੇ ਉਡਾਣ ਲੈ ਕੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਦੀ ਸਵੇਰੇ ਨੂੰ 2:40 ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣਗੇ। ਇੰਜਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ - ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿਚਕਾਰ ਹਵਾਈ ਯਾਤਰਾ ਸਿਰਫ 20 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਏਗੀ, ਨਾਲ ਹੀ ਸਮਾਨ ਜਮਾ ਕਰਾਉਣਾ ਤੇ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਿਰਫ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਟੋਰਾਂਟੋ 'ਚ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਉਹਨਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ, “ਕਤਰ ਏਅਰਵੇਜ਼ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਿੱਧੀਆਂ ਉਡਾਣਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਹਾ ਗਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 9 ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਮਾਂਟਾਰੀਅਲ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਿ ਨਵੀਂ ਉਡਾਣ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਨਾਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਹੁਣ ਦੋਹਾ ਗਾਹੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਮਾਂਟਾਰੀਅਲ ਅਤੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਲਈ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ 10 ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਕਤਰ ਏਅਰਵੇਜ਼ ਇੱਥੋਂ ਫਿਰ ਏਅਰ ਕੈਨੇਡਾ ਗਾਹੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਇਸ ਵੇਲੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਖੱਜਲ-ਬੁਆਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਮਿਲਾਨ ਗਾਹੀਂ

ਇਟਲੀ ਦੀ ਨਿਊਜ਼ ਏਅਰ ਦੀ ਟੋਰਾਂਟੋ ਲਈ ਉਡਾਣ ਹੈ। ਗੁਮਟਾਲਾ ਨੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਿਊਜ਼ ਏਅਰ ਨੇ ਵੀ ਸਰਦੀਆਂ ਢੁੱਟੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਦਸੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਵਾਸਤੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਉਡਾਣਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ ਚਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਕਤਰ ਏਅਰਵੇਜ਼ ਦੀ ਉਡਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਜੁੜ ਗਿਆ ਹੈ।

ਗੁਮਟਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਸਿੱਧੀਆਂ ਉਡਾਣਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਇਹਨਾਂ ਮੰਗ ਨੂੰ ਉਡਾਣਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਸਭ ਅੰਕਡਿਆਂ ਤੋਂ ਭਲੀ-ਭਲੀ ਜਾਣੂ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਉਡਾਣਾਂ ਵਿੱਚ 65 ਤੋਂ 75 ਫੌਜਦਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਹੀ ਉਡਾਣਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਆਉਣ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਰਸਤੇ

ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਖੱਜਲ-ਬੁਆਰੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੰਬੀਆਂ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਾਈਨਾਂ, ਸਮਾਨ ਲੈਣਾਂ ਤੇ ਮੁੜ ਜਮਾਂ ਕਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲਈ ਉਡਾਣ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਯਾਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਤੱਕ ਸੜਕ ਯਾਂ ਰੇਲ ਗਾਹੀਂ 8 ਤੋਂ 12 ਘੰਟਿਆਂ ਦਾ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।”

ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਗੁਮਟਾਲਾ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਸੰਪਰਕ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਫਲਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਇਨੀਸੀਏਟਿਵ ਦੀ ਵਿਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਸਾਡੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਇੱਥੇ ਹੀ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਅਸੀਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਵੱਧੇਰੇ ਸਿੱਧੀਆਂ ਉਡਾਣਾਂ ਲੈਣੀ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਸਣੇ ਹੋਰਨਾਂ ਏਅਰਲਾਈਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਕੜੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਕੇ ਉਡਾਣਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ੀਚਾਰੇ ਨੂੰ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਹੀ ਉਡਾਣਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅੰਕੜੇ ਸਾਂਝੇ ਕਰਕੇ ਵਕਾਲਤ ਕਰ ਸਕੀਏ।”

ਜਥੇਬੰਦੀ ਐਸ. ਸਾਂ. ਸਾਂ. ਈ. ਸਾਂ. ਅਤੇ ਏ. ਜੀ. ਪੀ. ਸਾਂ. ਵੱਲੋਂ ਹਿੰਦ ਅਮਰੀਕਨ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਨਿਖੇਪੀ

ਨਿਊਯਾਰਕ-ਸਿੱਖ ਕੋਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨ
 ਕਮੇਟੀ ਈਸਟ ਕੋਸਟ (ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਈ. ਸੀ.)
 ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ
 (ਏ. ਜੀ. ਪੀ. ਸੀ.), ਜੋ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ
 ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ, ਅਮਰੀਕੀ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ
 ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਠੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ
 ਵਾਲੀਆਂ ਸਿਰਮੌਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ
 ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਅਮਰੀਕਨ ਫਾਊਨ੍ਡੇਸ਼ਨ ਦੀ
 ਭਰਪੂਰ ਨਿਖੇਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕ ਸਾਂਝਾ ਬਿਆਨ
 ਜਾਗੀ ਕੀਤਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਿੰਦੂ ਜਥੇਬੰਦੀ
 ਐਚ.ਏ.ਐਫ. ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ
 ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਨਫਰਤੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ
 ਹੋਏ ਬਿਆਨ ਜਾਗੀ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜਿਵੇ ?

1) ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ
ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਤੜਵਾਦੀ
ਦੱਸਣਾ ; ਅਤੇ

2) ਵੈਸਟ ਕੋਸਟ 'ਤੇ ਸਥਿਤ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਫਰੀਮਾਂਟ 'ਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ
ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗੈਰ-
ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦਾ
ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ
ਕੈਲੀਫ਼ਰਨੀਆ ਦੇ ਅਖਬਾਰ 'ਸੈਕਰਮੈਂਟ' ਬੀ'
ਦੁਆਰਾ ਤਿੰਨ ਲੀਦਾ ਨਿਆ ਸੀ।

ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ?
“ਅਸੀਂ ਐਚ.ਏ.ਐਫ. ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਅਤੇ ਘਟੀਆ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਿਆਨ ਤਾਂ “ਉਲਟਾ ਚੇਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਤਵਾਲ ਨੂੰ ਘੁਰਨ ਸਮਾਨ ਹੈ”। ਇਹ ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਘੇਰ ਪਾਖੰਡ ਦੀ ਇੱਕ ਸਿਰੇ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਮੰਦਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਾਂ ਤੇ ਲਿਖੀਆਂ ਗਾਲਾਂ ਤੇ ਨਾਹਰੇ ਅਤੇ ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ (ਜਿਸ ਦਾ ਇਹ ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ) ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰੇ ਸਨ। ਮੰਦਿਰ ਤੇ ਗੰਦੀਆਂ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਸਮੂਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। (ਮੰਦਿਰ ਦੀ ਗੈਫ਼ਿਟੀ : ਓਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੰਦਰ ਦੀ ਗੈਫ਼ਿਟੀ ਵਿੱਚ ‘ਹਿੰਦੂ ਹੱਥ’ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ— ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਵੇਖੋ, ਟਾਈਮਜ਼ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਇੱਕ ਕਥਾਰ)।

ਐਚ.ਏ.ਐਫ. ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਚੱਲ ਰਹੀ, ਸ਼ਸ਼-ਭ਷ਣ ਦੀ ਇੱਕ ਲੁਕਵੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਾਖਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਫੰਡਿੰਗ ਨਾਗਪੁਰ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਰਐਸਐਸ ਹੈਂਡਕਾਰਟਰਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਿਲੀਕੋਨ ਵੈਲੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੱਟੜ 'ਹਿੰਦੂਤਵ' ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਲੋਕ ਇਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਆਰਐਸਐਸ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਐਲਾਨੀਆ ਟੀਚਾ, ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਾਲ 2025 ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ

ਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਸ਼ ਦੇ ਕੁਝ ਸਹਿਯੋਗੀ ਜਿਵੇਂ ਬਜਰੰਗ ਦਲ, ਅਤੇ ਵੀ.ਐਚ.ਪੀ. ਅਦਿਕ ਛੀਅ (ਸੀਆਈਏ) ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। (ਸੀਆਈਏ ਨੇ ਵਰਲਡ ਫੈਂਟਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਵੀਐਚਪੀ, ਬਜਰੰਗ ਦਲ ਨੂੰ ‘ਧਾਰਮਿਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ’ ਵਜੋਂ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। -ਦਿ ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਇੱਕ ਖਬਰ)

ਐੰਡਰੀ ਟਰਸਕੇ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਊ ਜਰਸੀ ਵਿੱਚ ਰਟਗਾਰਜ਼ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਤੇ ਇੱਕ ਅਕਾਦਮਿਕ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। (ਹਿੰਦੂ ਸਰਵਉਂਚਤਾ ਦਾ ਅਭਿਮਾਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਅਕਾਦਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਇੱਕ ਖੜਕ।

ACADEME BLOG भारत
ਦਾ ਹਕਿਆਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦਾ ਕਤਲੇਅਾਮ ਕਰ ਰਿਹਾ
ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਜੂਨ 1984 ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ
ਧਰਮ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ
ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ
ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ 1984 ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ
ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ
1990 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਝੁਠੇ

ਪੁਲਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰ ਦਿੱਤ
ਗਿਆ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਦਾ
ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਹੁਣ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ
ਸਮੇਤ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੁੱਚ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ
ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਟਿਵ ਏਜੰਸੀ
ਨੇ 20 ਡਾਇਸਪੋਰਾ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ
ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ
ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਕੇ ਹਿੱਟ ਲਿਸਟ
ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਂ ਚਾਰ ਸਿੱਖ
ਆਨ੍ਹੂਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਹੁਣ
ਤੱਕ ਭਾੜੇ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਹੱਥਾਂ ਕਤਲ ਕਰਵਾ
ਕੇ ਖਤਮ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। (ਭਾਰਤ ਦੀ ਨੈਸ਼ਨਲ
ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਏਜੰਸੀ ਭਾਰਤੀ ਟੀਵੀ 'ਤੇ
ਡਾਇਸਪੋਰਾ 20 ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਹਿੱਟ ਲਿਸਟ
ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਕਰਕੇ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ
ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ
- ਸਿੱਖ ਫੈਕਿਰੇਸ਼ਨ ਯਕੇ)

ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਅਜਾਦੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ
 ਆਗੂ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਦੀ ਭਾਰਤ
 ਦੁਆਰਾ ਭੜ੍ਹੇ ਤੇ ਲਈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਤਲਾ
 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੱਤਿਆ, ਅਤੇ ਇਸੇ
 ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਸ਼ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ
 ਵਕੀਲ ਗੁਰਪਤਵੰਡ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਦੇ ਕਤਲ
 ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਕਤਲਾਂ ਦੀ
 ਲਗਾਤਾਰਤਾ, ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ
 ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਸਨ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀਆਂ
 ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪ੍ਰਤੱਖ ਉਦਾਹਰਣਾਂ

ਤੁਰਕਿਸ਼ ਏਅਰਲਾਈਨਜ਼ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ
ਪਾਇਲਟ ਦੀ ਉਡਾਣ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਮੌਤ

੦ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਸਹਿ ਪਾਇਲਟ ਨੇ ਹੰਗਾਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਨਿਊਯਾਰਕ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਉਤਾਰਿਆ

ਸੈਕਰਮੈਂਟ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜ੍ਹਾ ਬੰਗਾ)-ਤੁਰਕਿਸ਼ ਏਅਰਲਾਈਨਜ਼ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਪਾਇਲਟ ਦੀ ਉਡਾਣ ਦੌਰਾਨ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਹੰਗਾਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸਹਿ ਪਾਇਲਟ ਵੱਲੋਂ ਨਿਉਯਾਰਕ ਦੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਉਤਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ। ਤੁਰਕਿਸ਼ ਏਅਰਲਾਈਨਜ਼ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਯਾਹੀਆ ਉਸਤੁਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਹਾਜ਼ ਸਿਆਟਲ ਤੋਂ ਇਸਤੰਬੁਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 59 ਸਾਲਾ ਪਾਇਲਟ ਲਈਸਹਿਨ ਪੈਹਲੀਵਾਨ ਅਚਾਨਕ ਬੇਸੁੱਧ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸਤੁਨ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਇਲਟ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਸਹਿ ਪਾਇਲਟ ਵੱਲੋਂ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਹੰਗਾਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਤਾਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਪਰੰਤੁ ਪਾਇਲਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਮ ਤੋਂ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਬੁਲਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਇਲਟ 2007 ਤੋਂ ਤੁਰਕਿਸ਼ ਏਅਰਲਾਈਨ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਸਾਲ ਮਾਰਚ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਆਮ ਵਾਂਗ ਹੋਈ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੰਦਰਸਤ ਸੀ। ਤੁਰਕਿਸ਼ ਏਅਰਲਾਈਨ ਨੇ ਕੈਪਟਨ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਤੇ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ।

ਹਨ। ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਹਾਈਵੇਅ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਕਾਰਕੁਨ ਸਤਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰਾਜੂ ਤੇ ਹੋਇਆ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਮਲਾ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਟੀ.ਐਨ.ਆਰ. ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਐਚ.ਏ.ਐਫ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਿਹਸਤਗਰਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਮਰਥਕ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਦੀ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਮਾਂ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕੀ ਸੈਨੇਟ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ
ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਸ ਬਦਮਾਸ਼ੀ ਭਰੇ ਵਤੀਰੇ ਨੂੰ
ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਫੁੰਬਿੱਲ ਪੇਸ਼
ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਐਡਬੀਆਈ, ਸੀਆਈਏ
ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਚੋਟੀ ਦੇ
ਭਾਰਤੀ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਇੰਜੰਟਾਂ
ਵਿਰੁੱਧ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰ ਰਹੀ
ਹੈ। ਜਿਸ ਸੇ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ
ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਐਚ. ਏ. ਐਫ. ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ
ਫਰੀਮਾਂਟ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੰਦਰਾ
ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਢੰਗ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੈਕਰਮੈਂਟ ਬੀ ਦੁਆਰਾ ਰਿਪੋਰਟ
ਕੀਤੇ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਐਚ. ਏ. ਐਫ. ਵੱਲੋਂ ਕਥਿਤ
ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਗੈਰ-
ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਕਰਨ ਲਈ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫਰੀਮਾਂਟ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਹੋਰ
ਅਣ-ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੰਖਿਆ ਵਿੱਚ
ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ
ਧਿਨਾਉਣੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਿੱਖ
ਕੌਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਅਤੇ ਬੇਚੁਨਿਆਦ
ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਦਾਚਿੱਤ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ
ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਪਗਾਹਿਕ
ਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਤੀਜ਼ੀ ਵੀ ਕਰੇਗੀ।

ਐਚ.ਏ.ਐਫ., ਕਾਨੂੰਨ ਅਧਾਰਤ ਵਿਸ਼ਵ
ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਮੌਦੀ ਦੀ ਖਾਸ
ਹਿਤੇਸ਼ੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ
ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ
ਮੌਦੀ ਦੇ ਭਾਜੇ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੋਸ਼
ਆਇਦ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ
ਸਾਲ ਇੱਕ ਕੈਨੋਡੀਅਨ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਦੀ
ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਕੈਨੋਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਕੈਨੋਡੀਅਨ ਸੰਸਦ
ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਖੁੱਲ ਕੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।
ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਗਾਸ਼ਟਰੀ ਜਥਰ ਤੋਂ ਹੁਣ
ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਜਾਣੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ
ਕਰਵਾ ਕੇ, ਸਿੱਖ ਹੋਮਲੈਂਡ (ਖਾਲਿਸਤਾਨ) ਨੂੰ
ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਸ਼ਾਡ ਪੂਰੀ
ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਰਾਏਸ਼ਮਾਰੀ
ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਰਾਏਸ਼ਮਾਰੀ ਸੰਯੁਕਤ
ਰਾਸ਼ਟਰ ਚਾਰਟਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ
ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਅਸਲ
ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਚਿੱਟੇ ਦਿਨ ਵਾਂਗ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ
ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਐਚਈਐਫ
ਵਰਗੀਆਂ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਨਾ
ਕਿ ਸਿੱਖ।

ਪੰਜਾਂ ਦਾ ਕਿਹਾ ਸਿਰ ਮੱਥੇ

ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

આબિઆણ કલાં

9878111445

ਲੋਭਦੀ ਦੇ ਫਿ

ਪੁਚ ਪਥਸ਼ਵਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਤ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤੀ ਸਿਸਟਮ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੌਣਾਂ ਦੀ ਕਾਂਵਾਰੋਲੀ ਸ੍ਰੂਤੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਜੇ ਅਸੋਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੈਂਡੇ ਤੈਆ ਕਰਦਾ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਮੂਲ ਇਕਾਈ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਸਥਾਨਿਕ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਸਵੈ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਵੈ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਾਗੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉੱਗਲ ਲਾਉ ਮਹਿਕਮਾਂ, ਅਸਲੇਟੀ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਹੋੜ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰੀ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਭਟਕਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਉਮੇ, ਸਰਪੰਚ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਚੌਪਰ ਦੀ ਭੁੱਖ ਇਹਨਾਂ ਚੌਣਾਂ ਤੇ ਭਾਰੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

73 ਵੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਸੋਧ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਹਿਮੇ ਕਰਮ ਵਾਲੇ ਵੀ ਸਰਪੰਚ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਨਾਂਹ ਪੱਖੀ ਪਰਭਾਵ ਪੜੇਬੰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਉਤਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾਲ ਚੁਣੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਰਾਟ ਦੇਣ ਦਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਖੜਪੰਚ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣ ਦਿੰਦੇ। ਜਦੋਂ ਚੌਣਾਂ ਸਮੇਂ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਵਰ-ਵਰੀਆ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਢੱਕਣ ਲਈ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਫੁਰਨਾ ਹੀ ਮਹੱਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧੜਿਆਂ ਦੇ ਪੰਚ ਵੀਂ ਤੁਕਾਵਟ ਪਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। 2008 ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੌਣਾਂ ਦੇ ਝਗੜੇ ਸਮੇਂ 41 ਵਿਅਕਤੀ ਜਖਮੀ ਹੋਏ। ਇਸੇ ਤਰਜ਼ ਤੇ 2013 ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੌਣਾਂ ਸਮੇਂ 30 ਵਿਅਕਤੀ ਜਖਮੀ ਹੋਏ। ਅਠਾਂਗ ਵਿੱਚ ਵੀਂ ਲੜਾਈਆਂ ਝਗੜਿਆਂ ਦਾ ਵਰਤਾਰ ਚੱਲਿਆ। ਪਹਿਲੇ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਆਪਣੇ ਬੰਦੇ ਅਡਜਸਟ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵੀ ਬਣਵਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ, ਇਸ ਵਾਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਪੰਚਾਇਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ।

ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ / ਦਰਦ ਦੀ ਦਵਾ

ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਦਿਨ ਸਨ। ਰਾਤ ਦੇ ਦਸ ਕੁ ਵੱਜਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਆਉਂਦੀ ਲਿੰਕ ਰੋਡ ਤੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲੱਗਿਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਦਾ ਘਰ ਹੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਗੋਟ ਕਿਸੇ ਨੇ ਬੜਕਾਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਗੋਟ ਖੋਲ੍ਹਿਆ। ਇੱਕ 25 ਕੁ ਸਾਲ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਗੋਟ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ ਸੜਕ ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਰਤ ਦਰਦ ਨਾਲ ਕੁਰਲਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ”ਇਥੇ ਡਾਕਟਰ ਰਵੀ ਦਾ ਘਰ ਕਿੱਥੇ ਕੁ ਆ? ਉਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਕਲੀਨਿਕ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਹੋਇਐ। ਕਾਰ 'ਚ ਬੈਠੀ ਮੇਰੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਦੇ ਦਿਲ ਤੇ ਬਹੁਤ ਦਰਦ ਹੋ ਰਿਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਯਤਨ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਫੋਨ ਬੰਦ ਆ ਰਿਹੈ। ਮੇਰੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਉਸ ਤੋਂ ਦਵਾਈ ਲੈਂਦੀ ਆ।” “ਉਸ ਦਾ ਘਰ ਪਿੰਡ 'ਚ ਤੰਗ ਗਲੀ 'ਚ ਆ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਭਣ 'ਚ ਅੰਖ ਆਵੇਗੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਚੱਲਦਾਂ,” ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਦਰਦ ਨਾਲ ਕੁਰਲਾਂਦੇ ਵੇਖ ਕੇ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਖਿਆ।

ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾ ਕੇ ਕਾਰ ਸਟਾਰਟ ਕੀਤੀ। ਅੱਧਾ ਕੁ
ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਜਾ ਕੇ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਕਾਰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ
ਨੌਜਵਾਨ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਕਾਰ ਚੌਂ ਉਤਰ ਕੇ ਡਾਕਟਰ ਰਵੀ ਦੇ ਘਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਏ
ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਗੇਟ ਬੜਕਾਇਆ। ਉਸ ਦੇ ਡੈਡੀ ਨੇ
ਗੇਟ ਥੋੜ੍ਹਿਆ ਤੇ ਉਹ ਕੁਰਸੀਆਂ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਇੱਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਉਸ ਨੇ ਆਉਂਦੇ
ਸਾਰ ਕੜੀ ਦਾ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਵੇਖਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਨਾਰਮਲ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਵੱਧ ਸੀ। ਫੇਰ ਉਸ ਨੇ ਕੜੀ
ਦੇ ਦਰਦ ਦਾ ਟੀਕਾ ਲਾਇਆ ਤੇ ਖਾਣ ਨੂੰ ਦੋ ਗੋਲੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਦਸ ਕੁ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ
ਨੂੰ ਦਰਦ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲ ਗਈ। ਡਾਕਟਰ ਰਵੀ ਦਾ ਹਾਲੇ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ
ਉਹ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਬੜਾ ਸੋਹਣਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਡੈਡੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ, ਕਿਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮੁੰਡਾ
ਇਸੇ ਕੜੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਨਾ ਕਰਵਾ ਲਵੇ। ਆਣ ਵਾਲੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਭਾਂਪਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਨੇ ਕੜੀ
ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, “ਵੇਖ ਪੁੱਤ, ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਨਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਤੇਰੀ ਭੈਣ
ਵਿਆਹੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਆ। ਇਦੂਰੀ ਲਈ ਚੰਗਾ ਜਿਹਾ ਮੁੰਡਾ ਲੱਭੋ। ਇਸ ਦੇ ਦਿਲ ਤੇ ਜਿਹੜਾ
ਦਰਦ ਹੁੰਦਾ ਆ, ਇਹ ਟੈਂਪਰੇਟਰੀ ਆ। ਇਹ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਬੀਮਾਰੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦਾ ਵਿਆਹ
ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਭ ਕੁੱਝ ਥੀਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।” ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਹੋਰ ਕੁੱਝ
ਬੋਲਦਾ, ਉਹ ਡਾਕਟਰ ਰਵੀ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਏ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਕੈਨਾਲ ਰੋਡ, ਸਾਮ੍ਰਾਣੇ ਅੰਗਰਦ ਸਿੰਘ ਐਮ ਐਲ

ਏ ਹਾਊਸ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ-144514, ਫੋਨ 9915803554

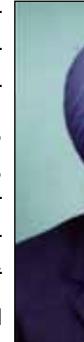

ਰਾਖਵਾਂ ਕਰਨ ਵੀ ਚਰਚਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪੰਚ ਪਰਵਾਨਗੀ
ਵੀ ਸੋੜੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣ ਦਿੰਦੀ
ਲੋਕ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਖ਼ਾਂ
ਨੂੰ ਖੋਖਲਾ ਕਰਨ ਵਲ ਤੁਗੇ ਜਾਦੀ ਹੈ
ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਬੱਲੇ ਤੱਕ
ਪੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਜ਼ਰੀਆ ਸਿਰਫ ਪੰਚਾਇਤਾਂ
ਹੀ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਰੱਖਣ
ਲਈ ਹਾੜ੍ਹੀ ਸਾਉਣੀ ਆਮ ਅਜਲਾਸ ਦਾ
ਚੈਕ ਨਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੀ ਕਮੀ
ਅਤੇ ਭਾਈ ਭਤੀਜਾਵਾਦ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਨੂੰ
ਪੈਖੜ ਪਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੰਜ ਸਾਲ ਬਾਅਦ

**ਡਾ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁਮਟਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਚੋਣਾਂ ਵੋਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਾਂ
ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਬੈਲਟ ਪੋਪਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ**

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਕਾਸ ਮੰਚ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ
ਡਾ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁਮਟਾਲਾ ਨੇ
ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ
ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਉਪਰ
ਉੱਠਕੇ ਚੋਣਾਂ ਵੋਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ
ਪਰਚੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅੰਗੇ
ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ
ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਬਿਆਨ
ਵਿੱਚ ਮੰਚ ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਅਮਰੀਕਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ,
ਕਨੇਡਾ, ਜਰਮਨ, ਡਰਾਂਸ,
ਨੀਦਰਲੈਂਡ, ਅਸਟਰੇਲੀਆ
ਆਦਿ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ
ਵਿੱਚ ਵੋਟਾਂ ਪਰਚੀਆਂ ਰਾਹੀਂ
ਪਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਵੋਟਿੰਗ
ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ ਜਦ ਕਿ
ਭਾਰਤ ਤੇ ਕੁਝ ਕੁ ਦੇਸ਼ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮਸ਼ਨਿਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਰਚੀਆਂ ਰਾਹੀਂ
ਪਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ
ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ
ਸੁਪਰੀਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ
ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੈਪਟਨ
ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਸ਼ਨਾਂ ਦੀ

ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਮ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਰਦਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017 ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾ ਫੇਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੁਆਲ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲੋਂ ਪੁਛਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ, ਕਨੇਡਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਫਰਾਂਸ ਵਰਗੇ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਮੁਲਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ? ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਫੱਕੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਰਲ ਕੇ ਸਾਂਝੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਅਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮਤਾ ਲਿਆ ਕੇ ਪਾਸ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੁ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਸਕਣ।

ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੁਪਾਲ

9814715796

ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਚ
ਇਕ ਬਿਉਰੀ ਆਉਂਦੀ
ਹੈ-ਕਿਅਸ ਬਿਉਰੀ ਇਸ
ਦਾ ਇਕ ਸੰਕਲਪ ਹੈ
ਬਟਰਫਲਾਈ ਇਫੈਕਟ।
(Butterfly Effect)

ਜਿਹੜਾ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ
ਕਿ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਿਸਟਮ ਵਿਚ
ਬਹੁਤ ਹੀ ਛੋਟੀ ਤਬਦੀਲੀ ਵੀ ਅਨੁਮਾਨ ਤੋਂ
ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਪਰੀਵਰਤਨ
ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਿਉਰੀ ਦਾ ਖੋਜੀ
ਸੀ, ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਹਿਸਾਬਦਾਨ ਅਤੇ ਮੌਸਮ
ਵਿਗਿਆਨੀ ਐਡਵਰਡ ਨੌਰਟਨ ਲੋਰੇਜ (23
ਮਈ 1917-16 ਅਪ੍ਰੈਲ 2008) ਜਿਸ ਨੇ
1960 ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ
ਤਜਰਬਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤਾ
ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੌਸਮ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ
ਨਮੂਨੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਛੋਟੀ ਤਬਦੀਲੀ,
ਲੋਮੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਵੱਡੀਆਂ
ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨ ਤੋਂ ਉਲਟ ਤਬਦੀਲੀਆਂ
ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਲੰਕਾਰਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ
ਆਖੇ ਗਏ ਵਾਕ ਤੋਂ ਇਸਦਾ ਨਾਮ
ਬਟਰਫਲਾਈ ਇਫੈਕਟ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।
ਇਹ ਵਾਕ ਸੀ, “ਬਗਾਜ਼ੀਲ ਵਿਚ ਇੱਕ ਛੋਟੀ
ਤਿਤਲੀ ਦੇ ਖੰਭਾਂ ਵਿਚ ਹੋਈ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ
ਹਿਲਜੂਲ, ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਇਕ ਅਜਿਹੀ
ਲੰਮੀ ਲੜੀ ਸੈਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ
ਟੈਕਸਾਸ (ਅਮਰੀਕਾ) ਵਿਚ ਬਹੁਤ
ਜਥਰਦਸਤ ਤੂੜਾਨ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ।”
ਬਿਉਰੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੀਏ-

1. ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਛੋਟੀ ਤਬਦੀਲੀ:-
ਮੰਨ ਲਵੇ ਬਾਜ਼ੀਲ ਵਿਚ ਇੱਕ ਤਿਤਲੀ ਨੇ
ਹਲਕੇ ਜਿਹੇ ਖੰਭ ਹਿਲਾਏ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ
ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਲਾਗਲੇ ਹਵਾ ਦੇ ਕਣਾਂ
ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹਿਲਜੂਲ ਹੋਏਗੀ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ
ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਪਰੇ ਸਰਕ ਜਾਣਗੇ।

2. ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਚੇਨ ਕਿਰਿਆ:-
ਇਸ ਛੋਟੀ ਹਿਲਜੂਲ ਨੇ ਹਵਾ ਦੇ ਕਣਾਂ ਨੂੰ
ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਹਿਲਜੂਲ ਨੇ
ਅਗਲੇ ਕਣਾਂ ਨੂੰ। ਹਵਾ ਦੇ ਕਣਾਂ ਦੀ ਇਹ
ਗਤੀ, ਹਵਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਚਾਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ
ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਸਮ ਦੇ ਬਾਕੀ ਅੰਸ਼ ਵੀ
ਅਸਰ ਕਬੂਲਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਕ ਲੰਮੀ
ਚੇਨ ਕਿਰਿਆ ਆਰੰਭ ਹੋ ਜਾਏਗੀ।
ਕਿਉਂਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਇਕ ਜੁੜਿਆ
ਹੋਇਆ ਸਿਸਟਮ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤੇ ਅਸਰ
ਪਵੇਗਾ।

3. ਅਸਰ ਦਾ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵੱਡਾ ਹੋਣਾ:-
ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਛੋਟੀ ਤਬਦੀਲੀ (ਜਿਹੜੀ
ਤਿਤਲੀ ਦੇ ਖੰਭ ਦੀ ਹਿਲਜੂਲ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ
ਸੀ), ਦੂਜੇ ਬਲਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੇ
ਕਈ ਗੁਣਾ ਵੱਡੀ ਹੋ ਜਾਏਗੀ। ਇਕ
ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਬਿਨੈਂਦੀ ਗੇਂਦ ਨੂੰ
ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਛੋਟੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ
ਜੁੜਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਹਵਾਵਾਂ ਦੀ
ਗਤੀ ਦੂਜੇ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆ
ਕੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਵੱਡੀ
ਗਤੀ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪਾਏਗੀ।

4. ਵੱਡੇ ਤੂੜਾਨ ਦਾ ਆਉਣਾ :-
ਬਗਾਜ਼ੀਲ ਵਿਚ ਤਿਤਲੀ ਦੇ ਖੰਭਾਂ ਦੀ

ਤਿਤਲੀ ਦੇ ਖੰਭ ਅਤੇ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਰੰਗ

ਜੀਵਨ ਦੀ ਹਫੜਾ ਦਫੜੀ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਵਲੋਂ ਹਿਲਾਏ ਗਏ ਖੰਭ, ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਤੂੜਾਨੀ
ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਹਲਚਲ ਕਿੰਨੀ ਛੋਟੀ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਤੁਹਾਡੇ ਇਹ
ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਕਦਮ ਹੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਦੇ ਬੀਜ ਹਨ। ਇਸਲਈ ਇਕ ਮਕਸਦ ਸਾਹਮਣੇ
ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਖੰਭ ਹਿਲਾਉਂਦੇ ਜਾਓ। ਵੱਡੇ ਇਨਕਲਾਬ ਵੀ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ
ਬਟਰਫਲਾਈ ਇਫੈਕਟ ਨੂੰ ਪੱਛਾ ਅਤੇ ਸਮਝਿਆ, ਤਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਲਿਖ ਕੇ ਆਪ ਸਭ
ਤੱਕ ਪੁਚਾਉਣਾ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਇਕ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕਦਮ ਹੈ, ਪਰ ਕੌਣ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ,
ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਹਿਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਝੰਜੜਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ
ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਚੇਨ ਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਕਿੱਡੀ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ।

ਹਿਲਜੂਲ ਟੈਕਸਾਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਤੂੜਾਨ ਲੈ
ਆਏਗੀ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਇਕ ਅਲੰਕਾਰ
ਹੈ, ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ
ਕਿ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਕਿਰਿਆ, ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ
ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਦੀ
ਹੈ।

ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ:- ਅਸਲ ਵਿਚ
ਇਕ ਸਿਸਟਮ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
ਉਸਦੇ ਇਕ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਆਈ ਛੋਟੀ
ਜਿਹੀ ਤਬਦੀਲੀ, ਦੂਜੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ
ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਇੱਕ
ਹਫੜਾ ਦਫੜੀ ਵਾਲੇ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਆਦਰਸ਼
ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੀਆਂ
ਮੁਢਲੀਆਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਸੰਵੇਦਨਾ
ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਤਾਪਮਾਨ, ਵਾਯੂ ਦਾ ਬਾਅਦ, ਜਾਂ
ਹਵਾ ਦੀ ਗਤੀ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹਲਕਾ
ਜਿਹਾ ਬਦਲਾਵ ਵੀ ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਮੌਸਮ ਨੂੰ
ਜਨਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਿਤਲੀ ਨੇ ਅਸਲ
ਵਿਚ ਤੂੜਾਨ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ, ਇਹ ਤਾਂ
ਗੱਲ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਰਹੱਸਿਆਂ ਅਲੰਕਾਰ
ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਨ
ਇਹ ਵੀ ਸਮਝ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਸਮ
ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਸਿਸਟਮ ਸਰਲ ਰੇਖੀ ਨਹੀਂ ਹਨ,

(not linear, but they are non-linear),
ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ
ਤਰਤੀਬ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ
ਹੁੰਦੀਆਂ, ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਤਰਤੀਬੀ
ਅਤੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇਸਦੇ ਹੇਠ
ਲਿਖੇ ਤੱਤ ਵੀ ਜਾਣ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ...

1. ਛੋਟੇ ਕਾਰਨ, ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਭਾਵ :- ਬਹੁਤ
ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਿਸਟਮ ਜਿਵੇਂ ਮੌਸਮ,
ਈਕ ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ, ਵਿਚ
ਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਪਗੀਵਰਤਨ
, ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਅਟੁੱਟ ਲੜੀ ਨੂੰ
ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਸਰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ

ਰੱਖੋ:- ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਤਿਤਲੀ ਦੇ
ਖੰਭਾਂ ਦੀ ਫੜਫੜਾਹਟ ਵੱਡੇ ਤੂੜਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ
ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਲੋਂ
ਹਮਦਰਦੀ ਲਈ, ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਲਈ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਯਤਨ, ਹਿੰਮਤ,
ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕਤਾ ਲਈ
ਚੁੱਕਿਆ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਕਦਮ ਮਹਾਨ
ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੇ ਕਦੀ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਾ ਕਰੋ
ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਕਦੀ ਵੀ ਛੋਟਾ ਨਾ
ਸਮਝੋ।

2. ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਗਲੈ ਲਗਾਓ:-
ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ
ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਵੀ
ਹੈ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਵੀ। ਬਹੁਤ
ਛੋਟੀ ਤਬਦੀਲੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ
ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਕਾਇਲ ਹੋ
ਜਾਓ ਕਿ ਤਬਦੀਲੀ ਤਾਂ ਇਕ ਸਦੀਵੀ
ਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਪਗੀਵਰਤਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਯਾਦ
ਰੱਖੋ, “ਸਭ ਕੁਝ ਬਦਲਦਾ ਹੈ, ਬਸ ਇੱਕੋ
ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦੀ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਬਦਲ
ਜਾਣਾ ਹੈ” (Everything changes, but
changes not the law of change)। ਯਾਦ
ਰੱਖੋ, ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਇਨਕਲਾਬ
ਅਤੇ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਇਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਕਦਮ
ਤੋਂ ਹੀ ਆਰੰਭ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

3. ਹਰ ਪਲ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣਾਂਗ ਅਤੇ
ਯਾਦਗਾਰੀ ਬਣਾਓ :- ਜਦੋਂ ਇਕ ਬਹੁਤ
ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਪਲ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ
ਲਹਿਰਾਂ ਉਤਪਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਰ
ਪਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਬਣਾ ਲਵੇ। ਤੁਹਾਡੇ
ਯਤਨ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਦੀ ਚੋਣ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ
ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਖੂਬਸੂਰਤ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆ
ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਿਆਰ, ਆਸ ਅਤੇ
ਸਕਾਰਮਤਕਤਾ ਫੈਲਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਜੀਵਨ ਦੀ ਹਫੜਾ ਦਫੜੀ
ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਵਲੋਂ ਹਿਲਾਏ ਗਏ ਖੰਭ,
ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਤੂੜਾਨੀ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆ
ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਹਲਚਲ ਕਿੰਨੀ ਛੋਟੀ ਵੀ
ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਤੁਹਾਡੇ ਇਹ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ
ਕਦਮ ਹੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਦੇ ਬੀਜ
ਹਨ। ਇਸਲਈ ਇਕ ਮਕਸਦ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੋ
ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਖੰਭ ਹਿਲਾਉਂਦੇ ਜਾਓ। ਵੱਡੇ
ਇਨਕਲਾਬ ਵੀ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ
ਬਟਰਫਲਾਈ ਇਫੈਕਟ ਨੂੰ ਪੱਛਾ ਅਤੇ
ਸਮਝਿਆ, ਤਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਲਿਖ ਕੇ
ਆਪ ਸਭ ਤੱਕ ਪੁਚਾਉਣਾ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ
ਇਕ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕਦਮ ਹੈ, ਪਰ
ਕੌਣ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ
ਨੌਜਵਾਨ ਹਿਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਝੰਜੜਨ ਅਤੇ
ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਦਮਾਂ ਦੀ
ਚੇਨ ਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਕਿੱਡੀ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ
ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਲਈ ਇਹ ਸ਼ਬਦ
ਆਪ ਜੀ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ
ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਜੀਵਨ ਲਈ ਸੰਦੇਸ਼ :- ਇਸ
ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਸਾਡੀ ਜਿੰਦਗੀ
ਲਈ ਇਕ ਸਥਕ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਸਾਡੇ ਵੱਡੇ
ਪੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਹਰ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਛੋਟੇ
ਕਦਮ, ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਅਸਰ ਪਾਉਣ ਦੇ
ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ
ਮੱਹੜਵਹੀਣ ਸਮੱਸੀ ਬੈਠੇ ਹੋਂਦੇ ਹਾਂ, ਉਦੋਂ ਵੀ
ਸਾਡੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਯਤਨ ਅਜਿਹੀ
ਚੇਨ-ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਣ ਦੇ
ਸਮਰੱਥ ਹਨ, ਜਿਹੜੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਭਾਵਾਂ
ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਨਾ ਵੀ ਕਰ ਸਕੀਏ, ਪਰ ਉਹ
ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਮਾਰਮਿਕ ਇਨਕਲਾਬ ਲਿਆ
ਸਕਦੇ ਹਨ।

1. ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨ

ਕਿਨੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ ਦੀ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ?

ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਲਾਲਪੁਰਾ

9780003333

ਲੋਕ ਤੰਤਰ ਦੀ ਮੁਢਲੀ

ਇਕਾਈ ਪਿੰਡ ਤੇ ਕਸਬੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਅਜਾਦ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਚੁਨਣ, ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕ ਤੰਤਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੰਚਾਇਤ ਮੁੱਢ ਕਦੀਮ ਤੋਂ ਹੀ, ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਛੋਟੇ ਝਗੜੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣ, ਇਸ ਵੱਲ ਉੱਦਮ ਵੀ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਬਹਾਲ ਰਹੇ, ਇਸ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕਾਬਲ ਦਸਤਅਅੰਦਾਜ਼ੀ ਪੁਲਿਸ ਜੁਰਮਾਂ ਦੀ, ਖਬਰ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਜੂਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਅਹਿਲਕਾਰਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਨੇ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਆਮ ਨਜ਼ਾਮ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ ਦੇ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੇ ਰੋਕ ਲਾ ਕੇ, ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਹਿਲਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੇ ਜੁਆਬਦ ਦੇਹ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ।

ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲੋਕਲ ਸੇਲਫ ਗੋਰਮਿੰਟ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਛੋਟੇ ਤੇ ਰਾਜੀ ਨਾਮੇ ਜੋਗ ਕੇਸਾਂ ਦਾ, ਨਿਪਟਾਰਾ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਥਾਨਾਂ ਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਅਪਰਾਧੀ ਵੀ ਭਰਨਗੇ ਤੇ ਜੁਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਹਿੰਮਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਪੈਸੇ ਦੀ ਫਜ਼ੂਲ ਖਰਚੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵੱਸੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਿੱਦਿਆ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿੱਦਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 85 ਫੀਸਦੀ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ 87 ਫੀਸਦੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਨਾਨਕ ਸ਼ਾਹੀ ਰੂਪਈਆ ਤੇਰਾਂ ਪੌਡ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਫੇਰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਤੇ ਫਾਰਸੀ ਦੀ ਪੜਾਈ ਬੰਦ ਕਰ, ਅੰਗਰੇਜ਼ ਨੇ “ਪੜੇ ਫਾਰਸੀ ਵੇਚੇ ਤੇਲ” ਵਾਲੀ ਅਖਾਵਤ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ, ਪੜੇ ਲਿਖੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਬਣ ਗਏ ਤੇ ਕਾਇਦਾ-ਏ - ਨੂਰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਨਾਲ ਗਿਆਨ ਦਾ ਨੂਰ ਵੀ ਗੁੱਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਲਈ ਲੜਨ ਮਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰਹਿ ਗਏ।

ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸਤੱਤਰ ਸਾਲ ਵਾਦ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਰ 76 ਫੀਸਦੀ ਹੀ ਹੈ ਰੱਖੀ ਤੇ ਮਿਆਗੀ ਵਿੱਦਿਆ ਲਈ, ਬੱਚੇ ਜਾ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਛੱਡ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਲ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਮੁਫਤ ਵਿੱਦਿਆ ਦੀ ਥਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿੰਡ ਦਾ ਸਰਬ ਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪਿੰਡ ਦਾ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਬਣੇ, ਜਿਸ

ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਅਗਲੀਆਂ ਚੌਣਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਬਣੇ ਸਰਪੰਚ ਵਿਧਾਨ ਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੌਣਾ ਵਿੱਚ ਵਕਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਲਾਹੌਰਵੰਦ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਪਰ ਹੋਇਆ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਾਰੀਗਰ ਪਿੰਡ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਪਲਾਇਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਸੰਦਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਵਾਟਰ ਚਾਰਜਿੰਗ ਦੇ ਸਰਤ ਪਿੰਡ ਦੇ ਟੋਬੈ ਤੇ ਛੱਪੜ ਹੀ ਪੂਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਪਾਨੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਹੋ ਬੱਲੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅੱਜ ਤੋਂ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਬਦ ਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਚਲਨ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਸੀ। ਅਮਲੀ ਕਿਸੇ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਨ। ਕੀ ਅੱਜ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹਨ, ਕਿ ਕਿਸੇ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਬਹਿ ਕੇ ਸੋਚਿਆ ਹੈ।

1983 ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਖਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ, ਇਹ ਵੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਧਰਮ ਯੂਧ ਮੰਚੇ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਅੰਦੋਲਨ ਪੂਰੇ ਜੋਬਨ ਤੇ ਸੀ, ਪਰ ਮਹਿਤਾ ਚੌਕ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਨਾ ਡਰ ਦੇ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਧਮਕਾਇਆਂ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਗਜ਼ ਰੱਦ ਕਰਵਾਏ। ਬਾਕੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਕੀ ਡਰ ਭੈ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਫੇਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਦਾ ਲੰਬਾ ਦੌਰ ਚੱਲਿਆ।

1992 ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਨਣ ਤੋਂ ਵਾਦ ਹੋਈਆਂ ਚੌਣਾ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਬਦਲ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਸੰਭਾਵਿਤ ਉਸੀਦਵਾਰ ਨੂੰ, ਚੰਗੇ ਆਚਰਣ ਦਾ ਸਰਟੀਫੀਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨ ਕਰਦੀ ਵੇਖੀ ਗਈ। ਸਰਟੀਫੇਕਟ ਲੈਣ ਲਈ ਮੁੱਠੀ ਵੀ ਰਾਗਮ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਦੇ ਵੇਖੇ ਗਏ। ਮਾਝੇ ਦੀ ਇੱਕ ਥਾਨੇਦਾਰੀ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਜਤਾਉਣ ਲਈ ਢੱਬੇ ਹੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ। ਬਾਕੀ ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ ਥਾਰੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਤੇ ਰਾਜਸੀ ਤੰਤਰ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਤੇ ਲੋਕਲ ਸੇਲਫ ਗੋਰਮਿੰਟ ਚੋਣਾਂ

ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਅਗਲੀਆਂ ਚੌਣਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਬਣੇ ਸਰਪੰਚ ਵਿਧਾਨ ਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੌਣਾ ਵਿੱਚ ਵਕਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਪਰ ਹੋਇਆ ਇਸ ਤੋਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮੁਕਤ ਹਨ? ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ

ਪੰਚਾਇਤ ਹੀ ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲ ਚੁਣੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੇ ਡਰ ਵਿੱਚ ਚੁਣੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਲੋਕ ਤੰਤਰ ਕਿਵੇਂ ਬਚੇਗਾ?

ਪੰਜਾਬ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਵੱਸਦੀ ਧਰਤੀ, ਜਿੱਥੇ ਸਿਰ ਅਰਪਣ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਗੁਰੂ ਆਪ ਵੀ ਮਨੁੰਦੇ ਸਨ ਵੀ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਅੱਜ ਇਹ ਵੀਰ ਤੇ ਭੈਣਾਂ ਕੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਅਮਨ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ, ਸਰਬ ਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ, ਵਿੱਦਿਆ, ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰਵੰਦ ਬਣਾਉਣ, ਸਰਕਾਰੀ ਪੈਸੇ ਦੀ ਯੋਗ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਯੜੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾ ਕੇ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ? ਜੇਕਰ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਬਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫੇਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਰਗ ਕਿਵੇਂ ਪਵੇਗਾ?

ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਰਪੰਚ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਲਈ ਵੀ ਬੋਲੀ ਲੱਗਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਪੈਸਾ ਬਹਚਣ ਪਿੱਛੇ ਮੰਤਵ ਕੀ ਹੈ। ਸਾਲ 1978 ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਦੋ ਅਫੀਸ ਵੇਚਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ 16/16 ਲੱਖ ਰੁਪਾਇਆ ਸਰਪੰਚ ਅਖਵਾਉਣ ਲਈ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਅਦਾਲਤ ਸਾਮੁੰਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਾਰੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਣ। ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਸੀ ਦੋਵੇਂ ਵਿਰੋਧੀ ਨਸ਼ੇ ਵੇਚਣ ਵਾਰੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਵੀ ਸਨ।

ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਰਾਜ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੱਤੀ

ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਰਾਜ ਵਿੱਚ 19 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵਧ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਪਤਾ ਹੋਈ ਲੜਕੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਫਰੀਜ਼ਰ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੇ

ਸੈਕਰਮੈਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੋਕੋਬਾਂਬਾ) - ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਫਰੀਜ਼ਰ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਇਹ ਅੰਗ 19 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਾਪਤਾ ਹੋਈ ਲੜਕੀ ਦੇ ਹਨ। ਬਰਮਦ ਅੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰ ਤੇ ਰੱਖ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਮੈਸਾ ਕਾਊਂਟੀ ਦੇ ਸੈਰਿਰਿਡ ਦਫਤਰ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਵਰੀ ਵਿੱਚ ਇਕ ਫਰੀਜ਼ਰ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅੰਗ ਅਮਾਂਡਾ ਲੀਗੀਏਲ ਓਵਰਸਟਰੀਟ ਨਾਮੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਪ੍ਰੈਲ 2005 ਤੋਂ ਲਾਪਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਘਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਧੀ ਸੀ ਜਿਸ ਘਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਰਿਰਿਡ ਦਫਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਗ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਿਲੇ ਜਦੋਂ ਘਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮਾਲਕ ਨੇ ਫਰੀਜ਼ਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੇ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸੈਰਿਰਿਡ ਦਫਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਘਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮਾਲਕ ਦੀ ਫਰੀਜ਼ਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੇ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸੈਰਿਰਿਡ ਦਫਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲੜਕੀ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਫਤਰ ਨੇ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲੜਕੀ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਘਰ ਰਾਜ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਫੈਨਵਰ ਦੇ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਬਨ 240 ਮੀਲ ਦੂਰ ਗਰੈਂਡ ਜ਼ੰਕਸ਼ਨ ਵਿੱਖੇ ਸਥਿਤ ਹੈ।

TAIL PIECE
Dalip Singh Wasan,
Advocate
Email : dalipsinghwassan@yahoo.co.in

NOT TO RULE AND OPPOSE BUT TO SERVE TOGETHER-ELECTIONS 2024

Repeated elections brought growth in our democracy and now there is none to rule, but all come in Parliament as Public Servants and shall serve the people together. We had been suffering because of turning the House in two parts Supporters and oppositions and often fights continue in the open and in the House too and people had been looking at the working like fights in the open.

Now governments are formed just on strength and not having absolute majorities and now they are compelled to work together and serve the nation together. None is now ruler because consent of all is required and for that purpose, we shall have to allow all members present in the House to work as per their conscience, wisdom, will and desire and even votes shall not be under whips.

The majority too shall not rule because there is no absolute majority now and even opposition has declared that they shall put up Bills, schemes, projects and policies and they too shall need support from the simple majority. No Bill, Scheme, Project and Policy could become law till it is passed by absolute majority. And now the members are bound to work together and with this new system all are here to represent the people and no supporter and no opposition. When people cast their votes, they too are trying to elect representatives so that proper service could come to the people. House shall remain busy in hearing, considering, arguing and passing items utilizing their conscience, wisdom, will and desires and even dispositions. We have taken a healthy step in 2024 and even now in Assembly Elections in J and K and in the State of Haryana, people

continued and followed the rule established. Good sign and let the people and the people in politics may continue it in future too.

In a democracy members must represent the people and not represent the parties and the leaders. Members too must be free like other citizens and must be following discipline and not leading life of followers.

No problem can be solved in battle field- Prime Minister Modi

Our Prime Minister of India was speaking on wars between some neighbouring countries and even he tried personally and visited the countries inwards and tried to stop wars. He has come out with this statement and still wants that wars should be stopped and countries must try to solve their problems through come chairs across the tables. Very good advice because wars of today are very costly and full of losses because of arms and their use today. Distractions and human killings are on higher side and because of destruction most of the people become homeless and destitutes. Even number of widows and orphans cannot be counted.

And today when we have come to establish UNO and its so many wings through which we can solve our problems coming of two or more countries in battle fields and fight to show

strength are situations which had been tried in the past and because of losses, we could establish UNO and its agencies. When two countries themselves cannot come across the table, UNO and its agencies must come forward and try to solve the problem. The countries today are just like administrative units and not kingdoms of kings having some personal interests. Time is coming when most of the small countries shall have to join and form big units.

Efforts taken by our PM Mr. Modi are appreciable and even his personal visits too show that he wants peace in the world and also desires that there should be no war between the countries and all problems must be solved across the table, name of Mr. Modi, Prime minister of India may be recommended for Nobel Prize of this year because he deserves so. And because of his efforts made in India he is a fit person for award of Bharat Ratna too.

Standard education can be imparted by teachers having up-date knowledge---His Highness Governor of Punjab

Mr. Kataria, His Highness Governor of Punjab wished that there should be teachers, fully educated, trained and having update knowledge. Very good idea and direction issued by an authority. Here in India and even in other countries, compulsory education system

has been adopted and therefore, large number of people have been recruited. And as per new situations of unemployment most of the unemployed have chosen this line and it has become impossible to have proper teachers for this line. Therefore, time has come when the department of education shall have to see that all the teachers may be having continuous information in their subject of teaching. Today all are having mobiles and most of the teachers are having net installations at home too and therefore, the department of education must have a wing having experts in each subject who should ensure that the teachers in each faculty must be given update information and even method of teaching and for that purpose once a week the teachers must be given guidance to keep knowledge in his subject update. It should be oral and written both so that the teachers desiring printed record, may use their net facility for this purpose. Supply of printed matters to all the teachers is difficult and only net system must come in aid.

We know most of the teachers are not keeping their knowledge update and new methods of teaching too are beyond them. The results shall show where the teachers stand and if need be disciplinary proceedings too must be initiated against those teachers who are not using these facilities.

Subjects like history, languages and geography could be covered by the states themselves. To give proper education to the people is state responsibility and keeping teachers update, must also be duty of the state. Only then we could expect better and competent teachers if they too are kept update.

- ਲੇਖਕ -
ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੱਲ੍ਹੀ
ਔਮ ਦੇ (ਲੈਸਟਰ)
07886 056 970

ਪੰਜਾਬ ਮਾਡੇ ਵਿੱਦਿਆਰਥੀ

ਇਕ ਅਮ ਪ੍ਰੋਲੱਤ ਰਾਏ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਇਕ ਅਮੀਰ ਮੁਲਕ ਇਸ ਲਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਮਕਾਲੀ ਤਾਕਤ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਰਗੇ ਗੁਲਾਮ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਲੁਟ ਖਸ਼ੇਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਢੁਨੀਆਂ ਦਾ ਛੇਵਾਂ ਅਮੀਰ ਮੁਲਕ ਹੈ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਲੁਟ ਖਸ਼ੇਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸੱਚਾਈ ਹੈ। ਪਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਪੱਧ ਵਿੱਚ ਇਕ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਅੱਖੇ ਉਲ੍ਲੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ United ਇਕੱਠਾ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਇਕ ਚੰਗਾ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਿੱਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਕ ਚੰਗੇ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਜਾਤੀ ਹਿੱਤ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਹੁਰ ਫੌਜ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਲੈਮੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਗੁਲਾਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮਹੌਲ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਇਹ ਸੁਆਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਭਰੀਖ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਇਕੁਮੈਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਰਹਿ ਸਕੇਗਾ ਕਿ ਨਹੀਂ ? ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਕਿਰਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 77 ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾ ਪ੍ਰਤਿ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵੇਲੇ ਦੇ ਸਮਾਂ ਦਾ ਚੱਲੀਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ। ਅੱਜ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਰੇਲਵੇ ਹਾਈਸੇ ਰੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਕੋ ਦਿਨ ਤਿੰਨ ਤਿੰਨ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਪੁੱਲ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਮ ਹਨੇਰੀ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਬਣੇ ਇੰਦਰਾ ਰਾਂਧੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੀ ਛੱਤ ਉਡ ਜਾਣਾ, ਇਕ ਅਚੰਭੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਲੈਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕੋਈ ਬਾਹਰੀ ਲੁਟ ਖਸ਼ੇਂ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ 84 ਕਰੋੜ ਰੋਟੀ ਤੋਂ ਆਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਮੁਛਲੀ ਰਾਸ਼ਨ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁੱਢਲੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਦ੍ਰਿੰਨੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰ (Balance of power) ਏਸੀਆ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪਦਾਰਥ ਕਲਕ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਇਰਾਨ, ਅਫ਼ਰੀਕਾ, ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਚੀਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਚੀਨ ਕੋਲ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਮੁੰਦਰੀ ਬੇਡ੍ਵਾ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਖੋਜਣ ਵਾਲੇ ਚੀਨੀ ਲੋਕ ਹੋਰ ਤੇ ਹੋਰ ਰੱਖਕੇ ਬੈਠੇ ਰਹੇ। ਦੂਰ ਦੁਰੇਡੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਢੂਢਣ ਵਾਲੇ ਚਾਹਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ। ਇਕ ਵੱਡੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਬੇਡ੍ਵਾ ਦੀ ਹੋਦ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀਨ ਦੀ ਮਾਨੁਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਇੰਗੈਲੰਡ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਕੇ ਲੱਟ ਖਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਿਆ।

ਅੱਜ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਰਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ
ਸਮੁੱਦਰੋਂ ਪਾਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ
ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਗੁਲਾਮ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ
ਲੋਕ ਧੜਾ ਪੱਤ੍ਰ ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਵਾਂਗਾ
ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹਨ। ਮਾੜੇ ਤੋਂ
ਮਾੜਾ ਕੰਮ ਜੋ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਲੋਕ ਕਰਕੇ ਰਾਜੀ
ਨਹੀਂ ਸਨ, ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ।

ਲੰਡਨ ਦੀ ਅੰਡਰ ਗਾਰਾਊਂਡ ਨੂੰ ਬਾਨਾਉਣਾ
ਵਿੱਚ 100 ਫ੍ਰੀਸਟੀ ਦੇਣ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਕਾਲੇ
ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੇਣ ਦੀ ਬਦਲੋਣ
ਢੁਨੀਆਂ ਦੇ ਦੇ ਵੱਡੇ ਮਹਾਯੂਧਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਡਨ
ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਵੱਡੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ
ਅੰਡਰ ਗਾਰਾਊਂਡ ਵਿੱਚ ਬੰਕਰਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ
ਛਿੱਪ ਕੇ ਜਾਨ ਬਚਾਉਂਦੇ ਰਹੇ।

ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਘਾਟੇ
ਵਿੱਚ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ
ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਏ
ਵਿੰਦਿਆਰੀ ਛੀਸਾਂ ਤੁਪੀ ਮਾਈਆ ਦੀ
ਮਦਦ ਨਾਲ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ
ਮੁਤਾਬਕ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 2360 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ
ਤੋਂ ਉਪਰ ਦੀ ਰਾਸ਼ਨ ਵਿੰਦਿਆਰੀਆਂ ਦੀ
ਛੀਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ
ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਭੇਜੀ ਗਈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਕੁੱਝ ਸਲਾਹਾਂ ਵਿੱਚ
ਕੈਨੇਡਾ 3 ਬਿਲੀਅਨ ਦੀ ਕਮਾਈ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਵਿੰਦਿਆਰੀਆਂ ਤੋਂ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। 1973-
74 ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਦਿਨ
ਵਿੱਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਮਸ਼ੂਰ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ
ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤ ਦੰ
ਕੁਲ ਮੁਦਰਾ ਦਾ 6 ਛੀਸਦੀ ਬਾਹਰ ਰਾਏ
ਭਾਰਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਲੁਹ ਪਸੀਨੇ ਦੀ
ਕਮਾਈ ਵਿੱਚੋਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅੱਜ
ਰੰਗਾ ਉਲੱਟੀ ਬਹਿ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ
ਤੋਂ ਇਥੇ ਵੱਸ ਰਾਏ ਪੰਜਾਬੀ, ਭਾਰਤੀ ਨਿਜਾਤ
ਦੀ ਬੇਰੁੱਖੀ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ
ਭਾਰਤ ਵਿੱਚੋਂ ਵੇਚ ਵੱਟ ਕੇ ਇਥੇ ਲੈ ਆਉਣਾ
ਲਈ ਕਾਹਲੀ ਵਿੱਚ ਇਛੁੱਕ ਹਨ। 1955 ਜਾਂ
ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ
ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਤੀਜੀ ਜਾਂ ਚੌਥੀ
ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ
ਅਪ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਾਸੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ
ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਜਾਂ ਭਾਰਤ
ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਬੁਚੀ ਨਹੀਂ।

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਵਿੱਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਏ ਬੱਚੇ 20 ਤੋਂ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਛੀਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਲਜ ਜਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਥੋਂ ਦੰਤ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧਾ ਹੀ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰ ਸਾਲ ਛੀਸ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗੇ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਕ ਤੇਜ਼ਵੀਂ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਵਿੱਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਏ ਪਲੇਟ ਪਲਾਏ, ਰਿਸਟ-ਪੁਸ਼ਟ ਇਹ ਕਾਮੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਲਾਹੌਵੰਦ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਰਿਕਿਸਟ (Brexit)

ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਯੂਰਪ ਦੇ
ਸਾਂਝੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਅੱਡ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਬਹੁਤ
ਸਾਰੇ ਯੂਰਪੀਅਨ ਕਾਮ ਇਥੋਂ ਵਾਪਸ ਆਪਣੇ
ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਰਾਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ
ਆਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਮਾਰਤੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਟੈਂ
ਵੀ ਵੰਡਿਆਰਬੀ ਕਾਮਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰੇ
ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ
ਵੇਤਨ 'ਤੇ। ਦੰਤਾਂ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਅਤੇ
ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ
ਜਨਸੰਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕਾਨੀ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ
। ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਵੱਧੇਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਬੋਡ ਅਤੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਰਕਾਰ
ਚਿੰਤਤ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਵਿੱਚ
ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵੰਡਿਆਰਬ
ਪੂਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਥੇ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀ ਘੱਟ
ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਹੁਣ
ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਸਾਫ਼-ਸਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਖ-
ਰੇਖ ਦਾ ਕਈ ਵਾਰ ਨਾ ਪਸੰਦ ਕੰਮਾ।

ਸਮੇ—ਸਮੇ ‘ਤੇ ਜਦੋਂ ਰਿਸ਼ਟੇਦਾਰ ਦੇ
ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ‘ਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਮੋਕਾ ਮਿਲਦਾ
ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਆਹ ਹਾਲਾਂ, ਹੋਟਲਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰ-
ਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿੱਦਿਆਰਥ
ਕਾਮੇ, ਆਪਣੀਆਂ ਦੇਸੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀਆਂ
ਵਰਦੀਆਂ ਪਾਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਖਾਣੇ ਦੇ
ਸਾਡੇ—ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਵਰਤਾਉਣ ਦਾ ਕੀ
ਕਰਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ
100 ਛੀਸਦੀ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆਏ ਨਵੇਂ ਬੱਚੇ
ਹਨ, ਨਾ ਕੋਈ ਪੁਰਾਣਾ ਬੰਦਾ, ਨ ਕੋਈ
ਗੌਰਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਲਾ ਅਫਰੀਕਨ। ਮੰਨ
ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਪੈਣਾ ਸੁਭਾਵਕ ਹੈ ਕਿ ਐਸਾ
ਕਿਉਂ? ਕਿਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦੀ
ਛਾਇਦਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ।
ਪੰਜਾਬੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ
ਮੈਂ ਕੁਝ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਪੁੱਛ ਪੜ੍ਹਾਵਾਂ ਦੇ
ਤੌਰ ‘ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ‘ਤੇ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੰਗ੍ਰਾਲੈਂਡ
ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟ
ਤਨਖਾਹ ਮਿਲਦੀ ਹੈ? ਕੁਝ ਦਾ ਇਸ ਪ੍ਰੰਤੂ
ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਜਵਾਬ ਸੀ। ਪਰ ਮੇਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਰੇਟ ਪੁੱਛਣ ‘ਤੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ
ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੇ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ 21 ਸਾਲ ਅੰਦਰ
ਇਸ ਤੋਂ ਵਧੇਰੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਰਹਿਟ
ਯੋਗ $\text{₹}11.44$ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਮਿਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਸਾਲ ਇਸ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧੀ
ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਇਹ ਵੱਡਾ
ਜਵਾਬ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ $\text{₹}6$ ਤੋਂ $\text{₹}8$ ਪ੍ਰਤੀ
ਘੰਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਕਾਫ਼ੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸ਼ ਹੱਦ
ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਟੈਕਸ

ਸਮੇ—ਸਮੇ ‘ਤੇ ਪੰਜਾਬੋਂ ਆਏ
ਵਿੱਚਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਦਿਲ ਦਾ
ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਨਾਲ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮੇਤ
ਅਤੇ ਭਾਸ ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ
ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਮ
ਸੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਕਈ
ਕਾਰਨ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਪਿੱਛੇ ਮਾ—ਬਾਪ ‘ਤੇ ਵੱਡੇ
ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਬੋਝ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੰਮ ਦੀ ਭਾਲ ਦੇ
ਨਾਲ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ
ਮਜ਼ਬੂਰੀ, ਮਹਿਨਾ ਰਹਿਣ—ਸਰਿਣ, ਪੜ੍ਹੀ
ਦਾ ਬੋਝ, ਸੈਰਜ਼ਿਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ
ਬੋਝ, ਨਵੇਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ
ਛੱਲਣ ਵਰਗੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਅਤੇ ਮਾ—ਬਾਪ
ਦੇ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਇਕਾਂਤ ਵਿੱਚ ਇਹ
ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਪੀੜ੍ਹਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ
ਹਨ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੀਲ ਢੂਰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮੇਤ ਬਾ—
ਬਾਪ ਲਈ ਅਸਹਿ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੈਸੇ ਵੱਲੋਂ
ਟੁੱਟੇ ਮਾ—ਬਾਪ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮ੍ਰਿਡਕ ਦੇਹ ਨੂੰ
ਵਾਪਸ ਪੰਜਾਬ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ
ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਮੇਰੇ ਜਾਤੀ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ
ਇਹ ਬੱਚੇ ਇਕ ਕੱਖ ਵੀ ਦੋਹਰਾ ਨਹੀਂ
ਕਰਦੇ। ਫਰਸ਼ ਤੋਂ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਨਾਲੋਂ
ਹਰ ਚੀਜ਼ ਫਰਸ਼ ‘ਤੇ ਕੁੜੇ ਕਰਕਣ ਨੂੰ
ਸਾਂਭਣ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਦੇਣ ਨਹੀਂ।
ਮਾ—ਪਿਉ ਨੂੰ ਹੀ ਸਾਫ਼—ਸਫ਼ਾਈ ਦਾ ਕੰਮ
ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦੇ ਗਲੇਸ ਲਈ
ਵੀ ਮਾ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਫਿਰ ਬਾਹਰ
ਆ ਕੇ ਇਨ੍ਹੇ ਕਾਮੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਿਉਂ
ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ? ਜਾਂ ਫਿਰ ਕੀ ਇਹ
ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ
ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਰ? ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੇ
ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਫਿਗਾਨੀਟੀ ਆਫ਼
ਲੇਬਰ ਭਾਵ ਕੋਈ ਕਿੱਤਾ ਉਚਾ ਨੀਵਾਂ
ਨਹੀਂ, ਨੂੰ ਸੰਕਲਪ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ।
ਕੰਮ ਨੂੰ ਉਚ—ਨੀਚ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ
ਹੈ। ਅਪਣੇ ਜਾਤੀ ਕਿੱਤੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ
ਹੋਰ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਨੂੰ ਹੱਡਕ
ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 32 'ਤੇ ਦੇਖੋ →

ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਲੇਖਿਕਾ/ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਤੇ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਤੇਜ਼ੀ ਸੰਧੁ

ਇਹ ਗੱਲ ਪੱਕੀ ਹੋਉ ਕਿ ਚੜ੍ਹਦੀ ਜਵਾਨੀ ਜਦੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਸੰਘੁ ਰਾਹਵਾਂ ਤੇ ਨਿੱਕਲਦੀ ਹੋਏਗੀ 302 ਲੱਗ ਜੂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਸ਼ੈਰ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਸਟਾਰ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਤੇਜ਼ੀ ਸੰਘੁ ਫਿਲਮ ਲੇਖਕ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਓਹ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਹਿਲਾ ਕਿਸਾਨ ਵਿੰਗ ਦੀ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਹੈ। ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਉਥ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੇਤਾ ਅਭਿਨੇਤਾ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਓਹ ਕਰ ਦਿਖਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰੀਰਕ ਬਣਤਰ ਦਿਲ ਖਿੱਚ ਲੈਣ ਵਾਲੀ, ਰੰਗ ਦੂਧੀਆ ਤੇ ਕੱਦ ਸਰੂ ਜਿਹਾ ਉੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਦੀ ਦਿੱਖ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਕ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਗਰੇਸੀ ਸਿੰਘ ਨਾਲ “ਆਪਾਂ ਫੇਰ ਮਿਲਾਂਗੇ” ਫਿਲਮ ਤੇ ਬਾਅਦ “ਐਵੇਂ ਰੌਲਾ ਪੈ ਗਿਆ” ਵਿੱਚ ਰਾਜਵੀਰ ਦੀ ਭਾਬੀ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਕਰ ਕਿ ਤੇਜ਼ੀ ਨੇ ਫਿਲਮ ਨਗਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। “ਐਸ ਕਰ ਲੈ” “ਪ੍ਰੋਪਰ ਪਟੇਲਾ ਯਾਰ ਮੇਰਾ ਰੱਬ ਵਰਗਾ” ਫਿਲਮਾਂ ਨਾਲ ਓਸ ਦਾ ਕੈਰੀਅਰ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਤੇ ਪਾਕਸਤਾਨੀ ਹੀਰੋਇਨ ਸਨਾ ਨਾਲ “ਦਿਲ ਪਰਦੇਸੀ ਹੋ ਗਿਆ” ਓਸ ਕੀਤੀ। “ਦਾ ਗ੍ਰੋਟ ਸਰਦਾਰ” ਵਿੱਚ ਓਸ ਅਭਿਨੈ ਵੀ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਲੇਖਿਕਾ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਸੰਘੁ ਹੀ ਸੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੀਡਿਓ ਗੀਤਾਂ

ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਧੀਰੇ ਗਿੱਲ ਦਾ “ਮਿਹਨਤਾਂ ਦੇ ਫਲ” ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ ਵਿੱਚ ਓਸ ਮਾਡਲਿੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਈ ਵੀਡਿਓ ਤੇਜ਼ੀ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਓਹ “ਆਖਰੀ ਵਾਰਿਸ” ਫਿਲਮ ਡਾਇਰੈਕਟ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਯੋਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨੇ “ਦਾ ਗ੍ਰੋਟ ਸਰਦਾਰ” ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਫਿਲਮ ਦੇ ਇੱਕ ਇੱਕ ਪੱਖ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਕ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਦੀ ਕਲਮ ਦਾਦ ਦੀ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਗੁੱਗੁ ਗਿੱਲ, ਬੱਖੂ ਮਾਨ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਨਿੱਭੂ ਨੇ ਓਸ ਨੂੰ ਬੇਮਿਸਾਲ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਿਲਮ ਨਾਇਕਾ ਲਾਲੀ ਛੁਡ ਦੀ ਸਨਾ ਤੇ ਹਯਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੇਜ਼ੀ ਆਪਣੀ ਬਣਤਰ ਮੁਤਾਬਿਕ ਜਵਾਨ ਦੀਦੀ, ਭਾਬੀ ਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ

ਜਚਦੀ ਹੈ। ਖੁਦ ਤੇਜ਼ੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਓਹ ਐਕਸ਼ਨ ਕਿਰਦਾਰ ਪਸੰਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣ ਤੇ ਓਹ “ਝਾਸੀ ਦੀ ਰਾਣੀ” ਜਿਹਾ ਕਿਰਦਾਰ ਕਰੇਗੀ। ਟੀਵੀ ਤੋਂ ਓਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਹੁਣ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਕਾਰਣ ਵਕਤ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਓਸ ਨੇ ਐਡ ਫਿਲਮਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਓਹ ਫਿਲਮ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵੱਜ਼ੋਂ ਦੀਪਾ ਮਹਿਤਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਵਾਰਡ ਜੇਤੂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬਣਨ ਦੇ ਸੁਧਨੇ ਪੂਰੇ ਕਰੇਗੀ। ਤੇਜ਼ੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਬਾਬਤ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਨੇਤਾ ਅਭਿਨੇਤਾ ਹਨ ਤੇ ਓਹ ਜੈ ਲਲਿਤਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੈ। ਓਹ ਕਿਸਾਨ ਵਿੰਗ ਦੀ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨੀ ਮਸਲੇ ਹੱਲ

-ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਵਾਰ

ਪੰਜਾਬੋਂ ਆਏ ਵਿੱਦਿਆਰਥੀ

31 ਪੰਨੇ ਦਾ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ

ਪੰਜਾਬੋਂ ਆਏ ਇਹ ਬੱਚੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਮਾਰਤੀ ਕੰਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸੜਕਾਂ ‘ਤੇ ਕੰਮ। ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੱਕੇ ਡੋਰ ਤੇ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਦਾ ਖਰਚਾ ਲੜਕੇ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ Contract wedding ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਹੁਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਮਿਲਾਪ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਇਹ ਵਿਵਾਹ ਬਹੁਤ ਚਿਰ ਟਿੱਕ ਨਾ ਸਕੇ। ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਡੀ ਅਤੇ ਧੋਖੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਛੱਡ ਛੱਡਾ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਲੜਕਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਾ ਬਲਾਉਣ ਕਰਕੇ ਆਪਸੀ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੀ ਪੰਜਾਬੋਂ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਏ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ Unsocial hour ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਣਦੀ ਤਨਖਾਹ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਫੇਚ ਗੁਣਾਂ, ਐਤਵਾਰ ਅਤੇ ਦੇਰ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ? ਇਹ ਵੀ ਇਕ ਸੁਆਲੀਆ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਇਥੇ ਆਏ ਤਾਂ ਸਾਫ਼ੀ ਗੋਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੇ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਮੁਤਾਬਕ ਲੁਟ-ਖਸੁਟ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤੀ ਜਾਇਦਾਂ ਮਹਿਰ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲੜਕਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਲੜਕਿਆਂ ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਵੱਧ ਆਈ ਲੈਟੇਸ ILETS ਪਾਸ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੜਕਿਆਂ ਦੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਇਥੇ ਜਿਹੀਆਂ ਲੜਕਿਆਂ ਦੀ ਭਾਲੁ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਲੜਕੇ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲੜਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸੋਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਰ ਲੜਕੀ ਵਿਵਾਹ ਕਰਕੇ

ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਨਾਲ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੱਕੇ ਡੋਰ ਤੇ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਦਾ ਖਰਚਾ ਲੜਕੇ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਹੁਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਮਿਲਾਪ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਇਹ ਵਿਵਾਹ ਬਹੁਤ ਚਿਰ ਟਿੱਕ ਨਾ ਸਕੇ। ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਡੀ ਅਤੇ ਧੋਖੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਛੱਡ ਛੱਡਾ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਲੜਕਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਾ ਬਲਾਉਣ ਕਰਕੇ ਆਪਸੀ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਮੁਤਾਬਕ ਭੇਟ ਦੇਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦੀਵੇਂ ਵਿੱਚ ਪੱਖ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਹੁਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦੀਵੇਂ ਵਿੱਚ ਪੱਖ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਹੁਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਮਿਲਾਪ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਇਹ ਵਿਵਾਹ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਚਿਰ ਟਿੱਕ ਨਾ ਸਕੇ। ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਡੀ ਅਤੇ ਧੋਖੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਛੱਡ ਛੱਡਾ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਲੜਕਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਾ ਬਲਾਉਣ ਕਰਕੇ ਆਪਸੀ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਮੁਤਾਬਕ ਭੇਟ ਦੇਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦੀਵੇਂ ਵਿੱਚ ਪੱਖ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਹੁਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦੀਵੇਂ ਵਿੱਚ ਪੱਖ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਹੁਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਮਿਲਾਪ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਇਹ ਵਿਵਾਹ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਚਿਰ ਟਿੱਕ ਨਾ ਸਕੇ। ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਡੀ ਅਤੇ ਧੋਖੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਛੱਡ ਛੱਡਾ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਲੜਕਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਾ ਬਲਾਉਣ ਕਰਕੇ ਆਪਸੀ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਮੁਤਾਬਕ ਭੇਟ ਦੇਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦੀਵੇਂ ਵਿੱਚ ਪੱਖ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਹੁਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦੀਵੇਂ ਵਿੱਚ ਪੱਖ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਹੁਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਮਿਲਾਪ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਇਹ ਵਿਵਾਹ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਚਿਰ ਟਿੱਕ ਨਾ ਸਕੇ। ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਡੀ ਅਤੇ ਧੋਖੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਛੱਡ ਛੱਡਾ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਲੜਕਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਾ ਬਲਾਉਣ ਕਰਕੇ ਆਪਸੀ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਮੁਤਾਬਕ ਭੇਟ ਦੇਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦੀਵੇਂ ਵਿੱਚ ਪੱਖ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਹੁਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦੀਵੇਂ ਵਿੱਚ ਪੱਖ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਹੁਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਮਿਲਾਪ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਇਹ ਵਿਵਾਹ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਚਿਰ ਟਿੱਕ ਨਾ ਸਕੇ। ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਡੀ ਅਤੇ ਧੋਖੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਛੱਡ ਛੱਡਾ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਲੜਕਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਾ ਬਲਾਉਣ ਕਰਕੇ ਆਪਸੀ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਮੁਤਾਬਕ ਭੇਟ ਦੇਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦੀਵੇਂ ਵਿੱਚ ਪੱਖ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਹੁਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦੀਵੇਂ ਵਿੱਚ ਪੱਖ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਹੁਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਮਿਲਾਪ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਇਹ ਵਿਵਾਹ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਚਿਰ ਟਿੱਕ ਨਾ ਸਕੇ। ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਡੀ ਅਤੇ ਧੋਖੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਛੱਡ ਛੱਡਾ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਲੜਕਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਾ ਬਲਾਉਣ ਕਰਕੇ ਆਪਸੀ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਮੁਤਾਬਕ ਭੇਟ ਦੇਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦੀਵੇਂ ਵਿੱਚ ਪੱਖ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਹੁਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦੀਵੇਂ ਵਿੱਚ ਪੱਖ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਹੁਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਮਿਲਾਪ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਇਹ ਵਿਵਾਹ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਚਿਰ ਟਿੱਕ ਨਾ ਸਕੇ। ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਡੀ ਅਤੇ ਧੋਖੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਛੱਡ ਛੱਡਾ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਲੜਕਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਾ ਬਲਾਉਣ ਕਰਕੇ ਆਪਸੀ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਮੁਤਾਬਕ ਭੇਟ ਦੇਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦੀਵੇਂ ਵਿੱਚ ਪੱਖ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਹੁਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦੀਵੇਂ ਵਿੱਚ ਪੱਖ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਹੁਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਮਿਲਾਪ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਇਹ ਵਿਵਾਹ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਚਿਰ ਟਿੱਕ ਨਾ ਸਕੇ। ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਡੀ ਅਤੇ ਧੋਖੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਛੱਡ ਛੱਡਾ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਲੜਕਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਾ ਬਲਾਉਣ ਕਰਕੇ ਆਪਸੀ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਮੁਤਾਬਕ ਭੇਟ ਦੇਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦੀਵੇਂ ਵਿੱਚ ਪੱਖ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਹੁਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦੀਵੇਂ ਵਿੱਚ ਪੱਖ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਹੁਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਮਿਲਾਪ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਇਹ ਵਿਵਾਹ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਚਿਰ ਟਿੱਕ ਨਾ ਸਕੇ। ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਡੀ ਅਤੇ ਧੋਖੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਛੱਡ ਛੱਡਾ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਬ

ਕਹਾਣੀ

ਸਿਵਚਰਨ ਜੱਗੀ ਕੁੱਸਾ

ਗਿੰਦਰ ਬੌਡ੍ਰਾ ਜਿਹਾ ਸਿੱਧ-ਪੱਧਰ ਬੰਦਾ ਸੀ। ਦਿਮਾਗ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਰੱਬ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਆਖ ਦਿੱਤਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ, “ਹਾਂ ਬਾਈ ! ਬੱਸ ਏਵੇਂ ਈ ਐਂ !” ਕਰਕੇ ਮੰਨਣਾ। ਜਿੱਧਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਆਖ ਦਿੱਤਾ, ਬੱਸ ! ਬਿਨ-ਮੁਹਾਰੇ ਬੱਤੇ ਵਾਂਗ ਉਧਰ ਨੂੰ ਹੀ ਤੁਰ ਪੈਣਾ। ਨਫੋ-ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਦਰਵੇਸ਼ ਬੰਦਾ ਸਮਝ ਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਹੇਰ-ਫੇਰ ਨਾ ਕਰਦੇ।

ਗਿੰਦਰ ਕੋਲ ਦਸ ਏਕੜ ਸਾਹਣ ਦੇ ਸਿਰ ਵਰਗੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਬਾਹਰ-ਬਾਹਰ ਗਜ਼ਾਰੇ ਜੋਗ ਬੜਾ ਵਧੀਆ ਮਕਾਨ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਗਿੰਦਰ ਦੇ ਘਰਵਾਲੀ ਮਲਕੀਤ ਕੌਰ ਬੜੀ ਹੀ ਅੜਬ ਅੰਤ ਸੀ। ਪੰਜਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਭੈਣ ! ਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਉਹ ਮੂੰਹ ਨਾ ਬੋਲਦੀ। ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਜੰਮਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਲਕੀਤ ਕੌਰ ਮੁੜ ਵਿੱਡੇ ਨਾ ਛੁੱਟੀ। ਕੋਈ ਬੱਸਾ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਬਚੇ ਸਾਧਾਂ-ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਭੇਰੇ ਗਾਹੇ, ਮੱਥੇ ਰਗੜੇ, ਪਰ ਸਭ ਬੇਅਰਥ ! ਜੇ ਸਾਧਾਂ-ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਡੇਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਤ ਮਿਲਦੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ‘ਨਿਧੁੱਤਾ’ ਨਾ ਮਰਦਾ। ਇਹ ਤਾਂ ਜੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਘਰ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਹੀ ਗਨੀਮਤ ਫਲ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਮਲਕੀਤ ਕੌਰ ਸਬਰ ਕਰ ਕੇ ਬੈਠ ਗਈ। ਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਪਰ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਬੁੜੀਆਂ ਗਿੱਟੋ ਸੋਟੀ ਲਾਉਣੇ ਬਾਜ ਨਾ ਆਉਂਦੀਆਂ। ਆਖਰ ਖਿੜੀ ਹੋਈ ਮਲਕੀਤ ਕੌਰ ਅਲੀ-ਅਲੀ ਕਰਕੇ ਪੈਂਦੀ।

-“ਮੇਰੇ ਪਿਉ ਦੀਆਂ ਰੰਨਾਂ, ਕਿਵੇਂ ਫੱਟ ‘ਤੇ ਅੱਕ ਚੰਦੀਆਂ ਆ ਕੇ ! ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਾਹਲਾ ਈ ਦਰਦ ਐ ਤਾਂ ਲੈਜੇ ਮੇਰੇ ਖਸਮ ਨੂੰ ਆਬਦੇ ਘਰੇ ਤੇ ਜੰਮ ਕੇ ਦੇ-ਦੇ ਮੁੰਡਾ !” ਮਲਕੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਬੱਕਵਾਹ ਸੁਣ ਕੇ ਬੱਚੀ ਕੁਲਵੰਤ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਤਾਂ ਮਲਕੀਤ ਕੌਰ ਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਕੁਦਾੜ ਕੇ ਆਉਂਦੀ।

-“ਐਥੇ ਖੜ੍ਹਾ ਜਾੜਾਂ ਜੀਆਂ ਕੱਢੀ ਜਾਨੈਂ..? ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾ ਹੁੰਦੀ ?” ਤਾਂ ਗਿੰਦਰ ਕਮਲਿਆਂ ਵਾਂਗੂ ਕਲਪਦਾ।

-“ਬਹੁੜੀ ਉਦੇ ਲੋਕੇ ! ਵੱਡੇ ਘੂੰਰ ਕੇ ਡਰਾਉਂਦੇ ਐ ਤੇ ਛੁੱਟੇ ਰੋ ਕੇ ਡਰਾਉਂਦੇ ਐ !” ਉਹ ਰੋਂਦੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਛੱਤ ਵੱਲ ਨੂੰ ਝਾਕਦਾ। ਮਲਕੀਤ ਕੌਰ ‘ਬੁੜ-ਬੁੜ’ ਕਰਦੀ ਹੋਈ।

ਇਕ ਦਿਨ ਗਿੰਦਰ ਦੀ ਬਿਰਧ ਮਾਂ ਚਿੰਤੀ ਸਰਪੰਚ ਕੋਲ ਗਈ। ਸਰਪੰਚ ਬੜੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ।

-“ਪੁੱਤ ਗੋਪਾਲ ਮੋਚਨ ਨਾਉਣ ਚੱਲੇ ਓ ?”

-“ਹਾਂ ਤਾਈ-ਜਾਣੈਂ ?”

-“ਵੇ ਮੈਂ ਕਾਹਨੂੰ ਜਾਣੈਂ ਪੁੱਤ ? ਵੇ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਸਿੱਧੇ ਨੂੰ ਵੀ ਲੈ ਜਾਇਓ-ਕੀ ਐ ਉਹਦਾ ਭਮਾਕ ਲੋਟ ਹੋਜੇ ?”

-“ਲੈ ਜਾਵਾਂਗੇ ਤਾਈ-ਇਹ ਵੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਐ ? ਤੁੰ ਉਹਨੂੰ ਪਰਸੋਂ ਤਿਆਰ ਕਰਦੀ-ਸਵੇਰੇ ਪੰਜ ਵਜੇ ਪਿੰਡੋਂ ਤੁਰਾਂਗੇ !”

-“ਕਰਦੂ ਭਾਈ-ਇਹ ਤਾਂ ਪੁੰਨ ਈ ਐ ?”

ਰੱਸੀਆਂ ਧਰ ਕੇ ਮਿਲਦੇ ਲੋਕੀ...

ਤੇ ਮਾਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ ਤੁਰ ਆਈ।

ਮਿਥੇ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੱਸ ਪੁੱਜ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਗੋਪਾਲ ਮੋਚਨ ਨੂੰ ਚਾਲੇ ਪਾ ਦਿੱਤੇ।

ਗਿੰਦਰ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਜੋਟੀਦਾਰ ਸੰਤੋਖ ਵੀ ਸੀ। ਸੰਤੋਖ ਬੜਾ ਹੀ ਬਹਿਵਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਉੰਗਲ ਲਾ ਕੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਘਿੱਤ ਬੜੀ ਕਰੀ ਰਹਕਤ ਕੀਤੀ-ਆਸੀਂ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ ਅੰਦਰ ਦੇ ਦੇਣੋਂ !”

-“ਮੇਰੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਐ ਸਰਕਾਰ-ਮਿਹਰਬਾਨੀ !” ਤੇ ਉਹ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਤੁਰ ਪਏ। ਫਿਰ ਤਿੰਨੇ ਦਿਨ ਸਰਪੰਚ ਗਿੰਦਰ ਨਾਲੋਂ ਪਾਸੇ ਨਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੰਤੋਖ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਲਾਗੇ ਲੱਗਣ ਦਿੱਤਾ। ਨਹਾ ਕੇ ਆਉਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਗੁਆਂਡੀਆਂ ਦੀ ਭਰ ਜੁਆਨ, ਕਾਲਜ ਪੜ੍ਹਦੀ ਕੁੜੀ ਚੱਲ ਵਸੀ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਗਿੰਦਰ ਕੁੜੀ ਦਾ ਅਫਸੋਸ ਕਰਨ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਿੱਧਾ ਹੀ ਬੁੜੀਆਂ ਵਿਚ ਜਾ ਬੈਠਾ।

-“ਦੇਖ ਉਦੇ ਗਿੰਦਰਾ ! ਐਥੇ ਤਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਪੁਲਸ ਆਲੀ ਬਰਦੀ ਪਾਈ ਫਿਰਦੀਆਂ !” ਸੰਤੋਖ ਨੇ ਆਦਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੰਗੜੀ ਛੇਡੀ।

-“ਲੈ ਹਾਂ ਬਈ ! ਹੱਦ ਈ ਕਰਤੀ ?”

-“ਇਹ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕੁੜੀਆਂ-ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਜੱਟਾਂ ਨੂੰ ਬੜਾ ਮੋਹ ਕਰਦੀਆਂ !”

-“ਅੱਛਾ !”

-“ਟੋਹ ਕੇ ਦੇਖ ਲੈ-ਜੇ ਨਾ ਗੰਧਾਲੇ ਮਾਂਗੁੰ ਹਿੱਕ ‘ਚ ਵੱਜੀ-ਮੈਨੂੰ ਫੜਲੀ !” ਸੰਤੋਖ ਦੀ ‘ਚੁੱਕ’ ਤੇ ਗਿੰਦਰ ਨੇ ਇਕ ਲੇਡੀ ਪੁਲਸ ਅਫਸਰ ਗੁੱਤੋਂ ਜਾ ਫੜੀ, “ਮਖਿਆ ਕੁੱਠੀਏ ! ਆਹ ਪਤਲੂਣ ਜੀ ਕਿੱਮੋਂ ਪਾਈ ਵਿਰਸੀ ਐ ?” ਤੇ ਲੇਡੀ ਪੁਲਸ-ਅਫਸਰ ਨੇ ਕਰੋਧ ਵਿਚ ਇਕ ਲੰਬੀ ਵਿਸਲ ਮਾਰੀ ਤਾਂ ਰਲਵੀਂ-ਮਿਲਵੀਂ ਪੁਲਸ ਭਰਿੰਦਾਂ ਵਾਂਗ ਇਕਠੀ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਮਰਗੀ ਵਾਂਗ ਨੱਪ ਲਿਆ।

ਸਰਪੰਚ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਭਾਅ ਦੀ ਬਣ ਗਈ। ਸਾਰੇ ਹੱਥ ਜੋੜੀ ਅਫਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ।

-“ਸਰਕਾਰ ਇਹਦੇ ਦਿਮਾਗ ‘ਚ ਫਰਕ ਐ-ਘਰਦਿਆਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਨਹਾਉਣ ਤੋਗਿਆਂ ਬਈ ਕੀ ਐ ਇਹਦਾ ਦਿਮਾਗ ਈ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵੇ ? ਸਾਡੀ ਮਿੰਨਤ ਐ-ਇਹਦੀ ਖਲਾਸੀ ਕਰੋ !”

ਅਫਸਰ ਢੈਲੀ ਪੈ ਗਈ।

-“ਮੈਂ ਪੇਂਡੂ ਜੱਟ ਐ !” ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਗਿੰਦਰ ਬੋਲ ਪਿਆ। ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਸੀ ਬਈ ਕੀ ਐ ਪੁਲੀਸ ਵਾਲੀ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਮਝ ਕੇ ਹੀ ਕਰੋਧੀ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ ? ਹੁਣ ਪੇਂਡੂ ਜੱਟ ਦੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿੱਕ ਨਾਲ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗੀ !”

-“ਭੋਕ ਨਾ ਉਦੇ ਕੁੱਠਿਆ !” ਸਰਪੰਚ ਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਹੁਗ ਲੈ ਕੇ ਪਿਆ।

ਉੱਜੜ ਗਿਆ ! ਉੱਜੜ ਘਰਾਂ ‘ਚ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੁੱਠੇ ਈ ਮੂਤਦੇ ਐ- !”

-“ਉਦੇ ਤੁਰਪਾ ਹੁਣ-ਬਾਪੂ !” ਤੇ ਨੰਬਰਦਾਰ ਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਵਾਂਗ ਉੰਗਲ ਲਾ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ।

ਦਿਨ ਗੁਜ਼ਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਲੱਗਦੈ ? ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਦਾ ਰਿਹਾ, ਛੁਪਦਾ ਰਿਹਾ। ਗਿੰਦਰ ਦੀ ਕੁੜੀ ਮਾਮੀਆਂ ਨੇ ਪਲਸ-ਟੂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨੋਂ ਹਟਾ ਲਈ ਅਤੇ ਇਕ ਵਧੀਆ ਜਿਹਾ ਘਰ ਦੇਖ ਕੇ ਕੁਲਵੰਤ ਦਾ ਵਿਆਹ ਧਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੁਲਵੰਤ ਨੂੰ ਕਮਲ-ਬਾਪੂ ਤੇ ਕਦੇ ਗੁੱਸਾ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਬਾਪੂ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਆਤਮਾ ਸੀ। ਇਕ ਨਿਰਲੇਪ ਆਤਮਾ ! ਗਿੰਦਰ ਨੇ ਵੀ ਕਦੇ ਧੀ ਨੂੰ ਮੰਦਾ ਬਚਨ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ ਸੀ।

ਡੋਲੀ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਤੁਰਦੀ ਕੁਲਵੰਤ ਨੂੰ ਗਿੰਦਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ।

-“ਤੇਰਾ ਮਸਾਂ ਵਿਆਹ ਕੀਤੇ ਕੁੜੀਏ-ਹੁਣ ਨਿੱਤ ਨਾ ਐਧਰ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਚੱਕ ਲਿਆ ਕਰਗੇ ! ਸਿਆਣੀ ਬਣ ਕੇ ਆਬਦੇ ਘਰੇ ਰਹ੍ਗੀ !” ਬਾਪੂ ਦੇ ਸਿੱਧ-ਪੱਧਰੇ ਬੋਲ ਸੁਣ ਕੇ ਕੁੜੀ ਦੇ ਵੈਰਾਗ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਬੱਚੇ ਵਾਂਗ ਧਾਰ ਕੇ ਬਾਪੂ ਦੇ ਗਲ ਨੂੰ ਚਿੰਭ ਗਈ। ਗਿੰਦਰ ਵੀ ਮਸੋਸਿਆ ਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਡੋਲੀ ਤੁਰ ਗਈ।

ਕੁਲਵੰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਾਹੁਣਾ ਅੱਤ ਦਰਜੇ ਦਾ ਲਾਲਚੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸੱਸ ਨਿਰੀ ਹੀ ਕਲੋਸੀ ! ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੀ ਇਸੇ ਲਾਲਚ ਕਰਕੇ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਕੱਲੀ-ਇਕੱਲੀ ਕੁੜੀ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ-ਜਾਇਦਾਦ ਸਾਰੀ ਸਾਨੂੰ ਹੀ ਆਵੇਗੀ। ਮਹੀਨਾ ਕੁ ਭਰ ਤਾਂ ਕੁਲਵੰਤ ਨੂੰ ਬਾਹਰਾ ‘ਪੁੱਤ-ਪੁੱਤ’ ਹੋਈ। ਪਰ ਫਿਰ ਉਸ ਦੇ ਮਾੜੇ ਦਿਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਦਿਲਬਾਗ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਸ਼ਹਰ ਪੀ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਅਤੇ ਬਿਨਾ ਗੱਲੋਂ ਕੁਲਵੰਤ ਨੂੰ ਕੁੱਠ ਧਰਦਾ। ਪਰ ਉਹ ਸਾਰਾ ਦਰਦ ਦਿਲ ਵਿਚ ਹੀ ਦਬ ਲੈਂਦੀ। ਪਰ ਇਕ ਦਿਨ ਤਾਂ ਇੰਤਹਾ ਹੀ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਦਿਲਬਾਗ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਰਲ ਕੇ ਕੁਲਵੰਤ ਨੂੰ ਕੁੱਠਿਆ।

ਕੁਲਵੰਤ ਦੀ ਸੱਸ ਨੇ ਤਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਬੁੜੀਨ ਪਿੰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਥਵਾ ਕਿ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਤੁਰੰਤ ਦਿਲਬਾਗ ਦੇ ਨਾਂ ਲੁਆਵੇ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਆਪਦੀ ਧੀ ਹੀ ਅਪਦੇ ਘਰ ਰੱਖੇ ! ਪਤੀ-ਲਿਖੀ ਕੁਲਵੰਤ ਸੋਚਾਂ ਵਿਚ ਪੈ ਗਈ। ਬਾਪੂ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸੀ ? ਬਾਪੂ ਨੇ ਤਾਂ ਸਹਿਜ-ਸੁਭਾਅ ਇਹ ਹੀ ਆਖ ਦੇਣਾ ਸੀ, “ਲੂਆ ਦਿੰਨੇ ਐਂ ਭਾਈ !” ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਪੂ-ਬੇਬੇ ਤਾਂ ਜੂਨੋਂ ਬੇਜੂਨ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ! ਦਿਲਬਾਗ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂੜ੍ਹੇ ਦੇਣੋਂ ਰਿਹਾ ?

ਕੁਲਵੰਤ ਪੇਕੀਂ ਆ ਗਈ। ਬਾਪੂ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਵਿਚ ਵੜ ਜਾਰੋ-ਜਾਰ ਰੋਈ। ਬਾਪੂ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਦਰੇਗ ਸੀ।

-“ਤੈਨੂੰ ਸਹੁਰੀ ਕੋਈ ਤੰਗੀ-ਫੰਗੀ ਤਾਂ ਨੂੰ ?” ਬਾਪੂ ਨੇ ਗੜ੍ਹਕ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ।

-“ਨਹੀਂ ਬਾਪੂ-ਮੈਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸੁਧੀ ਅੰਨੋਂ”

ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 34 ‘ਤੇ

ਪਿੰਡਾ. ਸੁਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ

ਓ ਬੀ ਈ, ਐਡ ਆਰ ਐਸ ਏ

ਵਲੈਤ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਲ ਵਿਭਿੰਨ ਮੀਡੀਏ ਰਾਹੀਂ ਵੇਖਿਆਂ ਇਹੋ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ, ਹੋਰ ਹੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ, ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਦਿ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵੀ ਓਗੀ, ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਭਾਰਤ ਦਾ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਹੈ। 'ਗਜ ਸਤਾਹ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ' ਪਰ ਰਾਜਨੀਤਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਸਭ ਬਾਹਰਲਿਆਂ ਦੇ ਹੀ ਹਬੰਧੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਕਿਥੇ ਰਹਿ ਗਈ ਤੇ ਕਿਹੜੀ ਹੈ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਥ ਦੀ ਮੌਲਿਕ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਅਵਾਜ਼ ਤੇ ਮੁਹਿੰਮ?

੦ ੦ ੦

ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੇ ਸਰਬਤੁੰਚ ਸਿੱਖ-ਪੰਥਕ ਸੰਸਥਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਫਸ਼ੀਲ ਤੋਂ, ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿ। ਰਘੂਰੀ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗਿ। ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਹੁਣਾਂ ਦੀ ਰਹਿਨਾਮੀ ਚ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਉਪ ਮੁੱਖ-ਮੰਤਰੀ ਸ। ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹੀਆ ਐਲਾਨ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਰਿਆਦਾ ਤਹਿਤ ਉਹ ਧਾਰਮਿਕ ਸਜਾ ਦੇ ਭਾਗੀ ਬਣ ਗਏ ਸਨ।

ਉਪਰਿਤ, ਬਾਦਲ ਹੁਣੀਂ, ਸਮੇਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਡਾ। ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੇ, ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ 'ਤਨਖਾਹ/ਸਜਾ' ਲਗਵਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋਏ। ਉਹਨੀਂ ਆਪਣਾ ਪਤਰ ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਸਲਾ ਸੌਦਾ-ਸਾਧ, ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਲੈਣ ਦਾ ਸੀ। ਤਦੇ 2007 ਅਤੇ 2015 ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਪੰਥਕ ਤੇ ਬੇਅਦਬੀ ਵਾਲੇ ਵਰਤਾਰੇ ਵੇਖੇ ਗਏ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸੌਦਾ-ਸਾਧ ਨੂੰ ਮੁਾਫ਼ੀਨਾਂ ਲਈ ਬੇਨਿਯੋਆਂ ਭਰੇ ਕੁਕਰਮ ਕੀਤੇ। ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਅਤੇ ਬਾਅਦਲੀਆਂ ਕੁਤਾਹੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਓ 2017 ਤਕ ਦੇ ਘਟਨਾਕਮਾਂ ਲਈ, ਸਭ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਤਲਬ ਕਰਕੇ, 'ਤਨਖਾਹ-ਸਜਾਵਾਂ' ਦਾ ਦੌਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅੰਦਰ ਹੋਇਆ।

੦ ੦ ੦

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸੰਕਟ ਵਾਲੇ ਤੋੜ-ਵਿਛੋੜਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ-ਸੰਵਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਭਲੀਭਾਂਤ ਸੁਰਖ਼ਰੂ ਹੋ ਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਤੌਰਨਾਂ ਅਤੇ ਚੰਗਾ ਭਵਿੱਖ ਉਸਾਰਨ ਵਿੱਚ ਜੁਟਾਂ, ਇਕ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਵਰਨਾਂ ਸਿੱਖ-ਪੰਥ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਿਆਸੀ

X Posts/Tweets of the week: @SanghaDr

ਯਸਮਾਣਾਂ ਵਿਚ ਰੁੱਝਿਆਕੇ, ਕਾਬਜ਼ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸਿਆਸੀ ਜਮਾਤ, ਨਿਰਾਥਕ ਆਪਸੀ ਵਿਰੋਧਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਨੂੰ ਖਚਤ ਰਖਦੇ ਹਨ। ਸ਼ੋਸਲ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਮੀਡੀਆ ਵੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਚਕਰ ਪਾਈ-ਵਧਾਈ ਰੱਖਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ-ਪੰਥ ਨੂੰ ਉਸਾਰੂ ਭਵਿੱਖ ਵਲ ਤੌਰਨ ਵਾਸਤੇ:

1. ਮਰਿਆਦਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਮੂਹ ਧਾਰਮਿਕ ਤਨਖਾਹਾਂ-ਸਜਾਵਾਵਾਂ-ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿੱਖ-ਪੰਥਕ ਹੈ, ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਸਿਧਾਂਤ ਤਹਿਤ ਸਦਾਚਾਰਕ ਹੈ।

ਗਜਨੀਤਕ ਸਜਾ ਤਿੰਨਾਂ ਹਾਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਖ਼ਤਾ ਸੰਦਰਭ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਸਿੱਖ-ਪੰਥਕ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਉਪਰਿਤ, ਇਸਤੇ ਸਿਆਸਤ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾਣਾਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖ-ਪੰਥ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮਸਲੇ, ਦਸ ਵਰੇ ਹੋਰ ਪਛੜ ਗਏ ਹਨ।

2. ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵਡਾਲਾ ਨਾਲ ਜੁੜਿਓ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਾਂ ਸਮੂਹਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸਜਾਵਾਵਾਂ- ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੁਰਾਨ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਹੀ ਅਸਤੀਫ਼ੇ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਜਸਾਂ ਕਰਾ ਦੇਣ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਰਾਜਸੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ।

3. 'ਨਿਪਟਾਰੇ' ਉਪਰਿਤ, ਮਿਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਨਵੀਂ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਖੋਲ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ। ਫਿਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਡੈਲੀਰੋਟਾਂ, ਕਮੇਟੀਆਂ, ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਵੇ।

4. ਸਮਕਾਲੀਨ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਏਕਤਾ ਅਧਾਰਤ ਨਵਿਆਇਆ ਅਤੇ ਪੁੰਨਰਗਠਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਨਾਲ ਜਮਹੂਰੀ, ਵਿਕੈਂਦਰਤ, ਪੰਥ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਭਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹਕ ਅਗਵਾਈ ਦੇ ਸਕਦੇ।

5. ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪੰਥਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀਆਂ ਲਈ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ, ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ (ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਜਜ, ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ, ਇਕ ਅਕਾਦਮਿਕ, ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਫਸਰ, ਇਕ ਵੱਡੇ ਪਤਰਕਾਰ ਅਧਾਰਿਤ) ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਤਾਂ ਕਿ ਵਧੇਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ, ਜੋ ਸਮੂਹ ਸਮੱਗਰੀ/ਬਿਆਨ/ਗਵਾਹੀਆਂ/ਖਤਾਂ ਆਦਿ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇ - ਸੰਗ੍ਰਹਿਤ ਕਰਕੇ, ਸਿਟੇ ਅਤੇ ਸਬਕਾਂ ਲਈ, ਇਕ ਵਰੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾ ਲਈ ਜਾਵੇ।

੦ ੦ ੦

ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ-ਪੰਥ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਥਾਪਤੀ; ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ

ਸਰਬਪੱਖੀ ਪੇਸ਼ਗੀਆਂ ਨੂੰ ਮਰਿਆਦਾ ਚ ਵਿਚਾਰਾਕੇ, ਜੋ ਗੁਰ-ਮਤਾ ਐਲਾਨਣ, ਉਸਨੂੰ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸਿੱਖ-ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਟਕਸਾਲਾਂ, ਸੰਗਤਾਂ, ਹਸਤੀਆਂ... ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਿਰ-ਮਥੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲੈਂਣਗੀਆਂ।

2007... 2015... 2017 ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਘਟਨਾਕਮ, ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪਕ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵੀ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸਨੂੰ ਬਿਆਂ ਜਾਣਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਗੈਰ-ਸਿਧਾਂਤ, ਗੈਰ-ਉਸਾਰੂ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵਿਹੁੰਦੇ ਵਿਰੋਧ/ਵਖਰੇਵੇਂ/ਜਲੀਲਵਾਦੀ ਪਰਾਪੇਂਡੇ ਸਿੱਖ-ਪੰਥ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤਕ, ਆਰਥਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ... ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਪਿਲਾਅਂ ਤੋਂ ਲਾਭਾਤਗੀ ਬਣੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਤਾਕਤਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸਿੱਖ-ਪੰਥ ਦੀ ਸੰਸਥਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜੁਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

੦ ੦ ੦

Notwithstanding the current crises in Punjabi Sikh politics, Punjab requires its original, authentic and mass validated voice. Electoral winning or losing are temporary happenings.

Shiromani Akali Dal cadre, members, delegates and leadership would've to reform and renew the SAD movement.

੦ ੦ ੦

Successive Punjab Governments in India led by Indian National Congress, Shiromani Akali Dal and the BJP presided over brain drain+workforce exit... now many reports show that the Aam Aadmi Party led Bhagwant Singh Mann Punjab Government boss Arvind Kejriwal has added a new dimension: De-Skilling & De-Professionalsing Punjabis.

Recent media reports and expert comments show that top Punjabi political, administrative and security cadre in Punjab Government in India's significant and expert senior decision making positions are either being marginalised or replaced by Kejriwal loyalists from Delhi, what is the Punjab CM's role in it?

੦ ੦ ੦

The University of Birmingham has been close to

the Sikh community. Even in 1973 Professor John Hick of the Department of Religious Studies worked with Dr Bhai Vir Singh Centenary Celebration Committee when we organised a big event at Birmingham Town Hall.

The University of Birmingham continues to rise amongst the world's prestigious universities - it has been ranked 93rd in the 'The World University Ranking 2025'.

Professor Joht Singh Chandan has become the youngest UK clinical professor at the University of Birmingham. Prof Chandan is believed to have become the youngest medical professor in the UK at the age of 32.

੦ ੦ ੦

UK Sikhs oppose proposed Islamophobia blasphemy related legislation. Because for the Sikh community this is a sensitive issue in terms of Sikh resistance to Mughal imperialism in India. But, Sikhs have no issues with Muslim community: All minorities deserve protection & safeguards from racism and racial harassment. Expect that Keir Starmer and Angela Rayner led Labour government will hold interfaith consultations on it before proposing the Bill.

੦ ੦ ੦

The University of Toronto Mississauga is establishing an endowed chair in Sikh studies, representing a major step forward in research, education and community collaboration focused on Canada's fastest-growing religion. With \$2.5 million from Dr. Davindra Singh, matched by the university for a total of \$5 million, the endowment will build on the recent momentum in Sikh studies, promoting new research and advancing knowledge and outreach initiatives, including engagement with the Sikh community locally and globally.

ਨਵੇਂ ਕਲਾਕਾਰ ਵੀ ਸੁਰੀਲੇ ਹਨ ਬੋਲੇ
ਮੱਖਣ ਲੋਹਾਰ

ਜੈਜ਼ੀ ਬੀ “ਨਾਗ ਸਾਂਭ ਲੈ ਜੁਲਫ਼ਾਂ ਦੇ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਪੰਛੀ “ਸ਼ਾਹਾਂ ਦੀਏ ਕੜੀਏ” ਜਿਹੇ ਸਦਾਬਹਾਰ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਰਚੇਤਾ ਮੱਖਣ ਲੋਹਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਕਮਲ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਤੇ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਾਂ ਬਦਲਦਾ ਹੈ, ਕਲਾਕਾਰ ਨਵੇਂ ਆਉਂਦੇ ਨੇ ਤੇ ਅੱਡੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਗਾਇਕ ਸੁਰੀਲੇ ਹਨ। ਮੱਖਣ ਲੋਹਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਗੀਤਕਾਰ ਵੀ ਹਨ ਤੇ ਓਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋਂ ਆਏ। ਮੱਖਣ ਲੋਹਾਰ ਐਮ ਟਰੈਕ ਬੀਟ ਤੇ ਇੰਟਰਨੈੰਸੇਟ ਦੇ ਸੀਈਓ ਬਣ ਨਵੇਂ ਸੁਰੀਲੇ ਫਨਕਾਰਾਂ ਤੇ ਗਾਇਕ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਮੌਕੇ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੱਖਣ ਲੋਹਾਰ “ਵੀਰਾਂ ਨਾਲ ਸਰਦਾਰੀ” ਫਿਲਮ ਲਈ ਗੀਤ ਲਿਖ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਓਹ ਯੂ ਐਸ ਏ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਅੱਜ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਗੀਤਕਾਰ ਬਣ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਹੁੰਦੇ ਕਿਉਂ ਕਿ ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਗੀਤ ਸੁਰੀਲੇ ਤੇ ਜਨ ਹਿੱਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਗੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਬੱਲੀ ਜੇਠੂਵਾਲ ਅਨੁਸਾਰ ਧਰਮ ਕਰਮ ਦੇ ਗੀਤ ਹੋਣ ਜਿਆਦਾ

ਬੱਲੀ ਜੇਠੂਵਾਲ ਚਰਚਿਤ ਗੀਤਕਾਰ ਹਨ ਤੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਗਾਇਕ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬੇਹੱਦ ਮਕਬੂਲ ਹੋ ਐਲਬਮ ਓਹਨਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਡਾਕਟਰ ਜੇਉਸ, ਜੋਗ ਰੰਧਾਵਾ, ਮਦਨ ਮੱਦੀ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਦਾ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਹੋਰ ਵੀ ਇਹ ਲਿਸਟ ਲੰਬੀ ਹੈ। “ਤੇਰੇ ਵੀਰ ਰੁਪਈਆਂ ਦਾ ਲੰਗਰ” ਬੇਹੱਦ ਮਕਬੂਲ ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਬੱਲੀ ਜੇਠੂਵਾਲ ਧਰਮ ਕਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਧਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਹੋਏ ਬੱਲੀ ਜੇਠੂਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਧਰਮ ਵਿਰਸਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਗੀਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤ ਵੀ ਜਿਆਦਾ ਲਿਖਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਘਾਰ ਵੱਲ ਜਾਂਦੀ ਗਾਇਕੀ ਤੇ ਗੀਤਕਾਰੀ ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਏਗਾ। ਬੱਲੀ ਜੇਠੂਵਾਲ ਅੱਜ ਕਲ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਨਵੇਂ ਐਲਬਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਫਿਲਮਾਂ ਲਈ ਗੀਤ ਲਿਖਣ ਦੀ ਹੈ।

● ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਦਰਪਣ ●

ਸੋਹਣ ਸਿਕੰਦਰ “ਐਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਣਾ ਪੈ ਗਿਆ”

ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਰੀਲਾ ਤੇ ਕਲਾਸੀਕਲ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਨਾਲ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਸੋਹਣ ਸਿਕੰਦਰ ਅੱਜ ਵੀ ਸਰਗਰਮ ਹਨ। ਯਾਦ ਕਰੋ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਦਾ ਗੀਤ “ਐਸੀ ਯਾਦ ਸੱਜਣਾਂ ਤੇਰੀ ਆਈ ਅੱਖੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਣਾ ਪੈ ਗਿਆ” ਸੋਹਣ ਸਿਕੰਦਰ ਨੇ ਗਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਓਹ ਇਸ ਨਾਲ ਰਾਤੇ ਰਾਤ ਸਟਾਰ ਗਾਇਕ ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਆਪਣੀ ਬੇਗਮ ਨਾਲ ਸ਼ਾਦੀ ਸਾਲਗਿਰਹ ਪਾਰਟੀ ਵੇਲੇ ਸੋਹਣ ਸਿਕੰਦਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਕਲ ਜਾਗਰਣ ਗਾਇਕੀ ਵਿੱਚ ਓਹ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਨ। ਮੌਕਾ ਮਿਲਣ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਲਈ ਗਾਇਕੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੋਹਣ ਸਿਕੰਦਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਾਇਕੀ ਕੈਰੀਅਰ ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਜਾਹਿਰ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਰੀਬੀ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਠ ਫਿਲਮ ਗਾਇਕ ਬਣ ਜਾਣਾ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਹੈ। ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਮਿਆਰ ਅੱਜ ਕਲ ਤਾਂ ਓਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਵਕਤ ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਬਦਲਾਓ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸਤਿੰਦਰ ਸਰਤਾਜ ਅੱਜ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਟਾਰ ਨਾ ਹੁੰਦੇ। ਸੋਹਣ ਸਿਕੰਦਰ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਲਈ ਪਲੇ ਬੈਕ ਦੇਣ ਦੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਾਇਆ ਹਰਿਆਣਾ ਦੁਖਾਂਤ ਮਨਜ਼ੀਤ ਸਰਾਂ ਦੀ ਫਿਲਮ

“ਵਾਗਿਸ” “ਕਬਜ਼ਾ” ਫਿਲਮ ਵਾਲੇ ਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ ਪੰਜਾਬ ਜਦ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਆਏ ਪੰਜਾਬੀ ਤਾਂ ਭਿਆਨਕ ਦੁਖਾਂਤ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ ਫਿਲਮ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੁਸਕਿਲ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਮਹਾਂਥਾਂ ਕਲਾਕਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ ਪਤਰਕਾਰ, ਫਿਲਮਕਾਰ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਹਨ। ਇਹ ਐਕਸ਼ਨ ਫਿਲਮ ਹੋਏਗੀ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਖੇ ਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਐਸ਼੍ਵੀਆ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਓਹ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲਿਆ ਜਿਹੜਾ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਨਹੀਂ

ਮਿਲਿਆ। ਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ ਦਾ ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਫਿਲਮ ਸਟੂਡੀਓ ਵੀ ਹੈ।

ਮੇਹਿਨੀ ਤੂਰ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੁਨੰਦਾ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਸਿਫਤ

ਅਸੀਸ ਵੀ ਦਿੱਤੀ। ਮੇਹਿਨੀ ਤੂਰ ਨੇ ਵੱਡੇ ਸਟਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਰੋਲ ਕੀਤੇ ਹਨ। “ਮਿੱਤਰਾਂ ਦਾ ਚਲਿਆ ਟਰੱਕ ਨੀ” ਓਸ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਮਯਾਬ ਫਿਲਮ ਹੈ।

ਬੰਨੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦਰਿਆਦਿਲੀ ਦੇ ਕਾਇਲ

ਬੰਨੀ ਸ਼ਰਮਾ ਜਲੰਧਰ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਟਾਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵਰਾਇਟੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੰਨੀ ਸ਼ਰਮਾ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੰਗੀਤ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਹਿੱਟ ਗਾਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਗੋਲਡਨ ਸਟਾਰ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਓਹਨਾਂ ਦੀ ਯਾਰੀ ਹੈ ਤੇ ਓਹ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦਰਿਆਦਿਲੀ ਦੀ ਅਕਸਰ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬੰਨੀ ਦਸਦੇ ਨੇ ਕਿ “ਮਹਿੰਦੀ ਸ਼ਗਨਾਂ ਦੀ” ਫਿਲਮ ਵੇਲੇ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਪੋਟ ਬੁਅਏ ਤੱਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਸੰਭਵ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗੀਤ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਨਾਲ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਤੇ ਪਾਕਸਤਾਨੀ ਫਿਲਮਾਂ ਤੱਕ ਗੁੰਜੇ ਹਨ। ਬੰਨੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਓਹਨਾਂ ਦੀ ਮਿੱਤਰਤਾ ਕਾਇਮ ਰਹੇ।

-ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਵਾਰ

**ਕੈਲੀਫ਼ਰਨੀਆ ਦੇ ਕੈਟਾਲੀਨਾ ਟਾਪੂ ਤੇ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਹਾਜ਼ ਉਡਾਣ
ਭਰਨ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਬਾਅਦ ਤਥਾਹ ਹੋ ਕੇ ਜਮੀਨ 'ਤੇ ਭਿੱਗਾ**

○ ਪਾਇਲਟ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ 5 ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫ਼ਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)-ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣੀ ਕੈਲੀਫ਼ਰਨੀਆ ਦੇ ਕੈਟਾਲੀਨਾ ਟਾਪੂ ਤੋਂ ਉਡਾਣ ਭਰਨ ਉਪਰਾਂ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਹਾਜ਼ ਤਥਾਹ ਹੋ ਕੇ ਜਮੀਨ 'ਤੇ ਭਿੱਗਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਫੈਡਰਲ ਐਵੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇ ਇੰਜਨਾਂ ਵਾਲਾ ਟਰਬੋਪ੍ਰਾਪ ਜਹਾਜ਼ ਟਾਪੂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਨੇੜੇ ਸਥਾਨਕ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਮ 5.57 ਵਜੇ ਉਡਾਣ ਭਰੀ ਸੀ ਤੇ ਕੈਟਾਲੀਨਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਹੈ।

ਉਤਰਿਆ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਉਡਾਣ ਭਰਨ ਉਪਰਾਂ ਤਕ ਹੋਰਿਆਂ ਦੇ ਇਕ ਮੀਲ ਦੂਰ ਜਾ ਕੇ ਤਥਾਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਕਾਊਂਟੀ ਦੇ ਅੱਗ ਬੁਝਾਊ ਵਿਭਾਗ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਰਹਾ ਤੇ ਬਚਾਅ ਟੀਮ 8.30 ਵਜੇ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਹਾਦਸਾਗ੍ਰਸ਼ਤ ਹੋਇਆ ਤੇ ਜਾਂਚ ਉਪਰਾਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸ ਕਾਰਨ ਜਹਾਜ਼ ਹਾਦਸਾਗ੍ਰਸ਼ਤ ਹੋਇਆ। ਕੈਟਾਲੀਨਾ ਟਾਪੂ ਕੈਲੀਫ਼ਰਨੀਆ ਦੇ ਚੈਨਲ ਟਾਪੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਟਾਪੂ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਦੇ

ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਮਾਣ : ਲੋਕ ਕਵੀ ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ 'ਆਲਮ'

ਡਾ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

• • •

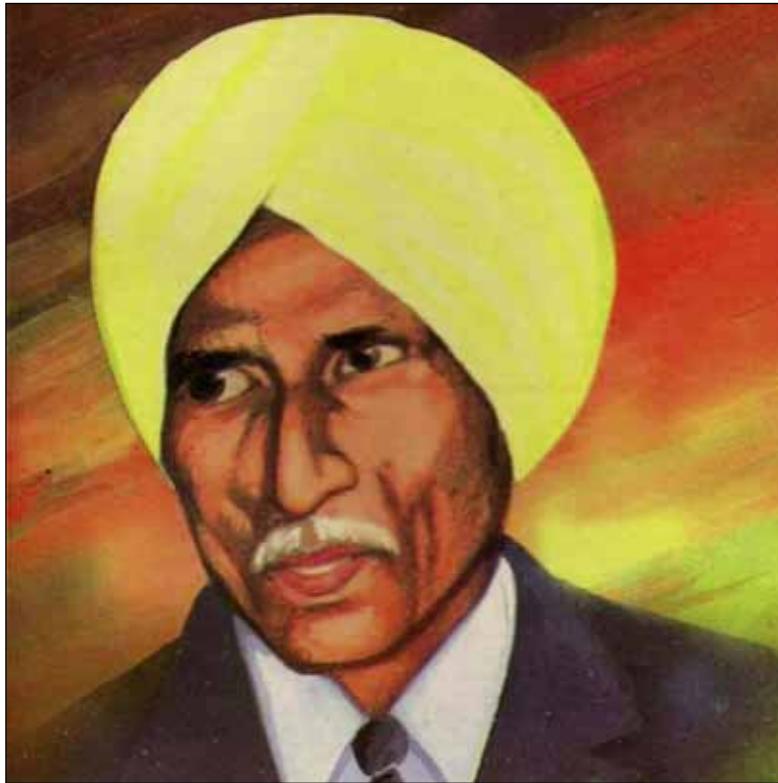
ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ 'ਅਸਲੀ ਗੁਰਦਾਸ' ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਆਲਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਖਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। "ਕਿਉਂ ਬਈ ਨਿਹਾਲਿਆ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ?" ਵਰਗੀ ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਆਲਮ ਦੀ ਲਿਖਤ, ਅੱਜ ਵੀ ਲੋਕ ਮਨਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਰ ਸਾਹਿਤਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਵਧਾਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰੀਕਰਨ ਦੇ ਅੱਜ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਰਚਾ ਉਸੇ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਲਮ ਅਤੇ ਗਾਇਕੀ ਨੂੰ ਪੰਦਾ ਬਣਾ ਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇਅਮ ਉਸ ਦਾ ਵਿਉਪਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਗਾਇਕ।

ਅਥੰਤੀ ਉੱਚ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਅਥੰਤੀ ਬਾਹਮਣੀ ਨਿਜਾਮ ਵੱਲੋਂ ਦੁਰਕਾਰੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਦੱਬੇ- ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਹਾਮੀ ਲੋਕ ਕਵੀ ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਆਲਮ (29 ਅਕਤੂਬਰ 1912 - 27 ਸਤੰਬਰ 1989) ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ 'ਲੋਕ ਕਵੀ' ਹੈ। ਆਲਮ ਨੇ ਪੇਂਡੂ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿੰਡ ਬੁੰਡਾਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ (ਪੰਜਾਬ) ਵਿੱਚ ਮਾਤਾ ਜੀਉਣੀ ਤੇ ਪਿਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਾ ਮਿਲ ਸਕਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਆਲਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੌਕ ਸਦਕਾ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਚੰਗਾ- ਸੁਹਣਾ ਪੜ੍ਹਨਾ-ਲਿਖਣਾ ਸਿੱਖ ਲਿਆ।

ਜਾਤ- ਪਾਤ, ਨਸਲਵਾਦ, ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਅਤੇ ਕੱਟਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਆਲਮ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਹਨ : ਮੈਂ ਮਰ ਗਿਆ, ਅੱਲੇ ਫੱਟ, ਉਡਦੀਆਂ ਪੂੜਾਂ, 'ਆਪਣਾ ਆਪ' ਅਤੇ 'ਆਲਮ ਕਾਵਿ'। ਦੁੱਖ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਆਲਮ ਕਾਵਿ' ਸੰਪੂਰਨ ਕਾਵਿ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਰਚਨਾ ਮੰਚ, ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਿਖਾਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਬਾਂਸਲ ਮਾਨਸਾ ਨੇ 'ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਫਰੋਲ ਜੋਗੀਆ' (ਅਲਮੁੱਲੇ ਗੀਤਕਾਰ) ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਆਲਮ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਲੇਖ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।

ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਆਲਮ ਦੇ ਚਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਸਾਹਿਤ', 'ਸੰਗੀਤ', 'ਅੰਦੇਲਨ' ਰਖੇ, ਜਦ ਕਿ ਚੌਥਾ ਪੁੱਤਰ ਸੱਤ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗੁਜ਼ਰ ਗਿਆ। ਉੱਝ ਬਾਕੀ ਤਿੰਨੇ ਪੁੱਤਰ ਵੀ ਆਲਮ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਚੱਲ ਵਸੇ ਅਤੇ ਇਹ ਸਦਮਾ ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਆਲਮ ਲਈ ਅਸਹਿ ਰਿਹਾ। ਆਲਮ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਘਰ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਕੰਵਲ', 'ਸੂਦੇਸ਼' ਅਤੇ 'ਧੀਰਜ' ਰੱਖੇ।

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਭਾਗਾ ਸਮਝਦਾ

ਹਾਂ ਕਿ ਸਕੂਲ ਸਮੇਂ ਮਹਾਨ ਸ਼ਾਇਰ ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਆਲਮ ਦੇ ਕਈ ਵਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਮਿਲਿਆ। ਸੰਨ 1983 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਲਾਡੋਵਾਲੀ ਰੋਡ ਜਲੰਧਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਅਧਿਆਪਕ ਉਸਤਾਦ ਗਜ਼ਲਗੇ ਉਲਫਤ ਬਾਜਵਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਆਲਮ ਅਕਸਰ ਆਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਹੀ ਬਾਜਵਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਹਾਨ ਸ਼ਾਇਰ ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਹੁਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਇਆ। ਉਸ ਸੁਭਾਗੀ ਘੜੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਆਲਮ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਆਪਣੀ ਲਿਖਤ "ਕਿਉਂ ਬਈ ਨਿਹਾਲਿਆ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ?" ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਬਾਪੜਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਚੇਤੇ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹ ਵਧਾਇਆ। ਛੇਵੇਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਮੈਂ ਜ਼ਬਾਨੀ ਯਾਦ ਕਰ ਲਈ ਸੀ, ਜੋ ਹੁਣ ਵੀ ਹਰ ਘੜੀ ਜੁਬਾਨ 'ਤੇ ਗਰੰਦੀ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਵਰ੍ਹੇ ਮਹੀਨੇ ਲਿਖੀ ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਅੱਜ ਦੇ ਕਾਲੇ ਦੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਹੂ-ਬ-ਹੂ ਢੁਕਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਆਲਮ-ਕਾਵਿ ਉੱਝ ਤੁਅ ਆਲਮ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹਰ ਰਚਨਾ ਹੀ ਕਾਬਲੇ-ਤਾਗੀਡ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ 'ਅਸਲੀ ਗੁਰਦਾਸ' ਬਾਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ, 13 ਅਕਤੂਬਰ, ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ 7050 ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਂਟਰ ਸਰੀ ਵਿਖੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ ਮੌਕੇ ਹੋਣਗੀਆਂ।

"ਕਿਉਂ ਬਈ ਨਿਹਾਲਿਆ
ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ,
ਨਾ ਬਈ ਭਰਾਵਾ ਨਾ ਖਾਧੀ ਨਾ ਦੇਖੀ।
ਮੈਂ ਜਾਂਗੂ ਤੋਂ ਸੁਣਿਆ ਅੰਬਾਲੇ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ,
ਬੜੀ ਭੀੜ ਉਸਦੇ ਦੁਆਲੇ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ।
ਆਈ ਨੂੰ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ
ਤੀਆ ਸਾਲ ਬੀਤਾ,
ਆਸੀਂ ਤਾਂ ਅੱਜ ਤੱਕ
ਦਰਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ
ਸਰਦੀ ਦੀ ਰੁੱਤੇ,
ਤੇ ਹਾਜ਼ਾਂ 'ਚ ਰਹਿੰਦੀ
ਪਹਾੜਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ।
ਗਰੀਬਾਂ ਨਾਲ ਲਗਦੀ
ਲੜੀ ਹੋਈ ਆ ਖਬਰੇ,
ਅਮੀਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥੀਂ
ਚੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਆ ਖਬਰੇ।
ਅਖਬਾਰਾਂ 'ਚ ਪਿੜ੍ਹਾ
ਜਰਵਾਣੀ ਜਿਹੀ ਏ,
ਕੋਈ ਸੋਹਣੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ
ਐਵੇਂ ਕਾਣੀ ਜਿਹੀ ਏ।
ਮੰਨੇ ਜੇ ਉਹ ਕਹਿਣਾ
ਆਸੀਂ ਵੀ ਮੰਗਾਈਏ,
ਛੰਨਾਂ ਤੇ ਢਾਰਿਆਂ 'ਚ ਭੁੱਜੇ ਸਵਾਈਏ।
ਪਰ ਏਨਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ
ਕੀ ਖਾਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਏ,
ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਲਿਲ
ਚੁਰਾਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਏ।
ਸ਼ਿਸ਼ਲੇ ਤਾਂ ਓਸ ਅੱਗੇ ਆਂਡੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ,
ਬਈ ਸਾਡੀ ਤਾਂ ਖੁਰਲੀ 'ਚ
ਟਾਂਡੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ।"
“ਮੈਂ ਇਕ ਹੱਥ ਫੜ ਲਈ ਦਾਤਰੀ
ਤੇ ਦੂਜੇ ਹੱਥ ਵਿਦਾਨ।
ਮੈਂ ਕੱਠੇ ਕਰ ਲਈ ਮਿਨਤੀ,
ਕੁੱਲ ਕਾਮੇ ਤੇ ਕਿਰਸਾਨ।
ਮੈਂ ਸੱਤੇ ਫਾਹੀਆ ਤੇਝੀਆਂ,
ਫਿਰ ਮੈਂ ਜੋੜੇ ਲੋਕ ਮਹਾਨ।
ਮੈਂ ਪਉਣ ਨੂੰ ਗੰਢਾਂ ਮਾਰ ਕੇ,
ਕੀਤੇ ਪਿਛਲੇ ਰੱਦ ਅਖਾਣ।”
“ਉਦੇ ਕਵੀਆ ਮੇਰੀ ਕਲਾਸ ਦਿਆ,
ਛੱਡ ਆਦਤ ਨੱਚਣ ਗਾਣੇ ਦੀ।
ਜਾਂ ਬੈਠਾ ਰਹੁ ਮੁੰਹ ਬੰਦ ਕਰ ਕੇ,
ਜਾਂ ਗੱਲ ਕਰ ਕਿਸੇ ਟਿਕਾਣੇ ਦੀ।
ਕੀ ਲਿਖਦਾ, ਕਿਸ ਲਈ ਲਿਖਦਾ ਏਂ,
ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਗਹੁ ਨਾਲ ਸੋਚ ਜਾ।
ਤੇਰੀ ਲਿਖਤ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀ ਏ,

ਜਾਂ ਲਿੱਸੇ ਜਾਂ ਜਰਵਾਣੇ ਦੀ।”
“ਮੈਂ ਸ਼ਾਇਰ ਹਾਂ ਇਕ ਸ਼ੇਣੀ ਦਾ,
ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।
ਮੈਂ ਲਿਖਦਾ ਹਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਲਈ,
ਜ਼ਰਦਾਰ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।
ਸੱਚ ਝੂਠ ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਨ ਦੇਸਤ ਨੂੰ,
ਜਦ ਲੱਭ ਲਿਆ ਮੇਰੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨੇ,
ਮੇਰੀ ਸੋਚ ਤੇ ਸੂਝ ਜਮਾਤੀ ਹੈ,
ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।
ਸੱਚ ਕਹਿਣ ਦੀ ਮੇਰੀ ਆਦਤ ਹੈ,
ਮੈਂ ਵਲ ਪਾ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਨਹੀਂ
ਆਸਕ ਹਾਂ ਜੁਗ ਪਲਟਾਊ ਦਾ,
ਗੱਦਾਰ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।”
“ਸ਼ਾਇਰ ਉਹੀ ਜਹਾਨ ‘ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ,
ਜੋ ਸੋਨਾ ਸੋਨੇ ਨੂੰ, ਕੱਚ ਨੂੰ ਕੱਚ ਆਖੇ।
ਕਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ,
ਠੀਕ ਠੀਕ ਤੇ ਖੱਚ ਨੂੰ ਖੱਚ ਆਖੇ।
ਜੋ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਉਹ ਕਵੇਂ ਨਿਧਕ ਹੋਕੇ,
ਟੱਪ-ਟੱਪ ਆਖੇ, ਨੱਚ-ਨੱਚ ਆਖੇ।
‘ਆਲਮ’ ਉਸੇ ਦੀ ਹੋਰੀ
ਅਮਰ ਕਵਿਤਾ,
ਜੋ ਝੂਠ ਨੂੰ ਝੂਠ,
ਤੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਸੱਚ ਆਖੇ।”
“ਇਹ ਕੀ ਥੀਉਗੀ ਤੇ
ਕੀ ਏ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇਰਾ,
ਕਦਮ ਪੁੱਟਣਾ ਪਿੱਛੇ ਪਰਤਾਈ ਜਾਣਾ।
ਨਿਕਲੀ ਮੋਕ ਤੇ
ਗਉ ਦਾ ਜਾਇਆ ਬਣਨਾ,
ਬੜਕ ਮਾਰ ਕੇ ਸਾਹਨ ਅਲਾਈ ਜਾਣਾ।
ਚੱਪ ਟੁੱਕ ਤੇ ਮੰਜੀ ਦੀ ਬਾਂ ਬਦਲੇ,
ਆਸਾ ਰਾਗ ਤਿਰਕਾਲਾਂ
ਨੂੰ ਗਾਈ ਜਾਣਾ।
ਨਾਲੇ ਜਿਹਲ ਜੁਰਮਾਨੇ
ਤੋਂ ਬਚੇ ਰਹਿਣਾ,
ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਵੀ ਨਾਲੇ
ਕਹਾਈ ਜਾਣਾ।
ਤੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਬੋਹੜਿਆਂ
ਦਿਨਾਂ ਤੀਕਰ,”
ਆਲਮ ਤੈਬੋਂ ਹਿਸਾਬ ਵੀ ਮੰਗਣਾ ਏ।
ਚੁੱਕ ਕੇ ਟਿੰਡ-ਫਹੁੜੀ
ਰਾਹ 'ਚੋਂ ਪੜ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾ,
ਏਥੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦਿਆਂ ਲੀਡਰਾਂ ਲੰਘਣਾ ਏ।
ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਆਲਮ ਨੇ ਸਮੁੱਚਾ ਜੀਵਨ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ। ਦੁੱਖ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਖਣ ਨੂੰ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਲਮ ਦਾ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਘੋਰ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਆਲਮ ਸਾਹਿਬ ਸਮਕਾਲੀ ਕਵੀਆਂ 'ਚੋਂ ਬੇਹਤਰ ਸ਼ਾਇਰ ਸਨ, ਪਰ ਈਰਖਾ ਅਤੇ ਸ਼ੋਹਰਤ ਦੀ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਆਲਮ ਦੇ ਗੀਤ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸਦਾ ਹੀ ਜਿਉਂਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ' ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਮਾਣ ਹਨ।

ਫੋਨ: 604 825 1550
ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭ ਮੁੜਲੀ
ਐਬਟਸਫ਼ੋਰਡ ਬੀਸੀ ਕੈਨੇਡਾ

ਹਾਸ ਵਿਅੰਗ

ਕੇ.ਐਲ. ਗਰਗ

ਦੇਸੀ ਘੀ ਦੇ ਜਮਾਨੇ 'ਚ ਜਦੋਂ ਦੋ ਜਣੇ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦਾ ਹਾਲ ਪੁੱਛਦੇ ਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਮਤਾਬੀਆਂ ਬਲਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਦੋਵੇਂ ਖਿੜੇ ਮੱਥੇ ਆਖਾਵੇਂ: "ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ 'ਚ ਐ ਖਾਲਸਾ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਿਹਰ ਐ?" ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਯਾਦ ਆ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖੀ ਸੀ। ਲੂਅ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਇੱਕ ਬੁੱਢਾ ਘਮੇਟਣੀ ਖਾ ਕੇ ਹੇਠਾਂ ਜਮੀਨ 'ਤੇ ਸਿਰ ਫੜ ਕੇ ਬਹਿ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੁਆਲੇ ਤੀਵੀਆਂ ਮਰਦ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ। ਸਾਰੇ ਉਸ ਦਾ ਹਾਲ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗੇ : "ਠੀਕ ਅੰਭੇ ਬਾਬਾ?", ਠੀਕ ਅੰਭੇ ਭਾਈਆ?", "ਠੀਕ ਅੰਭੇ ਤਾਇਆ?", ਬੁੱਢਾ ਖਿੱਝ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, "ਸਹੁਰਿਓ, ਠੀਕ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਉਂ ਧੈਅ ਕਰ ਕੇ ਫਿੱਗਦਾ ਕਿਉਂ?" ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਡਾਲਡਾ ਘੀ ਦੇ ਜਮਾਨੇ 'ਚ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਦੋ ਜਣੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬੇਹੀ ਰੋਟੀ ਜਿਹੀ ਸ਼ਕਲ ਬਣਾ ਕੇ ਇੱਕ ਜਣਾ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ:

"ਠੀਕ ਓ?"

ਉਹਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਇਉਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਡਰਿਆ-ਡਰਿਆ ਜੁਆਕ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਬਾਮੁਸ਼ੱਕਤ ਕੈਦ 'ਚੋਂ ਛੁੱਟ ਕੇ ਆਇਆ ਕੈਦੀ ਹੋਵੇ। ਦੂਜਾ ਵੀ ਮਸੋਸਿਆ ਜਿਹਾ ਮੂੰਹ ਬਣਾ ਕੇ ਬੁਝੀ ਹੋਈ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਕਹਿ ਛੱਡਦਾ ਹੈ:

"ਬੱਸ ਠੀਕ ਈ ਐ ਯਾਰ। ਜਿਹੜਾ ਟੈਮ ਲੰਘ ਜੇ ਉਹੀਓ ਵਧੀਆ ਐ?" ਇਹ ਡਾਇਲਾਗ ਬੋਲਣ ਲੱਗਿਆਂ ਉਹਦਾ ਮੂੰਹ ਛੁੱਟੇ ਹੋਏ ਪੁਰਾਣੇ ਕੁੱਜੇ ਜਿਹਾ ਬਣਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੇਵਿਸ਼ਾਹੀ ਜਿਹੀ ਫੈਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੁੱਛਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖਲੋਤਾ ਨੌ-ਬਰ-ਨੌ ਬੰਦਾ ਸੱਚਸੁੱਚ ਹੀ ਸਹੀ-ਸਲਾਮਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਸਾਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਵਾਂਗ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ: "ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ 'ਚ ਐ ਖਾਲਸਾ। ਦਾਤੇ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਐ।" ਪਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਡਾਇਲਾਗ ਬੋਲਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕੁਝ ਬੋਲਣ ਦੀ ਜਾਚ ਹੀ ਕੁੱਲ ਗਈ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਸਾਬੀ ਅਧਿਆਪਕ ਫਿੰਗਰੀ ਲਾਲ ਦੀ ਯਾਦ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਦਾ ਦਿਮਾਗ ਚੱਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੋਤਕ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ 'ਚ ਉਹਦਾ ਇਲਾਜ ਚੱਲਿਆ। ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਸ਼ਾਕ ਲੱਗੇ ਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਨਾਲ ਉਹ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਸਕੂਲ ਆਇਆ। ਪ੍ਰੰਸੀਪਲ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ 'ਚ ਬੈਠੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਾਉਂ ਤੇ ਸਹੀਫ਼ ਅਧਿਆਪਕ ਇਕਾਨ ਬੋਲਾ ਰਾਮ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਗੋਡੀਂ ਹੱਥ ਲਾ ਕੇ ਸਹਿਜ-ਸੁਭਾਅ ਹੀ ਪੁੱਛ ਲਿਆ:

"ਸਰ ਠੀਕ ਓ ਹੁਣ?"

ਲਉ ਜੀ ਫਿੰਗਰੀ ਰਾਮ ਤਾਂ ਇਹ ਡਾਇਲਾਗ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਭੜਕ ਪਿਆ। ਚਾਰੇ ਖੁਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਪੈ ਗਿਆ ਇਕਾਨ ਰਾਮ ਨੂੰ।

"ਠੀਕ ਅੰਭੇ, ਠੀਕ ਅੰਭੇ ਮੈਂ। ਨੱਠ ਜਾ ਇੱਥੋਂ। ਠੀਕ ਅੰਭੇ, ਕਿਹਾ ਨਾ ਠੀਕ ਅੰਭੇ ਮੈਂ,

ਕੀ ਪੁੱਛਦੇ ਓ ਹਾਲ ਬੀਮਾਰਾਂ ਦਾ

ਨੱਠ ਜਾ, ਨੱਠ ਜਾ।"

ਹੁਣ ਇਕਾਨ ਰਾਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਸਟਰ ਫਿੰਗਰੀ ਰਾਮ ਬਿਲਕੁਲ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹੋ ਕੇ ਹੀ ਸਕੂਲ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਬੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਹੀ ਸਮਝੇ ਕਿ ਉਸ ਦਿਨ ਪ੍ਰੰਸੀਪਲ ਦੀ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪੇਪਰ ਵੇਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਿਆ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਕਾਨ ਰਾਮ ਦੀ ਜੋ ਹਾਲਤ ਹੋਣੀ ਸੀ ਉਸ ਦਾ ਮਹਾਤਵ ਸਾਬੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਾ ਸਕਦੇ।

ਇਹੋ ਸਵਾਲ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਸਿਆਣੇ ਮਿੱਤਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ: "ਯਾਰ, ਆਪਾਂ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਬਾਰੇ ਇੰਨੇ ਸ਼ੱਕੀ ਕਿਉਂ ਹੋ ਗਏ ਅਂਭਲਾਂ?"

ਸਿਆਣੇ ਮਿੱਤਰ ਦਾ ਉੱਤਰ ਸੁੱਟ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ : "ਭਾਈ ਛਾਂਗ ਮੱਲ, ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਕਦਮ-ਕਦਮ 'ਤੇ ਤਾਂ ਮੌਤ ਤੁਰੀ ਫਿਦੀ ਐ। ਸੜਕ-ਅਤਿਵਾਦ ਏਨਾ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਾ ਪਲ ਭਰ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਘਰੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਬੰਦਾ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਘਰ ਮੁੜ ਵੀ ਆਉਂ, ਕੀ ਭਰੋਸਾ ਐ? ਪੁੱਝੇ ਬੰਨ੍ਹ-ਬੰਨ੍ਹ ਦਵਾਈਆਂ ਖਾਂਦੇ ਐ ਲੋਕ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੇ ਵੇਲੇ ਘਰੋਂ ਬੱਚ ਬੱਜ ਜਾਂਦੇ। ਘਰੋਂ ਗਿਆ ਬੰਦਾ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਮੁੜ ਵੀ ਆਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਉਹਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਐ। ਘਰ ਮੁੜੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਉਹਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਵੀਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦੀ ਹੈ। ਉਹਦੀ ਹਾਲਤ ਇਟੈਰੋਗੋਟ ਹੋ ਰਹੇ ਕੈਦੀ ਜਿਹੀ ਬਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

"ਬਾਹਰ ਕੀ ਖਾਧਾ ਸੀ/ਚਾਹ ਕਿੱਥੋਂ ਪੀਤੀ ਸੀ/ਚਾਹ ਨਾਲ ਕੀ-ਕੀ ਛਕਿਆ/ਦਵਾਈ ਲੈ ਲਈ ਸੀ ਟਾਈਮ 'ਤੇ/ਪਾਣੀ ਨਲਕੇ ਤੋਂ ਪੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਬੋਤਲ ਵਾਲਾ/ਕੌਣ ਕੌਣ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਰਾਹ 'ਚ?"

ਇਨ੍ਹੋਂ ਵਿੰਗੋ-ਟੇਚੇ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਵੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਤੋਂ ਨੂੰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਦੀ ਜਿੰਨੇ ਘਰ ਮੁੜੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਪਤਨੀ ਪੁੱਛਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਸਲੇ 'ਚ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਵੀ ਕਿਸੇ

ਦੀ ਨੂੰਹ ਧੀ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਘਰੋਂ ਪੈਰ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹੁਕਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ : "ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਮੋਬਾਈਲ ਮਾਰ ਦਿਓ। ਹੱਛਾ, ਘੌਲ ਨਾ ਕਰਿਓ। ਕਈ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਮਾਰਦੇ ਨੂੰ ਮੋਬਾਈਲ। ਘੋਸਲ ਮਾਰ ਜਾਂਦੇ ਓ।"

ਸਾਡੇ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲਣ ਲੱਗਿਆਂ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਬਰ ਜ਼ਰੂਰ ਪੁੱਛਦੀ ਹੈ: "ਮੋਬਾਈਲ ਲੈ ਲਿਆ ਨਾ? ਦੇਖ ਲਓ ਭੁੱਲ ਨਾ ਜਾਇਓ।" ਪਤਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਉਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਖਤਰਾਣੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਜਾ ਰਹੇ ਆਪਣੇ ਯੋਧੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਰਹੀ ਹੋਵੇ : "ਤਲਵਾਰ ਲੈ ਲਈ ਨਾ ਜੀ? ਭੁੱਲ ਨਾ ਜਾਇਓ। ਤਲਵਾਰ ਬਹੁਰਾਤ ਉੱਥੇ ਲੜੋਗੇ ਕਾਹਦੇ ਨਾਲ?"

ਮੋਬਾਈਲ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ 'ਚ ਸਾਡੀ ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਉਹ ਕੁਤੇਖਾਣੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਮਾੜੇ ਤੋਂ ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ਾਰ ਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

"ਮੋਬਾਈਲ ਕਿਉਂ ਨੀ ਮਾਰਿਆ?" ਉਹ ਜਾਬਰ ਬਾਣੇਦਾਰ ਵਾਂਗ ਕੜਕਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹੱਸ ਕੇ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ: "ਬੱਸ ਐਵੇਂ ਟੈਮ ਈ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ।"

"ਟੈਮ ਨੂੰ ਕੀ ਐ? ਮੋਬਾਈਲ ਮਾਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਵਰੇ ਲੱਗਦੇ ਐ! ਦੋ ਸਕਿੰਟਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੁੰਦੇ।"

ਸੁਣ ਕੇ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਹੱਸਣ ਲੱਗਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਤੰਤ ਕੇ ਕਹਿ ਦਿੰਦੀ ਹੈ: "ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਦੰਦੀਆਂ ਜਿਹੀਆਂ ਕੱਢ ਕੇ ਦਿਖਾਉਣਾ।"

ਸਾਡੀ ਜਾਨ ਤੰਗਲੀ 'ਚ ਫਸੀ ਰਹੀ ਸਾਰਾ ਦਿਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕੀ? ਤੁਸੀਂ ਬਾਹਰ ਐਸ਼ਾਂ ਕਰਦੇ ਫਿਰੋ, ਘਰੇ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ, ਫਿਰ ਨਾਲ ਸੁੱਕ ਤੀਲਾ ਹੁੰਦਾ ਫਿਰੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗਾ ਨਿਰਦਈ ਬੰਦਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਕਿਤੇ?" ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਕੰਨ ਫੜ ਕੇ ਮੁਾਫ਼ੀ ਮੰਗਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ: "ਕੋਈ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਆਹ ਕੰਨ ਫੜੇ ਹੁਣ। ਅੱਗ ਨੂੰ ਮੋਬਾਈਲ ਮਾਰਨਾ ਨੂੰ ਭੁੱਲਦੇ। ਲੈ ਆਹ ਲਾਏ ਕੰਨ ਨੂੰ ਹੱਥ।"

ਪਤਨੀ ਠੰਡੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਨਿਹੋਰੇ ਨਾਲ ਆਖਦੀ ਹੈ:

"ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤੈ ਬਾਹਰ ਕੀ ਇੱਲਾਂ ਕੋਕੋਆਂ ਤੁਰੀਆਂ ਫਿਰਦੀਆਂ! ਬੰਦੇ ਦਾ ਕੀ ਵਸਾਹ ਕਿੱਥੇ ਵਾਹਿਆ ਜਾਵੇ?"

ਗਤੀ ਕੋਲ ਪਿਆ ਬੰਦਾ ਗਲਾ ਭਰਾਬ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਦੋ-ਚਾਰ ਸਾਹ ਵੀ ਖਿੱਚ ਕੇ ਲੈ ਲਵੇ ਤਾਂ ਪਤਨੀ ਫਿਕਰਮੰਦ ਹੋ ਕੇ ਝੱਟ ਮੇਚਾ ਈਜ਼ਜ਼ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ:

"ਕੀ ਗੱਲ ? ਠੀਕ ਓ?"

ਪਤੀ ਕਹਿ ਦੇਂਦੇ, "ਹਾਂ ਠੀਕ ਐ, ਸੌ ਜਾ ਚੁੱਪ ਕਰ ਕੇ?" ਤਦ ਵੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸੰਕਾ-ਨਵਿਰਤੀ ਲਈ ਪੁੱਛ ਲੈਂਦੀ ਹੈ:

"ਠੀਕ ਓ ਤਾਂ ਸਾਹ ਕਿਉਂ ਖਿੱਚ ਖਿੱਚ ਲੈਨੇ ਓ ਏਦਾਂ? ਆਪਣੀ ਦਵਾਈ ਲੈ ਲਈ ਸੀ ਟਾਈਮ ਸਿਰ ? ਭੁੱਲ ਤਾਂ ਨੂੰ ਗਏ ਦਵਾਈ ਲੈਣੀ?"

ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੀਂਦ ਚੜ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਤਨੀ ਦੇ ਤਾਬੜੇਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਤੋਂ ਝੁੰਜਲਾ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਆਖ ਦਿੰਦੇ ਹੋ:

"ਓ ਭਲੀਮਾਣਸੇ ਸੌ ਵੀ ਜਾ ਹੁਣ। ਠੀਕ ਹੈ ਸਭ ਕੁਸ਼। ਐਵੇਂ ਨਾ ਘਬਰਾਈ ਜਾ।"

ਪਰ ਪਤਨੀ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸੇ ਰੌਂਅ 'ਚ ਕਹਿ ਦਿੰਦੀ ਹੈ : "ਮੈਨੂੰ ਪਤੈ, ਬੋਡੇ ਵਰਗਾ ਭੁਲਕੜ ਬੰਦਾ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਚੋਂ ਵੱਡੀ ਬੈਟਰੀ ਮਾਰਿਆਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਬੂਨ ਪਤਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੋਲੀ ਨੂੰ ਲਈ ਹੋਈ, ਜਿਹੜੇ ਇਉਂ ਸਾਹ ਖਿੱਚ-ਖਿੱਚ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹੈਂ।"

ਇਨ੍ਹੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਚੋਂ ਕੁਝ ਨਾ ਨਿਕਲਦਾ ਦੇਖ, ਤੁਸੀਂ ਮੂੰਹ-ਸਿਰ ਲਪੇਟ ਕੇ ਸੌਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ 'ਚ ਜੁਟ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਇਹਤਿਆਤ ਵਜੋਂ ਸਾਹ ਵੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਲੈਣ ਲੱਗਦੇ ਹੋ। ਸਾਹ ਆਉਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾ ਸੁਣਨ ਕਰਕੇ ਪਤਨੀ ਹੜਬੜਾ ਕੇ ਘਬਰਾਹਟ ਚੋਂ ਪੁੱਛਦੀ ਹੈ:

"ਠੀਕ ਓ? ਹੁਣ ਸਾਹ ਵੀ ਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਸੁਣਦਾ?" ਤੁਸੀਂ ਲੰਮਾ ਸਾਹ ਖਿੱਚ ਕੇ ਆਪਣੇ ਜਿਉਂਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਣ ਦਿੰਦੇ ਹੋ। ਹੱਸਦੇ ਆਖ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋ, "ਠੀਕ ਆਂ, ਠੀਕ ਅੰਭੇ?" ਸ਼ਬੂਤ ਵਜੋਂ ਲੰਮਾ ਸਾਹ ਖਿੱਚ ਕੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਫੁੱਕ ਵੀ ਮਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋ। ਫਿਰ ਵੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮੁਰਦਾ ਜਿਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਦੀ ਹੈ:

"ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਭਰ ਜਿਹਾ ਲੱਗਿਆ ਰਹਿੰਦੈ। ਫੁੱਕਾਂ ਮਾਰ ਮਾਰ ਪਾਣੀ ਪੀਣਾ ਪੈਂਦੈ।" ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਬੰਦੇ ਦਾ ਠੀਕ-ਠਾਕ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਅੱਖਾ ਹੈ।

★ ਖਿੜ ਖਿੜ ਹੱਸੋ ★

ਹੋਟਲ ਦਾ ਬੈਰੂ ਬੋਲਿਆ, "ਹਜ਼ੂਰ, ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਸੀ ਤਾਂ ਟਿਪ ਦੇ ਤੰਰ 'ਤੇ ਮੈਨੂੰ 50 ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੋਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਰੱਬ ਤੁਹਾਡੀ ਉਮਰ ਲੰਮੀ ਕਰੋ।" ਬਜ਼ੁਰਗ ਬੋਲਿਆ, "ਹਾਂ ਇਸੇ ਗੱਲ 'ਤੇ 50 ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੋਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।"

"ਹਜ਼ੂਰ ਐਤਕੀਂ ਸ

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ 3050 ਅੰਕ ਦੇਂਦੇ

573. ਮਨ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਪਿਆਰ 'ਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ?

ਕਿਉਂਕਿ ਤਨ (ਮਨ, ਬੁੱਧੀ, ਗਿਆਨ ਇੰਦਰਿਆਂ) 'ਚ ਮੈਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਮਲੀਨ ਵਸਤੂ (ਮਨ) ਦਾ ਨਿਰਮਲ ਵਸਤੂ (ਨਾਮ) ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। “ਤਨ ਮਹਿ ਮੈਲੁ ਨਾਹੀ ਮਨੁ ਰਾਤਾ ॥

ਅੰਗ 154”।

574. ਸਹਿਜ ਸੁਭਾ ਗੀ ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਕਿਸਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ?

ਜਿਸਦੇ ਹਿਰਦੇ ‘ਚ ਰਾਮ (ਨਾਮ) ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। “ਜਿਸੁ ਨਰ ਰਾਮੁ ਰਿਦੈ ਹਰਿ ਰਾਸਿ ॥ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਇ ਮਿਲੇ ਸਾਬਾਸਿ ॥ 2 ॥ ਅੰਗ 154”।

575. ਪੂਰੇ (ਪੂਰਨ ਪੁਰਸ਼) ਕੌਣ ਹੁੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਮਾਇਆ ਦਾ ਭਰਮ ਕਿੱਦਾਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਰਾਤ ਦਿਨ ਜਿਸਦੇ ਹਿਰਦੇ ‘ਚ ਰਾਮ (ਨਾਮ) ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਪੂਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਭਾਵ ਉਹਨਾਂ ‘ਚ ਕੋਈ ਐਥ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਬਚਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਬ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਨਾਲ ਭਰਮ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। “ਅਹਿਨਿਸਿ ਰਾਮੁ ਰਿਦੈ ਸੇ ਪੂਰੇ ॥ ਨਾਨਕ ਰਾਮ ਮਿਲੇ ਭ੍ਰਮ ਦੂਰੇ ॥ 4 ॥ 11 ॥ ਅੰਗ 154”।

ਪੂਰਨ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਕੁਛ ਹੋਰ ਗੁਰਵਾਕ ਅੰਗੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:

ਜਿਹਨਾਂ ਮਨੁਖਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਿਲ ਗਿਆ ਉਹ ਪੂਰਨ ਤੇ ਸੋਸ਼ਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। “ਜਿਨਾ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਦਾਲ ਜਦਾਬ

ਡਾ. ਤਰਜੇਕ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ, ਬੰਡਰ ਬੇ, ਕੈਨੇਡਾ

ਸਤਗੁਰੁ ਰਸਿ ਮਿਲੈ ਸੇ ਪੂਰੇ ਪੁਰਖ ਸੁਜਾਣ
॥ ਅੰਗ 22”।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਚਿਤ ਲਾਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਪੂਰੇ ਤੇ ਸੋਮਣੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। “ਜਿਨਾ ਸਤਿਗੁਰ ਸਿਉ
ਚਿਤ ਲਾਇਆ ਸੇ ਪੂਰੇ ਪਰਧਾਨ ॥

ਅੰਗ 45”।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁਖਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪਰਮੇਸ਼ਰ (ਦਾ ਨਾਮ) ਵਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪੂਰੇ ਤੇ ਸੋਮਣੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬੇ-

ਦਾਗ ਸੋਭਾ (ਵਡਿਆਈ) ਸਾਰੇ ਜਹਾਨ ਵਿਚ ਉੱਥੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਫੈਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। “ਜਿਨ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਸੇ ਪੂਰੇ

ਪਰਧਾਨ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਸੋਭਾ ਨਿਰਮਲੀ ਪਰਗਟ ਭਈ ਜਹਾਨ ॥ ਅੰਗ 45”।

ਹੇ ਦਾਸ ਨਾਨਕ! ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁਖਾਂ ਨੂੰ ਹਰੀ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਪੂਰਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਤੇਲਾ ਭਰ ਇਕ ਮਾਸਾ ਭਰ ਭੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। “ਜਨ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭਿ

ਪੂਰੇ ਕੀਏ ਖਿਨੁ ਮਾਸਾ ਤੇਲੁ ਨ ਘਟੀਐ ॥ 5 ॥ 5 ॥ 19 ॥ 57 ॥ ਅੰਗ 170”।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਬਚਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹੀ ਸੇਵਕ ਪੂਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਧੂ (ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ) ਦੀ ਧੂੜ ਪਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

“ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੇਈ ਜਨ ਪੂਰੇ ॥ ਜਿਨਾ
ਪਰਾਪਤ ਸਾਧੂ ਧੂੜੇ ॥ 4 ॥ 77 ॥ 146 ॥

ਅੰਗ 193”।

ਜਿਹੜੇ ਹਰ ਵਕਤ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ‘ਚ ਰਿਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹੀ ਸੇਵਕ ਪੂਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

“ਆਠ ਪਹਰ ਪ੍ਰਭ ਬਸਹਿ ਹਜ਼ੂਰੇ ॥ ਕਹੁ

ਨਾਨਕ ਸੇਈ ਜਨ ਪੂਰੇ ॥ ਅੰਗ 286”।

ਜਿਹੜੇ ਹਰ ਸਾਹ ਨਾਲ, ਹਰ ਬੁਰਕੀ ਨਾਲ, ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁਲਦੇ ਉਹ ਪੂਰੇ ਤੇ ਸੋਮਣੀ

ਪੁਰਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। “ਜਿਨਾ ਸਾਸਿ ਗਿਰ-

ਾਸਿ ਨ ਵਿਸਰੈ ਸੇ ਪੂਰੇ ਪੁਰਖ ਪਰਧਾਨ ॥

ਅੰਗ 313”।

ਹੇ ਪਿਆਰੇ ਪ੍ਰਭੂ! ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਆਤਮਿਕ ਜੀਵਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਦਾ ਰਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਜਿਹੜੇ ਮਾਇਆ ਵਲੋਂ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਰੱਜ ਗਏ, ਉਹੀ ਪੂਰਨ ਪੁਰਸ਼ ਹਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੁਖਾਂ ਦੇ ਖੜਾਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਏ। “ਅੰਮ੍ਰਿਤ

ਨਾਮੁ ਤੁਮਾਰਾ ਪਿਆਰੇ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਰਸੁ
ਪਾਇਆ ॥ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਅਧਾਇ ਸੇਈ ਜਨ ਪੂਰੇ ਸੁਖ ਨਿਧਾਨੁ ਹਰਿ ਗਾਇਆ ॥ 2 ॥

ਅੰਗ 380”।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁਖਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਆਪ ਆ ਵਸਦਾ ਹੈ ਉਹ ਪੂਰੇ; ਭਾਵ ਅਸਲੀ ਭਗਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। “ਜਿਨੁ
ਮਨਿ ਵੁਠਾ ਆਪਿ ਪੂਰੇ ਭਗਤ ਸੇ ॥ 2 ॥

ਅੰਗ 397”।

ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦੇ ਆਸਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ! ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ

ਕਿਉਂ ਭੁਲਾਂ? ਜਿਸ ਦੀ ਭਗਤੀ ਪੂਰਖ ਸਦਾ ਕਰਦੇ ਰਿਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ੀ ਮੁਨੀ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਿਮਰਦੇ ਹਨ ॥ ॥ ਰਹਾਉ।

ਭਾਵ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਤੇ ਪੂਰਨ ਪੁਰਸ਼ ਉਹੀ ਹਨ ਜੋ ਉਸਦੀ

ਭਗਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। “ਪ੍ਰੀਤਮ ਕਿਉਂ

ਬਿਸਰਹਿ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਣ ਅਧਾਰ ॥ ਜਾ ਕੀ

ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਜਨ ਪੂਰੇ ਮੁਨਿ ਜਨ ਸੇਵਹਿ

ਗੁਰ ਵੀਚਾਰਿ ॥ 1 ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅੰਗ 489”।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ

ਮਨਾਇਆ, ਉਹ ਪੂਰਨ ਪੁਰਸ਼ ਹਨ ॥ ਪੂਰੇ

ਗੁਰੂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਚਾਰ (ਭਾਵ ਸਿਮਰਨ)

ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸੇਵਾ

(ਬੰਦਗੀ) ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੱਚੇ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ

ਪਿਆਰ ਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸੇਵਾ/ਨੈਕਰੀ ਹੈ।

ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹਉਮੈ ਨੂੰ ਮਾਰ

ਲਿਆ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਮਹਲ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੇ ਨਾਨਕ! ਗੁਰੂ ਦੇ

ਸਨਮੁਖ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ

ਨਾਮ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਪਰੋ ਕੇ ਤੇ ਨਾਮ ਜਪ ਕੇ

ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਮਿਲੇ ਰਿਹਿੰਦੇ ਹਨ।

“ਪੁਤ੍ਰੀ ॥ ਜਿਨਾ ਹੁਕਮੁ ਮਨਾਇਓਣੁ ਤੇ

ਪੂਰੇ ਸੰਸਾਰਿ ॥ ਸਾਹਿਬੁ ਸੇਵਹਿ ਆਪਣਾ

ਪੂਰੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰਿ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਸੇਵਾ

ਚਾਕਰੀ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਪਿਆਰਿ ॥ ਹਰਿ ਕਾ

ਮਹਲੁ ਤਿਨੀ ਪਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹ ਹਉਮੈ ਵਿਚਹੁ

ਮਾਰਿ ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਿਲ ਰਹੇ ਜਪਿ

ਹਰਿ ਨਾਮਾ ਉਰ ਧਾਰਿ ॥ 10 ॥

ਅੰਗ 512”॥

ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ

VACANCY FOR RELIGIOUS WORKER (TIER 5) AT RAMGARHIA SABHA, MILTON KEYNES

ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੰਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਨਿੱਤਨੇਮੀ ਹੋਵੇ, ਸੁਧ ਪਾਠ ਕਰਨ, ਅਤੇ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿੱਭਾਅ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ / ਹੋਣਾ

ਚਾਰੀਦਾ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਵਾਂ: ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਸੁਖਾਸਣ ਸਮੇਂ ਹੈਂਡ-ਗ੍ਰੰਥੀ ਜੀ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਾ, ਨਿਤਨੇਮ, ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ, ਸਹਿਜ ਪਾਠ, ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ, ਦਾ ਪਾਠ ਅਤੇ ਹਵਤਾਵਾਰੀ ਪ੍ਰੇਗਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਸਮੇਂ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਂਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਜੀ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਕੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਣੀਆਂ।

ਮੂੰ ਕੇ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ (ਇੰਪ੍ਲੇਆਇਮੈਂਟ) ਕੁਝਨੂੰ ਮੁਤਾਬਿਕ ਤਨਖਾਹ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਯੂੰ ਕੇ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਗਿਆ ਹੋਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂੰ ਕੇ ਵਿਚ ਪੱਕੇ ਰਹੇ ਪ੍ਰਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਚਾਹਵਾਨ ਗੁਰਸਿੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੰਬਰ ਤੇ

ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਰਜੀਆਂ ਅਤੇ ਸੀਵੀ (CV) ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਈਮੇਲ ਤੇ 25 ਅਕਤੂਬਰ 2024 ਤੱਕ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕਿਰਪਾਲਤਾ ਕਰਨੀ ਜੀ।

**CLOSING DATE FOR APPLICATIONS
IS 25TH OCTOBER 2024.**

For more information, please contact the General Secretary via email at: rsmksabha1995@gmail.com.

Interested candidates please send your application/CV to the General Secretary via

Email at: rsmksabha1995@gmail.com.

RAMGARHIA SABHA MILTON KEYNES
TILERS ROAD, KILN FARM, MILTON KEYNES MK11 3LH

Job requirement: Applicant must have relevant experience in a similar role and must be capable to perform all religious ceremonies according to the Sikh Rehat Maryada. Knowledge and understanding of Sikh religion and Sikh way of life. Good written and oral command of Punjabi language.

Duties & responsibilities:

To undertake non-pastoral work and support activities to assist the Minister of Religion (Head Priest) as and when required at all religious duties within the organisation. Duties include reading of the Sri Guru Granth Sahib Ji, participating in weekly diwans to support the activities of the Gurudwara. Performing Akhand Path, Sehaj Path, assist in Kirtan and reciting daily prayers from Sri Guru Granth Sahib Ji. Co-ordinate all religious programs and events in promotion of Sikh way of life. Undertake any other reasonable religious duties/activities in pursuing the organisation's religious programs.

Please note: This is not a Pastoral role and duties will not include leading a congregation.

Salary: According to UK Employment Law and National minimum wage for a minimum of 35 hours a week.

Employee Benefits: Free Food and subsidised accommodation will be provided at the Gurudwara Sahib.

Other requirements: Applicant has to be a UK resident or must have the right to work in the UK.

Must be able to provide references from previous employers.

The successful applicant will be required to abide by the Sikh moral codes of conduct and practice.

ਬੇਗਾਨਾ ਘਰ

ਗਰਜੀਤ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਨਵੀਂ ਕੋਠੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਘਰਵਾਲੀ ਬੰਸੇ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਇੱਕ ਨਕਸ਼ਾ ਬਣਵਾ ਲਿਆ। ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਬੜੇ ਈ ਚਾਅ ਨਾਲ ਨਕਸ਼ੇ ਵੱਲ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਢੁਲੇ ਨਹੀਂ ਸਮਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਗੀਝ ਲਾ ਕੇ ਨਕਸ਼ਾ ਦੇਖਦੀ ਹੋਈ ਗੁਰਜੀਤ ਦੀ ਬੇਟੀ ਬਲਜੀਤ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, ਹਾਅ ਪਾਪਾ!! ਕਿੰਨਾ ਸੋਹਣਾ ਘਰ ਬਣੂ ਆਪਣਾ! ਆਹ ਮੂਹਰੇ ਆਲਾ ਕਮਰਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਰੱਖੂੰਗੀ, ਨਾਲੇ ਓਹ ਉਤਲਾ ਚੁਬਾਰਾ ਵੀਂ !!”

ਇਹ ਸੁਣਦੇ ਹੀ ਪੁੱਤਰ ਮਨਜੋਤ ਬੋਲਿਆ, “ਵੱਡੀ ਆਈਂ ਐਂ!! ਅੰਦੋਂ ਕਿਵੇਂ ਤੂੰ ਰੱਖੋਗੀ!! ਓਹ ਚੁਬਾਰਾ ਤਾਂ ਬਈ ਮੇਰਾ ਐ”

“ਫੇਰ ਬਈ ਹੇਠਾਂ ਆਲੇ ਸਾਰੇ ਕਮਰੇ ਮੇਰੇ!!” ਬਲਜੀਤ ਮੇਰ ਮਾਰਦਿਆਂ ਬੋਲੀ।

“ਇੱਕ ਕਮਰਾ ਮੈਂ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਲਉਂਗਾ, ਦਿੰਨਾਂ ਤੈਨੂੰ ਸਾਰੇ ਕਮਰੇ! ਭੂਤਨੀ ਜੀ ਨਾ ਹੋਵੇ!!”

ਮਨਜੋਤ ਨੂੰ ਗੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਆਏ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਬੰਸੇ ਘੂੰਠਦੀ ਹੋਈ ਬੋਲੀ, “ਕਿਉਂ ਅਵੈਂਨੀ ਜਵਾਕੜੀ ਨਾਲ ਲੜੀ ਜਾਨਾਂ, ਅਕਲ ਨਹੀਂ ਤੈਨੂੰ? ਸਾਰਾ ਘਰ ਈ ਤੇਰਾ ਐ!!, ਪੰਜ-ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਨੂੰ ਏਹੇ ਤਾਂ ਵਰਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।”

“ਫੇਰ ਕੀ ਫੈਦਾ! ਫੇਰ ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਨੀਂ ਐਥੇ ਰਹਿਣਾ!!” ਮਨਜੋਤ ਭੁਸਕਦਾ

★ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ★

ਬੋਲਿਆ। “ਹੈਂ ਪੁੱਤਰ!! ਤੈਂ ਹੋਰ ਕਿਥੇ ਰਹਿਣਾ?” ਬੰਸੇ ਤ੍ਰਭਕ ਕੇ ਬੋਲੀ।

ਅੱਗੋਂ ਮਨਜੋਤ ਅੱਖਾਂ ਪੂੰਝਦਾ ਬੋਲਿਆ, “ਬੀਬੀ!! ਮੈਂ ਤਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ, ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ ਜਾਉਂ, ਓਥੇ ਈ ਆਪਣਾ ਨਵਾਂ ਘਰ ਬਣਾਉਂਗਾ!! ਐਹ ਘਰੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਣਾ ਐ”।

ਮਾਸਟਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਦਾਨਗੜ

ਵਰਤ

‘ਜਾਗਰਾ, ਕੀ ਗੱਲ ਅੱਜ ਜੱਸੀ ਤੇ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਦਿੱਸਦੀਆਂ ਕਿਤੇ, ਸੁੱਖ ਤਾਂ ਹੈ’ ਸਰਪੰਚ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਨਰੋਗ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਾਗਰ ਨੂੰ ਬੋਲਿਆ।

‘ਸਰਪੰਚ ਸਾਹਬ, ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਵਰਤ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਏ, ਤਾਂ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਜ ਕੰਮ ’ਤੇ ਨੂੰ ਆਉਣਾ’ ਜਾਗਰ ਬੋਲਿਆ।

‘ਜਾਗਰਾ, ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਗੱਲ ਦੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਆਉਂਦੀ, ਇਹ ਲੋਕ ਅਨਾਜ ਦਾ ਹੀ ਵਰਤ ਕਿਉਂ ਰੱਖਦੇ ਨੇ, ਕਦੇ-ਕਦੇ ਲੋਭ-ਲਾਲਚ, ਨਿਦਿਆਂ-ਚੁਗਲੀ, ਝੁਠ-ਫੇਰਬ, ਕਾਮ-ਕਰੋਧ ਅਤੇ ਭੈੜੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਤਾਂ ਵਰਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।’

ਏਨਾ ਕਹਿ ਕੇ ਸਰਪੰਚ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਏ ਹੋਏ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਤਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬੜੈਚ

ਅੰਬੀਆਂ

ਓਹਨਾ ਵੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੱਚੀਆਂ ਅੰਬੀਆਂ ਪਸੇਰੀ (ਪੰਜ ਸੇਰ ਮਤਲੋਬ ਪੰਜ ਕਿਲੋ) ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀਆਂ ਸਨ। ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਪਾ ਜੀ ਪਸੇਰੀ ਯ ਦੇ ਪਸੇਰੀ ਅੰਬੀਆਂ ਸਹਿਰੋਲਿਆਉਂਦੇ। ਫਿਰ ਮਾਤਾ ਜੀ ਅੰਬੀਆਂ ਨੂੰ ਰਗਾੜ ਰਗਾੜ ਕੇ ਧੋਂਦੇ ਤੇ ਸਕਾਉਂਦੇ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਪਾਪਾ ਜੀ ਸ਼ਰੀਵ ਲੋਹਾਰ ਤੋਂ ਤੇਸਾ ਲਿਆਉਂਦੇ। ਬੋਰੀ ਵਿਛਾ ਕੇ ਅੰਬੀਆਂ ਕੱਟਦੇ। ਅਸੀਂ ਤਿੰਨੇ ਭੈਣ ਭਰਾ ਬੋਰੀ ਦੇ ਲਾਗੇ ਬੈਠਦੇ। ਸਾਡੀ ਅੱਖ ਕਿਸੇ ਪੀਲੀ ਯ ਪੋਲੀ ਜਿਹੀ ਅੰਬੀ ਤੇ ਹੁੰਦੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਪੀਲੀਆਂ ਅੰਬੀਆਂ ਖਟ ਮਿਠੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ... ਕੋਈ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੀ ਅੰਬੀ ਜ਼ਜਰ ਪੈਂਦੀ ਤਾਂ ਝਪਟ ਕੇ ਪੈਂਦੇ ਕਿ ਬਣ ਗਈ ਮੌਜ। ਪਾਪਾ ਜੀ ਵਰਜਦੇ ਕਿ ਕਿਤੇ ਤੈਸਾ ਹੀ ਨਾ ਵੱਜ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਓਦੋਂ ਕਿਹੜਾ ਘਰੇ ਮਿੱਠੇ ਅੰਬ ਵਾਪੂ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਖੱਟੀਆਂ ਅੰਬੀਆਂ ਚੂਸਕੇ ਗੁਜਾਰਾ ਕਰਦੇ।

ਫਿਰ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਅਸੀਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਗਏ ਵੇਖਿਆ ਲੋਕ ਕਿੱਲੇ ਯ ਦੋ ਕਿਲੋ ਅੰਬੀਆਂ ਲੈਕੇ ਓਥੋਂ ਹੀ ਕਟਵਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਹੁਣ ਛੋਟੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਬੀਆਂ ਬਜਾਰੇ ਹੀ ਕੱਟੀਆਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਤੇ ਹਰ ਸ਼ਹਿਰ ਹੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬਣਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਉੱਗੱਲ ਆ ਇੱਕ।

ਰਮੇਸ਼ ਸੇਠੀ ਬਦਲ

ਘੱਟ ਪੜ੍ਹਿਆ ਮੁੰਡਾ

ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲੜਕੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਕਾਰਡ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਫੜਾਂਦਿਆਂ ਆਖਿਆ, ”ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਆ ਲਉ ਬਲਵਿੰਦਰ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਕਾਰਡ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਕਾਰਡ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪ ਦੇ ਕੇ ਆਉਣਾ। ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਸਕੂਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜੂ ਹੋਈ।”

ਵਿਆਹ ਦਾ ਕਾਰਡ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਨੇ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ”ਮੁੰਡਾ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਐ ਤੇ ਕੰਮ ਕੀ ਕਰਦੇ?”

“ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਮੁੰਡਾ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਐ। ਸੋਹਣਾ, ਸੁਨੱਖਾ ਤੇ ਉੱਚਾ, ਲੰਮਾ ਐ ਤੇ ਆਪਣੇ ਫੈਡੀ ਨਾਲ ਖੇਤੀ ਕਰਦੇ।”

“ਪਰ ਏਨੇ ਘੱਟ ਪੜ੍ਹੇ ਮੁੰਡੇ ਨਾਲ ਬਲਵਿੰਦਰ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਲੋੜ ਐ। ਨਾਲੇ ਕਹਿੰਦੇ, ਤੁਹਾਡੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਤਾਂ ਐਮ ਏ ਕਰਦੀ ਐ।”

“ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਮੁੰਡਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਚਾਹੇ ਘੱਟ ਐ, ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਘਰ-ਬੜਾ ਚੰਗਾ ਐ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਭੈਣਾਂ ਇਟਲੀ 'ਚ ਐ। ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਇਟਲੀ ਜਾਣ ਦਾ ਤੁੱਕਾ ਲੱਗ ਸਕਦੈ। ਜੇ ਨਾ ਵੀ ਲੱਗੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਪੂਰੇ ਦਸ ਕਿੱਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਆਂਦੇ ਐ। ਸਾਡੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਭੁੱਖੀ ਨੀ ਮਰਨ ਲੱਗੀ।” ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਦੇ ਦੜਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

THE GOLDEN VOICE FROM HEAVEN

LEGEND LATA MANGESHKAR

Lata mangeshkar ji, by far the best singer ever in history, I would learn about her songs from my parents at a very young age how great she really was, dubbed as the Nightingale of India was a national treasure and pride for India. From 1929 to 2022 her journey reflects a beautiful rich legacy that showcases a priceless repository of

masterpieces with more than 30,000 awards winning songs. She took Indian classical music training under Amanat Devaswale and then got trained under Tulsidas Sharma ji, Lata Mangeshkar had illustrious career spanning over seven decades enriched with the Bharat Ratna, Dadashew Phalke award, Padma Bhushan, Padma Vibhushan, and three national film awards. Talking about her career, it was pivotal move for the music industry when she helped organise other singers to put pressure on music labels to credit the singers on the records. She cemented her place as the most popular playback singer of Hindi cinema working with the most notable music composers of

her generation.

Lata mangeshkar has given the world thousands of songs in several Indian languages, from Punjabi to Tamil, Bengali to Chhattisgarhi and across Gurbani to Ghazals to qawwals to classical compositions, she dedicated her life to music.

There cannot be another Lata mangeshkar, a person who lived with success at its height and a character at its best root. She became a glorious legendary singer for the world, her voice has graced the hearts of millions, making her voice a cherished icon in the world of music. Lata Mangeshkar voice not just a medium of entertainment, it was powerful emotional experience that brought people together transcending

Lata Mangeshkar

borders and cultures. Whether it was celebrating love, expressing sorrow, or igniting patriotism, Lata Mangeshkar had a song for every moment of life.

Lata Mangeshkar let's honour her extraordinary legacy and joy what she brought to our lives her timeless melodies and being a inspirational singer her voice will continue to resonate in our hearts for generations to come.

From : LAMBARDAR DHARMVEER SINGH CLAIRE COVENTRY

ਲੰਬਦਾਰ ਧਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ, ਕ੍ਰੈਟੇਟਰੀ

ਰਣਵੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ

ਜਦੋ ਦਾ 'ਬਾਬਾ
ਬਖਤੰਰਾ' ਬੀਮਾਰ ਹੋਇਆ,
ਚਾਚੇ 'ਤੇ ਉਹਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਰ ਲੈਣ
ਨਾ ਜਾ ਹੋਇਆ। ਹੁਣ ਤਾਂ
'ਬਾਬਾ ਬਖਤੰਰਾ' ਕਾਫੀ ਠੀਕ
ਸੀ। ਮਾੜਾ ਮੌਟਾ ਤੁਰਨ ਫਿਰਨ
ਵੀ ਲੱਗ ਪਿਆ। 'ਬਬੇ ਬਖਤੰਰਾ' ਦੇ ਮਿੱਤਰਾਂ
ਦਾ ਘੰਟਾ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਸੀ। ਚਾਚਾ 'ਤੇ 'ਬਾਬਾ
ਬਖਤੰਰਾ' ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਚਾਚੇ ਨੇ
ਭਾਵੇਂ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਰਕੇ ਤਾਂ ਹਾਲ -ਚਾਲ ਪੁੱਛ
ਲਿਆ ਸੀ। "ਪਰ ਅਗਲੇ ਦੇ ਕੋਲ ਥੈਣਕੇ
ਦੁਖ ਸੱਖ ਪੁੱਛਣਾ ਹੋਰ ਗੱਲ ਆ ...!"

ਚਾਚੇ ਨੇ ਚਾਚੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪੁੱਛ ਲਿਆ 'ਮੈਂ
ਕਿਹਾ ਤੂੰ ਵੀ ਚੱਲ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ? 'ਘੜੀ
ਬਖਤੀਰੇ ਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਕੋਲ ਬੈਠ ਲਈ।
ਚਾਚੀ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।' ਘਰ ਬੰਦੇ ਨੂੰ
ਸੌਂ ਕੰਮ ਹੁੰਦੇ ਨੇ "ਚਾਚਾ ਸਮਝ ਗਿਆ 'ਕੰਮ
ਦੀ ਐਵੇਂ ਬਹਾਨਾ, ਮੇਰੇ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦੀ
ਦੇਰ ਆ, ਇਹਨੇ ਟੈਲੀ ਨੂੰ ਚੁੱਣ ਜਾਣਾ,
ਬੰਦਾ ਮਰ ਤਾਂ ਸਕਦਾ ਪਰ ਇਹ ਆਪਣਾ
ਸੀਰੀਅਲ ਨੀ ਮਿਸ ਕਰ ਸਕਦੀ।' ਚਾਚੇ
ਹਾਲੇ ਤਿਆਰ ਹੋਕੇ ਬਾਹਰਲੀ ਡੇਰ ਕੋਲ ਗਿਆ
ਸੀ। ਚਾਚੀ ਨੇ ਮਹਾਰੇ ਹਾਥ ਮਾਚ ਦਿੱਤੀ।

“ਨਾ ਤੂੰ ਐਨੀ ਟੋਹਰ ਕੱਢਕੇ ਮੁਲਾਕਾ ਲੈਣ
ਲੈਣ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਮੁਕਲਾਵਾ ਲੈਣ
ਚੱਲਿਆ ?” ‘ਆਹ ਲਾਲ ਪੱਗ, ਪਿੰਕ
ਕਮੀਜ਼, ਉੱਪਰੋਕਤਾ ਪਰਦਨ ਦੀ ਮਹਿਕ’ ।

“ਨਾ ਹੋਰ ਕੱਲੇ ਕੱਛੇ ਨਾਲ ਚਲੇ ਜਾਵਾ”
 ਜੇ ਰੱਬ ਨੇ ਦਿਮਾਗ ਨਾ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਜ ਨਹੀਂ
 ਦਿੱਤੀ ਨਾ ਬੋਲਿਆ ਕਰ। ਇਹ ਇੰਗਲੈਂਡ ਆ,
 “ਗੋਰਿਆਂ ਦੀ ਕਹਾਵਤ ਆ, ਜਦੋਂ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ
 ਨਿੱਕਲੋ, ਬਣ ਠਣ ਕੇ ਜਾਵੋ।” ਚਾਚੇ ਨੇ
 ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਚੁੱਪ ਧਾਰਨ ਵਿੱਚ
 ਬੇਹਿਤਰੀ ਸਮਯੀ। ਚਾਚੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨੁਕਸ
 ਫੜੇ, ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਾਚਾ ਡੋਰ ਖੋਲਕੇ ‘ਰੜ੍ਹ
 ਚੱਕਰ’ ਹੋ ਗਿਆ।

‘ਬਾਬੇ ਬਖਤੋਰੇ ’ਕੋਲ ਚਾਰ ਪੰਜ ਸੱਜਣ
 ਬੈਠੇ ਸੀ। ਚਾਚੇ ਨੂੰ ਵੇਖੇ ‘ਬਾਬੇ ਬਖਤੋਰੇ ਨੇ
 ਰੋਸਾ ਜਿਹਾ ਕੀਤਾ’ ਨਾ ਚਾਚਾ ਮੇਰੇ ਮਰੇ ਤਾਂ
 ਆ ਜਾਂਦਾ ਤੇਰਾ ਇੱਕ ਗੇੜੇ ਨਾਲ ਸਰ ਜਾਣਾ
 ਸੀ, ਸਾਰਾ ਟਾਊਨ ਮੇਰੀ ਭਖਰ ਲੈ ਗਿਆ, ਤੂੰ
 ਸ਼ਾਇਦ ਭੁੱਲ ਗਿਆ, ਜਦੋ ਮੈਂ ਤੇਰੀਆਂ ਜੁਰਾਬਾਂ
 ਆਪਣੀਆਂ ਜੁਰਾਬਾਂ ਨਾਲੇ ਧੋ ਦੇਣੀਆਂ, ਜਦੋ
 ਚਾਚੀ ਨੇ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਲੜਕੇ ਤੈਨੂੰ ਰੋਟੀ ਨਾ
 ਦੇਣੀ, ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰੋਟੀ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ
 ਖਿਲਾਉਣੀ, ਤੈ ਵਖਰੇ ਬਹਾਨੇ ਮਾਰਨੇ, ਰੋਟੀ
 ਤਾਂ ਪਕਾਈ ਸੀ, ਮੈਂ ਹੀ ਭੁੱਲ ਗਿਆ
 ਲਿਆਣੀ।’

‘ਬਾਬਾ ਬਖਤੰਰਾ ‘ਹਾਲੇ ਚਾਚੇ ਦੇ ਹੋਰ
ਪੜ੍ਹਦੇ ਫੌਲਦਾ, ਚਾਚੇ ਨੇ ਹੱਥ ਘੁੱਟ ਦਿੱਤਾ।
‘ਬਾਬਾ ਬਖਤੰਰਾ ‘ਸਮਸ਼ ਗਿਆ ਬੱਸ ਬਹੁਤ ਹੋ
ਗਿਆ। ਚਾਚਾ ਭੜਾ ਹੋਕੇ ਆਖਣ ਲੱਗਾ। “ਲੈ
ਵੱਡੇ ਭਾਈ ਜਿੱਦਾ ਕਹਿ ਨੀ ਦੇਂਦੇ, ਬੰਤੇ ਨੇ
ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਜੱਖਕੇ ਰੁਮਾਲ ਫੜਾਇਆ”
ਮੈਂ ਉੱਦਾ ਹੱਥ ਜੱਖਕੇ ਮਾਡੀ ਮੰਗਦਾ। ਉਹ
ਬਹਿਜਾ ਚਾਚਾ ਮੈਂ ਕਿਹੜਾ ਕਿਤੇ ਮਰ ਚੱਲਿਆ
ਸੀ। ਤੂੰ ਆਇਆ ਘੜੀ ਦਿਲ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਹੋ
ਨਾਵੇਂਗਾ।

ਇਧਰ ਉਧਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ 'ਤੋਂ ਬਾਦ
ਸਭ ਦਾ ਰੁਖ ਘਰ ਦੀ ਕਬੀਲਦਾਰੀ ਵੱਲ ਹੋ
ਗਿਆ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ
ਕਬੀਲਦਾਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਛੇੜ ਲਈ। 'ਜਦੋ ਮੈਂ
ਆਪਣੇ ਲੜਕੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਗੱਲ ਆਪਣੀ
ਘਰਵਾਲੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲੱਗਾ।' ਆਪਾਂ ਪੰਜ
ਬੰਦੇ ਲਿਜਾਕੇ ਲੜਕਾ ਵਿਆਹ ਲਿਆਵਾਂਦੇ ?

ਚਾਚਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ

ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣਕੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪੁੱਠੇ ਪੈਰੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਗੇੜੇ ਕੱਢਣ ਲੱਗ ਗਈ। ‘ਆਪੇ ਜਿਹਨੇ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਪੱਗੜ ਬੰਨਕੇ ਜਾਨਾ ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿਣਗੇ ? ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ ਆਈ ਤਾਂ ਅੰਦਰ ਵੜ ਗਿਆ। ‘ਨਾ ਭਾਗਵਾਨੇ ਮੈਂ ਅੰਦਰ ਨੀ ਵੜਦਾ, ਜਿਹੜੇ ਤੈਨੂੰ ਅਖਣਗੇ ਮੈਨੂੰ ਲਿਸਟ ਬਣਾਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੇਵੀ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਕੰਨ ਸੁਣਾਂਗਾ, ਦੂਜੇ ਕੰਨ ਕੱਢ ਦੇਵਾਂਗਾ’। “ਨਾ ਮੈਂ ਕਹਿੰਦੀ ਆ, ਕਿਤੇ ਵਿਆਹ ਰੋਜ਼ ਰੋਜ਼ ਹੁੰਦੇ ਆ ?” ਨਾ ਭਾਗਵਾਨੇ ਇੱਥੇ ਤੂੰ ਗਲਤ ਆ। ਆਪਣੀਆਂ ਫਰੈਡਾਂ ਦੇ ਨਿਆਣਿਆਂ ਵੱਲ ਨਿਗਾ ਮਾਰ, ‘ਕਈਆ ਦੇ ਦੋ ਦੋ ਵਾਰ, ‘ਤੇ ਕਈਆਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਵੀ ਵਿਆਹ ਹੋਕੇ ਡੀਵੋਰਸ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਨੇ, ਅੱਜਕੱਲ ਵਿਆਹ ਰੋਜ਼ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ‘ਲਉ ਭਰਾਵੇ, ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣਕੇ ਮੇਰੀ ਘਰਵਾਲੀ ਅੱਧੀ ਠੰਢੀ ਹੋ ਗਈ। ਮੈਂ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ, ‘ਕਦੇ ਤੂੰ ਪੇਪਰ ਪੜ੍ਹੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇ, ਉੱਨੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੀ ਵਧੀ, ਨਾ ਕੈਂਸਰ, ਨਾ ਬਲਡ ਪ੍ਰੈਸਰ, ਨਾ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਗੈਸ ਦਾ ਬਿੱਲ ਉੱਨਾ ਵਧਿਆ, ਜਿੰਨਾ ਅੱਜਕੱਲ ਡੀਵੋਰਸ ਵਧੇ ਹੋਏ ਨੇ, ਵਿਆਹ ਘੱਟ ਤੇ ਡੀਵੋਰਸ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ...’

ਨਾਲੇ ਹੁਣ ਸਮੇਂ ਬਦਲ ਗਏ ਨੇ, ਅਗਲੇ
 ਤੁਹਾਡਾ ਮਾਲ ਖਕੇ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਟਿੱਚਰਾਂ ਕਰਦੇ
 ਤਿੱਤਰ ਹੁੰਦੇ ਨੇ, ਤੁਸੀਂ ਮਗਰੋਂ ਤੁਰੇ ਫਿਰੇ।
 ‘ਨਾਲੇ ਆਪਾਂ ਜਿਹੜਾ ਦੋਵਾ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਅੱਸੀ
 ਨੱਬੇ ਹਜ਼ਾਰ ਪੈੰਡ ਲਾਉਣਾ, ਕਿਉਂ ਨੀਂ ਆਪਾਂ
 ਉਹੀ ਨਿਆਣਿਆਂ ਨੂੰ ਭੀਪੇਸ਼ਟ ਰੱਖਕੇ ਘਰ ਲੈ
 ਦੇਂਦੇਂ, ਨਾਲੇ ਆਪਾਂ ਸੌਖੇ, ਨਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ
 ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੌਖੀ। ‘ਨਾਲੇ ਤੂੰ ਜਿਹੜੀ ਕਹਿੰਦੀ
 ਆ “ਲੋਕ ਕੀ ਕਹਿਣਗੇ” ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਕੋਟ
 ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤੁਰੀ ਫਿਰੀਂ ਵੇਖਾਂਗਾ ਕੌਣ
 ਆਉਂਦਾ ਤੇਰੀ ਬਾਂਧ ਫੜਨ।

ਮੈਂ ਤਾਂ ਜੀ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸੋਚਿਆਂ ਨੀ
 “ਭਾਗਵਾਨੇ ਪੇਪਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਕਰ, ਚੰਗੇ
 ਬੰਦਿਆਂ ਕੋਲ ਬੈਠਿਆਂ ਕਰ, ਸਮੇਂ ਦੀ ਹਣ ਦੀ
 ਬਣ। ਤੈਂ ਉਹ ਤਾਂ ਸੁਣਿਆ ਹੋਣਾ।” ਨਾਲੇ
 ਰਾਂਝੇ ਦੀ ਰੰਨ ਗਈ, ਨਾਲੇ ਕੰਨ ਪਾਟੇ
 ਕਬੀਅਂ ਨਾਲ ਅੱਜਕੱਲ ਇੰਦਾਂ ਹੁੰਦਾ।

ਜਦੋ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਲੜਕੇ ਪੁੱਛਿਆ, ‘ਉਹ
ਕਹਿੰਦਾ ਡੈਡੀ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜ ਲਾਵੇ ਪੰਜਾਹ
ਲਾਵੇ ਮੈਂ ਕਿਹੜੇ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵੱਚੋਂ ਲਾਉਣੇ
ਆ ‘ਮੈਂ ਕਦੇ ਉਹਦੇ ਮੂੰਹ ਵੱਲ ਕਦੇ ਆਪਣੇ
ਮੂੰਹ ਵੱਲ ਵੇਖਾ। ਕਿੱਦਾ ਅਸੀਂ ਮਰ ਮਰ ਕੇ ਪੈਸੇ
ਕਮਾਉਂਦੇ ਆ ਇਹਨੂੰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ, ਭਰਾਵੇਂ
ਮੇਰੇ ਘਰ ਦੇ ਤਾਂ ਮੰਨ ਗਏ, ਹਣ੍ਹ ਮੇਗਾ ਹੌਟੇ

ਵਾਲਾ ਕੁੜਮ ਨਾ ਪੈਰ ਨਾ ਥੱਲੇ ਲਾਵੇ । “ਆਪੇ
ਲੋਕ ਕੀ ਕਹਿਣਗੇ, ਵੱਡੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਵਿਆਹ
ਐਨਾ ਵੀਪੀਆ ਕੀਤਾ, ਛੋਟੀ ਵਾਰੀ ਹੱਥ ਘੁੱਟ
ਲਿਆ”

ਮੈਨੂੰ ਇਹਦੀ ਵੱਡੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸਟੋਰੀ ਪਤਾ ਸੀ ਇਹਨੇ ਵਿਤੇ ਵੱਧਕੇ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ, ਅਗਲਿਆਂ ਨੇ ਦੋ ਕੁ ਸਾਲ ਰੱਖਕੇ ਇੱਕ ਨਿਆਣਾ ਪੱਲੇ ਪਕੇ ਇਹਦੇ ਘਰ ਛੱਡ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਫੇਰ ਇਹ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਿਆ ਤੁਸੀਂ ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ‘ਵਕੀਲ ਤਾਂ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਨਿੱਜੁ ਵਾਂਗ ਨਿਚੋੜ ਦਿੰਦੇ ਨੇ ‘ਹਾਰ ਹੰਭਕੇ ਘਰ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਲੜਕੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਈ ਬੜਾ ਸੋਹਣਾ ਸਿੱਧਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਸੋ ਵਿਆਹ ਸਾਧਨ ਕੀਤਾ। ‘ਅਸੀਂ ਵੀ ਖੁਸ਼, ਨਿਆਣੇ ਵੀ ਖੁਸ਼ ‘ਪਰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਆ, ਆਹ ਜਿਹੜੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੇ ਵੱਡਾ ਵਿਆਹ ਕਰਕੇ ਸਟਾਰ ਲੱਗਾਣੇ ਸੀ, ਉਹ ਨੀ ਲੱਗੇ। ਚਾਚਾ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਕੇ ਪੁੱਛ ਬੈਠਾ, “ਤੁਸੀਂ ਜੱਟ ਹੁੰਦੇ ਆ ?” ਹਾਂ ਚਾਚਾ ਜੱਟ ਆ।

ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ‘ਤੇ ਬਾਦ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ
ਨੇ ਗੱਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲਈ। ਲਉ ਭਰਾਵੇ,
ਵਿਆਹ ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ
ਵਾਂਗੂੰ ਕੀਤੇ ਆ, ਇਹ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ
ਗੱਲ ਆ, ਮੇਰੀ ਘਰਵਾਲੀ ਨੇ ਰੋਜ਼ ਘਰ ਵਿੱਚ
ਭਰਬੂ ਪਾਈ ਜਾਣਾ, ਗੱਲ ਕੋਈ ਦੱਸਣੀ ਨਾ, ਮੈਂ
ਸੋਚੀ ਜਾਵਾ ਇਹ ਤਾਂ “ਸੀਤਾ ਮਾਤਾ” ਸੀ ਇਹ
ਕਦੇ “ਤੇ “ਚੰਡੀ ਮਾਤਾ” ਬਣ ਗਈ। ਕਈ
ਮਹੀਨੇ ਇੱਦਾਂ ਕੰਮ ਚੱਲਦਾ ਰਹਿਆ। ਇੱਕ
ਦਿਨ ਬੰਬ ਫਟ ਗਿਆ ਲੱਗ ਪਈ ਥੋਲਣ ‘ਉਹ
ਤੇਰਾ ਇੰਡੀਆ ਵਾਲਾ ਭਰਾ, ‘ਤੇ ਭਰਜਾਈ
ਕੱਲਮੂੰਹੀ ਜਿਹੜੀ ਜਿੰਨੀ ਪਿੱਛੇ ਨੂੰ ਚੌੜੀ ਆ,
ਉਨੀਂ ਮੂਹਰੇ ਨੂੰ ਚੌੜੀ ਆ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਮਰ
ਗਏ ਕਮਾਈਆਂ ਕਰਦੇ, ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਤੈ
ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ ਦੇਈ ਜਾਣਾ। ਲੋਕੀ ਤਾਂ ਦੱਸ
ਪੈਸੇ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਨੀਂ ਛੱਡਦੇ, ਤੂੰ ਲੱਖ ਦੀ
ਜਾਇਦਾਦ ਛੱਡਕੇ ਬੈਠਾ। “ਕਦੀ ਸੋਚਿਆ”
ਸੋਚਣ ਜੋਗਾ ਹੁੰਦਾ ਮੈਂ ਕਾਹਣੂੰ ਕਲਪਦੀ, ਪਤਾ
ਨੀ ਕਿਹੜੀ ਦੁਨੀਆ ‘ਚੋ ਰਹਿੰਦਾ, ਰੋਟੀ ਖਾਕੇ
॥ਜਾਕੇ ਪਾਨ ਲੁਚੇ ਕੋਈ ਪੜ੍ਹੇ ਕੋਈ ਨਾਲੇ ਤੇਜੇ

ਕੁਚਾੜੀ ਸਾਰ ਲਈ, ਪਟਾ ਸਾਰ ਪਟਾ ਗਲ, ਤੇ
ਬਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੁੰਦਾ ਸਵੇਰੇ ਜਹਾਜੇ ਚੜ ਜਾਂਦਾ।
ਭਰਾਵੇਂ ਉਹ ਦਿਨ ਮੇਰੀ ‘ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਕਾਲਾ’
ਦਿਨ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਬਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੁੰਦਾ, ਸਾਇਦ
ਖੂਨ ਗੱਲ ਪਾ ਲੈਂਦਾ। ਪਰ ਮੈਂ ਗੁੱਸੇ ‘ਤੇ ਕਾਬੂ
ਰੱਖਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਚੁੱਕੀ
ਹੋਈ ਬੋਲਦੀ ਆ, ਆਹ ਕਹਿ ਨੀ ਦੇਂਦੇ ‘ਚੁੱਕ
ਤਾਂ ਪੱਥਰ ਪਾੜ ਦਿੰਦੀ ਆ ‘ਪਤਾ ਨੀ ਬਾਹੂਦ
ਇਹਦੇ ਅੰਦਰ ਕੱਦੇਂ ਦਾ ਭਰ ਹੋ ਕਿਹਾ ਸੀ।

ਪਟਾਕਾ ਤਾਂ ਅੱਜ ਪਿਆ ਸੀ। ਕਹਣੀ ਮੇਰੇ ਸਮਝ ਆ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਮੂੰਹ 'ਚੋ ਫਾਇਰ ਕੀਤੀਆ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਨੀ ਹੁੰਦੇ 'ਟੇਬਲ 'ਤੇ ਬਹਿਕੇ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਆ। ਭਰਾਵੇ, ਅਸੀਂ ਦੋ ਭਰਾ ਸੀ, ਕੁਝ ਮੈਂ ਇਧਰ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ, ਕੁਝ ਉਧਰ ਉਹਨੇ, ਚਾਰ ਸਿਆੜ ਬਣ ਰਾਏ, ਮਕਾਨ ਸੋਹਣਾ ਬਣਾ ਲਿਆ, ਇਧਰ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਤੰਗੀ ਨੀ, ਵਧੀਆ ਘਰ, ਵਧੀਆ ਗੱਡੀ, ਚਾਰ ਪੈਸੇ ਕੋਲ, ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਘਰੀ ਵਧੀਆ ਖਾਂਦੇ ਪੀਂਦੇ ਨੇ। ਪਰ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਨੇ ਇਹਨੂੰ ਚੁੱਕ ਦਿੱਤਾ। 'ਆਪਣੇ ਖਸਮ ਨੂੰ ਕਹਿਕੇ ਸਭ ਕਾਸੇ 'ਚੋ ਅੱਧ ਵੰਡਾ 'ਇਹ ਕੰਨਾਂ ਦੀ ਕੱਚੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚੁੱਕ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ। ਮੈਂ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ 'ਭਾਰਾਵਾਨੇ ਹਰ ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਰੋਟੀ ਦੀ ਖਾਤਰ ਆਪਣਾ ਦੇਸ਼ ਛੱਡਦਾ, ਇਹ ਤੇਰੇ ਦਿਲ ਦਾ ਵਹਿਮ ਆ ਉੱਥੇ ਹਰ ਕੋਈ ਐਸ ਕਰਦਾ, ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਮੇਰੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਬੀਮਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ ਉਹਨੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦੇਖ ਭਾਲ ਕੀਤੀ। ਮੇਰੇ ਵੀ ਕੁਝ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਲਈ ਫਰਜ ਨੇ, ਹੋਰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਆਪਾ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲੱਗ ਜਾਣੀ ਆ, ਤੈਨੂੰ ਇੱਥੇ ਕਿਸੇ ਜੀਜ ਦਾ ਘਾਟਾ ਨਹੀਂ, ਜਿਹੜੇ ਚਾਰ ਸਾਹ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ, ਰੀਲਕਸ ਕਰਨ ਦੇ ਨੇ, ਅਨੰਦ ਨਾਲ ਕੱਟਣ ਦੇ ਨੇ, ਤੁੰ ਚਾਹਿੰਦੀ ਏ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਵੰਡ ਵੰਡਾਈ ਕਰਾਂ, ਵੈਰ ਵਾਧੂ ਦੇ ਪੈਣਤ੍ਰਾ ਕੋਟ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਦੇ ਚੱਕਰ, ਹੋ ਸਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਖੂਨ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਇਹਨਾਂ ਪੰਚਿਆਂ 'ਚੋ ਗੁੱਜਰ ਜਾਣ। ਉੱਥੇ ਜਾਈਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੁਲਾ ਮਿਲਦਾ, ਕੱਪੜੇ ਲੀਂਝੇ ਧੋਤੇ ਮਿਲਦੇ, ਜਿੱਥੇ ਕਰੇ ਦਾ ਉਹ ਲੈਕੇ ਜਾਂਦਾ। ਕੁਝ ਸਬਦ ਕਰਿਆ ਕਰ, ਰੱਬ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦਿੱਤਾ। ਕੁਝ ਨਾਲ ਨੀ ਜਾਣਾ, ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਇੱਥੇ ਛੱਡ ਗਏ, ਲੋਭ ਲਾਲਚ ਛੱਡ, ਆ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣੀਏ, ਚੰਗੀਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਕੋਲ ਬੈਠਿਆਂ ਕਰ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਪਾਢਿਆ ਕਰ। 'ਇੱਦਾਂ ਦਾ 'ਲਾਣਾ' ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰੀਂ ਅੱਗ ਲਾਕੇ ਤਮਾਸਾ ਵੇਖਦਾ, ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ 'ਚੋ ਮੁਸ਼ਨੀ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਹੁਣ ਨੀ ਲੱਭਦੇ' ਇੰਨੀ ਗੱਲ ਸੁਣਕੇ ਤਾਂ ਉਹ ਮੇਰੇ ਕੌਲੇ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗਣ ਲੱਗ ਪਈ, ਮੈਂ ਅੱਵੇਂ ਜੀ ਬੜੀਆ ਦੀ ਚੁੱਕ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ। ਮੈਂ ਆਖਿਆ ਜੇ ਸਵੇਰੇ ਦਾ ਭੁੱਲਿਆ ਉਦੋਂ ਮੁੜ ਆਵੇ, ਉਹਨੂੰ ਭੁੱਲਿਆ ਨੀ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ। ਏਸੇ ਗੱਲ 'ਤੇ ਬਾਦ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਮੇਰੇ ਬਾਪ ਦੀ ਮੰਤ ਹੋ ਗਈ। ਭਰਾ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਨਿਭੇੜ ਕੇ ਆਖਣ ਲੱਗਾ। 'ਭਰਾਵਾਂ ਆਪਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵੰਡ ਲਈਏ 'ਤੁੰ ਵੰਡਾ ਆ ਜਿਧਰੇ ਮਰਜ਼ੀ ਲੈ ਲੈ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ। ਮੈਂ ਬੇਲਦਾ, ਘਰਵਾਲੀ ਪਹਿਲਾਂ ਬੇਲ ਪਈ 'ਨਾ ਦਿਉਰਾ ਸਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡਾ ਪਿਆਰ ਚਾਹੀਦਾ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਰੱਬ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਆ, ਬਾਧੂ ਚਲੇ ਗਿਆ, ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਥੇ ਰਹਿ ਗਈ, ਇੱਕ ਅਸੀਂ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਨੀ ਲੈ ਜਾਣੀ। 'ਹੁਣ ਭਰਾਵੇ ਹਰੇਕ ਸਾਲ ਜਾਈਦਾ ਮਹੀਨਾ ਰਹੀਏ, ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਰਹੀਏ, ਹੱਸਕੇ ਮਿਲਦੇ ਆ। 'ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੱਲ ਮੁੱਕਣ 'ਤੇ ਬਾਦ ਚਾਚਾ ਫੇਰ ਪੁੱਛ ਬੈਠਾ। 'ਬੜੇ ਭਾਈ ਤੁਸੀਂ ਜੱਟ ਹੁੰਦੇ ਆ ?' ਹਾਂ ਜੱਟ ਹਾਂ।

ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ 43 ਪੰਨੇ 'ਤੇ

ਲੇਖਿਕਾ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਚਾਹਨ (ਸਾਉਬਾਲ)

ਪੱਗ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਦਿਲਜੀਤ ਦੁਸ਼ਟ ਦੀ
ਦੇਣ ਹੈ, ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਲ੍ਹਾ ਕੇ
ਬੋਲਣ ਲਈ ਪੇਂਡੂ ਮੁੰਡੇ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. ਤੋਂ
ਭਰਤੀ, ਬੰਬਈ ਪਹੁੰਚੇ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
ਘੁਸਪਾਠ ਕਰਵਾ ਕੇ ਹਰ ਪਿੱਤੇ ਤੇ ਵਰਗ ਨੂੰ
ਬੋਲੀ ਨਸਰ ਕਰਵਾਈ, ਮੈਂ ਹਸਪਤਾਲ ਚੈਕ-
ਅਪ ਲਈ ਗਈ, ਜਦ ਮੈਂ ਕੁਰਸੀ ਤੋਂ ਉਠਣ
ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਉਚਿ ਲੰਮਾ ਸਡੇਲ ਹੱਸਮੁੱਖ (ਕਾਲਾ
ਮੁੰਡਾ) ਬੋਲਿਆ, ਬੱਲੇ ਬੱਲੇ ਸਾਵਾ ਸਾਵਾ, ਮੈਨੂੰ
ਸਮਝ ਨਾ ਆਈ ਬੇਟੀ ਹੱਸ ਪਈ ਮੈਂ ਖੜੀ ਸੀ
ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਫੇਰ ਆਖਿਆ ਮੈਂ ਹੱਸ ਪਈ
ਕਹਿੰਦਾ ਲਵਲੀ ਮਮ, ਬੇਟੀ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ ਹੋਈ,
ਇਹ ਕਥ ਤਾਂ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਸੇ ਕਰਕੇ
ਪਰ ਫਿਲਮਾਂ ਕਰਕੇ ਰਾਣਿਆਂ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤੀ
ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਹੋ ਗਈ, ਭੰਗਾੜੇ ਚੰਗਾ ਲਾ
ਰਹੇ ਨੇ ਕਾਲੇ ਗੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਦੇਖੋ
ਪਟਿਆਲਾ ਪੱਗ ਗਾ ਕੇ ਇਸ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਭੀ
ਮਸ਼ਹੂਰ ਕੀਤਾ, ਸੋ ਧਰਮ ਹਰ ਥਾਂ ਨਹੀਂ
ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਹਰ ਪਰਿਲੁ ਦੀ ਆਪਣੀ
ਥਾਂ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ
ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬੀ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ
ਬਹੁਤਾ ਭਾਗ 84 ਦੀ ਕਤਲੇਆਮ
(ਸਰਨਾਰਥੀ) ਬਣ ਸਿੱਖ ਹੀ ਨਹੀਂ ਢੂਜੇ ਵਰਗਾ
ਭੀ ਭਾਰੀ ਸਰੀ ਹੈ ਧਰਮ ਭਾਵੇਂ ਲਾਭਾਂ ਲਈ
ਹੀ ਸਰੀ ਪਰ ਚੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਨੇ
ਪਸਾਰ ਤੇ ਸਾਰ—ਐਸ ਕਿ ਵਿਕਸਤ ਲਈ
ਕੇਵਲ ਚੁਗਮੁੱਖ ਹੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ, ਸਭਨਾਂ
ਨੇ ਭਾਗ ਪਾਇਆ ਇਹ ਭੀ ਭੁੱਲਣਾ ਨਹੀਂ
ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿੱਤੇ ਕਰਕੇ
ਅਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣਾ, ਪ੍ਰਚਾਰ, ਪਸਾਰ ਤੇ ਲੇਖਕ
ਬੱਧੀ ਬਨਣਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹੈ।

ਕਬਾਵਾਚਰਕਾਂ ਦੀ ਸੁਣੋ: ਕੁਝ ਵਰ੍ਹੇ ਹੋਏ ਦਰਬਾਰ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਬੈਠੀਆਂ ਕੋਲ ਜਵਾਨ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਬੀਬੀ ਬੈਠੀ ਸੀ, ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਨੂੰ ਜਾਣਦੀ ਸੀ, ਨਵਾਂ ਬਣਿਆ ਕਬਾਵਾਚਰਕ ਕਹਿੰਦਾ ਆਹ ਸਾਡੀਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਤਾਂ ਭਰਵੱਟੇ ਮੁੰਨ ਕੇ ਰੋਮਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਵੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹ ਰੋਹ ਗਿਆ ਤੇ ਪੰਜ ਸੱਤ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੱਢੀਆਂ ਰਾਲਾਂ ਤੇ ਕਹਿੰਦੀ ਐਟੀ ਇਹ ਕੁੜੀਆਂ ਵੱਲ ਹੀ ਦੇਖਦੇ ਨੇ, ਕੋਈ ਹਟਾ ਨੀ ਸਕਦਾ ਤੂੰ ਨੀ ਕੁਝ ਅਖਲੀ, ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਬੇਟਾ ਚੱਲ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਕੋਲ ਚੱਲਦੀ ਹਾਂ, ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਭੀ ਗੁਰਦੁਆਰਿਉ ਬਾਹਰ ਨਾ ਕੱਢਣ ਕਹਿੰਦੀ ਫਰਸ਼ਟ ਟਿੱਟ, ਕੀ ਕਰਨ ਆਉਣਾ ਏ ਕੀ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੱਲਾ ਕਰਕੇ ਕੋਮ ਵਿੱਚ ਢੁਬਿਆ ਪਾਈ, ਇਕ ਸੱਚੀ ਘਟਨਾ, ਜਦੋਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਥਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਮਿਡਲੈਂਡ ਭਾਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਤੇ ਲੰਚ ਵੇਲੇ ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਖਿੰਦ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਬੈਠ ਗਿਆ (ਅਸੀਂ ਭੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਸੀ) ਕਹਿੰਦਾ ਹਰ ਚੰਗਾ ਮਨੁੱਖ ਹਿੰਦੂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਚੁੱਪ ਰਹੀ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿੱਖ ਬੈਠਾ ਹਾਂ ਚੰਗਾ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ, ਕਹਿੰਦਾ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਹੋ (ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਜੀ ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਮੌਨ ਘੋਨ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ) ਯਾਨੀ ਹਿੰਦੂ ਸੋਚ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਤੇਜ਼ਨ ਲਈ ਬੋਲਣ ਤਾਂ ਕੀ ਲਿਖਦਾਂ ਨਾਲ ਭੀ ਚੁਹੇ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਕੋਮੀ ਬਣਦੇ ਨੇ ਧਰਮ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਹਲੇਮੀ, ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਸੰਤੋਖੀ ਦਾ ਰਾਹ ਢੱਸਦਾ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਆਹ ਮਰਿਯਾਦਾ ਕਹਿੰਦਾ

ਪੱਗ ਵਾਲਾ ਮੁੰਡਾ ਕਹਿੰਦੀ ਬੂਲਾ ਜੱਚਦਾ

ਵਿੱਚੋਂ ਹਨ, ਗੁਰੂ ਕਾਲ ਦਾ ਭੀ ਤੱਬਾ ਸਮੇਤ
ਸਮਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੁਮੇਲ ਨਹੀਂ ਹੁਣ ਆਵ
ਵਿਸ਼ੇ ਵੱਲ। ਅਜ਼ ਹਰ ਕੰਮ, ਵਪਾਰ ਸਿਆਸਤ
(ਗੁਰੂ) ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਗੁਰ ਹੋ
ਪ੍ਰਚਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਫਲਸ਼ੁਧ ਸਿੱਖ ਫਲਸਮਫਾ ਹੋ
ਕੇਈ ਮਾਲਮੱਤਾ ਨਹੀਂ ਚੀਰ-ਪਾੜ ਵਿਸ਼ਾ ਬਟਾ
ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਉਤਮ ਧਰਮ ਦੇ
ਫਿਲਾਸਫੀ ਹੈ ? ਜੇਕਰ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਗਰਾ
ਦੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹਦਾ ਗਰਾਫ ਕਿਥੇ ?
ਸਭ ਵੱਧ ਨਿਘਰ ਵੱਲ ਢਲਾਣ, ਨਸਤਕ
ਨੇ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਕੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਏ
ਯੂਟੂਬਿਂਹਾਂ 'ਤੇ ਆ ਪੋਸਟਾਂ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਉਦੇਹ
ਲਿਆਈ ਹੈ ਪਰ ਨਿੰਦਕ ਕੋਈ ਨਹੀਂ, ਸਾਡੇ
ਕਰਾਂ ਮੈਂ ਕਦੀ ਨਾ ਤਾਂ ਇਹ ਉਲ ਜਲ੍ਹਾ
ਦੇਖਿਆ ਹੀ ਹੈ, ਨਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵਾਜ਼ਿਆ ਹੈ
ਸਖਤ ਵਿਰੋਧੀ ਹਾਂ, ਸੱਚ ਲਿਖਾਂ ਮੈਂ ਮੇਬਾਈਸ਼
ਛੁਨ ਭੀ ਨਹੀਂ ਵਰਤਦੀ ਸਾਰੇ ਮੈਂਹੁੰ ਕੋਸਦੇ ਹੋ
ਪਰ ਮੈਂ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਮੇਰਾ ਅਸੂਲ
ਮਨ ਨੂੰ ਸੰਭਲਸ਼ਟੀ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਭਟਕਣ ਰਹਿਤ
ਤਮਾਸੇ ਦੇਖਦੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਲਿਖਦੀ ਸਾਂਝ
ਪਾ ਸਕਦੀ ਹਾਂ, ਹਾਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ
ਵਿਚਰਨ ਦੀ ਹਮੀ ਹਾਂ, ਢੱਖ ਸੁੱਖ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝ
ਹੋਈਏ ਸਹਾਈ ਹੋਈਏ ਮਨ ਹੋਣਾ ਤਤ
ਤੰਦਰਸਤ, ਕਡ ਸਿੱਖੇ ਕਡ ਸਿੱਖਾਓ।

(ਸਭ ਤੇ ਵੱਡਾ ਸਤਿਗੁਰ) ਨਾਨਕ ਸਾਰ
 ਨਾ ਜਾਣਾ ਤੇਰੀ, ਪ੍ਰਚਾਨਨ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚ
 ਲੇਖਕ ਖਸ ਕਰ ਕਵੀ ਆਪਣਾ ਨਉ
 ਲਿਖਦੇ ਸਨ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ (ਗੁਰੂ ਨਾਨਨ
 ਦੇਵ) ਦੇ ਕਬਨ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਆਖੀ ਗਈ
 ਜੀਹਦੇ ਭਾਵ ਅਰਥ ਨੇ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਆਖਦੇ
 ਹਨ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਤਾਂ ਉਪਰ ਵਾਲਾ
 ਸੌਚਾ ਗੁਰੂ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀ
 ਦੱਸਦੇ ਨੇ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ (ਗੁਰੂ ਨਾਨਨ
 ਹੈ) ਨਹੀਂ। ਹਣ ਅਕਾਲ ਤੁਝਤ ਨੂੰ ਭੀ ਯਾਨੀ
 ਗੁਰੂ ਉਪਾਧੀ, ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਪ ਦੀ, ਰੀਸ

ਪ੍ਰਸਲਾ, ਜਜ ਹੁਕਮ ਦਣਾ, ਇਸ ਸੁਗ੍ਰਾ ਵਿਚਲੇ
 (ਪਬੰਡ ਧਰਮ ਜੋ ਚੀਜ਼ ਬਾਹਰਾ) ਸਮਝਾਵੇ
 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚਲੇ
 ਜਾਂ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹੀ ਸੁਣੀ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਰਤੀਆਂ
 ਅਰਸਮੜ੍ਹ ਦੀਆਂ ਪੜ੍ਹਤਾਂ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਹਨ
 ਗਿਆਨੀ ਪੜ੍ਹੇ ਇਹ ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ. ਨੂੰ
 ਧਾਰਮਿਕ ਤੁਕ ਤਾਂ ਸੁਣਾ ਸਕਦੇ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ
 ਨਹੀਂ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਮਨਸੁਖੇ ਗੁੰਦਣ ਲਈ
 ਸਿੱਖ ਜੋ ਅਨਜਾਣ, ਸਤਾਨ ਤੇ ਅਗਿਆਨ
 ਘੜੀਸੇ ਫਿਰਦੇ ਨੇ ਹਉਂਾ ਬਣਾ ਕੇ ਜੇ
 ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਮਹਾਨ ਮੰਨਉਤਾ ਸਾਬਦ
 ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ? ਕੋਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਥੇਦਾਰ
 ਨੂੰ ਅੱਜ ਮਹਾਨ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ
 ਜਹਾਨ ਅਸਮਾਨ ਤੇ ਵੱਸਣ ਨੂੰ ਫਿਰਦਾ ਹੈ

ਇਹ ਰਾਜ ਭਾਗ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ
ਦੁਆਲੇ ਹੋਏ ਨੇ, ਬਹੁਤੀ ਉਮਰ ਨਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚਾਰੇ, ਜਾਗਿੜੀ ਪਸਰ ਰਹੀ ਹੈ,
ਲਿਖਦੀ ਜਾਵਾਂ ਆਹ ਜੋ ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਪਹੁੰਲੀ
ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੱਲਾ ਲਾ ਕੇ ਹਟਣਾ ਸੰਤ ਨੀ
ਮਾੜੇ ਬੜੇ ਭਲਾਈ, ਸਮਾਜੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਨੇ
ਪਰ ਆਹ ਚੈਨਲਾਂ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਇਕ ਸ਼ੁਆ-
ਮੀ ਇਕ ਚੇਲਾ ਬਣ ਜੀ ਆਹ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਹੈ
ਆਹ ਡਾਕਦਾਰ ਹੈ ਆਹ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ
ਬੇੜ ਗਾਰਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਿਖਾਈ
ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਵੱਟ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣੋ ਪੈਸੇ ਦਿਓ
ਨੋਕਰੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਵਾਓ, ਧੰਨ ਹੂੰਕੋ,
ਸਿੱਖੀ ਹੈ ?

ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੋਮ ਨੂੰ
ਛਾਅ ਕੋਣ, ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕੋਣ ਤੇ ਸਭਿਆਤਾ
ਨੂੰ ਕੋਣ, ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਲਿਖ ਚੁੱਕੀ ਹਾਂ,
ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਮੰਨਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਲਚਰ ਇਕ
ਪਹਿਲੂ ਹੈ, ਗਵਾਈਏ ਤੇ ਨਚਾਰ ਮੂਹਰੇ ਕਰਕੇ
ਬਦਨਾਮ, ਪਰ ਰੀਤ ਕੋਣ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ? ਪਰ
ਇਹ ਕੋਈ ਅੱਜ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਦੀਮ ਦੀ
ਹੈ, ਨਸਰ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਸਨ ਤਾਂ ਹਵਾ
ਗੰਧਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਨਿੰਦਕ ਇਕ ਪਾਸੇ ਦੇ
ਨਾ ਬਣੀਏ ਪਾਸ਼ਵੁ ਹੀ ਤਾਂ ਮਾਰ੍ਹ ਚੰਦਾ ਹੈ, ਸੋਚੋ
ਕਿ ਆਹ ਬੀਬੀ ਰੋਮ ਬੇਅਦਵੀ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ
ਮਾਝੀ ਨੇ ਆਖੀ ਹੁਣ ਤਾਂ ਫੇਰ ਮੁੰਦਾ ਉਠਿਆ,
ਅਕਾਲੀ ਬਾਚੀ ਸਧਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਸੁਖਬੀਰ
ਸਿੱਖ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਠੋਸ ਲਈ
ਦੋਸ਼ ਲਾ ਕੇ ਅਰਜੀ ਦਿੱਤੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ
ਨੂੰ ਅੱਗੋਂ ਹੁਣ ਮੈਂ ਲਿਖ ਹੀ ਦੇਵਾਂ ਇਹ
ਗੁਨਾਹਕਾਰ ਅੱਖਰ ਸਾਥਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਦਾ
ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਆਪਣੀ ਜਥੇਦਾਰੀ ਖੁਸ਼ਟ ਕਰਕੇ
ਹੁਣ ਰਾਹ ਨੀ ਲੱਭਣ ਨਿਕਲਣ ਨੂੰ,
ਰਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲੱਕਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ
ਰੱਦ ਭੀ ਵਿਹੈਰਤਾ ਕਰਕੇ, ਫੇਰ ਗੁਨਾਹ
ਕੇਵਲ ਠਿੱਬੀ ਲਈ ਆਪੇ ਸੁਖਬੀਰ ਭੀ ਰੋਟੀ
ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਭੱਡੇ ਨਹੀਂ, ਕੀ ਉਹ ਨੀ ਵਿਹੈਰੀ
ਹੋਵੇ ? ਇਥੇ ਦੇ ਚੈਨਲਾਂ ਬੈਠ ਜੀ ਆਹ
ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸਰਕਾਰੁ ਭੌਤਿਆਂ 'ਤੇ
ਪਲ੍ਲੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਕਰੋ, ਵਿਦੇਸ਼ੀਆ ਕੇ ਬੜਕਾਂ
ਮਾਰੋ ਅਸੀਂ ਸੁਖਬੀਰ ਨੂੰ ਨੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਉਹ
ਨੈਤਕਾ ਆਧਾਰ ਲਾਂਭੇ ਹੋਵੇ, ਤੁਸੀਂ ਨੈਤਕਾਂ ਤੋਂ
ਤਲਾਕੀ ਹੋ ਤੁਸੀਂ ਹੈ ਕੈਂਨ ਜਾਤਾਂ-ਪਾਤਾਂ ਦੇ
ਧਾਰਨੀ ਮੱਤਾਂ ਦੇਵੇ ਦੋਨੋਂ ਚੈਨਲ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ
ਮੰਗਾਡੇ ਜਿਉਂ ਲੱਗਦਾ ਇਕੋ ਸਾਹ ਕਿ ਕਿਤੇ
ਕਸਰ ਨਾ ਰਹਿ ਜਾਵੇ ਕਈ ਅਦਾਰੇ ਭੀ
ਇਹਨੂੰ ਬਲਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦੀ
ਜੱਖਣਾ ਪੱਟੇ ਛੁੱਬੀ ਤਾਂ ਜੇ ਸਾਹ ਨਾ ਆਇਆ,
ਆਹ ਬਾਚੀ ਨੇ ਹੁਲਾਰੇ ਢੇਣ ਬਾਦਲ ਸਾਹਬ
ਦੀ ਬਦਖੋਹੀ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਪੈਕਰ ਨਹੀਂ ਬੀਬੀ
ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਕੀ ਨਹੀਂ, ਵਡਾਲਾ ਸਾਹਬ,
ਸੁਖਾਲ ਖਹਿਰੇ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਬੜਾ ਦੁਰਕਾਰਿਆ
ਏਗੇ ਪਿੱਛੇ ਪਰ ਨੂੰਹੀਂ ਹੈ ਫੇਰੇਦਾਰ ਹੈ, ਮੰਤਵ
ਸੜੀ ਪੈਸ਼ਨ।

ਦਿਆਨਤਦਾਰੀ, ਸਦਾਚਾਰੀ ਮੁੱਲ ਨੀ
ਵਿਕਦੀ, ਨਾਲ ਜੰਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਵੇਂ
ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੰਜਾਬ ਹਿੱਤੇਸੀ ਬਣਦੇ ਫਿਰਦੇ ਨੇ
ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਕਸਾ ਕੇ ਪੁੱਠੇ ਰਘ ਪਾ ਕੇ
ਬਾਰਡਰਾਂ 'ਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਜਾਨਾਂ ਰਾਈਆਂ,
ਮੱਕਾਚੀ, ਸ਼ਰੀਦੀ, ਪ੍ਰਚਾਰ ਲੱਖਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਦੇ
ਮੁਆਵਜੇ ਮੰਗਾਣ ਕਸੂਰ ਯੂਨੀਅਨ ਆਗੂਆਂ
ਦਾ ਭਰੇ ਸਰਕਾਰ, ਹੁਣ ਹੰਗਿਆਣਾ ਜਿੱਤ
ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਛਿੱਥੇ ਕਰਕੇ ਭਾਵੰਡ ਦਾ ਲੁਹ
ਪੀਣ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਤਾਂ ਮੁਰਸੂਮੇ ਦੇਣੇ ਨੇ
ਚੱਬਤ ਨੂੰ, ਰਵਨੀਤ ਬਿੱਟ੍ਟ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚੋਂ

ਚਾਚਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ

41 ਪੰਨੇ ਦਾ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ

ਅਸੀ ਇੰਡੀਆ ਗਏ, ਸਾਡੇ ਲਾਗੇ
ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਸੀ, ਉਹ ਪੰਜ ਜਣੇ ਆਕੇ ਅਖਣ
ਲੱਗੇ। “ਵਲੈਤੀਆ ਕੱਢ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਾਈਆ
?” ਮੈਂ ਅਧਿਕਾ ਉਥੋਂ ਰੁਪਾਈ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ
ਲੱਗਾਦੇ ਨੇ। ਇਥੋਂ ਤਾਂ ਵਲੈਤੀ ਦੋ ਦੋ ਲੱਖ
ਲੈਕੇ ਜੇਬਾ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦੇ ਨੇ, ਤੂੰ ਐਵੇਂ ਰੋਈ
ਜਾਨਾ? ਆਖਰ ਦੱਸ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕੇ ਖਹਿੜਾ
ਛੁਡਾਇਆ। ਪਤਾ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਸੀ ਇਹਨਾਂ ਮੈਨੂੰ
ਘੰਟਾ ਕੁ ਫੁੱਲੀਆਂ ਪਾਉਣੀ, ਫੇਰ ਤੂੰ ਕੌਣ, ਮੈਂ
ਕੌਣ। ਮੈਂ ਐਤਕੀਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸੋਚ ਕੇ ਗਿਆ
ਸੀ। ਮੈਂ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲਿਆ। ਜਿਸ ਨੂੰ
ਅਮਰੂਦਾਂ ਦੇ ਬੂਟੇ, ਜਾਮਣ ਦੇ ਬੂਟੇ, ਅੰਬਾਂ ਦੇ
ਬੂਟੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸੀ, ਸਭ ਲਿਸਟਾਂ ਬਣਾ ਲਈਆਂ।
ਹਰ ਘਰ ਨੂੰ ਦੋ ਦੋ ਬੂਟੇ ਦੇ ਦਿੱਤੇ, ਕਿਵੇਂ ਖਾਲੀ

ਬਾਂ ‘ਤੇ ਲਾ ਦਿੱਤੇ ॥ ਹੁਣ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹਰ ਘਰ
ਵਿੱਚ ਫੁਰ੍ਟ ਆ । ਪਿੰਡ ਵੀ ਹਰਿਆ ਭਰਿਆ
ਆ । ਹਰ ਸਾਲ ਪਿੰਡ ਜਾਈਦਾ, ਲੋਕ ਢੁਰੋ
ਹਾਕਾਂ ਮਾਰਦੇ ਨੇ, ‘ਵਲੈਤੀਆ
ਅੰਬ, ਅਮਰੂਦ, ਜਾਮਣਾਂ, ਖਾ ਜਾ ‘ਚਾਚਾ ਹੈਰਾਨ
ਹੋਇਆ ਪੁੱਛ ਬੈਠਾ । ‘ਬੜੇ ਭਾਈ ਤੁਸੀ ਜੱਟ
ਹੰਦੇ ਆ ?’ ਹਾ ਚਾਚਾ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ।

ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਬਾਦ ਗਿਆਨੀ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੱਲ ਛੇੜ ਲਈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਸੀ। ਅੱਜ ਕੱਲ ਨੈਟ ਦਾ ਜ਼ਮਾਨਾ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੇ ਕੁੜਮ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਬਾਤ ਕੀਤੀ, ਕੁਦਰਤੀ ਉਹਦੇ ਵਿਚਾਰ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ

1

42 ਸਫੇ ਦੀ ਬਾਕੀ

ਗਿਆ ਕਰਕੇ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬੋਲਦਾ ਹੈ
ਭੁਡੀ ਪੰਗਾ ਟਿਕਣ ਨੀ ਦਿੰਦਾ, ਵੱਡਿੰਗ
ਕਿਵੇਂ ਦੇਖੋ ਟੈਪ੍ਚ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਜਲਸ ਕੌਂਢਿਆ
ਮੁਰਦਾਬਾਦ ਜਿੰਦਾਬਾਦ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੰਗਾਲ,
ਵਿਕਾਸ ਰਹਿਤ, ਕਰਜਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਥ, ਰਹੀ ਰੱਲ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਉਹ
ਤਾਂ ਟਿੱਲੀ ਤੋਂ ਵਿਹਲਾ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦਬੱਲ੍ਹੂ
ਭਗਵਾਂ ਮਾਨ ਭਾਵੇਂ ਐਨਾ ਉੱਧਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ
ਜੱਟ ਹੈ, ਪਾਊ ਵਾਹਣੀ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਉਸਾਰੂ
ਨੀਤੀ ਅਪਨਾਉਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦਾ
ਕਿਸਾਨ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਤੇ ਭਟੀਆ ਵਰਗ ਗਾਰੀਬੀ
ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸੁਨੀ ਨੀ ਹੁੰਦਾ ਨਾ ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਦਾ
ਬਣ੍ਹ ਨਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕਿਸਾਨ ਆਚੂਹਾਂ ਨੂੰ
ਅੰਡਿੰਗ ਅਤੇ ਆਹ ਵਿਚੇਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਭੀ ਹਿੱਤੇ
ਫਰੋਲੇ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪੈਸਾ ਲਿਆ ਕਿਵੇਂ
ਵੰਡਿਆ, ਆਜੂ ਨਾਨੀ ਦੇਤੇ ਬਹੁਤਾ ਹਰ
ਹੀ ਮਾੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅੱਜ ਸਭ ਵਰਗਾਂ
ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਕੁਦਰਤੀ ਮਾਹਾਮਾਰੀਆਂ
ਤਾਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਮਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਅਸੀਂ
ਰੱਬ ਨੂੰ ਘੜੱਬ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ, ਹਿੰਦੂ ਫਲਸਫਾ
ਅੱਜ ਦਾਹਿਰੇ ਦਾ ਤਿਹਾਰ ਪ੍ਰਾਪੇਂਡਾ:- ਬਦੀ
'ਤੇ ਸੱਚ ਦੀ ਜਿੱਤ, ਸੱਚ :- ਰਾਵਣ ਵਲੀ,
ਬੁਧੀਮਾਨ ਵੇਦਾਂ ਦਾ ਧਨੀ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ
ਲੰਕਾ ਦਾ ਰਾਜਾ (ਲੰਕਾ ਪਤੀ ਰਾਵਣ) ਰਾਮ
ਚੰਦਰ ਪਿਤਾ ਅਧੂਧਿਆ ਦਾ ਰਾਜਾ ਆਪਸੀ
ਬੁਲਕ ਅਥੇ ਰਾਵਣ ਦੀ ਭੈਣ ਰੀਤੀ ਅੱਖ
ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਯੁਵਕ 'ਤੇ ਨੱਕ ਵੱਛਤਾ ਤੇ
ਬਣਵਾਸ ਗਏ ਰਾਮ ਲਛਮਣ ਤੇ ਸੀਤਾ,
ਬਦਲੇ ਲਈ ਰਾਵਣ ਨੇ ਸੀਤਾ ਅਗਵਾ ਪਰ
ਸੱਤ ਤੱਪ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਰੱਖੀ, ਪਰ ਯੁੱਧ
ਕਰਕੇ ਰਾਵਣ ਦੇ ਭਰਾ ਦੀ ਮੁਖਬਰੀ 'ਤੇ
ਰਾਵਣ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਹਿੰਦੂ ਇਹਨੂੰ ਸੱਚ

ਕਿਹਾ, 'ਮਿਲਣੀਆਂ ਪੰਜਾਹ ਕਰਨੀਆਂ 'ਮੇਰੇ
ਭਰਾ ਨੇ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਪੁੱਟ ਦਿੱਤੀ। 'ਅਥੇ ਤੇਰਾ
ਦਿਮਾਗ ਖਾਬਹ ਹੋ ਗਿਆ ਮਿਲਣੀਆਂ ਤਾਂ
ਚਾਰ ਪੰਜ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ 'ਮੈਂ ਆਖਿਆ ਇਹ
ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰ, ਮਿਲਣੀਆਂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਮੇਰਾ,
ਵਿਆਹ ਵਾਲਾ ਦਿਨ ਵੀ ਆ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ
ਮਿਲਣੀ ਹੌਲ ਲੱਗੀ 'ਨਾ ਮੁੰਦੀ, ਨਾ ਕੰਬਲ,
ਨਾ ਹਾਰ ਗਲੇ 'ਚੇ ਪਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸਗੋਂ
ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਹੱਥ ਕਿਤਾਬਾਂ ਫੜਾਕੇ
ਮਿਲਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਪੰਜਾਹ ਕੁ ਕਿਤਾਬਾਂ
ਅਸੀਂ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ, ਪੰਜਾਹ ਕੁ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ
ਉਹਨੀ ਮਿਲਣੀ ਕੀਤੀ। ਮਠਿਆਈ ਦੀ ਥਾਂ
ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਾਲ ਮੂੰਹ ਮਿੱਠਾ ਕਰਾਇਆ 'ਚਾਚਾ
ਗਿਆਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਕੇ ਪੁੱਛ ਬੈਠਾ
“ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਜੱਟ ਹੁੰਦੇ ਆ ?”
ਗਿਆਨੀ ਕੱਲੇ ਦੀ ਬੋਲਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਾਰੇ
ਇਕੱਠੇ ਬੋਲ ਪਏ।

‘ਨਾ ਚਾਚਾ ਜੱਟ ਬੰਦੇ ਨੀ ਹੁੰਦੇ ?’
 ਘੰਟਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹੀ ਪੁੱਛੀ
 ਜਾਨਾ, ਤੁਸੀਂ ਜੱਟ ਬੰਦੇ ਆ ? ਨਾਂ ਮੈਂ ਕਦੋਂ
 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜੱਟ ਬੰਦੇ ਨੀ ਹੁੰਦੇ, ਥੋੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
 ਡੱਡੇ ਬਾਕੀਆਂ ਦਿਆਂ ਕੰਮ ਬੰਦਿਆਂ ਵਾਲੇ
 ਨੀ ਹੁੰਦੇ। ਜਿਹੜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕੰਮ
 ਕੀਤੇ ਨੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਤਾਂ ਮੈਂ
 ਜ਼ਿੰਦਗੀ ‘ਚੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੇਖੇ ਸੂਣੇ ਨੇ, ਹੋਰ
 ਤਾਂ ਵਥੇਰਿਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹਾਂ ਇਹੋ ਸੂਣਦੇ ਆਏ ਆ,
 ਅਸੀਂ ਆ ਕਰਦੇ, ਅਸੀਂ ਇੱਦਾਂ ਕੀਤਾ, ਇਹੋ
 ਜਿਹਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸੁਣਿਆ,
 ਬੱਸ ਭੁਲੇਖਾ ਜਿਹਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਾਂਹੀਂ
 ਪੁੱਛ ਬੈਠਾ। ਫੇਰ ਕਹਿੰਦੇ ਚਾਚਾ ਬੋਲਦਾ।

ਦੀ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤਿਹਾਰ ਮਨਾਉਂਦੇ ਨੇ ਪਰ
ਰਾਵਣ ਦੀ ਪੂਜਾ ਭੀ ਹੈ ਲੰਕਾ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖ ਭੰ
ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਧਾਰਨੀ।

ਆਹ ਵਪਾਰੀ ਤਬਕਾ (ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ) ਦੇ ਵੱਟੇ ਦਿਖਾ ਕੇ ਕੀ ਧਰਮ ਪਾਲਦੇ ਨੇ ਜਾਕਾਰੋਬਾਅਰ, ਕਬਾਵਾਚਕ ਤਾਂ ਚੱਕੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਚੌਕੜੇ ਆੜੀਆਂ ਬੋਹਲ ਵਿਚੋਂ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਕੇ ਗਰੋਂਡਿੰਗਾ ਕਰਦਾ ਏ ਮੈਂ ਕੇਵਲ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਅਭਿਲਾਹਾਈ ਹਾਂ ਸ਼ਾਨੀ ਸੜ ਪਸਾਰਾ ਤੜ

ਰਾਜਾ ਕੁੜ ਪ੍ਰਸਾਦ। ਲੱਖ ਲੰਮਾ ਭਾਵੇਂ ਹੋਵੇ ਪਰ
ਐਂਜ ਹਿੰਦੂ ਦਸ਼ਹਿਰਾ ਥੀਮ ਨਾਲ ਮਨਾ ਹੈ ਰਿਹਾ
ਹੈ, ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਹਿੰਦੂ ਵੀਰ ਪਰਚੇ ਪੜਦੇ ਲੋਕ
ਇਕ ਭਰਾ ਕਹਿੰਦਾ ਭੈਣ ਜੀ ਜਦੋਂ ਕਦੀ ਮੈਨੂੰ
ਲੇਟ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਮਿੱਤਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਰਕੇ
ਪਾੜ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਭਾਅ ਜੀ
ਅਸੀਂ ਰੱਖ ਕੇ ਜਾਈਦਾ ਹੈ, ਆਉ ਮੈਂ ਤਿਹਾਰ
ਬਾਰੇ ਲਿਖਾਂ ਸਾਡਾ ਪਿੰਡ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਪੰਜ ਮੀਲ
ਵਿੱਚ ਲਾਲੇ, ਸੁਦ, ਜਮੀਨਾਂ ਵੇਚ ਗਏ ਭਾਵੇਂ
ਹੁਣ ਗਿਣਤੀ ਬੋੜੀ ਹੈ, ਢੂਜੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਤੋਂ
ਜੱਟ ਬਹੁਤੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਦਸ਼ਹਿਰਾ ਕੇਮੇਟੀ ਹੈ,
ਛੁਲ ਲਾ ਕੇ ਪੈਸੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨੇ ਫੇਰ ਪਿੰਡ
ਦੀ ਪੰਜਾਇਤੀ ਜਮੀਨ ਵਿੱਚ 10, 12 ਫੁੱਟ
ਲੰਮਾ ਰਾਵਣ ਪੱਥਰ ਸੀਮਿਟ ਦਾ ਉਥੇ ਦੱਸੇ
ਦਿਨ ਰਾਵਣ ਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਐਫਲੀ
ਜੀਆਂ ਚੜਾ ਕੇ ਆਉਣੀਆਂ, ਮੇਲਾ ਭਾਰ੍ਤ
ਲਾਗਲੇ ਭੀ 10 ਕੁ ਪਿੰਡ ਪੁਰੁਚਣੇ, 14 ਸ਼ਰਾਣ
9 ਨਰਾਤੇ ਤੇ ਦੱਸੇ ਦਿਨ ਦਸ਼ਹਿਰਾ (ਮੇਲਾ)
ਸ਼ਰਾਣ ਮ੍ਰਿਡਕਾਂ ਦੀਆਂ (ਬਰਸੀਆਂ) ਰੋਟੀਆਂ
ਖੁਆਲੀਆਂ ਪੰਡਤਾਂ ਨੂੰ ਨਰਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ
ਰਾਮ ਸਰੂਪ (ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾ ਕੇ) ਪਾਠਾਂ ਦੰਡ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਟੀਆਂ, ਸਾਡੀ ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਜੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਰਰ ਸਾਲ ਬੁਕਿੰਗ ਕੋਈ 100 ਕੁ ਬੈਂਦੇ ਦਾ
ਰੋਟੀ ਪਾਣੀ ਸਾਕ ਸਕੀਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਾਨਕੀ
ਭੁਆ, ਮਾਸੀਆਂ ਦੇ ਨਿਆਲਿਆਂ ਦੇ ਹਫ਼ਤੇ
ਰਹਿਣ ਆ ਜਾਣਾ, ਪੰਜ ਦਿਨ ਰਾਮ ਲੀਲਾ

ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਪੱਤਰ

To, Editor, Panjab Times
Bridle Gate Lane,
Derby. DE24 9QW, U.K.

ਪਾਛਕਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਾਛਕ ਆਪਣੇ ਪੇਂਡਲ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਸਹੀ ਪਤਾ ਅਤੇ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਵਿਖ ਲੈ ਕੇਸਟ, ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੁਰਖ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਉਚ ਪੇਂਡਲ ਢਾਪਣ ਦੋ ਅਸਥਾਨਾਂ ਹੋਵਾਂਦੇ।

ਪੁਰੇਵਾਲ ਸਾਹਬ ਜੀ, ਵਾਰਤਾ ਤੋਂ
ਪਹਿਲਾਂ ਖਿਮਾਂ ਮੰਗਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਪਰਦੇ ਦੇ
ਕਈ ਸਫੇ ਘੇਰਦੀ ਹਾਂ ਧੰਨਵਾਦੀ ਭੀ ਹਾਂ
ਸੱਚ ਸੁਣਾਏ ਸੱਚ ਕੀ ਵੇਲਾ, ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਤੂੰਬੇ
ਮਗਰੋਂ ਛੁਕਣੇ ਨੇ ਸਿਵੇਂ ਠੰਡੇ ਨਾ ਪੈ ਜਾਣ,
ਹੋਰ ਕਤਲ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰੀਆਂ
ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਖਾਲਸਾਈ
ਰਵਾਇਤ ਮੱਤ, ਸਮੱਤ, ਕਰਮੱਤ ਤੇ ਗੁਰਮੱਤ,
ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਚਾਰੇ ਵਿਸਰੀਆਂ ਤੇ ਅਸੀਂ
ਦੁਰਮੱਤ ਵਿੱਚ ਹਾਂ, ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਕੀ ਹੁਰ
ਆਦੇਸ਼, ਉਪਦੇਸ਼ ਤੇ ਖਾਲਸਾਈ ਰਵਾਇਤ
ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ ? ਸੋਸ਼ਲ ਮੰਡੀਆਂ ਟਿਕਣ
ਨੀਂ ਦਿੰਦਾ ਤੇ ਸਾਡੇ ਮਹਾਰਥੀ ਅੰਨੇ ਨੂੰ ਦੋ
ਨੈਣ, ਇਸ ਹਛਤੇ ਉਏ ਆਪਣਾ ਤਾਂ ਜਿੰਦਾ
ਸੁਖਾ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਭੁਲ੍ਹ ਹੀ ਗਈ
ਚਲੋ ਕਰੋ ਅੰਭੰਡ ਚੈਨਲ ਤੇ ਬੈਠ ਗਏ ਲਾਂਘੁ
ਲਉਣੇ, ਸੁਣੋ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਬਣੇ, ਜੀ
ਜਿੰਦਾ ਅਤਿਵਾਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਦਿੱਲੀ ਦਾ
ਪੁਲਸ ਮੁਖੀ ਲਿਖਦਾ ਏ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਵਾਂ,
ਕੇਵਲ ਉਨੀਆਂ ਸੱਤਰਾਂ ਜੋ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਨ
ਜੀ ਪੁਲਸ ਮੁਖੀ ਜਿੰਦੇ ਬਚੇ ਲਿਖਦਾ ਹੈ,
ਬੜਾ ਬੁਲੰਦ ਬੰਦਾ ਸੀ ਹੋਰ ਭੀ ਪਰ ਜੋ ਰੱਲ
ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਹੈ ?

ਜਿਸਮੈਵਰ ਆਹ ਜੇ ਅਜ ਨਤਾ ਬਣ ਲੱਭ
ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਛੱਸ ਕੋਮ ਨੂੰ ਭੁਆਟਣੀਆਂ
ਦੇਣ ਕਤਲ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕਿੜਾਂ ਕਰਕੇ ਹੋ
ਰਹੇ ਹਨ ਇਹ ਕੋਮ, ਧਰਮ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਨੇ,
ਹੁਣ ਕੋਈ ਹੋਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਹਰੀ ਨੌ
ਪਤਾ ਕੌਣ, ਚੈਨਲ ਤੇ ਮਿਆਨੀ ਵਾਲਾ
ਸੁਖੀਤ ਖੇਮ ਜੀਤੇ ਨਾਲ ਜੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ
ਚਿਡਾਵਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਣਉਂਚਿਤ,
ਪੰਜਾਬ ਬਰਬਾਦ ਲੋਕੀ ਭੈਅਭੀਤ ਆਹ
ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਤੇ ਬਹਾਦਰੀਆਂ, ਧਰਮ ਦੀ
ਹੇਠੀ ਸਿੰਮੇਵਾਰ ਇਹ।

ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਚਾਹਲ ਸਾਉਬਾਲ

ਪੰਡਤ ਕਬਾ ਤੇ 4 ਦਿਨ (ਅਖੀਰਲੇ) ਰੱਬੋ-ਵਾਲ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੋਂ ਸੰਤ-ਰਾਮ ਦੀ ਰਾਮ (ਗਉਣ ਨੱਚਣ) ਲੱਗਟੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ 7 ਕੁ ਵਜੇ ਬਾਬਾ ਮੱਲਣ ਜਾਣਾ, ਨਾਲ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਭੀ ਆਉਂਦੇ ਦਸ਼ਾਹਿਰਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਤਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਰੋਟਕਾਂ ਲਈ ਪਧਾਰਦੇ ਹੀ ਸਨ, ਪਿੰਡ ਦੀ ਪਹੀ ਤੋਂ ਹੱਟੀਆਂ, ਢੂਜੇ ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਆ ਰਹੇ ਰਸਤਿਆਂ 'ਤੇ ਭੀ ਹੱਟੀਆਂ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਵਿਕਲੀ, ਘਰੀ ਭੀ ਪਕਵਾਨ, ਮੇਲੇ ਤੇ ਗੁਆਹਿਆਂ ਲੱਭਣਾ ਨਾ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਫੇਰ ਬੁਖਾਂ ਦੇ ਪੋਲ ਗਉਣੇ ਭੰਗਾਰਾਂ ਦੇ ਦਿਖਾਵੇ ਤੀਨੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਜਾਓ ਭਾਈ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਚੱਸਦੀ ਜਾਵੀ ਜਨਨ ਦੇ ਮੁੜੇ ਹੀ ਡਰਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਡਤਾਂ ਨਾਲ ਭਾਰੀ ਸਨ, ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਦਸ਼ਾਹਿਰਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੀ ਮੈਂ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਗਾਈ ਨੇ ਚੰਚੇਰੀ ਭਰਜਾਈ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਹੁਣ ਭੀ ਲੱਗਦਾ ਉਤਰ ਭੈਣ ਜੀ ਤਿੰਨ ਬਾਈਂ ਕਲੋਨੀਆਂ ਬਨਣ ਕਰਕੇ ਪੈਸੇ ਤਾਂ ਢਾਲ ਹੈ ਪੰਡਤ ਨੇ ਸਾਰੀ ਰਾਮ ਲੀਲਾ ਦੀ ਕਬਾ ਭੀ ਡਰਾਮੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰਨੀ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਸੁਣਿਆ ਸਭ ਯਾਦ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਹਸਦੀ ਨੇ (ਮਿੱਤਰ ਪਰਿਵਾਰ ਪੰਡਤ) ਕਿਹਾ ਪੰਡਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੱਧ ਜਾਣਦੀ ਹਾਂ, ਸਾਰ-ਐਸ:- ਬਦੀ ਕਿਉਂ ਗਾਰਦਾਨੀ

ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਚਾਹਲ ਸਾਉਬਾਲ

ਕੈਨੋਡਾ ਤੇ ਇੰਡੀਆ ਵਿਦਾਲੇ ਤਣਾਅ ਕਾਰਣ ਵੀਜ਼ਾ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਸ਼੍ਰਕਿਆਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕ ਚਿੰਤਾ

ਟੋਰਨਟ-ਭਾਈ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਜਰ ਦੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਦੀ ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਜਾਂਚ ਦਨਗਾਨ ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੇ ਬੀਤੇ 48 ਕੁ ਘੰਟਿਆਂ ਦਨਗਾਨ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਘਾਰ ਵੱਲ ਰੁਖ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਨਗਾਨ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤਾਂ ਸਮੇਤ ਦਰਜਨ ਕੂਟਨੀਤਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਦਾ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਦਨਗਾਨ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਓਟਾਵਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਡੈਮਨੀਕ ਲੇਬਲਾਂਕ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਮੇਲਾਨੀ ਜੌਲੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਬਦਲੋ 'ਚ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਵੀ ਇਹੀ ਆਸ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਫੁੰਘੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਹਨ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਲੋਕਤੰਤਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ। ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਭੰਗ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੰਤਰੀ ਜੌਲੀ ਅਤੇ ਲੇਬਲਾਂਕ ਨੇ ਰਾਇਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮਾਊਂਟਿੰਡ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ (ਆਰ.ਸੀ.ਐਮ.ਪੀ.) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਤਲਾਂ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼, ਜਥੀ ਵਸੂਲੀ, ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਦਖਲ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਉਣ ਜਿਹੇ ਜੁਗਾਂ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਰ. ਸੀ. ਐਮ.ਪੀ. ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲਾਰੈਸ ਬਿਸ਼ਨਾਈ ਗੈਂਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਭਾਈ ਨਿੱਸ਼ਰ ਕਤਲ ਕੇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜੱਗ-ਜਾਹਿਰ ਹੋਣ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਐਡਮਿੰਟਨ, ਸਰੀ, ਵੈਨਕੂਵਰ, ਟੋਰਨਟੋ, ਬਰੈਪਟਨ ਆਦਿ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੱਕ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੇ ਜਥੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸ਼ੱਕੀ (ਪੰਜਾਬੀ) ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ। ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦਖਲ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਨਕੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲਾਹਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ (ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ) ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਇਕਜੂਟ ਹੋਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਰਮਨਪਿਆਰਤਾ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਖੋਰਾ ਲੱਗ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ, ਕੰਜਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਸੰਸਦ 'ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਬੇਭੋਸ਼ਗੀ ਮਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਆਪਣੀ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ

● ਲੱਖਾਂ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਣਗੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ

ਅਰਵਿੰਦ ਸ਼ਰਮਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਕੈਨੇਡਾ
ਵਿੱਚ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸਨੀਕ ਹੈ, ਨੂੰ ਡਰ ਹੈ
ਕਿ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਉੱਤਰੀ
ਅਮਰੀਕਾ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਵੀਜ਼ਾ
ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਉਸ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ
ਜਾਵੇਗਾ।

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚਾਲੇ ਇਸ ਵਧ ਰਹੇ ਕੂਟਨੀਤਕ ਵਿਵਾਦ ਨੇ ਕਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪੜਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਵੱਸਣ ਲਈ
ਕੈਨੇਡਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਸੰਦੀਦਾ
ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਕਪੂਰਖਲਾ, ਜਲੰਧਰ,
ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ
ਨਗਰ (ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ
ਦੇਆਬਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕ
ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਵਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਬਹੁਤੇ
ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ
ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਗੌਤਮ
ਨਗਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਕੁਨਾਲ ਸੈਣੀ ਨੇ ਸਥਿਤੀ
'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਜਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੜਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਉਸ ਦਾ
ਸੁਫਨਾ ਹੁਣ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਨਹੀਂ ਨਜ਼ਰ ਆ
ਰਿਹਾ। ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ
ਵੀਜੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਗਈ ਉਸ ਦੀ ਭੈਣ
ਕਨਿਕਾ ਸੈਣੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਦਰਪੇਸ਼
ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ।
ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ
ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਖਤ
ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ
ਹਾਲਾਤ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕੁਨਾਲ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ
ਪੜਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਯੋਜਨਾ ਬਦਲਣ
ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੁਣ ਉੱਚ
ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਹੋਰ ਬਦਲ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਹੈ।
ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਵਾਲੇ
ਕੁੱਲ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਚੋਂ 70
ਫੌਸਦ ਪੰਜਾਬੀ ਹਨ। ਫਗਵਾੜਾ ਦੇ ਇੱਕ
ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ
ਕੁਟਨੀਤਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਜਲਦੀ ਸੁਲਝਾ ਲੈਣੇ
ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਵੀਜ਼ਾ
ਲੈਣ 'ਚ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਮੁਸ਼ਕਲ

ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਰਿਸ਼ੀਪਾਲ, ਅਮਨਦੀਪ
ਅਤੇ ਮਦਨ ਲਾਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਕੈਨੇਡਾ
ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਗਏ ਹਨ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ
ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ
ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ
ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ
ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਵੀਜ਼ਾ
ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾੱਸਿਆ
ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿੱਚ
ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਰਵਿੰਦ
ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੂਟਨੀਤਕ
ਵਿਵਾਦ ਕਾਰਨ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੋਵਾਂ
ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ
ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਕਲ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਤੁਗਵੇਂ ਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਲੰਕੇਸ਼ ਦੇ ਕਥਿਤ ਕਾਤਲਾਂ ਦਾ ਹਾਰ ਪਾਕੇ ਸਵਾਗਤ

੦ ਫਿਰਕੂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਤੇ ਹਿੰਦੂਤਵ ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ ਗੋਰੀ ਲੰਕੇਸ਼ ੦ ਲੰਕੇਸ਼ ਦੀ 2017 ਨੂੰ ਬੇਂਗਲੁਰੂ ਵਿਖੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਕੌਤੀ ਸੀ ਹੱਤਿਆ

ਖਾਸ ਖਬਰ

ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਲਿਕਾਰਜੁਨ ਖੜਗੇ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਮੁਖੀ ਮੋਹਨ ਭਾਗਵਤ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਇੱਕ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਪਾਰਟੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਖੜਗੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਲੋੜੋਂ ਵੱਧ ਤਿੱਖਾ ਕਹਿ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਹੈ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਹਕੀਕਤ।

ਖੜਗੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਇੱਕ ਘਰਨਾ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਕਹੇ ਨੂੰ ਸੱਚ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੱਤਰਕਾਰ ਗੋਰੀ ਲੰਕੇਸ਼ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ 9 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤੇ 11 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਉਹ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਏ। ਪਰਸੂਰਾਮ ਬਾਘਮੌਰੇ ਤੇ ਮਨੋਹਰ ਯਾਦਵ ਨਾਂਅ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਵਾਦ ਵਿਚੁੱਧ ਸਨ।

ਮੰਦਰ ਪੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਰਸੂਰਾਮ ਵਾਗਮੌਰ ਅਤੇ ਮਨੋਹਰ ਯਾਦਵ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਪੁਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਸਰਕਲ 'ਤੇ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਮੂਰਤੀ 'ਤੇ ਹਾਰ ਚੜਾਏ।

ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਨੀਲਕੰਤ ਕੰਡਗਲ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੰਦਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਨਾਂ ਤਾਂ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਮੰਦਰ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸੀ। ਉਕਤ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਾਕੀ 8 ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਗੋਰੀ ਲੰਕੇਸ਼ ਦੀ ਭੈਣ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕਵਿਤਾ ਲੰਕੇਸ਼ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, “ਬਲਾਤਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਾਰ ਪਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਕਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ?”

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਕੱਟੜ ਵਿਰੋਧੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਗੋਰੀ ਲੰਕੇਸ਼ ਦੀ 5 ਸਤੰਬਰ 2017 ਨੂੰ ਬੇਂਗਲੁਰੂ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਹੱਤਿਆ ਨੇ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੁਨਨ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ (ਐਸਅਈਟੀ) ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਐਸਅਈਟੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਗੋਰੀ ਲੰਕੇਸ਼ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਨਰਿੰਦਰ ਦਾ ਭੋਲਕਰ, ਸੀਪੀਆਈ ਆਗੂ ਗੇਵਿੰਦ ਪੰਸਾਰੇ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਐਮਐਮ ਕਲਬੁਰਗੀ ਦੇ ਕਤਲ ਨਾਲ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਹਿੰਸਾ ਤੇ ਫਿਰਕੂ ਵਾਦ ਵਿਚੁੱਧ ਸਨ।

ਗੋਰੀ ਲੰਕੇਸ਼ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ 14 ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਪੁਲਸ ਨੇ 18 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸਨਾਤਨ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਗੋਰੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਬਣਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਦਸੰਬਰ 2023 ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਿਧਾਰਾਮੌਰੀਆ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਬੇਂਗਲੁਰੂ ਦੀ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਅਮੇਲ ਕਾਲੇ, ਰਾਜੇਸ਼, ਵਾਸੂਦੇਵ, ਰੁਸੀਕੇਸ਼, ਪਰਸੂਰਾਮ ਬਾਘਮੌਰੇ, ਗਣੇਸ਼, ਅਮਿਤ ਤੇ ਮਨੋਹਰ ਯਾਦਵ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ 4 ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਭਰਤ, ਸੀਕਾਂਤ, ਸਜੀਤ ਤੇ ਸੁਧਵਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਇੰਡੀਆ ਟੂਡੇ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਿੰਦੂ ਨੇਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘ਅੱਜ ਵਿਜੇ ਦਸਮੀ ਦਾ ਦਿਨ ਸਾਡੇ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਥੀਆਂ ਪਰਸੂਰਾਮ ਤੇ ਮਨੋਹਰ ਦਾ ਅਸੀਂ ਸਵਾਗਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗੋਰੀ ਲੰਕੇਸ਼ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫਾਸ਼ਿਅਤ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੇਂਗਲੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਸਵਾਗਤ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਨੇਤਾ ਉਮੇਸ਼ ਬੰਸਲ ਵੱਲੋਂ ਦੋਹਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਲ ਤੇ ਫੁੱਲਮਾਲਾ ਪਾ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਮਾਰੋਹ ਸੰਘ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਸੀਰੀਅਮ ਸੈਨਾ ਵੱਲੋਂ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀ ਘਿੱਣਾਣੀ ਘਰਨਾ ਜਦੋਂ ਵੀ ਵਾਪਰੀ, ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਿਮਾ ਮੰਡਨ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਨਿਰਪਖ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਰੀ

ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਸਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਜ਼ਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣ ਵਰਗਾ ਹੈ। ਇਹ 5 ਸਤੰਬਰ, 2017 ਨੂੰ ਮੁੜ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਰਨ ਵਰਗਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਭਿਆਨਕ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁਕ ਰਹੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਭਗਵੇਂਵਾਦੀ ਮੱਛਰੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਜ਼ਮਾਨਤ ਕਿਉਂ ਹੋਈ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ

ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 18 ਵਿੱਚੋਂ 16 ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਬਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ 527 ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ 140 ਦੇ ਕੀਬ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੋਹਨ ਨਾਇਕ ਉਰਫ ਸੰਪੰਨੇ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਵੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ

ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਵਾਈ ਸਫਰ ਹੋਵੇਗਾ ਸੌਖਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਕਤਲ ਏਅਰਵੇਜ਼ ਦੀ ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਦੋਹਾ ਵਾਸਤੇ 11 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਿੱਧੀ ਉਡਾਣ ਨਾਲ ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਵਾਈ ਸਫਰ ਸੁਖਾਲਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਲਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਕਤਲ ਏਅਰਵੇਜ਼ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਉਤੇਗੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਕਨਵੀਨਰ ਅਨੰਤਦੀਪ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਗਲੋਬਲ ਕਨਵੀਨਰ ਸਾਮੀਪ ਸਿੰਘ ਗੁਮਟਾਲਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਤਰ ਏਅਰਵੇਜ਼ ਦੀ ਇਹ ਨਵੀਂ ਉਡਾਣ ਟੋਰਾਂਟੋ ਨੂੰ ਦੋਹਾ ਰਾਹੀਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਜੋੜੇਗੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਕਤਰ ਏਅਰਵੇਜ਼ ਦੀ ਉਡਾਣ ਨੇਜ਼ਾਨਾ ਸਵੇਰੇ 4:10 ਵਜੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਕੇ ਸਵੇਰੇ 6:05 ਵਜੇ ਦੋਹਾ ਪਹੁੰਚੇਗੀ। ਦੋਹਾ ਪਹੁੰਚ ਕੇ 3 ਘੰਟੇ 45 ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਅਗਲੀ ਉਡਾਣ ਆਰੰਡ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਯਾਤਰੀ ਹਫ਼ਤੇ 'ਚ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਬੁੱਧਵਾਰ, ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਅਤੇ ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 9:50 ਵਜੇ ਦੋਹਾ ਤੋਂ ਉਡਾਣ ਲੈ ਕੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ 3:55 ਵਜੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪੁੱਜਣਗੇ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਇਹ ਉਡਾਣ ਉਸੇ ਦਿਨ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ 8 ਵਜੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਕੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ 4:30 ਵਜੇ ਦੋਹਾ ਪਹੁੰਚੇਗੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਟੋਰਾਂਟੋ ਯਾਤਰਾ 20 ਘੰਟਿਆਂ 'ਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਠੱਗ ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਿਚੁਧ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਸਰਗਾਰਮ

○ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ 18 ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ○ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਠੱਗ ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨੀਤੀ ਘੜਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ
ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ
ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣਾ
ਭਵਿੱਖ ਸਵਾਰਨ ਲਈ ਏਜੰਟਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਅਤੇ
ਲਾਲਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ
ਹੀ ਕੁਝ ਫਰਜ਼ੀ ਏਜੰਟਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ
ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਝਾਂਸੇ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ, ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ
ਠੱਗ ਕੇ, ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਆਉਣਾ ਵੀ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਫਰਜ਼ੀ ਟੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਦਾ ਜਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ
ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਘੁਣ ਵਾਂਗ ਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਇਹ ਲੋਕ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ
ਠੱਗੀ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਦੀ ਠੱਗੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ
ਵਾਪਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਥਾਣਿਆਂ ਅਤੇ
ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਚੱਕਰ ਕੱਟਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ
ਰਹੇ ਹਨ। ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਉਦਯੋਗ ਵਿਚ ਫੈਲੀ
ਯੋਖਾਦੇਹੀ ਨੇ ਕਈ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
ਹੈ। ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਮਜ਼ਬੂਰ ਮਾਪੇ ਨਾ
ਸਿਰਫ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ
ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਠੱਗੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਇਹ
ਲੋਕ ਸਾਲਾਂਬੱਧੀ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਲੈਣ
ਲਈ ਟੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੇ ਚੱਕਰ
ਕੱਟਦੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਠੱਗ ਏਜੰਟਾਂ ਵਲੋਂ ਗਾਹਕ
ਦੇ ਪੈਸੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ
ਜੇਕਰ ਵੀਜ਼ਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ
ਕਿਸਮਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅੱਧੇ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਆ
ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਫਰਜ਼ੀ ਟੈਵਲ
ਏਜੰਟ ਡੇਢ ਤੋਂ ਦੋ ਲੱਖ ਦੀ ਠੱਗੀ ਮਾਰਦੇ ਹਨ।

ਟੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ
ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ 48 ਫੀਸਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਘੱਟ
ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ, ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਆਏ
ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਟੈਵਲ ਏਜੰਟ ਵੱਡੇ-
ਵੱਡੇ ਸੁਫ਼ਲੇ ਦਿਖਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਜਾਲ ਵਿਚ
ਫਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੌਲੀ-
ਹੌਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲੁੱਟ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ
ਹਨ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ
ਏਜੰਟ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ
ਪੈਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੁੰਦਾ
ਹੈ। ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੋ
ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ,
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ 20 ਫੀਸਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ
ਤੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਟ੍ਰੈਸਿੰਗ : ਚੇਨ ਸਿਸਟਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ
ਹੋਏ ਹਨ ਫਰਜ਼ੀ ਟੈਵਲ ਏਜੰਟ

ੜੁੱਠੇ ਜਾਂ ਫਰਜੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ
 ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਲੱਗੇ
 ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਟੈਵਲ ਏਜੰਟ ਚੇਨ ਸਿਸਟਮ
 ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਟੈਵਲ
 ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਲਾਲਾਂ ਨੂੰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ
 ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਆਈਲੈਟਸ
 ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ
 'ਤੇ ਨਜ਼਼ਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਇੱਛਾ ਦੇਖ ਕੇ
 ਟੈਵਲ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਦਿੰਦੇ
 ਹਨ। ਅੱਗੇ ਦੇ ਖੇਡ ਟੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਵਲੋਂ
 ਟੈਲੀਮਾਰਕੀਟਿੰਗ 'ਤੇ ਬਿਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ
 ਲੜਕੀਆਂ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ

ਨਵੀਆਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ

1. ਵਨ ਪੁਆਇੰਟ ਸਰਵਿਸਿਜ਼, ਐਸ.ਸੀ.ਓ.-15, ਸੈਕਟਰ-115, ਖਰੜ, ਐਸ. ਏ. ਐਸ. ਨਗਰ।
  2. ਸਾਈ ਏਂਜਲ ਗਰੁੱਪ, ਐਸ.ਸੀ.ਐਫ.-02, ਦੂਜੀ ਮੰਜ਼ਿਲ, ਸੈਕਟਰ-78, ਐਸ ਏ. ਐਸ. ਨਗਰ।
  3. ਭਾਰਤ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਨੇੜੇ ਸੇਵਕ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ, ਅਮਲੋਹ, ਡਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ।
  4. ਮਾਸਟਰ ਮਾਈਂਡ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ ਕੰਸਲਟੈਂਟ, ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਰੂਪਨਗਰ।
  5. ਏ.ਵੀ. ਪੀ. ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਬਠਿੰਡਾ।
  6. ਸਕਾਈ ਬਿਜ਼ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਬਠਿੰਡਾ।
  7. ਗੇਟਵੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ।
  8. ਮਾਸਟਰ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਰਾਜਪੁਰਾ, ਪਟਿਆਲਾ।
  9. ਹੰਬਲ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
  10. ਦਿ ਹੰਬਲ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
  11. ਈ.ਵੀ. ਏ. ਏ. ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
  12. ਕੌਰ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ, ਮੋਗਾ।
  13. ਸ਼ਿਵ ਕੰਸਲਟੈਂਸੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਐਫ.ਸੀ.ਆਰ. ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
  14. ਆਹੂਜਾ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਜੰਡਿਆਲਾ ਰੋਡ, ਨੇੜੇ ਐਚਡੀਐਫਸੀ ਬੈਂਕ, ਤਰਨਤਾਰਨ।
  15. ਜੇ.ਐਸ.ਸੀ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ, 100 ਐਫ.ਟੀ. ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕਲੋਨੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
  16. ਰੁਦਰਾਕਸ਼ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਸ.ਸੀ. 15-16, ਟਾਪ ਫਲੋਰ, ਫੱਜ 1, ਮੋਹਾਲੀ।
  17. ਯੂਨੀਕ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਿਜ਼, ਐਸ.ਸੀ.ਓ. 13, ਮੋਗਾ ਮਾਰਕੀਟ, ਨਿਊ ਸੰਨੀ ਐਨਕਲੇਵ, ਸੈਕਟਰ 123, ਮੋਹਾਲੀ।
  18. ਸੈਣੀ ਐਸੋਸੀਏਟਸ (ਗਲਡ ਜੰਬਸ ਐਂਡ ਯੂਰੋਪ ਗਲਡ ਵੀਜ਼ਾ), ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ, ਖੰਨਾ ਕੰਪਲੈਕਸ, ਰੂਪਨਗਰ।

ਅਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤਾਂ ਦੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ
ਫੇਸਬੁੱਕ 'ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀਆਂ ਬਾਰੇ
ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਊਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਨਲਾਈਨ
ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ
ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਗੁਪਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਸਦੀਕ
ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਹੁੱਧ
ਐਡ.ਆਈ.ਆਰਜ਼ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।
ਸਸੇ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਨ ਆਜ ਆਸੀਂ

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਐਨਾਕਾਰਾਈ
ਮਾਮਲੇ ਵਿੰਗ ਅਤੇ ਸਾਈਬਰ ਕਾਈਮ ਵਿੰਗ
ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੋਟੈਕਟਰੇਟ ਆਫ ਇਮੀਗ੍ਰੌਂਟਸ,
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰ ਕੇ ਸੁਧੇ ਵਿੱਚ
18 ਹੋਰ ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਗੈਰ-
ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ
ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸਬੰਧੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਬਾਰੇ
ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਅਗਸਤ, 2024 ਦੇ
ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ 25 ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ
ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 20
ਐੱਡ. ਆਈ. ਆਰਜ਼. ਦਰਜ ਕਰਨ ਉਪਰਾਂ
ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ। ਹੁਣ ਤੱਕ
ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ
ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 43 ਤੱਕ
ਉੱਚੀ ਰਾਖੀ ਹੈ।

ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਟੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ਼
ਇਮੀਗ੍ਰੈਟਸ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਆਂ
ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀਆਂ
ਲਈ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਫੇਸਬੁੱਕ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ
ਜਾਂਦੇ ਇਸਤਿਹਾਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਗੰਭੀਰ ਨੋਟਿਸ
ਲਿਆ ਹੈ।

ਯਥੇਡੀਜੀਪੀ ਐਨਾਰਾਅਈ ਮਾਮਲੇ
ਪ੍ਰਵੀਨ ਕੇ ਸਿਨਹਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ
ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਸੀਆਂ ਬਿਨਾਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ

ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ
ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਉਪਰਿਤਲ ਹੀ
ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਠੋਸ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਹੈ ਲੋੜ

ਹੁਨਰਮੰਦ ਕਾਮਿਆਂ ਲਈ ਅਜਿਹਾ
ਪਲੇਸਮੈਟ ਸੈਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ
ਹੈ, ਜਿਥੋਂ ਸਰਕਾਰ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਵਾਲੇ
ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ
ਹੈ। ਰਜਿਸਟਰਡ ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ
ਸਰਕਾਰੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਹੋਣੀ
ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਥੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਵਾਲਾ
ਯਾਤਰੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜ
ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧੋਖਾਦੇਹੀ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ
ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਸੈਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ
ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਅੰਦਰ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੋਵੇ
ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੰਟ ਵਿਤੁੱਧ
ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਬਲੈਕ ਲਿਸਟ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ
 ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਕੁਝ ਖਾਸ
 ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰ ਬਦਲ
 ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਾ ਬਣਾ
 ਸਕਣ। ਸਾਰੀਆਂ ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਾ
 ਆਧਾਰ ਵੈਟ ਪੈਨ ਕਾਰਡ ਨਾਲ ਲਿੱਕ ਕੀਤਾ
 ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਉਣ
 ਵਾਲੇ ਪਤੇ ਬਾਰੇ ਪੰਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲ ਸਕੇ।

ਲਾਈਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟੈਵਲ
ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਣੀ
ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਫਰਾਰ ਟੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਦਾ
ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਮਿਲ ਸਕੇ।
ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿਡਾਗ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸੈਲ
ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ
ਉਥੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲ ਸਕੇ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੀਤੀ ਘੜਨ ਵਿਚ ਸੁਸਤ

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ
ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅੱਜ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ
ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਠੋਸ ਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ
ਜਾ ਸਕੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਠੱਗੀ
ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ
ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਬੇਸ਼ਕ ਹਰ
ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖਰਾ
ਇਮੀਗ੍ਰੋਸ਼ਨ ਵਿੰਗ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ,
ਜੋ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦਾ
ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ
ਇਮੀਗ੍ਰੋਸ਼ਨ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਚੱਲ ਰਹੇ
ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਚੈਂਕ ਕਰਨ ਦਾ
ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ
ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਠੱਗੀ ਮਾਰੀ ਜਾ
ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪੁਲਸ ਦੀ ਲਾਪ੍ਰਵਾਹੀ
ਸਿਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਅਣਗਰਹਿਲੀ

ਭਿੱਸਟਾਚਾਰ ਵੱਲ ਵੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।
 ਹਰ ਦਿਨ ਠੱਗੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਭੋਲੇ
 ਭਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫਰਜ਼ੀ ਟੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਤੋਂ
 ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਠੋਸ
 ਰਣਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ
 ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਅਜਿਹੇ ਟੈਵਲ ਏਜੰਟ ਕਿਸੇ
 ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਠੱਗ ਨਾ ਸਕਣ।

**5 ਪੰਨੇ ਦਾ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ
ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ
ਅਤੇ ਬਾਣਲ ਅਕਾਲੀ
ਦਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਭਖਿਆ**

ਆਰ. ਐਸ. ਐਸ. ਵਲੋਂ ਜਥੇਦਾਰ
ਸਾਹਿਬਾਨ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਚੇ ਉਸ
ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸ਼ੁੱਡ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣਾ,
ਮੇਰੇ ਘਰ ਆ ਕੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ
ਚਲਦੇ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਫੈਸਲਾ ਨਾ
ਕਰਨ ਲਈ ਧਮਕੀ ਦੇਣਾ ਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੋਈ
ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਦੱਸੇ ਕਿਰਾਚਿੰਗ ਕਰਕੇ
ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਕਰਨਾ, ਸੂਣੀਆਂ-ਸੂਣਾਈਆਂ
ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਜਥੇਦਾਰ
ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਕਿਰਦਾਰਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨਾ,
ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ
ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਦਿੱਤੇ ਕੂਠੇ ਬਿਆਨ ਸੰਬੰਧੀ
ਕੋਈ ਪੁਖਤਾ ਸ਼ੁੱਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ
ਕੂਠੀਆਂ ਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਸਿੰਘ
ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਕਿਰਦਾਰਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨਾ, ਸਿੰਘ
ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਤਖਤ
ਸੀ ਦਮਦਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਭਾਜਪਾ/ ਆਰ.
ਐਸ. ਐਸ. ਵਲੋਂ ਦਬਾਅ ਪਾ ਕੇ ਸੁਖਬੀਰ ਨੂੰ
ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਸੰਬੰਧੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਦੇ
ਕੂਠੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਤੌਰ ਬੁਲਾਰਾ
ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਬਦਲੁਬਾਨੀ
ਕਰਕੇ ਪੰਥਕ ਜਮਾਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ
ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਸਾਂਝਿਤ ਹੁੰਦੇ
ਹਨ।

ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 10 ਕੁ ਦਿਨ
ਪਹਿਲਾਂ ਵਲਟੋਹਾ ਨੇ ਮੇਰੀ ਖਬਰ ਲੈਣ ਦੇ
ਬਹਾਨੇ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਦੌਰਾਨ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ
ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੋਈ
ਗਾਜ਼ਨੀਤਿਕ ਸਖਤ ਫੈਸਲਾ ਨਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ।
ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਖੰਡਾ ਖੜਕਾਵਾਂਗਾ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼
ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਵਲਟੋਹਾ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਦੋਸ਼ ਮੇਰੀ
ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਨਾਲ ਸਵਾਲ ਜਵਾਬ
ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਗਰਾਫ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ । ਸਿੰਘ
ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਭਾਵੇਂ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਨੇ
ਲਿਖਤੀ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦੀ ਮੁਆਫ਼ੀ
ਮੰਗੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦੀ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਕੀਤੀ
ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਹਿਬਾਨ ਦੀ
ਮਾਣ-ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਛਾਪ ਲੱਗੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਲਫ਼ਜ਼ਾਂ
ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਦਬਾਅ
ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਉਹ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦੇਣਗੇ ।
ਇਸ ਦਾ ਸਾਫ਼ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ
ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵਾਂਗ
ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ
ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਨ
ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੋਂ
ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਪਰ ਇਹ ਵਕਤ
ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ । ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਖ
ਪੰਥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹੈ । ਇਸ ਇਕੱਤਰਤਾ
ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ
ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ
ਦੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਭਾਈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵੀ
ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ ।

ਕੀ ਰਾਹ ਹੈ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਕੋਲ

ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਕੋਲ ਇਕੋ ਰਾਹ ਹੈ ਕਿ
ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਰਾਹੀਂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ
ਅਗੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰੇ ਕਿ ਜ਼ਿਦੇਦਾਰ

ਪੰਥਕ ਸੰਕਟ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਚੁਣੋਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਾਦਲ ਦਲ ਤੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ

੧ ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ
 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸ਼੍ਰੀਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ
 ਸੰਕਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਲਈ
 ਤਿਲਕਣ ਵਾਲਾ ਮੈਦਾਨ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।
 ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀ
 ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਕਈ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ
 ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ
 ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਵਿਰਸਾ
 ਸਿੱਖ ਵਲਟੋਹਾ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਵਲਟੋਹਾ ਨੇ
 ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਆਰਐਸਐਸ-ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਬਥਾਮ
 ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ।

ਇਸ ਤਾਜ਼ਾ ਚੁਣੌਤੀ ਨੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਖ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਵੀ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਹਨ। 1994 ਅਤੇ 1999 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਦੀ ਤੁਮਿਕਾ ਸਿਖ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ। ਉੱਜ, ਇਸ ਵਾਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਫਿਲਹਾਲ ਅਕਾਲੀ ਲੋਡਰਸ਼ਿਪ ਸੰਕਸ਼ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਦੋਸ਼ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੰਭੀਰ ਹਨ। ਸੁਖਵਿੰਦੀ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਖੇਮੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵਲਟੋਹਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦਾ ਸਾਫ਼ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਾਦਲਕੇ ਫਿਰ ਸਿਖ ਵਿਰੋਧੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੁਹਰਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪੁਨਰ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨ ਮੈਂ
ਇਕ ਵਰਕਰ ਵਾਂਗ ਸਿਖ ਪੰਥ ਤੇ ਅਕਾਲੀ
ਦਲ ਦਾ ਹਿਸਾ ਬਣਾਂਗਾ ਜਿੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ
ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਤਨਖਾਹੀਆ ਸ਼ਬਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ
ਚੰਡਿਆ ਰਹੇਗਾ ਤੇ ਸਿਖ ਕਦੇ ਉਸ ਨੂੰ
ਸ਼੍ਵੇਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ।

ਸਿਖ ਚਿੰਤਕ ਭਾਈ ਹਰਸਿਮਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਸਿਖ ਪੰਥ ਦੀ
ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਸੁਪਰ ਤਾਕਤ ਵਜੋਂ ਹੁਣ ਨਹੀਂ
ਚਮਕ ਸਕੇਗਾ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ
ਮਨ ਵਿਚ ਵਸਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ
ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਦਾ ਯੁਗ ਬੀਤ ਗਿਆ। ਸਿੰਘ
ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹਲ ਕਰਨ ਲਈ
50 ਸੌ ਦਾ ਪੰਥਕ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਇਕੱਠ
ਬੁਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ
ਪੁਨਰ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਰੌਲ ਅਦਾ
ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ
ਬੇਦੀ ਜਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੇ 1799 ਵਿਚ
ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਮਿਸਲਾਂ ਇਕਠੀਆਂ ਕਰਕੇ ਪੰਥਕ
ਰਾਜਨੀਤੀ ਸਿਰਜੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਪੰਥ ਦੀ ਝੋਲੀ
ਵਿਚ ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਪਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਸ਼ੇਰੇ
ਪੰਜਾਬ ਮਹਾਂਗਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ
ਨਾਇਕ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ

1990 ਵਿਖੇਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਫਰਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 1994 ਅਤੇ 1999 ਵਿੱਚ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਰੋਜ਼ਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਾਦਲਾਂ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਾਲੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਅਪ੍ਰੈਲ 1994 ਵਿੱਚ, ਅਕਾਲ ਤਖਤ
ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ, ਪ੍ਰੋ: ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਨੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕੇ ਅਕਾਲੀ ਪੜ੍ਹਾਂ
ਵਿੱਚ ਏਕਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼
ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧੜੇ ਨੇ ਇਸ ਕਦਮ ਦਾ ਸਖਤ
ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ
ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦਾ ਗਠਨ ਹੋਇਆ ਸੀ
ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਐਲਾਨਨਾਮਾ ਵੀ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਸਕੱਤਰ
ਕੁਲਵੰਡ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ 'ਜੂਨ 84
ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਪਹਿਰੇ ਗ੍ਰਾਹਿਣ' (ਜੂਨ 84 ਜਦੋਂ
ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਹਿਣ ਲੱਗ ਗਿਆ) 'ਵਿੱਚ
ਬਾਦਲ ਸੀਨੀਅਰ ਦੇ ਇਸ ਕਦਮ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ
ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਈ 1994 ਵਿਚ
ਜਦੋਂ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ 'ਤੇ ਤਲਬ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ, ਤਾਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ
ਕੁਝ ਸਿਖ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇਖੇ ਗਏ, ਕਿਉਂਕਿ

ਜਿਥਦਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਾਦਲ ਦੇ
ਵਫ਼ਾਦਾਰਾਂ ਦੇ ਗੁਸੋਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਟੌਰੋਜ਼
ਦਰਮਿਆਨ 1998 ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ
ਅਤੇ 1999 ਵਿੱਚ ਵਧੇ ਝਗੜੇ ਦੌਰਾਨ
ਬਾਦਲ ਦਲ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਅਕਾਲ
ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਿਥਦਾਰ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ
ਨਿਕਾਲੀਂ ਤੋਂ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਲਈ
ਬਿਲਕੁਲ ਸੋਚਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ, ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ
ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ
ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੈ।

ਪੰਥਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਤੇਜ
ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ
ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰਮਟੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਆਤਮ-
ਸਾਹਿਬਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੱਭੇ
ਗਏ ਛੈਸਲੇ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘ
ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਦਰਿਆ ਦਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
ਵਲਟੋਹਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਡੀਆਂ
ਕਰਤੂਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੇਵਲ ਉਸ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ
ਦਲ ਦੌੜ੍ਹ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ
ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਥ ਦੀਆ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ
ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਪੰਥਕ ਸ਼ਸ਼ਬੰਸ਼ੀਅਤਾਂ ਵਜੋਂ ਪੰਥ
ਦੀ ਸਿਰਮੌਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ
ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰੱਖਿਆਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ
ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰਾਂਚੀ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ
ਤਖਤ ਸ਼੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ
ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ
ਕਿਰਦਾਰਕੁਸ਼ੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ

ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ 1999 ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ। 10 ਫਰਵਰੀ 1999 ਮੌਜੂਦਾ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਵਿੱਚ, ਜਬੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ 'ਤਨਖਾਹੀਆ' ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਤਨਖਾਹ' (ਧਾਰਮਿਕ ਸੜਾ) ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ - ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਘੋਰ ਪੰਥਕ ਸਿਆਸੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਬੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਨਵੇਂ ਵਿਵਾਦ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਹੁਣ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਪਰਖ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਗੁੰਝਲਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਆਖਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤੱਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਭੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਵੀ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲਿਆਂ ਕਾਰਨ ਤਥਾਹ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੱਤ ਦੇ ਜਬੇਦਾਰ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਤੰਬਰ 2015 ਵਿੱਚ ਸਿਰਸਾ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਨੂੰ ਇੱਕਤਰਫ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੁਖਬੀਰ ਦੇ ਖੇਮੇ ਦੀ
ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਸਿਆਸੀ ਭਵਿੱਖ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ
ਲਈ ਕਿਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸਥਤ
ਸਜ਼ਾ ਨਾ ਲਗ ਜਾਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ
ਕਈ ਲੋਕ ਇਹ ਵਕਾਲਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ
ਸੁਖਬੀਰ ਨੂੰ ਆਮ ਧਾਰਮਿਕ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ
ਸਿਆਸੀ ਕੀਮਤ ਚਕਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ।

ਉਹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਪੰਥ ਵਿਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੇ
ਲਾਈਕ ਨਹੀਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਗੁਰਸਿੱਖ ਸ੍ਰੀ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਾਜਿੱਸ਼ ਘੜਨ ਬਾਰੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੌਚ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਬੜੀ ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਸ਼਼ਰਮ ਦੀ ਗਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਗੁਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿਆਸੀ ਮੁਫ਼ਤ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਦੀ ਆਦਤ ਹੁਣ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਰਾਈ ਹੈ ਜੋ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬਲੈਕਮੇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਸਿਆਸਤ ਨਿਵਾਲਾਂ ਵਲ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਵਲਟੋਹਾ ਨੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਮਾਲੇ ਵਿਚ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਲਈ ਹੀ ਨੀਵੇਂ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਸਾਜਿੱਸ਼ ਤਹਿਤ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੁਨਾਹ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਵਲਟੋਹਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸ੍ਰੰਭੁ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਧਰਨਾਕਾਰੀ
ਕਿਸਾਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ
ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ
○ ਕਿਸਾਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਸਤਾ ਕਿਸਾਨਾਂ
ਨੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ
ਨੇ ਚੁਕਿਆ ਹੋਇਆ

ਪਟਿਆਲਾ-ਸੰਭੂ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਸੰਘਰਸ਼
ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ
ਗਹ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲ
ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ
ਸਾਫ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ
ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਸੱਦਾ ਨੁਕਰਾ
ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੌਰਚੇ
ਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੌਰਚਾ ਗੈਰ ਸਿਆਸੀ
ਨੇ ਲਿਆ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਲਈ
ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਸਤਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ
ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ
ਕੋਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਦੇਵੇ ਫੋਰਮਾਂ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ
ਦੇ ਲਈ ਸੱਚਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਸਾਨ
ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ
ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ
ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ
ਕੀਤੀ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ
ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਹਨ। ਰਸਤਾ
ਤਾਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ
ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਦਰਅਸਲ ਪੰਜਾਬ ਹਰਿਆਣਾ
ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ
ਰਸਤਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਜਿਸ
ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਸੁਪਰੀਮ
ਕੋਰਟ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਰੀ।

ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਦੰਗਾਨ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਪ੍ਰੀਮ
 ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ
 ਜ਼ਰੀਏ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ
 ਦਿੱਤੀ। ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ
 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ
 ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕਮੇਟੀ
 ਦੇ ਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸੁਪ੍ਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੀ ਮੌਹਰ
 ਲਗਾਈ ਸੀ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਤਿਓਰੇਟ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਬਦ ਅਦਾਲਤ ਹੀ ਅਗਲਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ

ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਬਹਿਰਾਇਚ ਵਿਚ ਭਰਾਵੇਂ ਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹਿੰਸਾ

● ਮਸਜਿਦ ਉਪਰ ਲਗਾਇਆ ਭਗਵਾਂ ਝੰਡਾ ● ਭੀੜ ਨੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਈ ਅੱਗ

ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ-ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ
ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਵਿਕ ਰਹੇ
ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕਿਦਿਆਂ ਤੁਭਤ ਸ੍ਰੀ
ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ
ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ
ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ਬਦ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ
ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਗਿਆਨੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ
ਕਿ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਬੀੜੀਆਂ,
ਸਿਗਰਟਾਂ, ਜਰਦਾ, ਚੈਨੀ-ਬੈਨੀ ਅਤੇ ਗੁਟਖਾ
ਆਦਿ ਵਸਤੂਾਂ ਦਾ ਨਸ਼ਾ ਆਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ,

ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਥੇਦਾਰ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਖ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਬਣੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਨਸ਼ੇ ਵੇਚੇ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਇਸ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਕਿੰਗ ਗਰਾਊਂਡ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨ, ਜੋ

ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪਰਵਾਸੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ,
ਸੜਕ 'ਤੇ ਬੀੜੀਆਂ-ਸਿਗਾਰਟਾਂ ਦਾ ਪੁੰਅਂ
ਉਡਾ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਨੇੜੇ ਮੁੱਖ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸਭ ਕੁਝ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਦੂਰੋਂ ਆਉਂਦੀ ਸੰਗਤ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਨਸ਼ਾ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸ਼ਬਦ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਮਸਜਿਦ 'ਚ 'ਜੈ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਊਣਾ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ

⦿ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈਕੋਰਟ ਭਗਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁਗਤੀ

ਬੈਂਗਲੁਰੂ-ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਜੈ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ' ਦੇ ਕਥਿਤ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਦੋ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਦੂਤਵੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦਰਜ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਜੈ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

The image shows the exterior of the High Court of Karnataka. The building has a prominent red facade with white decorative carvings. A central emblem featuring a seated figure is visible above the entrance. The text "HIGH COURT OF KARNATAKA" is displayed in English below the emblem.

ਉਲੰਘਣ), 505 (ਜਨਤਕ ਸ਼ਰਾਰਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ), 506 (ਅਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ), 34 (ਸਾਧਾਰਨ ਇਰਾਦਾ) ਅਤੇ 295ਏ (ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣਾ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਹਿਮ ਟਿੱਪਣੀ

ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ
ਸ਼ਿਆਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਖੁਦ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ
ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮਾਨ
ਸਦਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਰੱਖੀ ਰਹੇ ਗਨ।

ਬੈਂਚ ਨੇ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ
ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਗਲੀ
ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ
ਪਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦਰਵੜੂਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ
ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਬੈਂਚ ਨੇ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਈਪੀਐਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ
295ਏ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ
ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਇਹ
ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਸਨ

ਕਰਨਾਟਕ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੋਸ਼
ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ
ਵਿਅਕਤੀ 24 ਸਤੰਬਰ, 2023 ਨੂੰ ਰਾਤ ਨੂੰ
ਮਸਜਿਦ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਜੈ ਸ਼੍ਰੀ
ਰਾਮ ਦੇ ਨਾਮਾਂ ਲਗਾਏ। ਉਸ ਤੋਂ ਧਮਕੀਆਂ
ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ
ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਤਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਅਣਪਛਾਤੇ
ਵਿਅਕਤੀ ਦਿਖਾ ਕੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ
ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ,
ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ
ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਿਓਂ
ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼
ਕੇਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ
ਕਰਤਾ ਨੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ
ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਦਭਾਵਨਾ ਨਾਲ
ਵਰਿਦੇ ਹਨ।

ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਦਰਿਆਦਲੀ ਹੈ ਕਿ ਵਲਟੋਹਾ ਖਿਲਾਫ਼ ਵੱਡਾ ਐਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲਿਆ : ਪ੍ਰੋ. ਸਰਚਾਂਦ ਸਿੰਘ

○ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਿਰਦਾਰਕੁਸ਼ੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਵੀ ਪੰਥ 'ਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਲਾਈਕ ਨਹੀਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਸਿੰਘ ਚਿੰਤਕ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਬੁਲਾਰੇ ਪ੍ਰੋ. ਸਰਚਾਂਦ ਸਿੰਘ ਖਿਆਲਾ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਆਗੂ ਸ. ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਦਰਿਆ ਦਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਲਟੋਹਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੇਵਲ ਉਸ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 'ਚ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਬਦੀਆਤਾਂ ਵਜੋਂ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਮੌਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੈਂਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਿਰਦਾਰਕੁਸ਼ੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਵੀ ਪੰਥ 'ਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਲਾਈਕ ਨਹੀਂ।

ਪ੍ਰੋ. ਸਰਚਾਂਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਸਿੰਘ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਸਿਰਮੌਰ ਸੰਸਾਦਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਪੰਥ 'ਚ ਆਪਣਾ ਉੱਚਾ ਰੁਤਬਾ ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਗੁਰਸਿੰਘ ਸ੍ਰੀ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਘੜਨ ਬਾਰੇ ਸੁਪਨੇ 'ਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਬੜੀ ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਸਰਮ ਦੀ ਗਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿਆਸੀ ਮੁਫ਼ਤ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਦੀ ਆਦਤ ਹੁਣ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੋਵੇ ਉੱਥੇ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਿੱਜ ਕਿਵੇਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਸਿਆਸਤ ਨਿਵਾਣਾਂ ਵਲ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਵਲਟੋਹਾ ਨੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਲਈ ਹੀ ਨੀਵੇਂ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੁਨਾਹ ਲਈ ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਵਲਟੋਹਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਪ੍ਰੋ. ਸਰਚਾਂਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਖਿਲਾਫ਼ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦਾ ਸੱਚ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਬੇਸ਼ਕ ਸਤਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਲਾਂਘਾ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀਆਂ

ਸਤਾਬਦੀਆਂ ਮਨਾਉਣ ਅਤੇ ਵੀਰ ਬਾਲ ਦਿਵਸ ਵਰਗੇ ਧਾਰਮਿਕ ਖੇਤਰ 'ਚ ਵੱਡੇ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਹਨ, ਪਰ ਸਿੰਘ ਪੰਥ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਕਦੀ ਦਾਬਲ ਅੰਦਰੀਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਆਨ ਤੇ ਸ਼ਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸਾਡੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਸਿੰਘ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਵਾਰਥ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਹਨ, ਗਿਣਾਉਣ ਜਾਂ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਪੰਥ ਦੀ ਜਮਾਤ ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੇ ਨਹੀਂ ਪੰਥ ਅੰਦਰ ਬੈਠ ਕੇ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਮਨਸੂਬੇ ਘੜਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸੋਚ ਤੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਅੱਜ ਹਰ ਕੋਈ ਵਾਕਫ਼ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਸਿੰਘ ਪੰਥ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਗਰੂਕ ਹੈ, ਹੁਣ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਆਪਣੀਆਂ ਨਾਕਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਹਕੂਮਤ, ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਦੇ ਖਾਤੇ ਪਾ ਕੇ ਸੁਰਖੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਪ੍ਰੋ. ਸਰਚਾਂਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਲਟੋਹਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਕਾਵਾਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਬਾਬਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਜ਼ਾ/ਤਨਖਾਹ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਰ ਨਾ ਲਮਕਾਉਣ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਨੂੰ ਗੈਰ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਸਰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਨਖਾਹੀਆ ਨਾਲ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਨਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ 'ਚ ਸਪਸ਼ਟ ਆਦੇਸ਼ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ 30/08/2024 ਨੂੰ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਚ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਉਸ ਵਕਤ ਤਕ ਤਨਖਾਹੀਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤਕ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ “ਗੁਨਾਹਾਂ” ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗ ਲੈਂਦਾ। ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰੋ. ਸਰਚਾਂਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸ੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੁਰਾਣੇ ਹੁਕਮਨਾਮਿਆਂ 'ਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦੀਆਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹੀਆ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਬਾਰੇ “ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੰਘ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਬੁਲਾਇਆ ਨਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੰਘ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ”, ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਰੇ 'ਚ “ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਨਾਲ ਮਿਲਵਰਤਨ ਨਾ ਕਰੋ”, ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਰੇ 'ਚ “ਤਨਖਾਹ

ਨਹੀਂ ਲਵਾ ਲੈਂਦਾ ਕੋਈ ਸਿੰਘ ਮਿਲਵਰਤਨ ਨਾ ਕਰੋ”, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਚ “ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤਕ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਾ ਰੱਖੋ ਤੇ ਮਿਲਵਰਤਨ ਨਾ ਦੇਵੇ” ਆਦਿ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਉਪਰਕਤ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਤਨਖਾਹੀਆ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੰਥਕ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਬੋਲਣ ਦੇਣਾ ਤਾਂ ਕੀ ਉਸ ਕੋਲ ਪੰਥਕ ਜਮਾਤ ਦੀ ਸੈਬਰਸ਼ਿਪ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਹੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਅਮਲ ਨਾ ਕਰ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਿਧਾਂਤ ਹੀਣਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ?

ਵਲਟੋਹਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਕਾਪੀਆਂ ਕੇਵਲ ਸ਼ਬਦੀ ਰਹਿਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੁਨਾਹ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਇਹ ਪਿੱਠ ਦੇਣ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਹੈ ਤਾਂ ‘ਬੇਦਾਵਾ’ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ? ਬੇਦਾਵੇ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਤਾਂ ਕੁਰਬਾਨੀ ਗਹੀਂ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਭਾਈ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਚਾਲੀ ਮੁਕਤਿਆਂ ਨੇ ਰਾਹ ਦਿਖਾਇਆ।

ਚ ਆਈ ਢਿਲਿਆਈ, ਧਾਰਮਿਕ ਗਲਤੀਆਂ ਜਾਂ ਅਵੱਗਿਆ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਮਰਯਾਦਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਇਸ ਸ੍ਰੇਣੀ 'ਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਆਏ ਆਦੇਸ਼ 'ਚ ਸਾਫ਼ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ ਬਤੌਰ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਪੰਥਕ ਸਰੂਪ ਦੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਭਾਗ ਢਾਹ ਲੱਗਣ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਪਤਲੀ ਹੈ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਹਿਤ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਭਾਗ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ‘ਗੁਨਾਹ’ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਇਹ ਜਾਣੇ ਅਨਜਾਣੇ ਹੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ। ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੁਨਾਹ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੌਦਾਸਾਧ ਬਾਰੇ ਬਾਬੀਕਾਟ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਰੀ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨੀ ਕੀ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਪਿੱਠ ਦੇਣ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਇਹ ਪਿੱਠ ਦੇਣ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਹੈ ਤਾਂ ‘ਬੇਦਾਵਾ’ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ? ਬੇਦਾਵੇ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਤਾਂ ਕੁਰਬਾਨੀ ਗਹੀਂ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਭਾਈ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਚਾਲੀ ਮੁਕਤਿਆਂ ਨੇ ਰਾਹ ਦਿਖਾਇਆ।

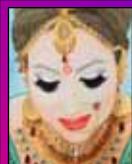
ਮਾਮਲਾ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਇਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ- ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਗੁਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਤਲਬ

○ ਦੁਸ਼ਹਿਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਬਾਰੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਕਿਉਂ ਚੁੱਪ ਹੈ?

ਦਿੱਲੀ-ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਗੁਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਪਰਾਲੀ ਸਾਡਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਸੰਬੰਧੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਬ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਸਖਤ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਵਧ ਰਹੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪਰਾਲੀ ਸਾਡਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਐਫਾਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗੁਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਪਰਾਲੀ ਸਾਡਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਗਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਾਲੀ ਸਾਡਨ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕੁਝਣ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਸਿਆਸਿ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਉਚਿਤ ਧਾਰਵਾਂ ਤਹਿਤ ਐਫਾਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਬਚ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡਕਾਰ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਹਰਿਆਣਾ ਵਰਗਾ ਹੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਾਲੀ ਸਾਡਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਖਿਲਾਫ਼ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ, ਸਿਰਫ਼ ਮਾਮੂਲੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਤੁਸੀਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਅਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਪਰ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਜਾਂ ਫੀਜ਼ਜ਼ ਲਈ ਵੰਡਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਭੇਜਿਆ ਹੈ? ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਭੇਜਗੇ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤ

MATRIMONIAL

ਮੁੰਡਾ ਜਾਂ ਕੁੜੀ ਵਿਆਹੁਣ ਦਾ ਛਿਕਰ ਛੱਡੋ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼
ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ : 01332 372851

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਇਸ਼ਾਂਡਿਗਰ ਛੱਪਵਾਉਣ ਲਈ ਕੇਵਲ 60 ਪੈਸ਼

Matrimonial advert is only £60 for 4 weeks

NOTE: All replies should be sent in a stamped envelope and marked with the ref. No. in the top left hand corner.
Panjab Times, Bridle Gate Lane, Derby, DE24 0QW

Respectable Jatt Sikh family seek a suitable match for their good looking son. He is 35 years old, 5'11" tall, education Msc Accounting and Finance and runs his own Business, Girl should be from Jatt Sikh family, divorce & student welcome with no children. Please contact Mobile: 07859 056930 or reply to ref. 872 (3048)

For Hindu boy, very handsome, never married, 50 years, 5'10, M.S & B.E in IT, Software professional in Reading city. Looking Sikh/Hindu bride, tall, well educated professional match. Please contact: 07472 334567 or email: s2009king@gmail.com or reply to ref. 844 (3044)

ਹਜ਼ੇ ਦੀ ਪਟਿਆਲੀ

ਕੁੜੀ, ਮੈਂ ਤੁਹੇ ਲਈ ਅੱਗ ਤੇ ਤੁਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਛਾਲ ਮਾਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।" ਮੁੰਡਾ, ਲਵ ਯੂ ਜਾਰੂਰੀ, ਕੀ ਤੂ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣੇ ਮਿਲਣ ਲਈ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕੁੜੀ, ਪਾਚਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ? ਧੁੱਪ ਦੇਖੀ ਹੈ ਕਿਨੀ ਤੇਜ਼ ਹੈ?

ਪਤਨੀ, ਜਦੋਂ ਦੇਖੋ ਲੜਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ।

ਪਤਨੀ, ਤੂੰ ਹਰਕਤਾਂ ਹੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਤਨੀ, ਚੰਗਾ ਦੌਸੇ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ

ਪਤਨੀ ਪਸੰਦ ਹੈ?

ਪਤਨੀ, ਅਜਿਹੀ ਪਤਨੀ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਦੇਵੇ, ਅਜਿਹੀ ਪਤਨੀ ਜੋ ਸਵਾਦਿਸ਼ਟ ਖਾਣਾ ਬਣਾਏ, ਅਜਿਹੀ ਪਤਨੀ ਜੋ ਮੇਰਾ ਹਰ ਵੇਲੇ ਖਿਆਲ ਰੱਖੇ।

ਪਤਨੀ, ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਨੀਅਤ ਖਰਾਬ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਤਿੰਨ - ਤਿੰਨ ਪਤਨੀਆਂ ਰੱਖਣੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ।

CHANGE OF NAME

I, MRS JASBIR KAUR WIFE OF MR DIDAR SINGH DHILLON WHOSE PERMANENT ADDRESS IN INDIA IS VILL: DALEWAL, P.O. GORAYA, DISTT: JALANDHAR, PUNJAB AND NOW LIVING AT 51 KENTON AVENUE, SOUTHALL, UB1 3QG U.K. HEREBY GIVE NOTICE OF MY INTENTION TO CHANGE MY NAME TO JASBIR KAUR DHILLON. (U/I)

CHANGE OF NAME

Please one tick box

£30 Print in UK only

£60 Print UK & India

£80 Print UK & India (Express)

NOTE:
Please allow
28 days for
publication
in India

I MR / MRS / MISS _____

SON / DAUGHTER / WIFE OF MR _____

WHOSE PERMANENT ADDRESS IN INDIA IS _____

AND IS NOW LIVING AT _____

HEREBY GIVE NOTICE OF MY INTENTION

TO CHANGE MY NAME TO _____

TEL _____

Please send the completed form with payment to:
Panjab Times, Bridle Gate Lane, Derby, DE24 0QW
or email the wording to: panjabtimes@aol.com

TO PAY BY CREDIT CARD TEL: 01332-372851

Account Name: Punjab Times Trust Ltd
Account No: 20853011 Sort Code: 20-25-85

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਵਲਟੋਹਾ ਦਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਕੀਤਾ ਮਨਜ਼ੂਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਦਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਵਲਟੋਹਾ ਦਾ ਮੁੱਢਲੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੋਂ ਦਿੱਤਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣ ਕਾਰੀ ਰੀਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੰਦੜ ਨੇ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਵੱਲੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੋਂ ਦਿੱਤਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਨੇ ਮੰਨੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦੀ ਗੱਲ

ਦੂਜੇ ਬੰਨੇ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮੁਲਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦੀ ਗੱਲ ਕਬੂਲੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਣਜਾਣੇ ਚੇਤੇ ਦੇ ਅਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਲਟੋਹਾ ਨੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਕਿਰਦਾਰਕੁਸ਼ੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਮੌਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਵਲਟੋਹਾ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ

ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਅਦੇ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ, ਕੀ ਕੇਜ਼ਰੀਵਾਲ ਦਿੱਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਕਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੇ ਪਾਰਟੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਫੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਪੱਖੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਵੀ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਆਈ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖਬਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਟੀਮ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਫੈਲਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਦਰਸਾਲ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਬੀਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਹਸਪਤਾਲ ਚੇਦ ਦਾ ਥਾਲ ਸਨ। ਕੇਜ਼ਰੀਵਾਲ ਇਸ ਖਬਰ ਰਾਹੀਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਾਰੂ ਨੂੰ ਸੋਚੁੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਖਬਰ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ।

ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਖੁਬਸੂਰਤ ਕੈਲੰਡਰ ਤਿਆਰ

**TO BUY OR PRINT YOUR OWN NEW YEAR'S CALANDERS
PLEASE CONTACT US ON 01332-372 851**

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵੱਲੋਂ **ਨਵੇਂ ਸਾਲ 2025** ਦੇ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੇ ਕੈਲੰਡਰ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਮੌਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੈਲੰਡਰ ਹਰ ਘਰ ਵਿਚ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਲੱਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰਾਬਤਾ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕੈਲੰਡਰ ਛਪਵਾ ਕੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਚੋਖਾ ਵਧਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸੋ ਦੇਰ ਨਾ ਕਰੋ, ਜਿਹੜਾ ਕੈਲੰਡਰ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਲੋਕ ਉਹੀ ਘਰ ਵਿਚ ਲਗਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਦੇਰ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਕੈਲੰਡਰਾਂ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੋਟ:- ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸੰਸਥਾ, ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਜਾਂ ਕੋਈ ਪਰਿਵਾਰਕ ਫੋਟੋ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮਨਪਸੰਦ ਫੋਟੋ ਆਪਣੇ ਕੈਲੰਡਰ ਉੱਤੇ ਛਪਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। * ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਕੈਲੰਡਰ ਛਾਪਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਆਇਤੀ ਦਰਾਂ ਹਨ, ਜਾਨਣ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ;

What's App Contact: 07966 388 388

**Specialist
in Full
Colour and
all other
Commercial
Printing.**

ਅਸੀਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਈਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਸਟਰ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਰਸਾਲੇ ਆਦਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਸਤੇ ਭਾਅ 'ਤੇ ਛਾਪਦੇ ਹਾਂ।

CALL NOW AND SPEAK TO MANINDER SINGH OR HARJINDER SINGH MANDER ON: 01332-372851

*ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ
ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਸਿਆਸੀ
ਆਗੂ ਘੁੰਮਣ ਘੋੜੀਆਂ
ਵਿਚ ਫਸੇ -ਇਕ ਖ਼ਬਰ
-ਦੁਬਿਧਾ ਮੌਂ ਦੋਨੋਂ ਗਈ,
ਮਾਇਆ ਮਿਲੀ ਨਾ ਰਾਮ।

* ਕੇਰਲ ਵਿਚ ਇਕ ਮੰਦਰ
ਚੌਨ ਸੋਨਾ ਚੌਰੀ ਕਰਨ ਦੇ
ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਪੁਜਾਰੀ
ਗਿਫ਼ਤਾਰ -ਇਕ ਖ਼ਬਰ
-ਵਾਹ ਭਾਈ ਜੀ ਵਾਹ! ਪੜ੍ਹਨੀਆਂ ਪੋਥੀਆਂ
ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਆਹ।

* ਜੇ ਚੋਣ ਜਿੱਤਿਆ ਤਾਂ
ਪਰਵਾਸੀਆਂ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਿੰਚਾ
ਕੱਸ਼ਾਂਗ -ਟਰੰਪ
-ਮਾਂ ਮਾਂ ਜੇ ਮੈਂ ਠਾਣੇਦਾਰ
ਬਣਿਆਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇਰੇ
ਚਿ...ੜ ਸੇਂਦੂ।

* ਮੇਰੀ ਪਾਰਟੀ ਸਰਕਾਰ
ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ
ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗੀ -ਇਮਰਾਨ
ਖਾਨ
-ਟੁੰਡੀਲਾਟ ਦੀ ਨਹੀਂ
ਪਰਵਾਹ ਸਾਂਨੂੰ, ਕਾਨਾ
ਟਿੰਡ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਖੜਕਾਉਣਾ।

* ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ੇਅਰ
ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਮੁੱਹ ਸੜਿਆ -ਇਕ ਖ਼ਬਰ
-ਚਲ ਉੜ ਜਾ ਰੇ ਪੰਛੀ ਕਿ ਅਥ ਯੋਹ ਦੇਸ਼
ਹੂਆ ਬੇਗਾਨਾ।

* ਕਰਾਚੀ ਵਿਚ ਆਸ਼ਕ ਨਾਲ ਵਿਆਹ
ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਲੜਕੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਟੱਬਰ

* ਚੁੰਝਾਂ-ਪ੍ਰੇਮ *

ਲੇਖਕ - ਨਿਰਮਲ ਮਿੰਘ ਕਿਧਾਲਵੀ

ਦੇ 13 ਜੀਅ ਮਾਰੇ- ਇਕ ਖ਼ਬਰ
-ਵਾਰਸਸ਼ਾਹ ਨਾ ਮੁੜਾਂ ਰੰਝੇਟੜੇ ਤੋਂ, ਭਾਵੇਂ
ਬਾਪ ਦੇ ਬਾਪ ਦਾ ਬਾਪ ਆਵੇ।
* ਹਰਿਆਣਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ
ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ
ਇਕ ਵੀ ਸੀਟ ਨਹੀਂ
ਮਿਲੀ-ਇਕ ਖ਼ਬਰ
-ਓ ਭਾਈ, 'ਆਪ'
ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਆਈ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਜਿਤਾਉਣ ਲਈ ਆਈ
ਸੀ।

* ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ
ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ
ਪੰਥਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ
ਹੋਈਆਂ ਤੇਜ਼-ਇਕ ਖ਼ਬਰ
-ਰੁੱਤ ਯਾਰੀਆਂ ਲਾਉਣ ਦੀ ਆਈ, ਬੇਰੀਆਂ
ਦੇ ਬੇਰ ਪੱਕ ਗਏ।

* ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਲਲ ਨੇ ਇਕ
ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀ
ਭਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ
ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ
ਉਲੰਘਣਾ - ਬਾਗੀ ਯੜਾ
-ਇਹ ਉਲੰਘਣਾ ਕਿਤੇ
ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐ।

* ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਜੇਲ੍ਹ ਵਾਰਡਨ ਹੀ ਕਰਦਾ

ਸੀ ਕੈਂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਹੈਰੋਇਨ ਸਪਲਾਈ-ਇਕ ਖ਼ਬਰ

-ਸੁਣ ਲੈ ਨਿਹਾਲੀਏ ਚੋਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ।

* ਅਖਿਲੇਸ਼ ਨੇ ਨਿਤੀਸ਼ ਨੂੰ ਮੌਦੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧ

ਤੋਨ ਦੀ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ-ਇਕ ਖ਼ਬਰ

-ਭੋਂ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਭੋਂ ਵੰਡ ਲੈ, ਨਾਲੇ ਵੰਡ

ਬਲਦਾਂ ਦੀ ਜੋੜੀ।

* ਜਾਖੜ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਨੂੰ ਲੈ

ਕੇ ਅਨਿਸ਼ਚਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ
ਬਰਕਰਾਰ-ਇਕ ਖ਼ਬਰ

-ਸੋਹਣੀ ਸ਼ਕਲ ਡਾਇਸ਼ਤਿਆਂ
ਵਾਂਗ ਏਹਦੀ, ਬੇਲੇ ਵਿਚ
ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਭਾਗੀਆਂ ਨੇ।

* ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਮਤਰੋਈ ਮਾਂ ਵਾਲਾ
ਸਲੂਕ ਖਤਰਨਾਕ - ਸਿਹਤ

ਮੰਤਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ

-ਕਿਹੜੇ ਹੈਸਲੇ ਲੰਮਾ ਤੰਦ
ਪਾਵਾਂ, ਪੁਤ ਤੇਰਾ ਵੈਲੀ
ਸੱਸੀਏ।

* ਸਾਨੂੰ ਜੰਤਰ ਮੰਤਰ 'ਤੇ ਭੁੱਖ

ਹੜਤਾਲ ਕਰਨ ਦੀ
ਇਜ਼ਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ -
ਸੋਨਮ ਵਾਂਗਚੁਕ

-ਬਾਰ੍ਵਾਂ ਬਰਸ ਚਰਵਾ ਕੇ
ਮੱਝੀਆਂ ਨੂੰ, ਆਖਰ
ਵਕਤ ਹੈ ਕੋਰ ਜਵਾਬ
ਹੋਇਆ।

* ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਤੰਤਰ
ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ
ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਹਾਰ-

-ਜੈਰਮ ਰੋਸ਼ਨ (ਕਾਂਗਰਸ)

-ਬਹਿਰ ਕੇ ਟੇਸ਼ਣ 'ਤੇ,
ਵੈਣ ਬੁੱਢੇ ਦੇ ਪਾਵਾਂ।

ਹਾਸੇ ਦੀ ਪਟਾਰੀ

► ਟੀਚਰ—ਦੱਸੋ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਤਾਰੇ
ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ?

ਸ਼ਾਮ-ਕਮਾਲ ਹੈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦੇ, ਮੰਮੀ ਨੇ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ
ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਵਿਆਹੇ ਹਨ।

► ਪਹਾੜ ਦੀ ਢਲਾਨ 'ਤੇ ਅਚਾਨਕ
ਗੱਡੀ ਦੇ ਬੇਕ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਏ। ਡਰਾਈਵਰ
ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ਸਾਹਿਬ ਬੇਕ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਸਵਾਰੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ—ਕੋਈ ਗੱਲ
ਨਹੀਂ, ਤੁਸੀਂ ਟੈਕਸੀ ਤਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਓ।

► ਮਰੀਜ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ
ਡਾਕਟਰ ਪ੍ਰਵੀਨ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਤੁਸੀਂ
ਸਵੇਰੇ ਕੀ ਲੈਂਦੇ ਹੋ, ਚਾਹ ਜਾਂ ਕੈਂਦੀ?”

ਮਰੀਜ਼, “ਰਹਿਣ ਦਿਓ ਡਾਕਟਰ
ਸਾਹਿਬ, ਖੇਚਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ।”

ਯੂ ਕੇ ਦੇ ਉੱਥੇ ਕਬੱਡੀ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਅਤੇ ਸਾਊਥਾਲ ਕਬੱਡੀ ਕਲੱਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਮਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਦੇ 60ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰੀਵੈਅਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪਾਰਟੀ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਸਾਊਥਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਹਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸੌਂਗੀ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਬੱਡੀ ਕਲੱਬਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਈਦਿਆਂ ਸਮੇਤ ਭਾਈਚਾਰਕ ਆਗੂ ਸ਼ੁਭ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚੇਰੇ ਤੱਤ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ

ਮਹਰ ਅੰਦਰ ਦੇਖੋ

ਪ੍ਰਮਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਦਾ 60ਵਾਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਉਣ ਸਮੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ, ਰਿਸ਼ਟੋਰਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸਤ ਮਿੱਤਰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਖੁਸ਼ਿਆਂ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹੋਏ

ਨੇਹਾ ਕੱਕੜ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਤਾੜਨਾ !

‘ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਅਸ਼ਲੀਲ ਹਰਕਤਾਂ ਨਾ ਕਰੋ

ਜਲੰਧਰ-ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਗਾਇਕਾ ਨੇਹਾ ਕੱਕੜ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਗਾਇਕ ਰੋਹਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਦੇ ਨਿਹੰਗ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲੀ ਨੇ ਵੀਡੀਓ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਨਿਹੰਗ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੇਹਾ ਕੱਕੜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਪਰਦੇ ਪਿੱਛੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਤਤਾਜ਼ਾਯੋਗ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ?

ਨਿਹੰਗ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਗਲਤ ਸਮੱਗਰੀ ਪੋਸਟ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਵੇਂ ਸਾਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣ ਪਵੇ। ਅਸੀਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਫੈਲਣ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਨਿਹੰਗ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲੀ ਨੇ ਵੀਡੀਓ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ- ਹੁਣ ਵਾਰੀ ਹੈ ਬਾਬੀਵੁੱਡ ਗਾਇਕਾ ਨੇਹਾ ਕੱਕੜ ਦੀ। ਨੇਹਾ ਕੱਕੜ ਤੱਕ ਸਾਡਾ ਸੁਨੇਹਾ ਪਹੁੰਚਾ ਦੇਣਾ ਕਿ ਬੀਬੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਪਰਦੇ ਪਿੱਛੇ ਰੱਖ। ਤੁਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬੇੜਾ ਗਰਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬੋੜੀ ਸ਼ਰਮ ਕਰੋ, ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲੇ ਕੇ ਥੈਂਠੇ ਹੋ ? ਅਸੀਂ ਮੰਨ

ਗਏ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਫਿਲਮ ਸਟਾਰ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਗਾਇਕ ਹੋ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕਰ ਲਉ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਚੰਗੇ ਰੱਖੋ। ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਪਰੋਸ ਰਹੇ ਹੋ ? ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਦੇ ਦਰਿਆ ਵਾਹਿ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਪਰੋਸਣ ਵਾਲੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਡਾ ਆਪਣੇ ਸਰਦਾਰ ਭਰਾ ਹਨ। ਪਰ, ਉਹ ਲੋਕ ਅਸਲੀ ਸਰਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਇੱਥੋਂ-ਉਧਰੋਂ ਆ ਕੇ ਸਰਦਾਰ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ

ਸਾਡੇ ਰਾਡਾਰ 'ਤੇ ਹਨ, ਜੋ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਗਲਤ ਸਮੱਗਰੀ ਪੋਸਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਹਿਆਨ ਸਾਰਿਆਂ ਵੱਲ ਹੈ। ਸਭ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਗੰਦਗੀ ਫੈਲਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਕੌਣ ਹੈ ਨਿਹੰਗ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲੀ ?

ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੋਂ ਤੁਖਤ ਦੇ ਸਿੰਘ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਦਲ 96 ਕਰੋੜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਬੁੱਲੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਨ। ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨੰਬਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਕਾਊਂਟ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਰੋਗਲਾ ਨੂੰ ਸੌਦਾ ਸਾਧ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਕਾਰਣ ਤਨਖਾਹ ਲੱਗੀ

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੋਗਲਾ, ਜਿਸ ਵਲੋਂ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜਾਮ ਦੌਰਾਨ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਵਲੋਂ ਅਕਾਲ ਤੁਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲਿਖਤੀ ਤੇ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣ 'ਤੇ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ 11 ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਨਗਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਝਾੜ੍ਹ ਫੇਰਨ, ਜੋਂਥੇ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਤੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸੂਠੇ ਬਰਤਨ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਤੇ ਨਿਤਨੇਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜ ਹੋਰ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਗਰੀਬ ਸਿੰਘ ਦਾ ਘਰ ਬਣਾ ਕੇ ਦੇਣ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਸਵਾ ਲੱਖ ਰੂਪਏ ਦੀ ਆਖਿਖ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤੁਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ 500 ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੜਾਹ ਪੁਸ਼ਟਿ ਦੀ ਦੇਗ ਕਰਾਉਣ ਅਤੇ ਇੰਨੀ ਗੀ ਮਾਇਆ ਗੋਲਕ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸੇਵਾ ਲਾਹਾਈ ਗਈ।

ਕੁੱਲ੍ਹੜ ਪੀਜ਼ਾ ਜੇੜਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹਾਈਕੋਰਟ !

੦ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ

ਜਲੰਧਰ-ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕੁੱਲ੍ਹੜ ਪੀਜ਼ਾ ਕੱਪਲ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਕੱਪਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਚਿੱਤਾ ਜਤਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦਾ ਰੁਕਾਵ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੱਪਲ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਦਰਅਸਲ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਨਿਹੰਗਾਂ ਨੇ ਕੁੱਲ੍ਹੜ ਪੀਜ਼ਾ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਜੰਮੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਪੀਜ਼ਾ ਕੱਪਲ ਸਹਿਜ ਅਰੋੜਾ ਅਤੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੀਡੀਓ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨੇ ਬੰਦ ਨਾ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਗ ਲਾਹੁਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਨਿਹੰਗ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਪੀਜ਼ਾ ਕੱਪਲ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਦੀ ਵਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਨਾਮੋਸ਼ੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਧਰ ਸਹਿਜ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤੁਖਤ ਦੇ ਜਥੇਬਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀ ਸੀ। ਨਿਹੰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕੁੱਲ੍ਹੜ ਪੀਜ਼ਾ ਕੱਪਲ ਨੇ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੱਪਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤੁਖਤ ਦੇ ਨਵਾਂ ਵੀਡੀਓ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਲਗਾਉਣਗੇ।

ਸਹਿਜ ਸਿੰਘ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਕੇ ਪੁੱਛਣਗੇ ਕਿ ਮੈਂ ਪੱਗ ਸਜਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜੇ ਮੈਂ ਗਲਤ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸਜਾ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਸਹਿਜ ਦੇ ਨਾਲ ਪਤਨੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਕਾਫ਼ੀ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਨਿਹੰਗ ਬਾਬਾ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਵਾਂ ਵੀਡੀਓ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।

ਡੰਗ ਮਨਹੰਦੇ ਦੇ

rajinder.pardesi7@gmail.com

ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਜੇ ਇਸ ਵਾਰ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਆ ਗਈ!!!!!!
ਫਿਰ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਹੀ ਰਹਿਣਾ!!!

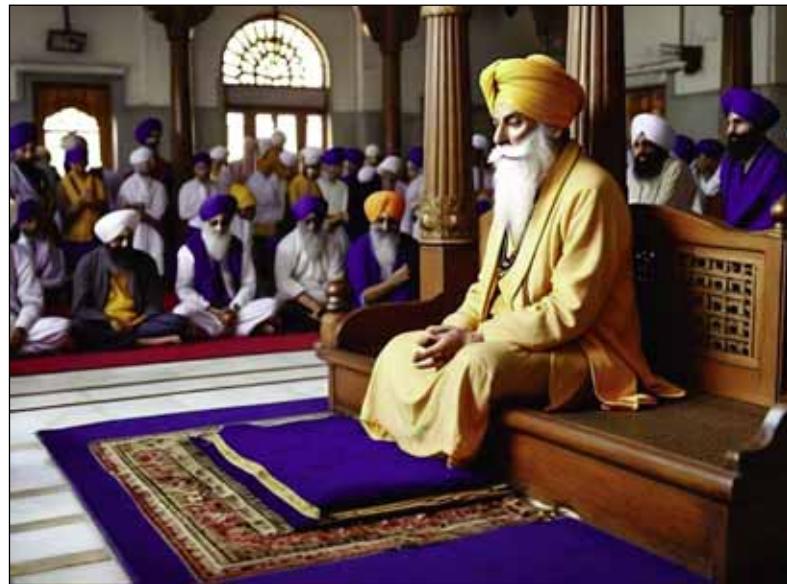

ਜਿਣਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ, ਪੁਰਖੀ ਡੇਰਿਆਂ, ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕੋਣ ?

ਐਡਵੋਕੇਟ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ੁਗਲੀ

• • •

ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ, ਉਦੋਂ ਜਿਆਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਣਸੀ ਭੁੱਖ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਮੁਤਾਬਕ ਨੇਮਬੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਅੱਜ ਤਕ ਸੰਪੂਰਨ ਸਮਾਜ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਮੋਸ਼ੀਯੋਗ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਾਕਿ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਅੱਜ ਵੀ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਸੰਪੂਰਨ ਛੁਟਕਾਰਾ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਿਆ।

ਅੱਜ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਗਮਨਾਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪੂਰਨ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹੇ ਭੁੱਡੇ ਦੋਸ਼ ਘਰ ਦੀਆਂ ਗਰੀਬ ਨੌਕਰਾਣੀਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਤਕ ਲਗਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਸ਼ ਨਾਲ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਉਹ ਸਮਾਂ ਵੀ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ, ਜਦੋਂ ਵਿੱਦਿਆ ਦੀ ਘਾਟ ਕਰਕੇ ਸਾਧੂ, ਸੰਤਾਂ, ਕਰਮਾਤੀਆ, ਜਾਦੂ-ਟੂਣਿਆਂ ਦਾ ਯੁਗ ਸੀ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਧੂਆਂ, ਸੰਤਾਂ, ਗੁਰੂਆਂ 'ਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪੂਰੀ ਨੀਝ ਨਾਲ ਝਾਤੀ ਮਾਰ ਕੇ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੋਗੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਭ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਏ ਮਿਲਣਗੇ। ਗੁਰੂ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵੀ ਉੱਪਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਗੁਰੂ ਦਾ ਰੋਲ ਨਿਭਾਉਂਦੇ-ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਆਖਰ ਭੇਜੀਏ ਬਣੇ ਦੇਖੋਗੇ।

ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਦਾ ਸੋ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿੱਦਿਆ ਦੀ ਘਾਟ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਦੇ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾਮਾ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਅਧਿਆਕਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਲਿਖਦੇ ਵੀ ਸਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਡੰਗਰ ਗਊ-ਮੱਖ ਆਦਿ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਅਤੇ ਝੋਟਿਆਂ ਪਾਸ ਲਿਜਾਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ

ਨਾਲ ਗਏ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ? ਅਗਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਡੀਟੋਲ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾ ਦਿਉਗੇ ਤਾਂ ਬੱਚਾ ਸਮਝ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਕਤ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਜਾਨਵਰ ਬੱਚਾ ਦੇਵੇਗਾ, ਸਾਨੂੰ ਦੁੱਧ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੀ ਕੇ ਅਸੀਂ ਤਕੜੇ ਹੋਵਾਂਗੇ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਭ ਮਾਵਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਿਆਰੀ ਧੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝ ਕੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਮਝਾਉਣ ਕਿ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ?

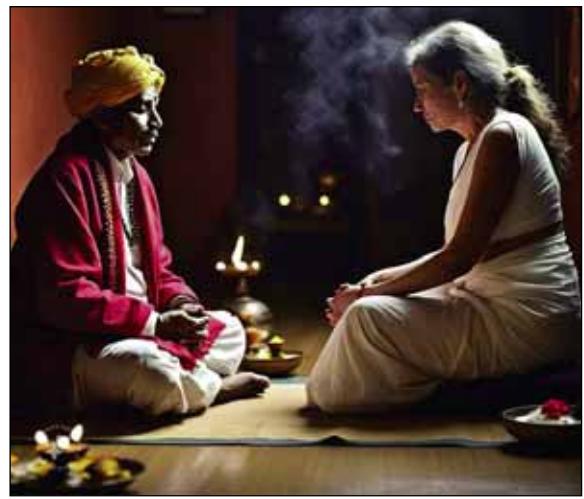
ਜਿਣਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਰੋਗ ਫੌਜ ਦੇ ਤਿੰਨਾਂ ਅੰਗਾਂ, ਜੂਡੀਸ਼ਰੀ, ਵਿੱਦਿਅਕ ਖੇਤਰ, ਸਭ ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧ-ਘੱਟ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ-ਕਹਾਉਂਦੇ ਧਾਰਮਕ ਡੇਰੇ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਡੇਰਿਆਂ ਦੀ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਬਾਹਰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਪਨਾਹ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਡੇਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਆਮ ਛਪਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਦੇ ਡੇਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰੰਡੀ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠਿਆਂ ਜਾਂ ਝੁਕ ਕੇ ਅਸੀਰਵਾਦ ਲੈਂਦਿਆਂ ਆਮ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਖੌਤੀ ਡੇਰੇ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਪਨਾਹ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਅਜਿਹੇ ਡੇਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਦੇ ਉਹਲੇ ਕੁਕਰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਡੇਰਿਆਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਜਦੋਂ ਸੀਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੇਲੇ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨਾਲ ਜੋੜੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਭ ਵਿੱਦਿਆ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਕਰਕੇ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਦੀ ਉਮਰ ਸਮੇਂ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਣਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਸਭ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਾਪ (ਮਤਰੇਆ ਪਿਓ) ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰੂ ਤਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਮ ਮਨੁੱਖ ਪੂਰੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹਿੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਖਰਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਸੇਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਯਕੀਨ ਕਰੇ ਤਾਂ ਕਿਸ 'ਤੇ ਕਰੇ? ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਲਈ ਜਦੋਂ ਲੇਖਕ ਨੇ ਪਸੂਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਹੈਰਾਨੀ ਦਾ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਾ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਲੇਖਕ ਉਠਾਂ-ਉਠਣੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਠਣੀ ਸਾਹੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਠ ਪਾਸ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ। ਉਠ ਨੂੰ ਉਠਣੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਠ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਪੱਟੀ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਠ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਪੱਟੀ ਖੋਲ੍ਹੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਠ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸੰਬੰਧ ਉਠਣੀ ਰਿਸਤੇ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ

ਲਗਦੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਕੀ ਸੀ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਦਹਾਂਝਿਆ, ਖਾਣਾ-ਪੀਣਾ ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗਣ ਤਕ ਉਸ ਨੇ ਤਿਆਗਿਆ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਨਵਰ ਦਾ ਵਧੀਆ ਰਵੇਈਆ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਬਾਰੇ, ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਅੱਜ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਹੱਦਾਂ ਟੱਪ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਟੱਪਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਜਿਣਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਬਾਰੇ ਲਿਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਬਖਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇੰਦੇਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਫੌਜੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੇ ਮਹਿਲਾ ਮਿਤਰ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿਕਨਿਕ ਮਨਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੇ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਰੋਕ ਕੇ ਲੁੱਟ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਨਾਲ ਸਮੁਹਿਰ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਦੋ ਬਲਾਤਕਾਰੀ ਫੜੇ ਗਏ। ਜੇ ਇਹ ਹਾਲ ਇੰਦੇਰ ਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਿੱਥੇ ਹਾਂ? ਜਿੰਨਾ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹਾਂ, ਓਨਾ ਅਸੀਂ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਣਾ ਛੂਹ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਬਖਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ

ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਬੀਅਰ ਅਤੇ ਸ਼ਗਰਾ ਪੀਣ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤੋਂ ਕੀ ਆਸ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਿਨਾਉਣੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਫੈਲੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਭ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਯਤਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੇ ਪੈਂਣਗੇ। ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਅਤੇ ਪਾਖਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਉੱਝ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ '51-ਈ' ਮੁਤਾਬਕ ਸਭ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਪਾਰੰਡਾ ਦੇ ਸ਼ਿਲਾਫ਼ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣੇ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਹੱਕ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਜਾਗ੍ਗਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਵੋਂਧ ਤੋਂ ਵੋਂਧ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿੱਤ ਮੁਤਾਬਕ ਹਿੱਸਾ ਪੈਂਦਾ ਰਹੇ। ਲੰਮੀ ਲੜਾਈ ਬਹੁਤ ਲੜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਗਰ ਬਹੁਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਰਲ ਕੇ ਹੰਭਲਾ ਮਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾ-ਮੁਹਰਾਦ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾ ਕੇ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਾਂਗੇ।

ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਲਈ ਸਿਖਿਆ ਵਿਚ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸ਼ੈਲਜਾ

✿ ਦਲਿਤ ਅੰਰਤਾਂ 'ਤੇ ਖੋਜ ਕਰਨ ਲਈ 8 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੀ ਮੈਕਆਰਥਰ “ਜੀਨੀਅਸ” ਗ੍ਰਾਂਟ ਮਿਲੀ

ਸਿਨਸਿਨਾਟੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸ਼ੈਲਜਾ ਪਾਈਕ ਨੂੰ ਬੀਤੇ ਦਿਨੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤ ਅੰਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਕੰਮ ਲਈ ਮੈਕਆਰਥਰ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ 8 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦਾ “ਜੀਨੀਅਸ” ਗ੍ਰਾਂਟ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਲਾਨਾ ਫੈਲੋਸ਼ਿਪ ਬੇਮਿਸਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਮੈਕਆਰਥਰ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸ਼ੈਲਜਾ ਦਲਿਤ ਅੰਰਤਾਂ ਦੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਤਜ਼ਰਬਿਆਂ ‘ਤੇ ਆਪਣੇ ਫੋਕਸ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਤੀ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਸਥਾਈ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਪੁਣੇ ਦੇ ਯਾਰਵਦਾ ਵਿੱਚ ਸਿਧਾਰਥ ਨਗਰ ਦੀਆਂ ਝੁੱਗੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੈਲਜਾ ਇੱਕ 20 ਫੁੱਟ ਲੰਬੇ ਅਤੇ ਇੰਨੇ ਹੀ ਚੌੜੇ ਕਮਰਾ ਨੁਮਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਭੈਣਾਂ ਨਾਲ ਪਲੀ ਸੀ। ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਟੂਟੀ ਹੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਸਫ਼ਾਈ ਲਈ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਖਾਣਾ ਪਕਾਉਣ ਵਰਗੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ਰੀਆ ਸੀ। ਉਹ ਯਾਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਕੇ ਪਾਣੀ ਲਿਆਇਆ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੁਰਭਤ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੋਈ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਭਰਪੂਰ ਜੀਵਨ ਜਿਉਂਦੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਸ਼ੈਲਜਾ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਇੱਕ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸੋਰਤ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਜਾਤੀ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਝੁੱਗੀ-ਝੋਪੜੀਆਂ ਤੋਂ ਉੱਠ ਕੇ ਸਾਵਿਤਰੀਬਾਈ ਫੂਲੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ

ਮਾਸਟਰ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਰਵਿਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਡਾਕਟਰੇਟ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭੁਜ਼ਗਾਰ ਝੁੱਗੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਜਾਦੂ ਦੀ ਛੜੀ ਸਨ। ਸ਼ੈਲਜਾ ਦੀ ਖੋਜ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਜਾਤੀ ਦੇ ਦਬਦਬਾ, ਨਸਲਵਾਦ ਅਤੇ ਕਾਮੁਕਤਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਦਲਿਤ ਅੰਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਰੋਲ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋ ਕਿਤਾਬਾਂ - ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤ ਅੰਰਤਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ : ਦੂਹਰਾ ਵਿਤਕਰਾ (2014) ਅਤੇ 'ਵਲਗੈਰਿਟੀ ਆਫ ਕਾਸਟ: ਦਲਿਤਸ, ਸੈਕਸੂਅਲਿਟੀਐਂਡ ਹਿਊਮੈਨਿਟੀ ਇਨ ਮਾਡਰਨ ਇੰਡੀਆ' ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ। ਉਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ ਮਹਾਗਲਟਰ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਘਾੜਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਦੂਜੀ ਕਿਤਾਬ ਮਹਾਗਲਟਰ ਦੇ ਤਮਾਜ਼ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਅਥਥਾਤ ਮਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਪੜ੍ਹੇਲੇ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲਿਤ ਅੰਰਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਆਪਣੇ ਸਮੁੱਚੇ ਅਧਿਐਨ ਬਾਰੇ ਉਹ

ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਲਿਤ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਦੇ 17 ਫੀਸਦੀ ਹਨ। ਦਲਿਤ ਅੰਰਤਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹਾ ਕੰਮ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਡੇਟਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗਿਆਤਮਿਕ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਲਿਤ ਅੰਰਤਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। ਸ਼ੈਲਜਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸੋਰਤਾਂ ਅਤੇ ਖੂਹਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਦਲਿਤ ਅੰਰਤਾਂ ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਹੂਣੀਆਂ ਅਤੇ ਦਬੀਆਂ, ਕੁਚਲੀਆਂ ਹਨ। ਲਿੰਗਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਨੁਕਤਾ ਨਿਗਾਹ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਨਿਗੂਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਦਲਿਤ ਅੰਰਤਾਂ ਦਲਿਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਲਿਤ ਹਨ।

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸ਼ੈਲਜਾ ਆਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਭਾਈਚਾਰਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਮੈਂ ਆਉਂਦੀ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਪਿਛਲੇ 25 ਸਾਲ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਅਧਿਐਨ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਲੇਖਣੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ

ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮੈਕਆਰਥਰ ਫੈਲੋਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਪਾਈਕ ਨੂੰ ਕਈ ਹੋਰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵੀ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਫਰੈਡਰਿਕ ਬਰਕਹਾਰਟ ਫੈਲੋਸ਼ਿਪ, ਸਟੈਨਫੋਰਡ ਹਿਊਮੈਨਿਟੀਜ਼ ਸੈਟਰ ਫੈਲੋਸ਼ਿਪ, ਅਤੇ ਅਸਰੀਕਨ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆਨ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਫੈਲੋਸ਼ਿਪ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ 2023 ਦਾ ਜੋਹਨ ਐਫ ਰਿਚਰਡਸ ਅਵਾਰਡ ਅਤੇ ਦੁਲਗਰਿਟੀ ਆਫ ਕਾਸਟ ਲਈ ਆਨੰਦ ਕੈਨਿਸ਼ ਕੁਮਾਰਸਵਾਮੀ ਅਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਾਈਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਕਆਰਥਰ ਗ੍ਰਾਂਟ ਉਸ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਖੋਜ ਅਤੇ ਲੇਖਣੀ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਫੌਂਡਿੰਗ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਾਂਗੀ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਸਕਾਂਗੀ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰਾ ਬਹੁਤ ਤਰਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਏਲਿਤ ਇਸਤਰੀ ਜਾਤੀ ਦਾ ਵਿਦਿਆਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਤਰਕੀ ਕਰਨਾ ਅਹਿਮ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਵਿਦਿਆ ਹੀ ਵੱਡਾ ਹਥਿਆਰ ਹੈ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਕੰਸ ਨੂੰ ਮਾਣਸਤੇ ਸਥਾਨ ਉਪਰ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਮਹਾਪੁਰਖ ਸਨ ਜਿਹਾਂ ਅੰਰਤ ਦੀ ਬਾਧਾਗੀ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਰ ਅਟੈਕ ਕਰਕੇ ਇਨਕਲਾਬ ਸਿਰਜਿਆ।

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸਤਰੀ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਅਗਥ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਧੋਂ ਸ਼ੈਲਜਾ ਬਹੁਤ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਅੰਰਤਾਂ ਲਈ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਹੈ।

ਹੈਲਥ ਨਿਊਜ਼

ਤੁਲਸੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਗੁਣਕਾਰੀ

ਤੁਲਸੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪੌਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਲਸੀ ਇਮਿਊਨਿਟੀ ਵਾਧਾਉਣ, ਪਾਚਨ ਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ, ਤਣਾਅ ਘਟਾਉਣ ਤੇ ਚਮਕਦੀ ਨੂੰ ਚਮਕਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਤੁਲਸੀ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੀਆਂ ਪੱਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਬਾਲ ਕੇ ਚਾਹ ਬਣਾਉਣਾ ਜਾਂ ਖਾਲੀ ਪੱਤੀਆਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨਾ ਵੀ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਤੁਲਸੀ ਦੀਆਂ ਪੱਤੀਆਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣਾ ਸਿਹਤ ਲਈ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਤੁਲਸੀ ਦਾ ਪਾਣੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ-ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਲਸੀ ਦੀਆਂ ਪੱਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧੋ ਲੋ। ਹੁਣ ਇਕ ਬਰਤਨ ਵਿੱਚ 2 ਕੱਪ ਪਾਣੀ ਪਾ ਕੇ ਉਬਾਲ

ਗਲੇ ਦੀ ਸੋਜ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਾਬਾਮ ਅਤੇ ਖਾਸੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੀ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਡਿਟਾਕਸ ਕਰਦੇ-ਸਵੇਰੇ ਖਾਲੀ ਪੇਟ ਤੁਲਸੀ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ 'ਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਸਾਫ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਦਿਲ ਦੀ ਸਿਹਤ-ਤੁਲਸੀ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਓਮੇਗਾ-3 ਫੈਟੀ ਐਸਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਦਿਲ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰੱਖਣ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਪਾਣੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪੀਣ ਨਾਲ ਹਾਰਟ ਅਤੇ ਅਕੈਵਰ ਵਰਗੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਖਤਰਾ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਚਨ ਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਠੀਕ ਰੱਖਦੇ-ਤੁਲਸੀ

ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨਾਲ ਪਾਚਨ ਤੰਤਰ ਠੀਕ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਐਸੀਡਿਟੀ ਅਤੇ ਗੋਸਟ੍ਰਿਕ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇਸ ਦਾ ਸੇਵਨ ਪੇਟ ਲਈ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਤਣਾਅ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ-ਤੁਲਸੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਡਾਪਟੇਜਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇਸ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਨ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਸਕਿਨ ਲਈ ਫਾਇਦੇਮੰਦ-ਤੁਲਸੀ ਵਿੱਚ ਐਂਟੀਬੈਕਟੀਰੀਅਲ ਅਤੇ ਐਂਟੀਫੌਂਡਗਲ ਗੁਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਮੁਹਾਸੇ ਵਰਗੀਆਂ ਸਕਿਨ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸੇਵਨ ਨਾਲ ਸਕਿਨ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਸਫ਼ਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਤੇ ਵਿਦਿਆਕ ਮਾਹਰ: ਮਰਹੂਮ ਉਪ ਕੁਲਪਤੀ ਡਾ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਆਰ

ਬਰਸੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ

ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਆਰ ਮਾਹਿਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨੀ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਦੋਂ ਹਿਦ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਉਪ ਕੁਲ ਪਤੀ ਬਣਨਾਂ ਉਸ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਬਿਖੜਾ ਪੈਂਡਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੀ “ਆਹ ਜਿਹੜਾ ਝੇਲਾ ਜਿਹਾ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰਦੈਂ, ਇਸ ਨੇ ਇਨਕਲਾਬ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਣਾ ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿਆਂ। ਇਨਕਲਾਬ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਕਲ ਮਾਰ ਕੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਕਲ ਮਾਰਕੇ ਪਾਸ ਹੋਣਗੇ, ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਭਵਿਖ ਤਹਿਨੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਭਵਿਖ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਸਾਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਨੌਜਵਾਨ ਗੁਮਾਹ ਹੋ ਕੇ ਭੱਟਕੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਰਸਤੇ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਪਾਉਣਾ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝੌਣਾ ਵੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਹੀ ਹੈ, ਨਕਲ ਮਾਰ ਕੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੀ. ਸੀ. ਐਸ., ਆਈ. ਏ. ਐਸ. ਅਤੇ ਆਈ.ਪੀ. ਐਸ.ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਭਵਿਖ ਨੌਜਵਾਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।' ਇਹ ਗੱਲਾਂ 1980-81 ਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤਤਕਾਲੀ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸ੍ਰ. ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਸਰਕਟ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਆਏ ਤਾਂ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਆਰ ਨੂੰ ਕਹੀਆਂ ਸਨ। ਤਾਂ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਆਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ 'ਮੈਂ ਵਿਦਿਆਕ ਇਨਕਲਾਬ ਤਾਂ ਲਿਆਵਾਂਗਾ ਪ੍ਰਤੂ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਉਪ ਕੁਲਪਤੀ ਬਣਾਂਗਾ' ਸ੍ਰ. ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਮੈਨੂੰ ਸਾਧਾਰਨ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣੈ, ਐਵੇਂ ਖਿਆਲੀ ਪੁਲਾਓ ਨਾ ਬਣਾਓ, "ਨਾ ਮੈਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿਆਂ ਤੂੰ ਉਪ ਕੁਲਪਤੀ ਬਣਨੈ।" ਤਾਂ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਆਰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸੀ ਕਿ "ਮੇਰਾ ਮਨ ਕਹਿੰਦਾ ਇੱਕ-ਨਾ-ਇੱਕ ਦਿਨ ਤੁਸੀਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣੋਗੇ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਉਪ ਕੁਲਪਤੀ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਬਨਾਉਣਾ ਹੈ। ਮੇਰੀਆਂ ਆਸਾਂ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਨਾ ਫੇਰੋ, ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਬਣਾਉਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ।" ਸ੍ਰ. ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਚਲੋ ਛੱਡੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕੰਮ ਦੱਸੋ ਕੀ ਹੈ? ਤਾਂ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਆਰ ਕਹਿੰਦਾ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਲਣ ਹੀ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਤਾਂ ਪੁਆਰ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠਾ ਸੋਚੀ ਜਾ

ਚਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਡਾ.ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਆਰ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਸਫਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਮਤਿਹਾਨਾ ਵਿੱਚ ਨਕਲ ਨੂੰ ਨਕੇਲ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਨਕਲ ਕਿਸੇ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਮਾਰਨ ਦੇਣੀ ਤੁਹਾਡੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਦਾ ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵਾਂਗਾ। ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਉਂਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜਿਹੜੇ ਆਉਂਦੇ ਸੀ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਘਰ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਜ਼ੁਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸਵੇਰੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਗੋਟ ਬੰਦੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਪੰਜ ਵਜੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਰਾਜਪਾਲ ਸਰਿੰਦਰ ਨਾਥ ਦੀ ਇਕ ਹਵਾਈ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾ.ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਆਰ ਨੂੰ ਉਪਕਲਪਤੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਪਕਲਪਤੀ ਬਣਦਿਆਂ ਹੀ ਡਾ.ਪੁਆਰ ਦੇ ਤੇਵਰ ਬਦਲ ਗਏ। ਉਸ ਦੇ ਦੋਸਤ ਵੀ ਨਗਾਜ਼ ਹੋ ਗਏ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਧੜੇਬੰਦੀ ਬਹੁਤ ਸੀ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਕਈ ਧੜੇ ਸਨ। ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਅਧਿਆਪਕ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੀ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਹੁਣ ਡਾ.ਪੁਆਰ ਇੱਕ ਧੜੇ ਨਾਲ ਚਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਧੜਾ ਵੀ ਦੋ ਗਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। ਡਾ.ਪੁਆਰ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ 'ਤੇ ਸਿੰਕ੍ਜਾ ਕਸ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡਾ.ਪੁਆਰ ਨੂੰ ਬਾਣੇਦਾਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਬਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੀਹ 'ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤੀ। ਜਿਥੇ ਡਾ.ਪੁਆਰ ਵਿਦਿਆਕ ਮਾਹਿਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨੀ ਸਨ, ਉਥੇ ਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਵੀ ਕਾਮਾਲ ਦੇ ਸਨ। ਡੰਡੇ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਅਨੁਸਾਸ਼ਨ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਗਰੈਸ਼ਨਿਕ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਲੈਣ ਲੱਗ ਪਏ।

ਡਾ.ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਆਰ ਦੇ ਉਪ
ਕੁਲਪਤੀ ਬਣਨ ਦੀ ਵੀ ਅਜੀਬ ਕਹਾਣੀ ਹੈ।
ਜਦੋਂ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਆਰ ਦੀ ਉਪ
ਕੁਲਪਤੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਫਾਈਲ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ
ਭੇਜੀ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਰਾਜਪਾਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਨਾਥ
ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਪੁਆਰ ਤਾਂ ਬਹੁਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਤੋਂ
ਜੂਨੀਅਰ ਹੈ, ਤਿੰਨ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਦਾ ਪੈਨਲ ਭੇਜਾ
ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਡਾ.ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ
ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਉਪ ਕਲਪਤੀ
ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ
ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਰਾਜ ਭਵਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇੰਦਾ
ਸਕੱਤਰ ਸਨ। ਰਾਜਪਾਲ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ

ਇੱਕ ਨੂੰ ਉਪ ਕੁਲਪਤੀ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਡਾ.ਪ੍ਰਿਯਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋ.ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਬਣਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਹ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਨਾ ਪੈਣ ਦੇਵੇ, ਕਰੋ ਮੈਂ ਤਾਂ ਜੇ ਬਣਨਾ ਤਾਂ ਉਪ ਕੁਲਪਤੀ ਹੀ ਬਣਨਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਨਾਓ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋ.ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ ਫਿਰ ਉਪ ਕੁਲਪਤੀ ਬਣਾ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹੋ ਕਿ ਉਹ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਉਣ ਲੱਗ ਜਾਵੇ। ਡਾ.ਪ੍ਰਿਯਾਰ ਨੂੰ ਬੜਾ ਔਖਾ ਮਨਾਇਆ। ਡਾ.ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਿਯਾਰ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਸਮੇਂ ਜਲੰਧਰ ਕੋਲ ਲੱਧੇਵਾਲੀ ਪਿੰਡ ਆ ਕੇ ਵਸ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਿਯਾਰ ਨੇ ਸਕੂਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਥੇ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ, ਭੱਠੇ 'ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੜ੍ਹਦਾ ਰਿਹਾ। ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਵਿਗਸਤ ਦਾ ਹੇਜ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪੰਜਾਬ ਲੈ ਆਇਆ। ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ.ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 1972 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਲੈਕਚਰਰ ਲੱਗ ਗਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਗੀਡਰ ਬਣ ਗਿਆ। 1986 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਬਣਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। 1993 ਵਿੱਚ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਬਣਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ। 1996 ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈ। ਸ੍ਰ.ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਬਾਅਦ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਗਾੜ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਗਏ। ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟੈਨਸ਼ਨ ਦੇਣ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ। ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਗਾੜ ਨੇ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਐਕਸਟੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਡਾ.ਪ੍ਰਿਯਾਰ ਨੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਐਕਸਟੈਨਸ਼ਨ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ ਫਾਈਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਮੰਗਵਾ ਕੇ ਐਕਸਟੈਨਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ 1999 ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਉਪ ਕੁਲਪਤੀ ਰਹੇ। ਡਾ.ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਿਯਾਰ ਦਲੇਰ, ਮਿਹਨਤੀ, ਸ਼ਿੜ੍ਹ ਇਹਦੇ ਵਾਲੇ ਜਿੱਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਇਨਸਾਨ ਸਨ। ਉਹ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਕਰਦੇ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹੱਦੇ ਸਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦੇ ਦੋਸਤ ਮਿੱਤਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਣ। ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਯਾਰਾਂ ਦੇ ਯਾਰ ਸਨ। ਉਪ ਕੁਲਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇਸ਼ ਸੇਵਕ ਅਥਵਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 12 ਨਵੰਬਰ 1934 ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਡਾ.ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਿਯਾਰ 87 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ 14 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਨੂੰ ਸਵਰਗ ਸਿਧਾਰ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਡਾ.ਰਤਨੇਸ਼ ਪ੍ਰਿਯਾਰ ਅਤੇ ਲੜਕੀ ਮਹਿੰਦਰ ਪ੍ਰਿਯਾਰ ਪਿੰਡ ਲੱਧੇਵਾਲੀ ਜਲੰਧਰ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਾਬਕਾ ਜਿਲ੍ਹਾ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਮੋਬਾਈਲ-94178 13072
ujagarsingh48@yahoo.com

ਬਰੈਪਟਨ 'ਚ ਧੂਮਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਦੁਸਹਿਰਾ: ਬੁਰਾਈ 'ਤੇ ਚੰਗਾਈ ਦੀ ਜਿੱਤ

ਬਰੈਪਟਨ (ਗਜ਼ਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਨ ਪਠਾਨਕੋਟ)-ਬੁਰਾਈ ਅਤੇ ਚੰਗਾਈ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦੁਸਹਿਰਾ, ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਨੇ ਸੌਂਕਤ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸ਼ਹਿਰ ਬਰੈਪਟਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਸਭਾ ਮੰਦਿਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੇਦਾਨ ਵਿੱਚ ਧੂਮਧਾਮ ਅਤੇ ਜੋਸ਼-ਖੋਜ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਰਾਵਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪੁਤਲਾ, ਜਿੱਥੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਤਾਦਾਦ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ, ਖਾਸ ਕਰ ਪੰਜਾਬੀਆ ਲਈ ਮੁੱਖ ਅਕਰਸ਼ਕ ਰਿਹਾ ਉੱਥੇ ਇਸ ਪੁਤਲੇ ਨੂੰ ਢੂਕ ਕੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਬੁਰਾਈਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਨੋਹਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਦੁਸਹਿਰੇ ਦੇ ਜਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ, ਜਦੋਂ ਜੈ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਮਾਤਾ ਦੀ ਜੈ ਦੇ ਜੈਕਾਰੇ ਗੁੰਜੇ, ਤਾਂ ਮੈਦਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਾਰਾ ਅਕਾਸ਼ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗੁੰਜ ਨਾਲ ਰੰਗਿਆ ਹੋਇਆ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਜੈਕਾਰੇ ਸਿਰਫ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਸਗੋਂ ਹਰ ਸ਼ਖਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੇ ਦੇਸ਼-ਭਗਤੀ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਸਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਇੱਕ ਅਲੋਕਿਕ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਰੰਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਖਾਸਕਰ ਪਟਾਖਿਆਂ ਨੇ ਖੂਬ

ਰੰਗ ਬੰਨਿਆ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਤਸ਼ਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਨੀਲੇ-ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਚਮਕਦਾਰ ਲਾਟਾਂ ਨਾਲ ਬਰੈਪਟਨ ਦਾ ਆਕਾਸ਼ ਰੋਸ਼ਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੁੱਖ ਮੰਚ 'ਤੇ ਰਾਮਲੀਲਾ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਵਿੱਚ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਟਾਲਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੇ ਖੂਬ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਦੇ ਗੱਲੇ ਲਏ।

ਹਿੰਦੂ ਸਭਾ ਮੰਦਿਰ ਬਰੈਪਟਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਰਵੀਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵੀ ਰਹੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਰੰਗੀਨ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ।

ਬਣ ਗਿਆ।

ਮੁੱਖ ਮੰਚ 'ਤੇ ਰਾਮਲੀਲਾ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੁਰਸੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੁਰਸੀਆ ਭਰਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦਾ ਇੱਕਠ ਨਾਲ ਮੈਦਾਨ ਖੱਚਾ ਖੱਚ ਭੱਗ ਗਿਆ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇੱਕਠ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਰਾਮ ਜੀ ਦੀ ਲੀਲਾ ਦਾ ਲੁਤਫ਼ ਲਿਆ। ਲੋਕ ਸੜਕ ਦੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਵਾਂਗ ਬਰੈਪਟਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਸਭਾ ਮੰਦਿਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਨ ਲਈ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਬਰੈਪਟਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਸਭਾ ਮੰਦਿਰ ਰੋਡ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਚਹਿਲ-ਪਹਿਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਖੂਸ਼ੀ ਦਾ ਸਾਡਾ ਅਸਰ ਛੱਡਿਆ।

ਦਿਸ਼ਾ ਦਾ ਫਿਲਮੀ ਸਫਰ ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ

ਟਾਈਗਰ ਸ਼ਰਾਫ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਵਿਗੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਸ ਪਟਾਨੀ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ 'ਕਲਕੀ 2898 ਏ.ਡੀ.' ਫਿਲਮ ਪ੍ਰਭਾਸ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਚਰਚੇ ਪ੍ਰਭਾਸ ਨਾਲ ਛੁਗ੍ਹ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਉਧਰ ਹਾਰਦਿਕ ਪੰਡਿਆ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਪਤਨੀ ਨਤਾਜ਼ਾ ਨੇ ਦਿਸ਼ਾ ਪਟਾਨੀ ਦੇ ਖਾਸ ਦੋਸਤ ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰ ਨਾਲ ਸੈਲਫ਼ੀ ਲੈ ਕੇ ਦਰਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿਸ਼ਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਿਰਾਜ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਉਸਾਂਜ਼ਿਆ ਘਰ ਫਿਰ ਵਸ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਿਸ਼ਾ ਦਾ ਕੁਕਾਅ ਪ੍ਰਭਾਸ ਵੱਲ ਹੈ ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਤਾਜ਼ਾ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸਲਾਹ ਤੇ ਮਦਦ ਦੇ ਦੇਵੇ। ਬਾਕੀ ਇਹ ਫਿਲਮ ਸੰਸਾਰ ਹੈ, ਇਥੇ ਸਵੇਰੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਖਬਰਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਹਨ ਕਿ ਅਕਸੈ ਕੁਮਾਰ ਟੁੱਟੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਜੋੜਨ ਲਈ ਵਿਚਲੇਗਿਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਦਿਸ਼ਾ ਪਟਾਨੀ ਤੇ ਟਾਈਗਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸੁਲਾਹ-ਸਫ਼ਾਈ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਭਾਸ ਦੇ ਟੈਟੂ ਬਣਾ ਚੁੱਕੀ ਦਿਸ਼ਾ ਕੀ ਮੰਨ ਜਾਵੇਗੀ? ਵੈਸੇ ਅਕਸੈ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਘਰੇ ਦਿਸ਼ਾ ਤੇ ਟਾਈਗਰ ਦੀ ਇਕ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਲੋਕ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਅਕਸੈ ਨੇ ਟਾਈਗਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਧਰ ਦਿਸ਼ਾ ਪਟਾਨੀ ਨੇ ਅਕਸੈ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ 'ਵੈਲਕਮ-3' ਫਿਲਮ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿਸ਼ਾ ਕੋਲ ਕੰਮ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਦੀ ਨੇੜਤਾ

ਅਕਸੈ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਕਾਢੀ ਹੈ। ਦਿਸ਼ਾ ਕੋਲ ਇਕ ਵੱਡੀ ਫਿਲਮ 'ਕੰਗੁਵਾਂ' ਵੀ ਹੈ। ਦਿਸ਼ਾ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਖੁਸ਼ਬੂ ਪਟਾਨੀ ਆਗਮੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਛੁੱਟੀਆਂ 'ਚ ਆ ਕੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਾਲ ਡਾਂਸ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇਕ ਵੀਡੀਓ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਦਿਸ਼ਾ ਪਟਾਨੀ ਦੀ ਭੈਣ ਖੁਸ਼ਬੂ ਪਟਾਨੀ ਕਿਹੜੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨੂੰ ਚਲ ਪਈ ਹੈ ਤਾਂ ਦਿਸ਼ਾ ਪਟਾਨੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਸ਼ਰਮ ਕਰੋ ਖੁਸ਼ਬੂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਮਾਣ ਹੈ, ਉਹ ਸਰਹੋਦਾਂ 'ਤੇ ਰਾਖੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨਿੱਜੀ ਜੀਵਨ 'ਚ ਖੂਸ਼ੀ ਦੇ, ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਪਲ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੁੱਭਦੇ ਹਨ। ਦਿਸ਼ਾ ਦੀ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਦਸ ਹੈ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਹੱਸਦਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਵੱਸਦੇ

ਪਤਨੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗੀ, ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਲੱਗ ਰਹੀ ਹੈ ਜੀ ਮੈਂ?

ਪਤੀ, ਸਹੁ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਦਿਲ ਤਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਪਾਰਿਸਤਾਨ ਸੁੱਟ ਆਵਾਂ।

ਪਤਨੀ, ਕੀ ਮਤਲਬ?

ਪਤੀ, ਬੰਬ ਲੱਗ ਰਹੀ ਏਂ ਬੰਬ।

*****

ਪਤੀ, ਤੂੰ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਖਾਣੇ ਵਿੱਚ 2 ਆਪਸ਼ਨਜ਼ ਹਨ, ਇਥੇ ਤਾਂ ਇਕੋ ਸਬਜ਼ੀ ਦਿੱਸ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪਤਨੀ, 2 ਹੀ ਆਪਸ਼ਨਜ਼ ਹਨ, ਖਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਖਾਉ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਢੰਠੇ ਖੂਰ ਵਿੱਚ ਜਾਓ।

*****

ਪਤੀ, ਬਾਬਾ, ਘਰਵਾਲੀ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਹੱਲ ਦੋਸ਼ੇ।

ਬਾਬਾ, ਬੇਟਾ, ਜੇ ਘਰਵਾਲੀ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

*****

ਪਤੀ, ਅੱਜ ਤਾਂ ਗਰਮੀ ਜਿਹੀ ਲੱਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਤਨੀ, ਹਾਂ, ਗਰਮੀ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਹੈ।

ਪਤੀ, ਚੱਲ ਛੱਡ ਤੇ ਠੰਡੀ ਹਵਾ ਖਾ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਪਤਨੀ, ਤੁਸੀਂ ਚੱਲੋ ਮੈਂ ਪਲੇਟ ਤੇ ਚਮਚ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਹਨ।

ਪਤੀ, ਉਹ ਕਿਸ ਲੱਦੀ?

ਪਤਨੀ, ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਹਵਾ ਖਾ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

*****

ਪਤਨੀ (ਹੁਸ਼ੇ ਕੇ), ਤੁਸੀਂ ਮੇਰਾ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ।

ਪਤੀ, ਇਕ ਤੂੰ ਹੀ ਤਾਂ ਏਂ, ਜੋ ਮੇਰੇ ਘਰ ਨੂੰ ਸਵਰਗ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਏਂ।

ਪਤਨੀ, ਸੱਚਮੁਚ ਢਾਰਲਿੰਗਾ, ਕਿਵੇਂ?

*****

ਪਤਨੀ, ਤੁਸੀਂ ਹਰ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਠਾ-ਸਿੱਧਾ ਕਿਉਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋ?

ਪਤੀ, ਜਦੋਂ ਟੀ.ਵੀ. ਖਰਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਟੀ.ਵੀ. ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੁਝ ਬੋੜਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਗਾਲ੍ਪਾਂ ਤਾਂ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਹੀ ਕੱਢਦੇ ਹਨ।

*****

ਤੀਜੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ

ਤੀਜੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਤਾਂ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਹੈ,
ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਤਾਰੀਖ, ਮਿਥਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੈ।

ਧੁਰ ਅਸਮਾਨੋਂ ਹੈ ਧੂਆਂ, ਬੰਬਾਂ ਦਾ ਗਹਿਰਾ,
ਵਾਤਾਵਰਨ ਬਚਾਉਣ ਦਾ, ਫੁਰਮਾਨ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਚੱਲਦੀਆਂ ਨੇ ਮਾਹਲਾਂ, ਬਾਤੂਦ ਦੀਆਂ ਭਰੀਆਂ,
ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਦੀ ਜੇਬ, ਨਿੱਤ ਹੋ ਰਹੀ ਭਾਰੀ ਹੈ।

ਪਿਛਲੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਦਾ, ਕਰਜ਼ਾ ਹਾਲੇ ਨਹੀਂ ਲੱਘਾ,
ਉਜ਼ੜੀ ਹੋਈ ਧਰਤੀ ਵੀ, ਹੁਣ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਸਾਰੀ ਹੈ।

ਬੰਬਾਂ ਅਤੇ ਅੰਗਾਂ ਦਾ, ਵਪਾਰ ਹੈ ਚੱਲ ਰਿਹਾ,
ਮਾਸੂਮਾਂ ਦੇ ਹੰਡ੍ਹਾਂ ਦੀ, ਹਰੇਕ ਥਾਂ ਬੇਜ਼ਾਰੀ ਹੈ।

ਕਿਹੜਾ ਉਹ ਹੈ ਹਿੱਸਾ, ਜਿਥੇ ਜੰਗ ਦਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ,
ਥੇ ਲਗਾਮ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੇ, ਹਰ ਇੱਕ ਦੀ ਮੱਤ ਮਾਰੀ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੇ ਕੋਈ ਸਬਕ, ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੀਤ ਕੋਲੋਂ,
ਹੁਣ ਹੇਠਲੀ ਸਿੱਟੀ ਉੱਤੇ, ਆਉਣ ਦੀ ਬੱਸ ਵਾਰੀ ਹੈ।

ਨੰਗ ਧੜੰਗਾ ਮਨੁੱਖ, ਬੈਠਾ ਬਾਹੂਦੀ ਢੇਰ ਉੱਤੇ,
ਮਾਸ ਨੋਚਣ ਲਈ ਚੁੜ, ਗਿਰਝ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਤਰਾਰੀ ਹੈ।

ਭੋਲੇ ਲੋਕੇ ਭੁੱਲ ਜਾਓ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਪੁੱਛ ਕੇ ਤੁਰੇ,
ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਗੁੰਡਿਆਂ ਦੀ, ਹੀ ਕੁੱਲ ਸਰਦਾਰੀ ਹੈ।

ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੁੰਦਰਾ
ਕੌਵੈਂਟਰੀ ਯੂ.ਕੇ

ਦੁਨੀਆਂ

ਭੁੱਬਦੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਹੋਸੇ ਦੁਨੀਆਂ,
ਡਿੱਗਦੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਨੋਸੇ ਦੁਨੀਆਂ।
ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਜੇ ਹੋਵਣ ਬੁਸ਼ੀਆਂ,
ਉਸ ਤੋਂ ਬੁਸ਼ੀਆਂ ਖੋਸੇ ਦੁਨੀਆਂ।
ਕੋਲ ਹੋਵੇ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਧਨ,
ਖੁਦ ਨੂੰ ਧਨਹੀਣ ਦੱਸੇ ਦੁਨੀਆਂ।
ਕੋਈ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਾ ਲੰਘੇ,
ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਪ ਬਣੇ ਢੱਸੇ ਦੁਨੀਆਂ।
ਆਪਣੇ ਬਚੇ ਚੁੱਪ ਹੈ ਰਹਿੰਦੀ,
ਦਿਲ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾ ਦੱਸੇ ਦੁਨੀਆਂ।
ਠੀਕ ਰਾਹ ਤੇ ਤੁਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ,
ਪਾਗਲ ਕਹਿ ਕੇ ਹੋਸੇ ਦੁਨੀਆਂ।
ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਥ 'ਚ ਹੋਵੇ ਡਾਂਗਾ,
ਉਸ ਤੋਂ ਡਰ ਕੇ ਨੋਸੇ ਦੁਨੀਆਂ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ

ਕਾਵਿ-ਵਿਅੰਗ

ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਆਂ ਹਫਤੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ
'ਜੱਗੋਂ ਤੇਰ੍ਹਵੀਂ' ਦੇਸ ਵਿਚ ਨਿੱਤ ਹੋਵੇ।
ਪਾਣੀ ਪੀ ਪੀ ਕੇ ਕੋਸਿਆ ਹੋਏ ਜਿਹੁੰ
ਜਿੱਤਣ ਸਾਰ ਵਿਚ ਉਸੇ ਦਾ ਮਿੱਤ ਹੋਵੇ।
ਆਖੀ ਲੀਡਰ ਦੀ ਮੰਨੀਏਂ ਸਹੀ ਕਿਦਾਂ
ਕਿਹੜੀ ਸੱਚ ਤੇ ਕਿਹੜੀ 'ਕਿਥਿੱਤ' ਹੋਵੇ।
ਹਕਮ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ 'ਸੱਤਯ ਮੇਵ ਜਯਤੇ'
ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਫਰ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਵੇ।
ਜਿੱਤਣ ਲਈ 'ਸਕੀਮ' ਨੂੰ ਵਰਤ ਲੈਂਦੇ
ਜਿਹੜੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਯਾਦ ਨਾ ਚਿੱਤ ਹੋਵੇ।
ਉਹ ਫਿਰ 'ਜਿੱਤਦੇ ਜਿੱਤਦੇ' ਹਾਰ ਜਾਂਦੇ
'ਈਵੀਐਮ' ਦੀ 'ਗੁੱਸੀ' ਗਣਿਤ ਹੋਵੇ !

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ 'ਦੁਪਾਲ ਪੁਰ'
001-408-915-1268

ਕਿਉਂ ਸਾਜ਼ਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਾਵਣ ?

ਖੋਰੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰਦੇ
ਸਗੋਂ ਇਹ ਹੋਰ ਹਨ੍ਹੇਰਾ ਪਾਵਣ,
ਰਾਮ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਡੱਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ
ਨਾਲ ਸਾਜ਼ਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਾਵਣ ॥

ਮਾਂ ਕਕਈ ਨੂੰ 'ਭਰਤ' ਪਿਆਰਾ
ਰਾਜ-ਭਾਗ ਪੁੱਤ ਸਾਂਭੇ ਸਾਰਾ,
ਤੀਵੰਂ ਆਪਣੀ ਹਿੰਡ ਪੁਰਾ ਗਈ
'ਦਸ਼ਰਥ' ਬੇਵੱਸ ਹੋਇਆ ਵਿਚਾਰਾ,
ਹੱਸਦੇ-ਵਸਦੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਜੀਅ
ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਧੱਕੇ ਖਾਵਣ।
ਰਾਮ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਡੱਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ
ਨਾਲ ਸਾਜ਼ਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਾਵਣ ॥

ਨਾ ਰਾਵਣ ਬਨਵਾਸ ਨੂੰ ਜਾਵੇ
ਟੱਬਰ ਨੂੰ ਨਾ ਦਾਅ ਤੇ ਲਾਵੇ,
ਹਨ੍ਹਮਾਨ ਦੀ ਮੱਦਦ ਲੈ ਕੇ
ਨਾ ਹੀ ਸੇਤੂ ਪੁਲ ਬੰਨ੍ਹਵਾਵੇ,
ਉਹੀ ਮਰਦ ਕਹਾਉਂਦੇ ਜੰਗ 'ਤੇ
ਆਪਣੇ ਰਾਹ ਜੋ ਆਪ ਬਣਾਵਣ।
ਰਾਮ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਡੱਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ
ਨਾਲ ਸਾਜ਼ਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਾਵਣ ॥

ਹਰ ਸਾਲ ਉਹਨੂੰ ਲਾਂਘੁ ਲਾਵੇ
ਐਵੇਂ ਸੁੱਤੀਆਂ ਕਲਾ ਜਗਾਵੇ,
ਰਾਮ ਹੁਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਇਕ ਬਣਕੇ
ਉਹਦਾ ਕੱਦ ਬੈਣਾ ਵਿੱਖਲਾਵੇ,
ਵੇਦ-ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਜਾਣੂ ਨੂੰ
ਬਲਦੀਆਂ ਲਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਜਲਾਉਣ।
ਰਾਮ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਡੱਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ
ਨਾਲ ਸਾਜ਼ਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਾਵਣ ॥

ਉਹਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉਲਾਂਭਾ
ਚਾਲੀ ਕੌਹ ਦੀਆਂ ਪੁੱਟੇ ਉਲਾਂਭਾਂ,
ਦਸ ਸਿਰ ਉਹਦੇ ਹਰਗਿਜ਼ ਨਾ ਸੀ
ਉੱਚੀ ਸੋਚ ਦੀ ਕਰੇ ਸ਼ਲਾਘਾ,
ਚਾਰ ਵੇਦ, ਛੇ ਸ਼ਾਸਤਰ ਪਾਂਡੀਆ
ਚਾਨਣ ਦੇ ਜੋ ਦੀਪ ਜਗਾਵਣ।
ਰਾਮ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਡੱਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ
ਨਾਲ ਸਾਜ਼ਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਾਵਣ ॥

'ਸਰੂਪਨਖਾਂ' ਦਾ ਨੱਕ ਸੀ ਵੱਡਿਆ
ਵੈਰ ਦਾ ਸੱਪ ਪਟਾਰੀਓਂ ਕੱਚਿਆ,
ਸਾੜ ਦਿੱਤੀ ਸੋਨੇ ਦੀ ਲੰਕਾ
ਰਾਜ-ਭਾਗ ਦਾ ਕਖ ਨਾ ਛੱਡਿਆ,
ਕਈ 'ਭੋਗਲ' ਵਿਦਵਾਨ ਦੇ ਮਰਨ ਤੇ
ਆਤਸ਼ਖਾਜ਼ੀ ਪਏ ਚਲਾਵਣ।
ਰਾਮ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਡੱਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ
ਨਾਲ ਸਾਜ਼ਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਾਵਣ ॥

ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ
ਭੋਗਲ
“ਭਾਖੜੀਆਣਾ”
(ਯੂ.ਕੇ.)

ਹੱਸਦਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਵੱਸਦੇ

ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭੋਲ੍ਹੇ
ਮਹਿੰਦਰ- ਚਿਕਨ।

ਕਨਨਡਿਊਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਗੱਲਬਾਤ
ਕਿਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਾਂ।
ਅੱਧ ਘੰਟਾ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਖਰ
ਉਹ ਘਰਵਾਲੀ ਨੂੰ ਬੋਲਿਆ, ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ
ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅੱਜ ਤੁਸੀਂ
ਇਥੇ ਹੀ ਤੁਕੋਗੇ ?

------*

ਪਤੀ (ਬੜੇ ਮਾਣ ਨਾਲ), ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ
ਜਨਮ ਅਸਟਮੀ 'ਤੇ ਸਕੁਲ ਵਿੱਚ ਹੇਸ਼ਾ
ਮੈਨੂੰ ਹੀ ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾ ਰੋਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ
ਸੀ।

ਪਤਨੀ, ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਗੋਰੇ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ।

------*

ਪਤੀ (ਪਤਨੀ ਨੂੰ), ਡੀਅਰ, ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ
ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।
ਪਤਨੀ, ਤਾਂ ਕੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ
ਤਾਂ ਕੀ ਤੇਰੇ ਲਈ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲ
ਲੜ ਸਕਦੀ ਹਾਂ।

ਪਤੀ, ਪਰ ਤੂੰ ਤਾਂ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਮੇਰੇ ਨਾਲ
ਹੀ ਲੜਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹਨ।

ਪਤਨੀ, ਜਾਨੂੰ, ਤੂੰ ਹੀ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਦੁਨੀਆਂ
ਹਨ।

------*

ਵੇਟਰ- ਸਰ ਕੀ ਲਿਆਵਾਂ ?

ਵੇਟਰ- ਸਪੈਨਿਸ, ਫਰੈਂਚ ਜਾਂ ਅਫਰਾਨੀ
ਚਿਕਨ ?

ਮਹਿੰਦਰ- ਕੋਈ ਵੀ ਲੈ ਆ ਯਾਚ, ਮੈਂ
ਕਿਹੜਾ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਐ।

------*

ਪਤੀ- ਤੂੰ ਗੱਲ-ਗੱਲ 'ਤੇ ਮੇਰਾ-ਮੇਰਾ
ਕਿਉਂ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ? ਤੈਨੂੰ ਸਾਡਾ
ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਲਮਾਰੀ
ਵਿੱਚ ਕੀ ਲੱਭ ਰਹੀ ਹੈ ?

------*

ਪਤਨੀ- ਸਾਡਾ ਪੇਟੀਕੋਟ।

------*

ਨਰਿੰਦਰ- ਬਜ਼ੁਰਗਾ ਕਹਿ ਰਾਏ ਹਨ।

ਭਰਤ- ਕੀ ?

ਨਰਿੰਦਰ- ਇਹੋ ਕਿ ਨੂੰਹ, ਜਵਾਈ ਤੇ
ਤਰਬੂਜ ਅੰਦਰੋਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਨਿਕਲੇਗਾ,
ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ।

------*

ਲਾਲਚੀ ਪਿਉ, ਬੇਟਾ ਜੇ ਸੁਹਰੇ ਵਾਲੇ
ਸਕੁਟਰ ਦੇਣ ਤਾਂ ਕਾਰ ਮੰਗੀ, ਕੂਲਰ

------*

ਦੇਣ ਤਾਂ ਏ.ਸੀ. ਮੰਗੀ।

ਮੁੰਡਾ- ਪਿਤਾ ਜੀ, ਜੇ ਉਹ ਕੜੀ ਦੇਣ ਤਾਂ
ਕੀ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਵੀ ਮੰਗ ਲਵਾ ?

------*